

Vereniging Ons Middelbaar Onderwijs

Jaarverslag 2022

Inhoudsopgave

Ons Middelbaar Onderwijs **9**

Voorwoord	10
2022: We doen het samen!	10
Kerngegevens vereniging Ons Middelbaar Onderwijs	11

Bestuursverslag **16**

Vooraf	17
Gedeelde visie	18
Inleiding Koerspijler 1: gedeelde visie vertaald naar concreet beleid	18
Onderwijs met overtuiging	18
Koers 2023	18
Bewegen in Balans	19
Dialogotafels	19
Koers 2023/2030 - Strategisch denkkader	20
Bestuurlijke cycli	21
Identiteit - Samen leren en leven	22
Integriteit	22
Benutten van diversiteit	23
Leren van en met elkaar	24
Kennis delen	24
Meesterlijke Ontmoetingen	24
Script!	25
Effectief leiderschap binnen de school	27
Inleiding Koerspijler 2: effectief leiderschap binnen de school	27
De schoolleider	27
Herijking benoemingsprocedure rectoren/directeuren	27
Leiderschapsontwikkeltraject (LOT)	28
Jaargesprek	29
Goed onderwijs binnen een veilige leef- en leergemeenschap	30
Inleiding Koerspijler 3: Goed onderwijs binnen een veilige gemeenschap	30
De leerling	30

Goed onderwijs bieden	30
Nationaal Programma Onderwijs	30
Persoonsvorming en socialisatie	33
Identiteit	33
Burgerschap	34
Taalbeleidsontwikkeling	36
OMO-leerlingenraad	37
Leerlingen voorbereiden op de kosmopolitische samenleving	38
Passend onderwijs	38
OMO-prijzen, een bijzondere motiveringsprijs voor leerlingen	40
Sociale veiligheid	42
Kansenverbetering	42
Onderwijs aan nieuwkomers	44
Zorg dragen voor kwalificatie	46
Vernieuwingen vmbo	46
Onderwijstijd	47
Onderwijs in kerncijfers – slaagpercentages	47
Resultaten praktijkscholen	48
Voortijdig schoolverlaten (VSV)	49
Vavo-leerlingen	52
ICT in het onderwijs	52
Onderwijstechnologie in het leermiddelenbeleid	53
Dragend HRM beleid	54
Inleiding Koerspijler 4: dragend HRM beleid	54
Benutten van talenten en expertise	54
Strategisch personeelsbeleid	54
Aanpak lerarentekort	58
Regionale arbeidsmarkten	59
Academische Opleidingsscholen	60
Flexibele arbeid	64
Diversiteit en inclusie	64
ProMotion – ruimte voor loopbaanontwikkeling	68
Scholingstrajecten	68
Re-integratie	69
CAO OMO	69
De startende leraar in de spotlight bij OMO	70
Medewerkersonderzoek 2022	71

Personeel in kerncijfers	71
Ziekteverzuim	74
Verbeteringsgerichtheid vanuit collectief en individueel lerend vermogen	76
Inleiding Koerspijler 5: verbeteringsgerichtheid vanuit lerend vermogen	76
Innoveren van eigen onderwijs	76
Kwaliteitsontwikkeling	76
Kwaliteitsontwikkeling en -borging toetsing en examinering	78
Educatief partnerschap	80
Afleggen van verantwoording en verbinden van consequenties	80
Bestuursgesprek met inspectie	80
Toezichtresultaten	81
Prestatiebox – strategisch personeelsbeleid, begeleiding en verzuim	82
Betrokkenheid van en verantwoording naar stakeholders	84
Inleiding Koerspijler 6: betrokkenheid en verantwoording	84
De ouder / verzorger	84
Versterking van betrokkenheid ouders	84
Afhandeling van klachten	84
De school / de regio	87
Code Goed Onderwijsbestuur	87
Ledenraad en regiobijeenkomsten Raden van Advies	87
Regionale plannen voor de subsidie leerlingdaling	87
Herschikking, samenwerking, fusie en overname	88
Positie in de regionale samenleving	89
Bedrijfsvoering op orde	90
Inleiding Koerspijler 7: bedrijfsvoering op orde	90
Bedrijfsvoering	90
Financiële kerncijfers	90
Analyse van het resultaat 2022	90
Financiële verantwoording	92
Professionele inkoop	97
Werkkostenregeling	98
ICT in de bedrijfsvoering en Informatiebeveiliging	98
Privacy	99
Managementinformatie	100
Treasury en schatkistbankieren	100

Interne beheersing en toezicht	102
Overhead en allocatie middelen	103
Werkdrukmiddelen	104
Het schoolgebouw	106
Onderwijshuisvesting	106
Ventilatie – Binnenklimaat	106
Energielasten gas	106
Duurzaamheid	107
Huisvestingsprojecten	107
Toekomst	110
Beleidsvoornemens en accenten 2023-2027	110
Beleidsvoornemens en accenten 2023-2027	110
Continuïteit	111
Balans 2022-2027	111
Ontwikkeling financiële kengetallen	112
Exploitatiebegroting 2023-2027	113
Aanwezigheid en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem	115
Belangrijkste risico's en onzekerheden	115
Verloop liquiditeitspositie per jaar 2023 t/m 2037	118
Verslag Ledenraad	119
Verslag Raad van Toezicht	122
Verslag Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad	132
Jaarrekening	134
Geconsolideerde jaarrekening	135
Geconsolideerde balans per 31 december 2022	135
Geconsolideerde staat van baten en lasten kalenderjaar 2022	136
Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2022	137
Grondslagen voor	138
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	138
Grondslagen voor waardering van activa en passiva	139
Grondslagen voor de bepaling van het resultaat	142
Kasstroomoverzicht	143
Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening	144
Balans	144

Materiële vaste activa	144
Financiële vaste activa	145
Vorderingen	146
Liquide middelen	147
Eigen vermogen	147
Voorzieningen	148
Langlopende schulden	149
Kortlopende schulden	151
Niet in de balans opgenomen verplichtingen en activa	152
Staat van baten en lasten	154
Rijksbijdragen	154
Overig overheidsbijdragen en -subsidies	155
Overige baten	155
Personeelslasten	156
Afschrijvingen	157
Huisvestingslasten	158
Overige lasten	158
Financiële baten en lasten	159
Enkelvoudige jaarrekening	160
Enkelvoudige jaarrekening	160
Enkelvoudige staat van baten en lasten over kalenderjaar 2022	160
Toelichting enkelvoudige jaarrekening	161
Balans	161
Overige gegevens	172
Resultaatbestemming	172
Gebeurtenissen na balansdatum	172
Geormerkte subsidies OCW (model G)	173
WNT / Bezoldiging van bestuurders en toezichthouders (model H)	183
Deelnemingen/verbonden partijen (model E)	187
Subsidies gemeente Tilburg 2022	188
Honorarium externe accountant	189
Ondertekening Raad van Bestuur en Raad van Toezicht	190
Bijlagen	191
Bijlage 1. Organisatie Ons Middelbaar Onderwijs	192
Bijlage 2: Slaagpercentages 2022	195

Bijlage 3: Bestendigheid uitstroom leerlingen (PrO)	198
Bijlage 4: Toezichtarrangementen onderwijsinspectie	202
Bijlage 5: Personeel in cijfers	206
Bijlage 6: Regionale samenwerkingsverbanden passend onderwijs	214
Bijlage 7: Toelichting uitvoering doelen op Passend Onderwijs	216
Bijlage 8: Instellingen voor hoger- en wetenschappelijk onderwijs	222
Bijlage 9: Zingeving en goed onderwijs	224
Bijlage 10: Integriteitscode 'Goed handelen'	230
Bijlage 11: Code Goed Onderwijsbestuur	233
Bijlage 12: Begrippenlijst	235
Bijlage 13: Lijst van veelgebruikte afkortingen	239

Overige gegevens **242**

Controleverklaring	243
--------------------	-----

De scholen **250**

2College	251
Baanderherencollege	251
Bossche Vakschool	252
Van Maerlant	252
De Nieuwste School	252
Eckartcollege en Nuenens College	253
Elzendaalcollege	253
Fioretti College	253
Gymnasium Beekvliet	254
IVO Deurne	254
Jacob-Roelandslyceum	254
Kwadrant Scholengroep	255
Maaslandcollege	255
Maurick College	255
Merletcollege	256
Metameer	256
Mill Hill College	256
Munnikenheide College	257

Odulphuslyceum	257
OMO Scholengroep Bergen op Zoom e.o.	257
OMO Scholengroep De Langstraat	258
OMO Scholengroep Helmond	258
OMO scholengroep Tongerlo	259
Parmant Scholen	259
Rodenborch-College	259
Roncalli Scholengemeenschap	260
Rythovius College	260
Scholengemeenschap Were Di	260
Sint-Janslyceum	261
Sondervick College	261
Theresialyceum	261
Van Maerlantlyceum	262
Varendonck College	262
Zwijssen College Veghel	262

Ons Middelbaar Onderwijs

Jaarverslag 2022 - vereniging Ons Middelbaar Onderwijs

Voorwoord

2022: We doen het samen!

“We hebben in 2022 goed gewerkt aan hoe we het sámen doen voor de leerlingen. We zorgen dat ze krijgen wat zij nodig hebben om in de samenleving hun weg te kunnen vinden.”

Luister naar [een podcast](#) waarin Jos Kusters en Yvonne Kops (Raad van Bestuur) samen terugblikken op een dynamisch 2022 van vereniging Ons Middelbaar Onderwijs.

“Er gebeuren de meest fantastische dingen in onze vereniging. Door alle ontwikkelingen in de samenleving is het nodig wendbaar te zijn. Die wendbaarheid wordt dagelijks in praktijk gebracht in onze scholen.”

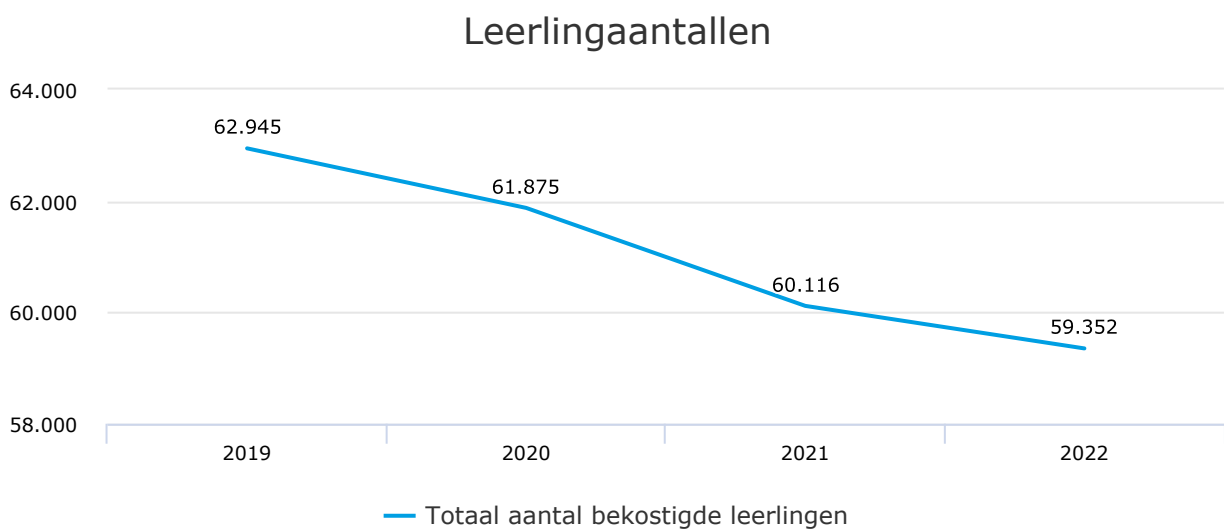
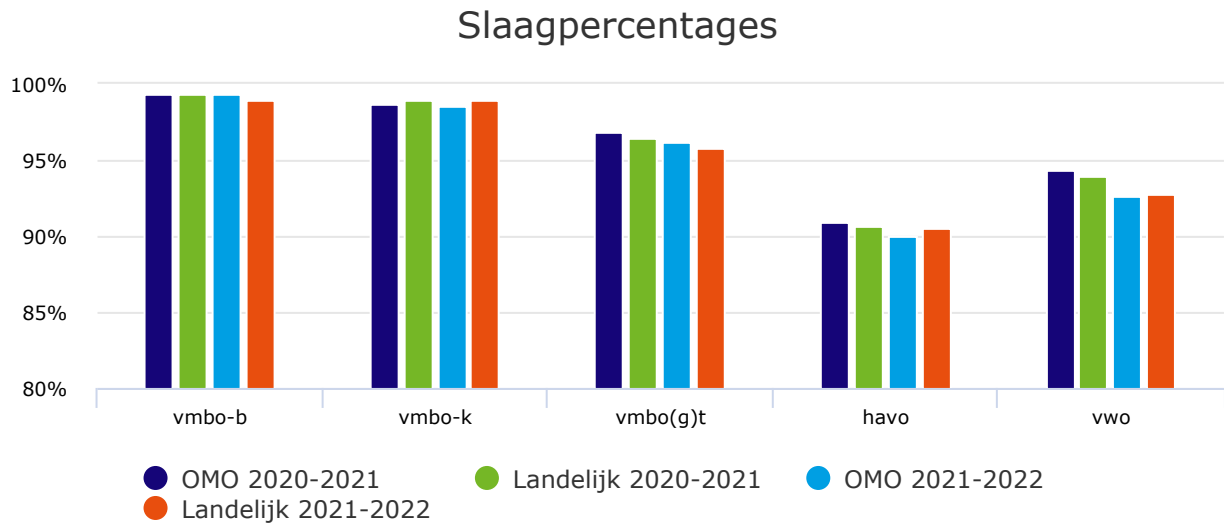
“Het mooie aan onderwijs? Geen dag is hetzelfde. We houden altijd rekening met dat wat komt en dat wat is geweest.”

[#samenkracht](#) [#samenontwikkelen](#) [#samenontdekken](#) [#samenbedenken](#)
[#vankrimpnaarkans](#)

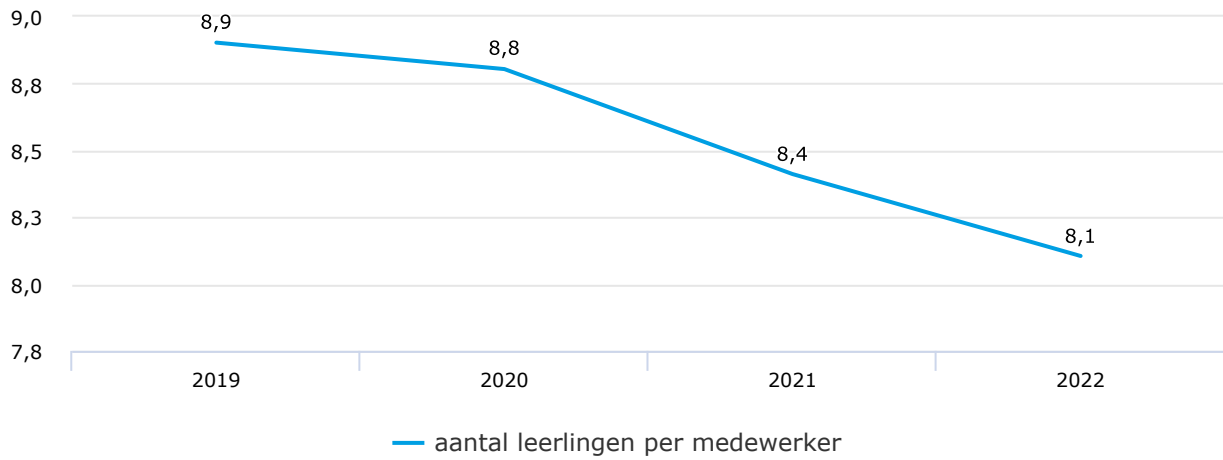
Kerngegevens vereniging Ons Middelbaar Onderwijs

A. Onderwijs

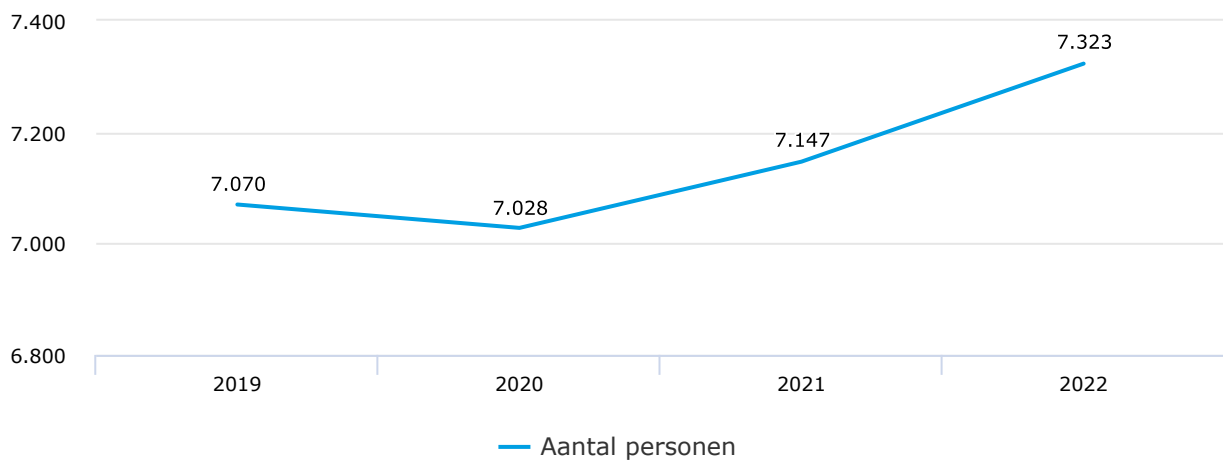

Aantal leerlingen per medewerker

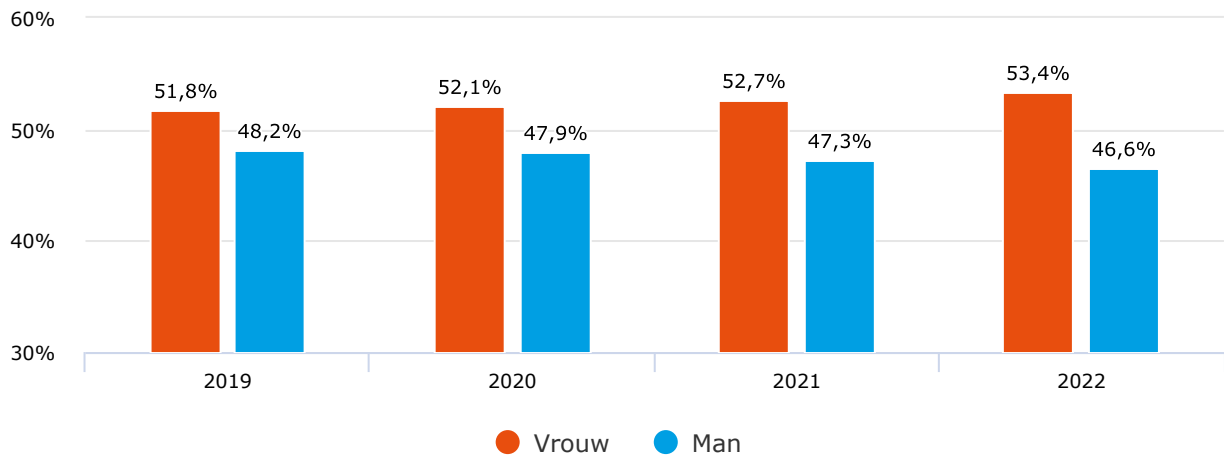

B. Personeel

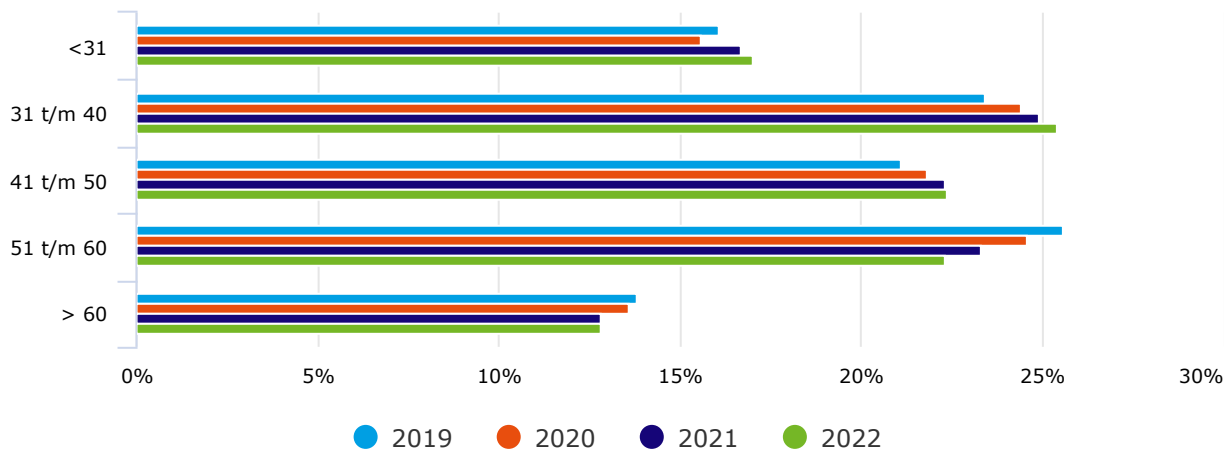
Aantal medewerkers

Percentage mannen en vrouwen

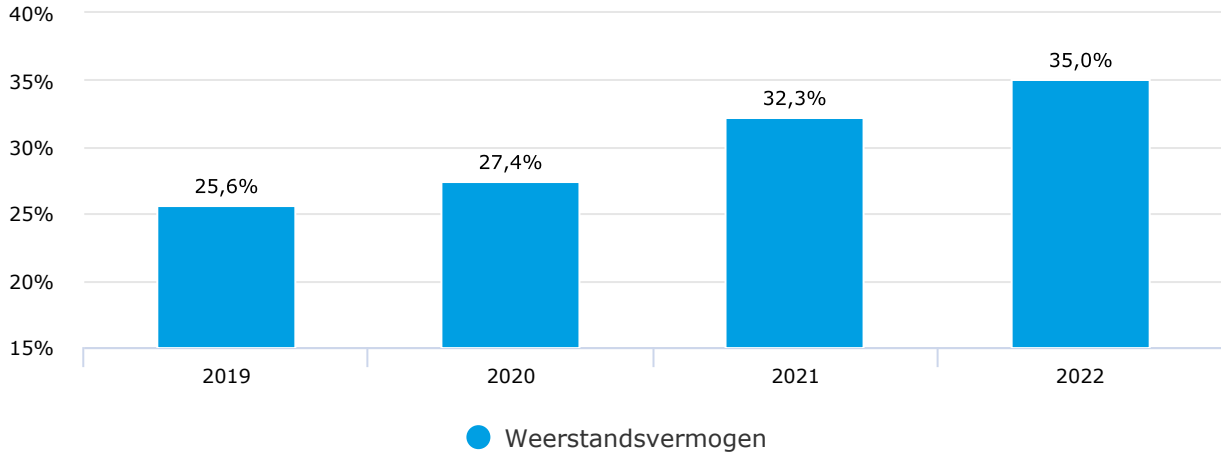

Leeftijdsofbouw personeel

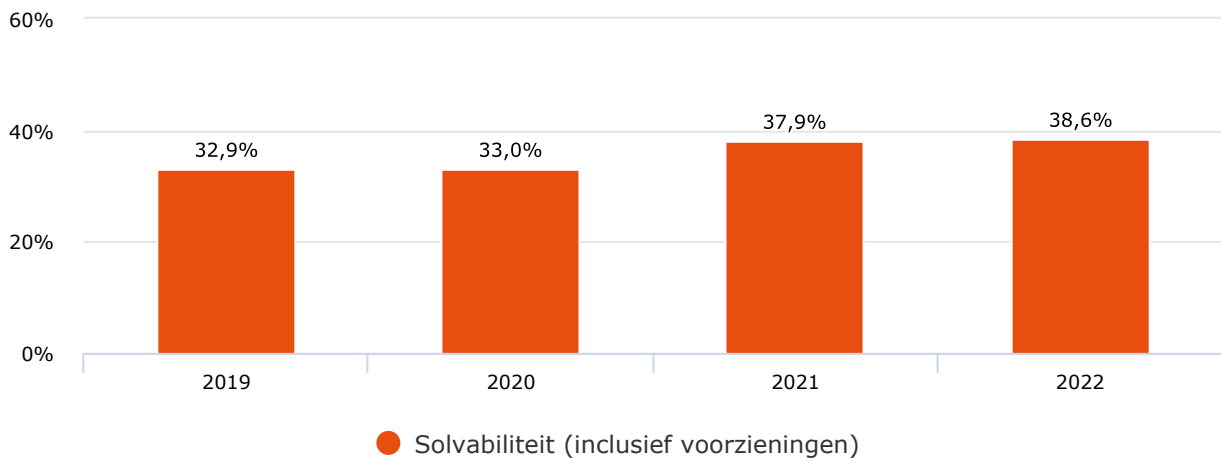

C. Financiën

Weerstandvermogen

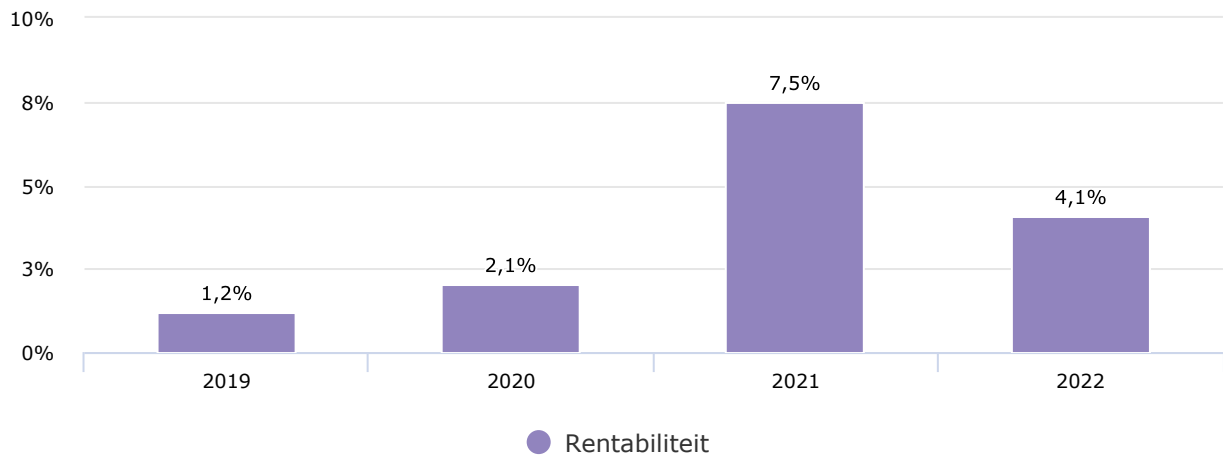

Solvabiliteit (inclusief voorzieningen)

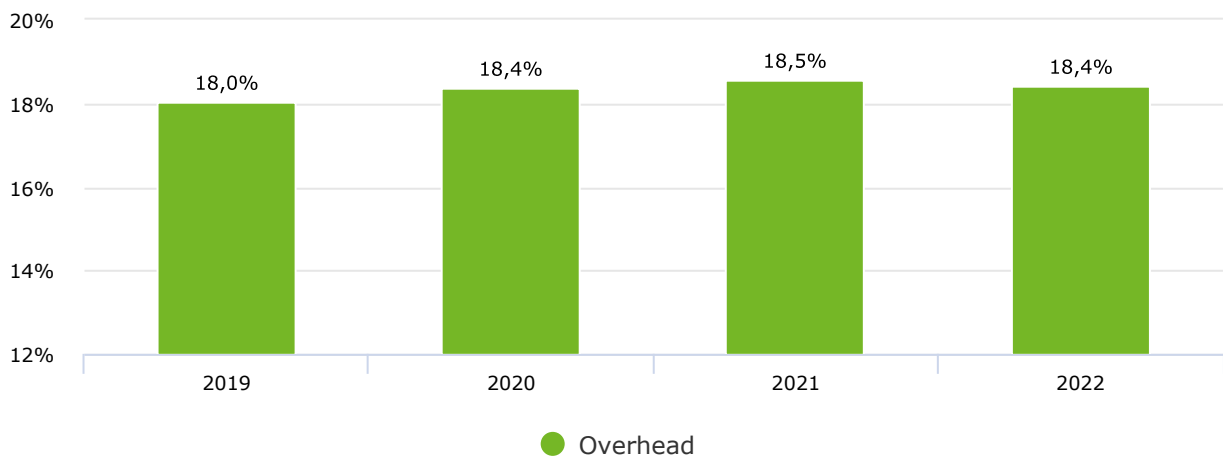

Rentabiliteit

Overhead

Bestuursverslag

Jaarverslag 2022 - vereniging Ons Middelbaar Onderwijs

Vooraf

In dit jaarverslag over 2022 wordt ingegaan op het gevoerde beleid, langs de lijnen van de zeven pijlers van de Koerswijzer uit Koers 2023, het strategisch beleidsplan van vereniging Ons Middelbaar Onderwijs.

Elk hoofdstuk wordt voorafgegaan door een inleiding per pijler.

Gedeelde visie

Inleiding Koerspijler 1: gedeelde visie vertaald naar concreet beleid

Scholen van vereniging OMO worden ervaren als een veilige (leer)omgeving waar talentontwikkeling, zelfontplooiing en samen leven en leren een plek hebben gekregen. Veel beoogde opbrengsten uit Koers 2023 zijn nog volop in ontwikkeling zoals opbrengsten op het gebied van onderwijsinnovatie.

De identiteit van OMO is te herkennen in veel voorbeelden binnen de scholen en de vereniging. De scholen zien de identiteit als een belangrijke basis om leiding te geven aan de veranderingen binnen de eigen organisatie en de maatschappij. Het mens-zijn staat hierin centraal. Met aandacht voor elkaar verder werken aan een menswaardige samenleving waarin collectiviteit en solidariteit boven individuele belangen gaan. Dat betekent dat de vereniging goed wil doen, niet beter dan of ten koste van anderen, maar intrinsiek gemotiveerd en in dialoog met elkaar. Vereniging OMO heeft het thema burgerschap aangevlogen vanuit het 'hoe' met de Burgerschapsestafette. Afgelopen jaren lag de focus op de wettelijke opdracht, meetinstrumenten en basisvaardigheden. Elke school heeft nu een eigen burgerschapscoördinator.

Over bovenstaande ontwikkelingen is meer te lezen in de volgende paragrafen.

Onderwijs met overtuiging

Koers 2023

Koers 2023 geeft sinds 2016 richting aan de ambities en het handelen van de vereniging en is bedoeld om te inspireren en uit te dagen. Het draait daarbij om 'leren van en met elkaar', vanuit de kernwaarden van OMO: goed onderwijs, goed mens, goed leven, goed handelen.

De bestemming

2023! In dat jaar hebben we onze ambities vormgegeven. We weten dan dat onze leerlingen in een complexe maatschappij goed toegerust zijn voor vervolgonderwijs of voor de arbeidsmarkt vanuit onze waarden. Dit koersdocument is het ijkpunt geweest van onze route met de koerswijzer als onze gids. De kernpunten die we versterkt hebben, zijn deze:

- *Wij laten zien dat 'Goed onderwijs' vanuit de schoolambities zelfontplooiing, samen leven en leren heeft gestimuleerd.*
- *De voorgenomen onderwijsinnovatie van iedere school is aanwijsbaar gerealiseerd.*
- *Morele vraagstukken, inclusief digitale ontwikkelingen (bijvoorbeeld 'social media', robotica en 'big data') hebben een aantoonbare plaats gekregen in ons onderwijs.*
- *Een onderzoekende houding en ontwerpend vermogen zijn door ons zelf nader gedefinieerd en zijn de basis geworden van ontwikkelen, lerend van en met andere collega's.*
- *Talentontwikkeling is een zichtbaar ankerpunt in het beleid van de school.*
- *Onze gedeelde waarden zijn verdiept doordat we als vereniging met elkaar in dialoog zijn gegaan.*
- *De school is herkenbaar als een veilige, gestructureerde leef- en leergemeenschap die midden in de wereld staat."*

Koers 2023

In 2023 wordt 'Koers 2023' geëvalueerd.

Bewegen in Balans

De snelle veranderingen en complexe vraagstukken in onze maatschappij hebben impact op ons onderwijs. Hierbij is de urgente uitdaging om wendbaar te zijn en al onze innovatiekracht te benutten om oplossingen te vinden voor complexe vraagstukken die in onze scholen (gaan) leven en die een school niet in haar eentje kan oplossen. Samenkracht is daarvoor de sleutel.

Sinds 2020 werken we hieraan via Bewegen in Balans, een intensiveringsprogramma op Koers 2023.

In Bewegen in Balans hebben we gekozen voor een emergent proces waarbij het lerend vermogen, vertrouwen en een veilige omgeving centraal staan. Dus geen tot in de puntjes uitgewerkt programma. Maar experimenteren en vanuit de dialoog stapje voor stapje samen onze professionaliteit ontwikkelen. Door te experimenteren in broedplaatsen benutten we onze samenkracht en ontwikkelen we innovatiekracht. In de broedplaatsen benutten de deelnemers inzichten voor het uitvoeren van experimenten ook in de eigen school. En leren de deelnemers om vraagstukken te onderzoeken en innovatie te implementeren in het onderwijs. Daarnaast zetten we in op het creëren van de optimale condities voor innovatie. Een begeleidingsgroep van collega's uit de scholen aangevuld met externe 'critical friends' begeleidt het programma. Hierbij is de inbreng van leerlingen belangrijk.

In september 2021 is een pilot van start gegaan waarin collega's van verschillende OMO-scholen vier maanden één dag per week samen werkten in vier broedplaatsen aan complexe vraagstukken uit de eigen school. Met de ervaringen van deze pilot hebben we dit verslagjaar de methodiek verder kunnen ontwikkelen. In september 2022 zijn nieuwe broedplaatsen gestart. De thema's van de broedplaatsen tijdens schooljaar 2022/2023 zijn:

- Onderwijsontwikkeling;
- Groei door flexibilisering;
- Toekomst gymnasiaal onderwijs;
- Strategisch HRM.

Enkele deelnemers aan de broedplaats Praktijkhavo, die in 2021 aan de pilotfase hebben deelgenomen, zijn tijdens schooljaar 2022/2023 hun inzichten en resultaten aan het implementeren.

De broedplaatsen delen kennis en ervaringen via een Kennislab op ons sociaal intranet ONS. Daarnaast vindt er twee keer per schooljaar een Broedplaatsen Expo plaats waar de deelnemers hun inzichten en ontwikkelingen delen met een breed publiek.

Dialoogtafels

Rectoren/directeuren hebben regelmatig aangegeven meer tijd en gezamenlijkheid te wensen met betrekking tot beleidsmatige vraagstukken en de inhoudelijke gesprekken vooraf te voeren en niet, zoals veelal gebruikelijk, in een discussie over een voorgenomen besluit.

Tijdens de najaarsconferentie in oktober 2021 is afgesproken om als pilot aansluitend aan het CSO dialoogtafels te organiseren. Hiervoor zijn in periode van januari-juli 2022 vier CSO's verlengd met dialoogtafels rondom zes thema's:

- Kansenverbetering;
- Koers 2030;
- Onderwijs tijdens een pandemie en duurzame onderwijsontwikkeling;
- Middenveld/bedrijfsvoeringsprocessen;
- Regionalisering en lobby;
- SHRM.

De werkvorm dialoogtafel is voor de pilot gedefinieerd als een werkvorm om met elkaar, vanuit verschillende perspectieven, op strategisch niveau inhoudelijk het speelveld van een complex probleem te verkennen.

Het thema wordt zo voorbereid dat besluitvorming plaats kan vinden over een beleidsaanpak van het thema en over de prioriteit. Aan de dialoogtafel vindt géén inhoudelijke besluitvorming plaats. De uitkomst van een dialoogtafel is een voorstel aan de Raad van Bestuur, bijvoorbeeld een procesvoorstel of een strategisch-inhoudelijke opinievorming als input voor beleid.

Evaluatie werkvorm dialoogtafels

De pilot dialoogtafels is in het verslagjaar geëvalueerd.

De werkvorm/methodiek wordt onder meer als werkend ervaren voor een brainstorm, dialoog, verkenning, verdieping, samen nadenken, voor het creëren van draagvlak, visievorming over onderwerpen die een strategisch perspectief vanuit de vereniging vragen en beoordelen of het noodzakelijk/nuttig is voor de OMO-scholen.

Een goed evenwicht tussen de tijd die het kost en de opbrengst is nodig. De samenwerking met het bureau is als prettig ervaren. Kennis van buiten kan meer benut worden.

Voorstel voor vervolg

Op dit moment vindt beleidsontwikkeling plaats in stuurgroepen, werkgroepen en expertgroepen. Om de werkvorm dialoogtafel in de toekomst naast, in plaats van of in samenhang met deze groepen te gebruiken wordt door de groepen gereflecteerd op de vorm dan wel andere mogelijke vormen van samenwerking. Op basis van deze reflectie wordt in de toekomst bepaald welke vorm van samenwerken het beste past bij welk vraagstuk. Dat kunnen ook andere vormen zijn zoals broedplaatsen, scrumgroepen, etc.

Koers 2023/2030 - Strategisch denkkader

Koers 2023/2030

De complexe vraagstukken waar scholen voor staan vragen om een heroriëntatie op onze manier van werken. In het verslagjaar is de dialoog verder gevoerd hoe we onze strategie en ons beleid in de toekomst het beste kunnen richten en inrichten. Dat richten is onder andere verwoord in Koers 2023 en 'Bewegen en Balans' en krijgt in de nieuwe Koers een duidelijke positie. Een passende inrichting kent twee ontwerpprincipes: flexibiliteit (teneinde de wendbaarheid te verhogen) en innovatie (nieuwe werkwijzen, buiten de huidige systemen omdat bestaande oplossingen niet meer werken). Zowel flexibiliteit als innovatie vragen om permanente samenwerking en afstemming. Dat houdt in dat we ons met name voor die ingewikkelde vraagstukken meer als een netwerkorganisatie gaan organiseren om samen met (externe) partners oplossingen te bedenken en uit te voeren.

Net als bij Koers 2023 is het van belang dat op voorhand de opbrengsten worden benoemd die de vereniging in 2030 gerealiseerd wil hebben. Een ander deel wordt opgehaald bij een brede groep betrokkenen en belanghebbenden bij ons onderwijs maar ook door perspectieven van andere sectoren te betrekken. Een derde deel vormt de opbrengst van de evaluatie van 'Koers 2023'.

In 2022 is het proces voor het formuleren van een nieuwe Koers 2030 bepaald. Koers 2030 is vanaf 2024 onze leidraad.

Strategisch denkkader

Als onderlegger voor de oplegger van Koers 2030 heeft de Raad van Bestuur gewerkt aan een strategisch denkkader. Dit denkkader richt zich op een transformatie gericht op ontwikkelgericht onderwijs en ontwikkelgericht organiseren. We ervaren nu een mismatch tussen wat we willen en moeten en wat we kunnen. Dit wordt onder andere veroorzaakt door schaarste (middelen, leerlingenkrimp en personeelstekorten), turbulentie (vragen, opgaven en opdrachten), systemen (regels, wetten, cultuur) en tegelijkertijd overvloed (technologie en informatie). Dit vraagt een transitie-aanpak op de volgende vier onderdelen:

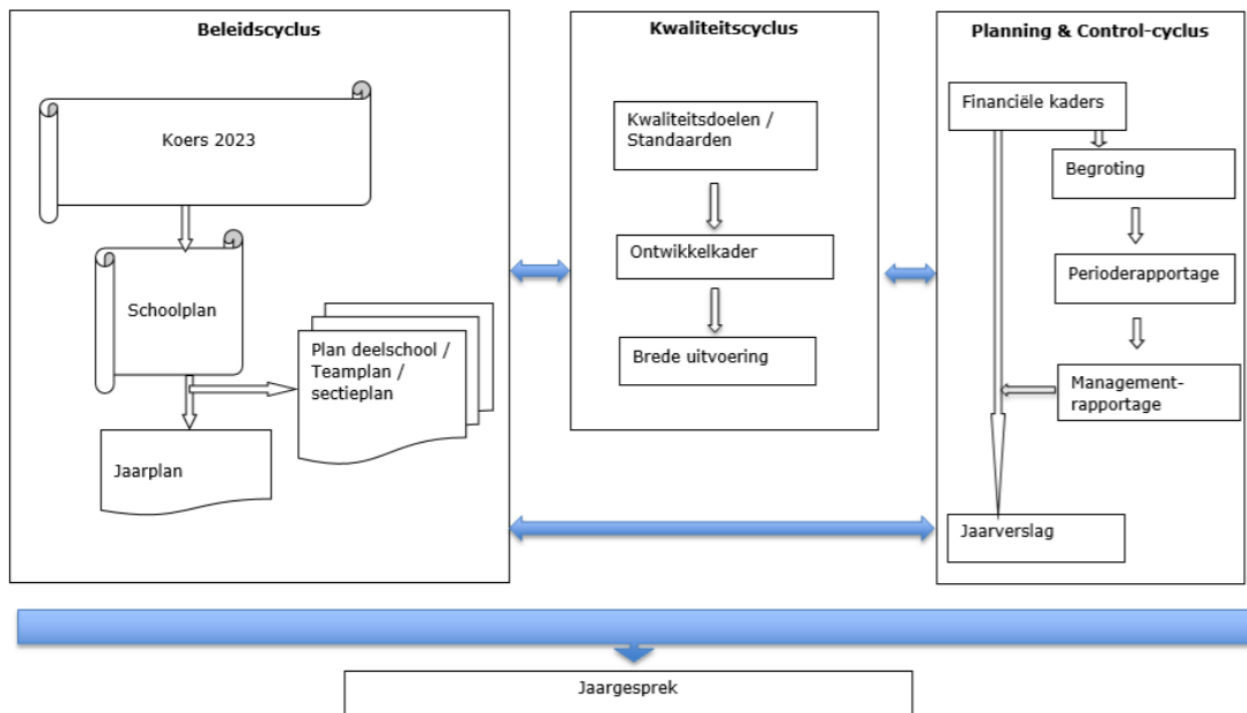
1. Onderwijs (inhoud/vorm én organisatie)
2. Werkgeverschap (SHRM)
3. Bedrijfsvoering
4. Governance en leiderschap

Dit strategisch denkkader is besproken met verschillende gremia en wordt verder vormgegeven in 2023.

Bestuurlijke cycli

Koers 2023 gaat uit van gedeelde waarden, visie en uitgangspunten (convergentie) en ruimte voor maatwerk voor scholen in hun eigen situatie en met hun eigen mogelijkheden (divergentie). Dit samenspel van convergentie en divergentie is de basis voor onze kwaliteitscyclus.

De basis en het proces moeten op orde zijn, daarvoor hanteren we minimum standaarden en werken we aan een sterke kwaliteitscultuur. Binnen de beleidscyclus vindt de vertaling van ambities plaats van vereniging, naar school, naar deelschool, team/sectie en mens. Binnen de planning & controlcyclus wordt deze vertaling uitgewerkt en verantwoord. Binnen de kwaliteitscyclus wordt doorlopend gewerkt aan kwaliteitsontwikkeling in de volle breedte ten dienste van onze ambities en passend bij onze kwaliteitsstandaarden en wettelijke normen.

In het verslagjaar is een aanvang gemaakt met het herzien van de P&C- en kwaliteitscyclus. In 2023 vindt de verdere doorontwikkeling hiervan plaats.

Identiteit - Samen leren en leven

In het document 'Zingeving en goed onderwijs' ([bijlage 9](#)) wordt de identiteit van vereniging Ons Middelbaar Onderwijs vanuit vier ethische begrippen benaderd: goed onderwijs, goed mens, goed leven en goed handelen. Het document benadrukt dat identiteit pas betekenis krijgt in getoond gedrag van leden van onze onderwijsgemeenschap (docenten, ondersteunend personeel, leidinggevenden, bestuur en leerlingen). Identiteit, of anders gezegd waardengedreven onderwijs, stijgt uit boven een strategisch beleidsdocument, en ook boven de urentabel van het vak levensbeschouwing.

Zingeving in de vorm van waardengedreven onderwijs is merkbaar in de inhoud van een les, de houding van de docent ten opzichte van de leerling, het pedagogisch klimaat, de organisatie van de school, het personeelsbeleid en de ouderparticipatie.

Waardengedreven onderwijs draagt bij aan professionele identiteitsontwikkeling, en ook aan de persoonsvorming en de sociale en de maatschappelijke vorming van leerlingen. De docenten levensbeschouwing staan hierin niet alleen; dit is een gezamenlijke taak van de hele schoolgemeenschap.

De stand van zaken wordt bij 'Identiteit' en 'burgerschap' nader toegelicht.

Integriteit

Integriteitscode 'Goed handelen'

Vereniging Ons Middelbaar Onderwijs heeft in 2017 een [integriteitscode](#) ([bijlage 10](#)) opgesteld die bindend is voor alle medewerkers op de scholen en het bureau, en alle bestuurlijke organen. De integriteitscode versterkt de ambities van de vereniging uit Koers 2023. Het basisprincipe van al ons handelen is vertrouwen; dat loopt als een rode draad door de tekst. Bij het opstellen van de integriteitscode is de identiteitsnotitie van de vereniging als uitgangspunt genomen. De kern van die identiteitsnotitie (goed onderwijs, goed mens-zijn, goed leven) is in de integriteitscode aangevuld met 'goed handelen'. In 2018 is de [identiteitsnotitie](#) op zijn beurt beter afgestemd op de integriteitscode.

Vier basisprincipes voor goed handelen

De vereniging heeft bewust niet gekozen voor een standaardreglement, maar voor een eigen integriteitscode. Een code die bij ons past, bij hoe we met elkaar omgaan. Hiervoor is gekozen omdat een reglement nooit alle menselijke gedragingen kan benoemen. Gedrag is nu eenmaal niet altijd eenduidig als goed of als niet goed te typeren. Alles afdichten met regelingen is dan ook onmogelijk, en het past niet bij ons. Daarom is besloten om vier basisprincipes te benoemen die helpen om, indien nodig, iemands handelen te kunnen beoordelen, met elkaar in gesprek te gaan en elkaar hierop aan te kunnen spreken:

- menselijke waardigheid: ieder mens telt
- algemeen welzijn: niemand leeft voor zichzelf
- solidariteit: zorg voor elkaar
- gedeelde verantwoordelijkheid: meebouwen vanuit eigen kracht.

Om de code 'levend' te houden wordt jaarlijks een overzicht opgesteld met daarin concrete casussen, een zogenoemde moresprudentie. Verschillende casussen daaruit zijn in 2022 in het overleg met de rectoren/directeuren besproken.

Benutten van diversiteit

Diversiteit en inclusie

In het document 'Diversiteit én inclusie' wordt het diversiteitsbeleid van de vereniging beschreven. Zoveel mensen, zoveel verschillen, zoveel talenten. Juist deze verscheidenheid leidt bij samenwerking tot creatievere oplossingen, ideeën en inzichten. Divers samengestelde teams presteren immers beter. Diversiteit gaat over verschillen en overeenkomsten, inclusie over het inzetten van ieders uniekheid. Diversiteit en inclusie bevorderen de inzet van een goede mix van talenten in de organisatie. Het gaat om de juiste persoon op de juiste plaats waarbij, in aansluiting op het identiteitsbeleid, uitgegaan wordt van 'iedereen telt, de gehele mens'.

Diversiteit gaat binnen de vereniging niet alleen over mannen en vrouwen maar bijvoorbeeld ook over jong en oud, mate van inzetbaarheid, migratieachtergrond en geaardheid. De medewerkers op de scholen hebben een voorbeeldfunctie voor de leerlingen. Rolmodellen kunnen het verschil maken in de keuzes die een leerling maakt op zijn levensweg.

De stand van zaken wordt bij '[Activiteiten in 2022](#)' en bij '[Resultaten en kengetallen 2022](#)' toegelicht.

Leren van en met elkaar

Kennis delen

Kennisdeling versterkt de professionaliteit van alle medewerkers en daar profiteert de leerling van.

Een organisatie als vereniging OMO met 7000 medewerkers heeft veel kennis in huis. Het delen van deze kennis binnen en buiten de vereniging blijft onveranderd belangrijk met de gedeelde ambitie om kwalitatief zo goed mogelijk onderwijs te bieden aan alle leerlingen. De Raad van Bestuur en de rectoren/directeuren zorgen samen voor het uitdragen van de meerwaarde van kennisdeling en het stimuleren van medewerkers. Het OMO-bureau ondersteunt daarbij.

Veel initiatieven

Vormen van georganiseerd samenwerken en leren lijken – zo blijkt uit onderzoek – een positieve invloed te hebben op het delen van kennis. Door gestructureerde vormen wordt binnen de vereniging kennis gedeeld. Alle initiatieven tot kennisdeling worden gestimuleerd en praktisch ondersteund.

In 2022 is er veel kennis gedeeld over Nationaal Programma Onderwijs en is de eerste OMO-podcast uitgebracht met als onderwerp 'Diversiteit en inclusie binnen de schoolse praktijk.' Ook vond het eerste ICT-dialogocafé 'Let's connect' plaats met als doel ICT-collega's met elkaar te verbinden en kennis te delen.

Daarnaast zijn meerdere (digitale) bijeenkomsten georganiseerd over onderwerpen als Elektronische Leeromgevingen (ELO's), informatiebeveiliging, leermiddelen(keuze)beleid en examens & audits. En er heeft een Meesterlijke Ontmoeting plaatsgevonden getiteld 'Brainwash! Data, wat moeten we ermee?', over de maatschappelijke impact en de ethische vraagstukken rondom data-analyses.

Naast veel kennis is er ook veel passie in de organisatie. We hebben gepassioneerde medewerkers die een bijdrage (mogen) leveren aan de ontdekkingstocht van leerlingen. In de rubriek Collega met passie vertellen zij over hun passie en delen hiermee hun verhaal. Begin 2023 zijn alle inspirerende verhalen van 2022 gebundeld in het tijdschrift [Passie!](#)

Digitale ondersteuning

De uitnodiging aan scholen om ambassadeur te worden voor het verenigingsbreed ontsluiten van kennis rondom een vak of thema, met waar van toepassing verbinding met landelijke netwerken, blijft staan. Zij worden hierbij ondersteund door diverse verenigingsbrede initiatieven zoals het intranet ONS. Het intranet draagt in hoge mate bij aan de gestelde ambities uit Koers 2023 op het vlak van onderling leren, netwerken, talentontwikkeling van medewerkers en (het aanzetten tot) het delen van kennis en ervaring. Daarnaast worden er verenigingsbreed verschillende communicatiemiddelen ingezet om kennisdeling te ondersteunen zoals de website www.omo.nl en nieuwsbrieven, maar ook filmpjes, praatplaten, en (digitale) bijeenkomsten.

Meesterlijke Ontmoetingen

De Meesterlijke Ontmoetingen zijn bedoeld om kennisdeling binnen de vereniging te bevorderen. Ze dragen bij aan de ambitie van de vereniging om de blijvende professionalisering van docenten en onderwijsondersteunende medewerkers te stimuleren. Ook bieden ze collega's van verschillende scholen de gelegenheid om met elkaar in contact te komen.

Een wisselend organisatiecomité van enthousiaste collega's uit de scholen, met ondersteuning van het OMO-bureau en onder aanvoering van een directielid, neemt de organisatie op zich van deze vak- of doelgroepgerichte netwerkbijeenkomsten. Naast 'niet te missen sprekers' uit de wetenschap of het bedrijfsleven bestaat het programma uit een praktisch gedeelte. Doel van de bijeenkomsten: intellectueel gefêteerd worden, inspiratie opdoen, kennismaken, het nut van kennisdeling ervaren en de basis leggen voor verdere kennisdeling door het jaar heen in (vak)netwerken.

Omdat het elkaar ontmoeten een belangrijk doel van een Meesterlijke Ontmoeting is zijn er tijdens de coronacrisis geen Meesterlijke Ontmoetingen georganiseerd. Op 29 september 2022 heeft er weer voor het eerst een Meesterlijke Ontmoeting plaatsgevonden. Deze keer in de Hilvaria Studio's in Hilvarenbeek en bedoeld voor alle medewerkers van de vereniging en de leden van de Raden van Advies. Van deze ontmoeting met de titel: '[Brabant! Dat zijn wij?](#)' is een [sfeerimpressie](#) gemaakt.

Op 13 oktober was er een Meesterlijke Ontmoeting voor collega's die met (data) gegevens werken, zoals leidinggevenden, kwaliteitszorgmedewerkers en beheerders van leerlingvolgsystemen onder de naam 'Brainwash! Data, wat moeten we ermee?'

De deelnemers hebben de Meesterlijke Ontmoetingen gemiddeld beoordeeld met een 8,3.

Script!

'Leren van en met elkaar' is een hoeksteen van de onderwijskundige visie in Koers 2023. Kennisdeling is daarbij onmisbaar. Met [Script!](#) biedt OMO een digitaal platform voor het delen van inzichten uit en opbrengsten van praktijkonderzoek; van docenten en onderzoekers voor docenten en onderzoekers.

Het afgelopen jaar is extra ingezet op Script! Interview: docenten en onderzoekers vertellen in een persoonlijk verhaal wat hen motiveert, hoe ze het proces van onderzoeken aanpakken en welke interessante opbrengsten het oplevert. Opbrengsten voor henzelf, maar ook voor de scholen van OMO.

Voorbeelden zijn het onderzoek naar de NPO Schoolscan '[Samen inzicht ontwikkelen met het oog op de toekomst](#)' | [OMO Script \(script-onderzoek.nl\)](#) en de interviews met docenten Janneke Sleenhof en Tess Biermans over respectievelijk besluitvorming bij overgangsvergaderingen [Interview Janneke Sleenhof: Eerlijk beslissen in overgangsvergaderingen](#) | [OMO Script \(script-onderzoek.nl\)](#) en samenwerking tussen collega's met parallelle klassen. [Interview Tess Bierhuizen: Onderzoek: 'Samenwerking tussen collega's met parallelle klassen' 2021-2022](#) | [OMO Script \(script-onderzoek.nl\)](#). De persoonlijke verhalen van de onderzoekers worden verbonden aan een onderzoekspublicatie op Script!

Er zijn zes publicatierubrieken

- [Script! Publicaties](#) - Schoolgebonden onderzoek en artikelen uit academische opleidingsscholen. Deze rubriek geeft ruimte aan
  - onderzoeksartikelen over de eigen lespraktijk;
  - verslagen over onderzoeksmatige activiteiten van de academische opleidingsscholen.
- [Script! Talks](#) - In maximaal acht minuten vertelt een docent of onderzoeker wat collega's kunnen hebben aan zijn of haar onderzoek
- [Script! Student Talks](#) - Als leerling leer je ook onderzoek doen. In de Student-Talks presenteren leerlingen hun onderzoek
- [Script! Interview](#) - Docenten vertellen hun persoonlijk verhaal; wat motiveert en beweegt hen in het doen van praktijkonderzoek.
- [Script! Dialoog](#) - Experts in gesprek over een actueel thema.

- [Script! Themabundel](#) - Een aantal artikelen rond een thema is samengebracht in speciale bundel.

De redactie bestond in het verslagjaar uit dr. Rian Aarts (Tilburg University), dr. Annemieke Vennix (Technische Universiteit Eindhoven) en vanuit vereniging Ons Middelbaar Onderwijs uit drs. Karin Derksen (coördinatie), Ramon Groenendijk (docentonderzoeker en docent Nederlands op het Zwijsen College) en Yolanda Boerenkamp.

De redactie wordt ondersteund door twee externe tekstschrijvers en interviewers.

Effectief leiderschap binnen de school

Inleiding Koerspijler 2: effectief leiderschap binnen de school

Vereniging OMO heeft stevig ingezet op diverse leiderschapstrajecten (OOT, OOL en LOT) voor medewerkers met een ambitie om door te groeien naar een leidinggevende functie. Trajecten richtten zich zowel op persoonlijke als op professionele ontwikkeling.

Uit onderzoek blijkt dat, na docenten, schoolleiders de belangrijkste factor van invloed zijn op de leerprestaties en vorming van leerlingen. Dit sluit aan bij de (al jarenlang) geldende visie binnen vereniging Ons Middelbaar Onderwijs; goede rectoren en directeuren zijn voor het onderwijs van belang. 'Waarden gedreven werken' is hierbij de onderliggende dimensie voor de OMO rectoren en directeuren en is van wederkerige invloed op de vier handelingsdimensies 'Innovatief handelen', 'Samenkracht', 'Onderzoekende houding' en 'Omgevings sensitiviteit'. De in 2022 herijkte benoemingsprocedure is erop ingericht om met de input van de juiste betrokkenen en op gedegen wijze de beste rectoren en directeuren voor onze scholen te vinden.

Meer informatie hierover is te lezen in de volgende paragrafen.

De schoolleider

Herijking benoemingsprocedure rectoren/directeuren

Uit onderzoek blijkt dat, na docenten, schoolleiders de belangrijkste factor van invloed zijn op de leerprestaties en vorming van leerlingen. Dit sluit aan bij de (al jarenlang) geldende visie van de vereniging; goede rectoren en directeuren zijn voor OMO van groot belang. De in 2022 herijkte benoemingsprocedure is erop ingericht om met de input van de juiste betrokkenen en op gedegen wijze de beste rectoren en directeuren voor onze scholen te vinden. Vanuit samenkracht betrekken we hier alle belanghebbenden vanuit de scholen bij. Het 'profiel rector/directeur Ons Middelbaar Onderwijs' is uitgangspunt voor het opstellen van de profielschets. Dit profiel is in 2022 vernieuwd.

Aan het bestaande profiel van de rector zijn enkele specifieke aanvullingen toegevoegd. Vanuit onderstaand figuur wordt duidelijk dat 'Waarden gedreven werken' de belangrijkste dimensie voor de OMO rector/directeur is en van wederkerige invloed op de vier handelingsdimensies:

- Innovatief handelen;
- Samenkracht;
- Onderzoekende houding;
- Omgevings sensitiviteit.

Ontwikkelingen in 2022

In 2022 zijn er twee vacatures voor de functie van rector/directeur ingevuld door externe kandidaten en een door een interne kandidaat. De vacatures zijn ontstaan vanwege pensionering en nieuwe functies van zittende rectoren/directeuren.

Daarnaast heeft de Raad van Bestuur in 2022 gesprekken gevoerd met verschillende schooldirecties en medezeggenschapsraden van scholen en is teruggekeken naar het functioneren van de rectoren/directeuren. Vooruitkijkend zijn prioriteiten voor de komende jaren aan de orde geweest en de te verwachten rol hierin van de rectoren/directeuren. Samen met de zelfevaluatie is hieruit de persoonlijke agenda voor de komende jaren vastgesteld.

Leiderschapsontwikkeltraject (LOT)

Eén van de koerspijlers binnen Koers 2023 is 'effectief leiderschap binnen de school'. In de afgelopen jaren is vanuit deze pijler een traject voorbereid waarmee

(toekomstig) leiders de kans krijgen om hun expertise verder te ontwikkelen en in te zetten. Het traject past tevens binnen de bredere ambitie

om het totale aanbod voor opleidingsmogelijkheden voor medewerkers te vergroten en daarmee een breed leerlandschap te creëren.

Het Leiderschapsontwikkeltraject (LOT) is een ontwikkel- en scholingsprogramma van achttien maanden voor medewerkers met de potentie en ambitie om op termijn een functie als rector/directeur te vervullen. Het is een traject voor en door collega's. Rectoren/directeuren spelen een belangrijke rol in de ontwikkeling en de uitvoering van het traject. Dit betekent dat niet alleen de deelnemers zich ontwikkelen, maar dat ook de organisatie zich ontwikkelt.

Afgelopen jaar is het opleidingstraject doorontwikkeld en heeft de eerste groep deelnemers de leergang grotendeels afgerond. Een tweede groep is inmiddels in september 2022 gestart met dit intensieve en rijke programma. Door te werken met casussen, inspirerende gastsprekers, het volgen van workshops en intervisie werken de deelnemers aan hun persoonlijk en professioneel leiderschap. Een leercoach begeleidt de deelnemers in het behalen van eigen leerdoelen. Een mentor, zijnde een rector van een andere OMO-school, reflecteert met de deelnemers op leiderschapsvraagstukken. De deelnemers lopen gedurende het traject stage op en buiten een school. Ook hierbij worden de deelnemers begeleid door een rector van de school waar stage wordt gelopen.

Een onderdeel van het traject is een studiereis. Het doel van de studiereis is dat de deelnemers nieuwe ideeën opdoen waarbij ze verder kijken dan de eigen bekende context.

Jaargesprek

In het jaargesprek van de Raad van Bestuur met de scholen wordt stilgestaan bij de onderwijsontwikkeling van de school en aandachtspunten vanuit de beleidscyclus, de kwaliteitscyclus en de planning- en controlcyclus.

Het doel van het jaargesprek is tweeledig:

1. De schoolleider legt in het formele deel verantwoording af aan de Raad van Bestuur over het afgelopen jaar.
2. De school presenteert in een informeel deel een aantal ontwikkelingen/projecten aan de Raad van Bestuur. De vorm van de presentatie en de samenstelling van de delegatie vanuit de school is aan de school. In het verslagjaar was het thema **'Op welke wijze geven scholen vorm aan Kansenverbetering'**.

Formeel deel jaargesprek

De agenda van elk jaargesprek is opgesteld langs de zeven kwaliteitspijlers uit [Koers 2023](#). Ter voorbereiding op het jaargesprek krijgt de schoolleider een vergaderset met documenten, voorzien van opleggers met een samenvatting per pijler. De schoolleider levert daarnaast een schoolportret aan. Het portret bevat enerzijds een verantwoording en integrale analyse van de feitelijke informatie in de aangeleverde documenten. Anderzijds bevat het portret de ontwikkelingsgerichtheid van de school, inclusief dilemma's en bespreekpunten op strategisch niveau.

Informeel deel jaargesprek

Het voornaamste doel van het informele deel is het informeren van de Raad van Bestuur over de ontwikkelingen/projecten in de school op het gebied van het jaarthema. Deze initiatieven, ontwikkelingen en innovaties kunnen ook interessant zijn voor andere OMO-scholen. Daarom is ingezet op het breed delen van deze ontwikkelingen via het verenigingsbrede, sociaal intranet ONS en in de dit jaar voor het eerst verschenen OMO-magazine 'Passie! voor onderwijs'.

Goed onderwijs binnen een veilige leef- en leergemeenschap

Inleiding Koerspijler 3: Goed onderwijs binnen een veilige gemeenschap

Ondanks COVID-19 heeft de vereniging de afgelopen jaren stabiele onderwijsresultaten weten te behalen. Dit is mede te danken aan de inzet van de eigen NPO-schoolscan, waardoor leerlingen breder in beeld gebracht zijn en scholen meer maatwerk konden bieden. Ondanks gerichte interventies speelt nog op veel scholen problematiek rondom motivatie, socialisatie en mentaal welbevinden van leerlingen.

Leerlingtevredenheid laat landelijk een licht dalende trend zien op elk onderwijsniveau. Gemiddeld gesproken is deze trend ook te zien bij OMO-scholen. Op het vmbo wordt in schooljaar 2021/2022 wel het hoogst en meest bovengemiddeld gescoord.

In de volgende paragrafen wordt hier verder op ingegaan.

De leerling

Goed onderwijs bieden

Samen zorgen voor kwalitatief hoogwaardig onderwijs. Dat is de belangrijkste taak van de vereniging en de scholen, ieder vanuit zijn eigen rol en verantwoordelijkheid. Daarbij wordt Koers 2023 gebruikt als kompas op verenigingsniveau. De schoolplannen vormen de leidraad per school.

Goed onderwijs staat centraal bij de voorbereiding op een vervolgopleiding en een passende plaats in de maatschappij. Onderwijsontwikkelingen zoals talentgericht opleiden, maatwerk, flexibilisering, doorlopende leerlijnen en digitalisering van het onderwijs hebben voortdurend de aandacht. De blijvende professionele ontwikkeling van docenten speelt hierbij een belangrijke rol. De focus hierbij blijft ongewijzigd: de leerling het onderwijs bieden dat hem of haar de beste toekomstkansen biedt.

Om te zorgen dat we goed onderwijs bieden en blijven bieden is kwaliteitsontwikkeling van belang. Voortdurend wordt binnen de vereniging, op alle niveaus, het gesprek gevoerd over kwaliteit op basis van waarden, visie en doelstellingen. Vragen als 'wat gaat goed', 'wat kan beter', 'wat moet beter' worden regelmatig gesteld. Zo blijven we scherp. Voor het voeren van dit gesprek wordt gebruik gemaakt van onderwijsgegevens, zoals onderwijsresultaten, maar ook resultaten van tevredenheidsonderzoeken en cohortonderzoeken door NRO naar de onderwijsloopbanen van leerlingen. Ook dit jaar zijn daar de gegevens bijgekomen vanuit de schoolscan NPO. Daarnaast wordt een [ontwikkelder](#), op basis van de pijlers uit Koers 2023, gebruikt om de dialoog, verantwoording en onderwijsontwikkeling te versterken.

Het ontwikkelkader, samen met de ruim beschikbare kwantitatieve informatie, helpt de komende jaren bij het werken aan en doorlopend verder verbeteren van de onderwijskwaliteit. De onderwijskwaliteitscyclus is in het verslagjaar herzien (zie ook [Kwaliteitsontwikkeling](#)).

Nationaal Programma Onderwijs

In het kader van het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) ontvangen vo-scholen in Nederland in schooljaar 2021-2022 en 2022-2023 extra middelen. Het is de bedoeling dat zij tot uiterlijk schooljaar 2024-2025 met dit geld leerlingen helpen om door corona ontstane leervertragingen of vertragingen op het gebied van sociaal-emotionele ontwikkeling en welzijn in te lopen. Scholen kiezen zelf hoe ze deze NPO-middelen inzetten, ondersteund door de [menukaart](#) die het ministerie van OCW heeft ontwikkeld.

De NPO-Schoolscan bij OMO

Sinds 2021 maakt OMO gebruik van een eigen NPO-schoolscan. Deze NPO-Schoolscanvragenlijst is in 2020-2021 ontwikkeld door Femke Geijssel in samenwerking met een NPO-werkgroep van schoolleiders, kwaliteitszorgmedewerkers, leerlingcoördinatoren, leraren en leerlingen van scholen die deel uitmaken van de vereniging. Via eLoo kwam de vragenlijst ook voor andere (niet OMO-)scholen voor vo ter beschikking.

Zowel in het voorjaar van 2021 – aan het einde van een periode met veel coronazorgen en twee schoolsluitingen – als in het voorjaar van 2022 – als corona weer wat op de achtergrond is geraakt – is de vragenlijst voorgelegd aan een groot aantal leerlingen en hun ouders in alle OMO-scholen.

Met de resultaten van deze vragenlijst brengen we welbevinden, leerprestaties, leermotivatie en studievoordigheden in kaart (bij studievoordigheden gaat het ook om zelfregulatie en metacognitie; in de NPO- menukaart wordt dit gebied aangeduid met 'executieve vaardigheden'). Bij OMO verzamelen we deze gegevens in de eerste plaats voor gebruik binnen de scholen: mentoren, docenten en zorgteams kunnen de resultaten gebruiken om maatwerk te leveren voor een leerling; of voor een leerjaar. Op afdelings- en schoolniveau levert de schoolscan input voor (duurzame) schoolontwikkeling die geborgd kan worden in het schoolplan.

Daarnaast willen we als collectief van scholen ook duurzaam voortbouwen op wat we in deze intensieve periode samen van onze leerlingen leren. We zoeken mogelijkheden voor gebruik van deze gegevens in landelijk beleidsgericht en onderwijskundig onderzoek. Door kennis te delen en praktijkvoorbeelden te koppelen aan (vervolg-)onderzoek zetten we de resultaten van onze schoolscan zo optimaal in.

Resultaten

De resultaten van de schoolscan gaven in de scholen een goed beeld van het welbevinden van leerlingen, leermotivatie en hun studievoordigheden. Ook leverde het instrument waardevolle signalen op voor oplopende vertragingen, groei (bijvoorbeeld beter kunnen plannen), en de aanpak van leraren daarbij. Iedere school heeft zelf bepaald op welke manier de resultaten gebruikt werden om uitvoering te geven aan het NPO-plan en gesprekken te voeren met leerlingen en ouders. Vanaf januari 2023 start de verenigingsbrede NPO-werkgroep met interviews om bij OMO-scholen op te halen hoe hun NPO-plan werkt. Door kennis en praktijkvoorbeelden te delen investeren we samen in duurzame onderwijsontwikkeling voor alle leerlingen.

Vanuit het ministerie van OCW is opdracht gegeven aan Stichting OOK om over de leerling- en oudergegevens van 2021 landelijk te rapporteren en dit aan te vullen met gegevens van 2022. Dit heeft geresulteerd in de rapportage [Welbevinden, motivatie en zelfregulatie van vo-leerlingen tijdens de coronapandemie](#). Zo gaan onderwijskundige gegevens, die wij als scholen zelf hebben verzameld bij onze leerlingen en ouders, inzicht bieden bij de landelijke beleidsontwikkeling en -evaluatie.

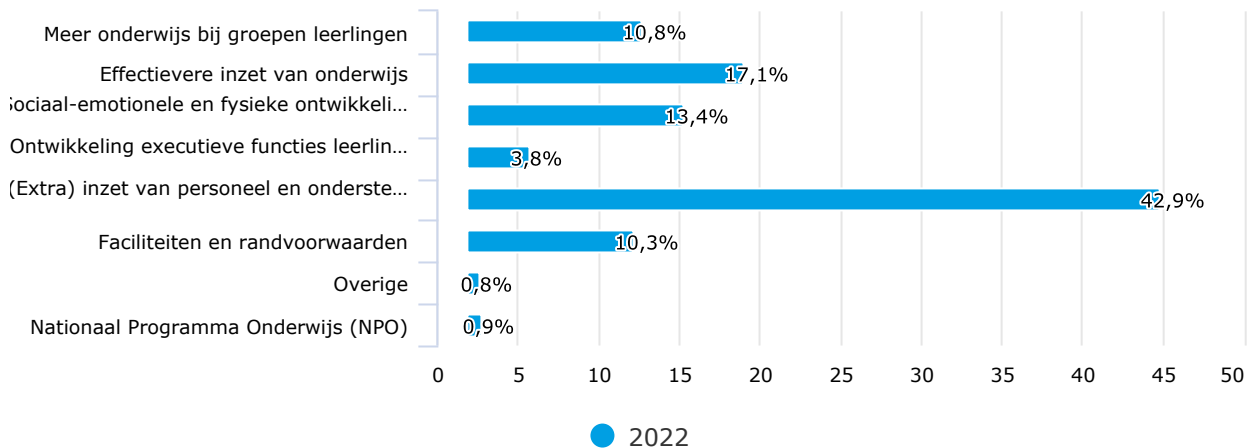
Beeld interventies scholen en inzet van middelen 2022

De inzet van de NPO-gelden wordt gedaan in zeven interventiegebieden. In onderstaande tabel is de totale inzet van alle OMO scholen en de vereniging in 2022 per interventie weergegeven.

Inzet per onderdeel menukaart	2022
Meer onderwijs bij groepen leerlingen	3.800.000
Effectievere inzet van onderwijs	5.980.000
Sociaal-emotionele en fysieke ontwikkeling leerlingen	4.685.000
Ontwikkeling executieve functies leerlingen	1.348.000
(Extra) inzet van personeel en ondersteuning	15.036.000
Faciliteiten en randvoorwaarden	3.611.000
Overige	269.000
Nationaal Programma Onderwijs (NPO)	307.000
Totaal	35.036.000

% inzet aandeel per onderdeel menukaart

Grafiek: percentage inzet aandeel per onderdeel menukaart

In de grafiek hierboven wordt de inzet per interventie in 2022 weergegeven. Net als in 2021 wordt de grootste inzet gedaan op interventie '(Extra) inzet van personeel en ondersteuning' gevolgd door de interventie 'Effectievere inzet van onderwijs'.

In 2021 en 2022 is totaal € 72,8 miljoen aan NPO baten ontvangen. Hiervan is € 45,2 miljoen (62,1%) ingezet.

NPO totaal	2021	2022	totaal
Baten totaal	42.131.000	30.688.000	72.819.000
Inzet totaal	10.185.000	35.036.000	45.221.000
Saldo	31.946.000	-4.348.000	27.598.000

In 2022 wordt van de totale inzet € 4,9 miljoen ingezet voor inhuur personeel niet in loondienst. Dit is 16,0% van de totale inzet in 2022.

Inzet van middelen voor de vereniging

De GMR heeft ingestemd met de inzet van de gemeenschappelijke middelen.

De inzet van de NPO-gelden van de vereniging wordt gedaan in drie interventiegebieden. In onderstaande tabel is de totale inzet de vereniging in 2022 per interventie weergegeven.

Inzet per onderdeel menukaart gemeenschappelijke middelen vereniging	2022
Meer onderwijs bij groepen leerlingen	-
Effectievere inzet van onderwijs	-
Sociaal-emotionele en fysieke ontwikkeling leerlingen	-
Ontwikkeling executieve functies leerlingen	-
(Extra) inzet van personeel en ondersteuning	222.000
Faciliteiten en randvoorwaarden	205.000
Overige	43.000
Nationaal Programma Onderwijs (NPO)	-
Totaal	470.000

Persoonsvorming en socialisatie

Naast kwalificatie (kennis, vaardigheden, houding) hechten we ook veel belang aan socialisatie (betrokkenheid, relatie, burgerschap) en subjectificatie (persoonsvorming, identiteit, waarden). De aandacht hiervoor is dit jaar versterkt om de mogelijk sociale vertragingen die leerlingen opgelopen hebben als gevolg van het afstandsonderwijs in coronatijd in te halen.

Onder andere in de lessen levensbeschouwing en mens en maatschappij wordt veel aandacht besteed aan bezinning, begrip, zelfacceptatie, eigen verantwoordelijkheid en bewustwording van jezelf en de wereld om je heen. Tijdens dramalessen worden leerlingen gestimuleerd hun identiteit te ontdekken en hun gevoelens te uiten. En hun creatief (denk)vermogen verder te ontwikkelen.

Op alle niveaus wordt leerlingen onder meer geleerd te reflecteren op houding en gedrag, keuzes te maken, feedback te geven, samen te werken, (arbeids)vaardigheden te ontwikkelen en te presenteren. Dit gebeurt in de vaklessen maar ook tijdens mentorlessen, projectweken, masterclasses, kloosterdagen, internationaliseringsactiviteiten en andere projecten.

Voorbeelden van projecten op de scholen zijn het 'Maatjesproject' van Vluchtelingenwerk, waar leerlingen gekoppeld worden aan kinderen van nieuwkomers, project 'Goed!', dat een positieve groepsontwikkeling stimuleert, 'Buddyproject', waar leerlingen uit de bovenbouw gekoppeld worden aan leerlingen uit de onderbouw voor hulp en als vertrouwenspersoon, 'Rots en water', om weerbaar te worden.

Identiteit

Opleiding tot leraar levensbeschouwing

In beginsel geven bevoegde leraren die in het bezit zijn van een bishoppelijke akkoordverklaring het vak levensbeschouwing. Om ervoor te zorgen dat er ook in de toekomst voldoende bekwame leraren zijn die het vak levensbeschouwing kunnen geven is een twee jaar durende modulaire opleiding tot leraar levensbeschouwing gestart. Deze opleiding wordt in samenwerking met de studiecetra van de bisdommen gegeven en is bedoeld voor collega's die al bevoegd zijn voor andere vakken. Tien leraren zijn aan de opleiding begonnen en kunnen na afronding lesgeven op het vmbo en in de onderbouw van havo en vwo op OMO-scholen.

Project Verdieping identiteit

De scholen hebben de opdracht goed onderwijs te bieden. Deze opdracht motiveert en verbindt alle betrokkenen bij de scholen: van leerling tot en met toezichthouder. In het document 'Zingeving en goed onderwijs' wordt, aan de hand van de metafoer van een reis, beschreven hoe we de opdracht verstaan en welke oriëntatiepunten van belang zijn: goed onderwijs, een goed mens, goed leven en goed handelen. Deze woorden beschrijven de identiteit van de vereniging en die van de scholen.

Het is niet eenvoudig handen en voeten te geven aan deze opdracht. Het project 'Verdieping identiteit', dat samen met Verus uitgevoerd wordt, levert een bijdrage aan een verdiepingsslag door:

- de feitelijke en de wenselijke situatie te beschrijven als het gaat om goed onderwijs, een goed mens, goed leven en goed handelen;
- de beschrijving te analyseren en beschouwen in het licht van het document 'Zingeving en goed onderwijs' en van de katholieke grondwaarden;
- na te gaan welke aanknopingspunten en mogelijkheden op schoolniveau gevonden worden om vanuit de feitelijke situatie te ontwikkelen in de richting van de wenselijke;
- manieren te ontwerpen aan de hand waarvan scholen geholpen zijn om de identiteitsontwikkeling te bevorderen met bijzondere aandacht voor de oriëntatiepunten, katholieke grondwaarden en bronnen in dialoog met die uit andere levensbeschouwingen.

De bijdrage wordt geleverd op basis van een praktijkgericht onderzoek op tien scholen van de vereniging.

Het project 'Verdieping identiteit' heeft ook als doel de identiteitsontwikkeling in de scholen duurzaam te bevorderen en te borgen.

Daarom wordt lopende het project in een tweetal ateliers een aantal medewerkers geschoold vanuit het train-de-trainer-principe. De scholing bestaat uit kennisoverdracht en het ontwikkelen van vaardigheden op het gebied van narratief waarderen. Ook worden de medewerkers begeleid in het doen van onderzoek en het ontwerpen van ontwikkelactiviteiten, waaronder het ontwerpen van handreikingen om goed onderwijs en identiteitsontwikkeling in brede zin op het niveau van een school op te pakken, zowel inhoudelijk als procesmatig.

Burgerschap

Burgerschapsonderwijs

Naast goed onderwijs geeft de vereniging vorm aan goed menszijn, goed leven en goed handelen. Dit zijn de kernwaarden van vereniging OMO en daarom ook de reden dat de vereniging nadrukkelijk aandacht geeft aan burgerschapsonderwijs. Elke OMO-school heeft een burgerschapscoördinator die vormgeeft aan de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van het burgerschapsonderwijs. Hoe burgerschap een plek krijgt in het curriculum is een opdracht aan de scholen zelf. Het bureau ondersteunt de burgerschapscoördinatoren en voorziet in inspiratie, kennisdeling en mogelijkheden voor evaluatie.

Ondersteuning vindt plaats in de voorbereiding en uitvoering van activiteiten rondom burgerschapsonderwijs met:

- [het kennisnetwerk burgerschapsonderwijs](#)
- [de Burgerschapsestafette](#)

en in de (beleidsmatige) evaluatie van het burgerschapsonderwijs met:

- [Burgerschap Meten \(BSM\)](#)
- [het zelfevaluatie-instrument \(ZEI\)](#)

Kennisnetwerk Burgerschapsonderwijs

Het kennisnetwerk burgerschapsonderwijs heeft als doel alle collega's, die vorm geven aan het burgerschapsonderwijs op hun scholen, met elkaar te verbinden en te inspireren. Dit gebeurt door het organiseren van fysieke activiteiten rondom burgerschap en het delen van kennis in een groep op ONS, het sociaal intranet van de vereniging. De tweede fysieke bijeenkomst van het netwerk heeft in oktober 2022

plaatsgevonden. Inhoudelijk werd deze bijeenkomst zeer gewaardeerd. In 2023 hopen we elkaar vaker te treffen en wordt ingestoken op meer regionale bijeenkomsten om de betrokkenheid bij het kennisnetwerk verder te vergroten.

De Burgerschapsestafette

Op basis van een initiatief rondom waardengedreven onderwijs is in 2018 het project 'Burgerschapsestafette' van start gegaan. Het streven van de Burgerschapsestafette is om vorm te geven aan breed gedragen burgerschapsonderwijs over de leerjaren en vakken heen. Dit gebeurt aan de hand van prikkelende vraagstellingen met (morele) dilemma's waarover de dialoog wordt aangegaan in de klas. Inspiratiemateriaal wordt daarbij opgeslagen in een openbaar toegankelijke database. Het estafettekarakter wordt vormgegeven doordat nieuw materiaal door scholen kan worden toegevoegd. Op deze manier groeit het aanbod aan inspiratiemateriaal dat voor burgerschapsonderwijs kan worden ingezet.

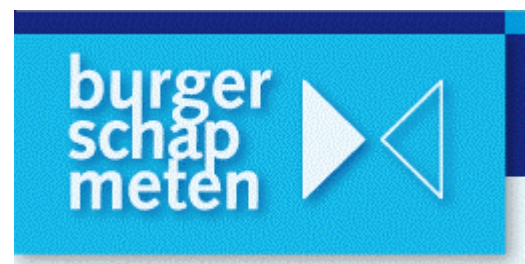

De Burgerschapsestafette is in 2020 geïntroduceerd op alle scholen binnen de vereniging. De basis is een database met inspiratiemateriaal met een dilemma als startpunt. Het inspiratiemateriaal is geschikt voor alle leerjaren, niveaus en schoolvakken. De complete database is te vinden op burgerschapsestafette.com. Burgerschapscöördinatoren op de scholen hebben een belangrijke rol in het enthousiasmeren van collega's om de database te gebruiken en ook nieuw inspiratiemateriaal toe te voegen. Van dit materiaal kunnen andere scholen ook weer gebruik maken.

De Burgerschapsestafette wordt financieel ondersteund door een externe subsidieverstrekker voor 50% van de investeringen. Aan deze subsidieverstrekker wordt periodiek verantwoording afgelegd. In 2023 wordt de Burgerschapsestafette ook buiten de vereniging uitgerold.

Burgerschap Meten

De Universiteit van Amsterdam heeft enkele jaren geleden het meetinstrument Burgerschap Meten (hierna: BSM) ontwikkeld. Met dit instrument kunnen scholen zicht krijgen op de burgerschapscompetenties en het burgerschapsgedrag van hun leerlingen. BSM kan worden ingezet voor leerlingen tot en met 16 jaar en bestaat uit twee gevalideerde vragenlijsten (competenties en gedrag) die door de leerlingen en de mentor worden ingevuld.

BSM wordt uitgezet met behulp van de software van ICT-aanbieder Rovict. Door de vragenlijsten elk jaar af te nemen kunnen scholen hun leerlingen longitudinaal volgen in hun burgerschapsvorming. De resultaten kunnen zowel intern (verschillende leerjaren en klassen binnen de school) als extern (in vergelijking met andere (OMO-)scholen) worden vergeleken. De aanbieder van het instrument geeft aan:

“De resultaten helpen scholen om antwoord te geven op vragen als: Wat vinden wij op onze school belangrijk, hoe denken we dat het met de burgerschap van de leerlingen is gesteld en in welk onderwijsaanbod voorzien we eigenlijk? Het kan ook inspireren tot het bepalen van wenselijke veranderingen in het onderwijsaanbod.”

In 2022 heeft een groot deel van de OMO-scholen al samenwerking gezocht met Rovict om de BSM-vragenlijsten uit te zetten. Wanneer zoveel mogelijk scholen gebruik maken van BSM kan ook op verenigingsniveau worden geanalyseerd hoe leerlingen vormgeven aan hun burgerschap en kan, waar nodig en mogelijk, worden samengewerkt met andere OMO-scholen om interventies uit te voeren. De uitkomsten van BSM kunnen tenslotte dienen als input voor het [zelfevaluatie-instrument ZEI](#). Het streven is dat in 2023 alle OMO-scholen deelnemen aan BSM.

Zelfevaluatie-instrument (ZEI)

Sociale integratie is een belangrijk doel van de socialiserende functie van onderwijs. Bevordering van burgerschap is daarvan onderdeel en een wettelijke taak voor scholen. Het belang van burgerschapsonderwijs en de noodzaak van versterking van de kwaliteit daarvan worden steeds meer gezien. Burgerschap is meetbaar op het niveau van zelfevaluaties (schoolplannen, schoolgidsen, meldcodes, veiligheidsprotocollen, etc.). Om dit meetbaar te maken heeft de Universiteit van Amsterdam (UvA) een digitale vragenlijst gemaakt in de vorm van een zelfevaluatie-instrument (het schoolontwikkelingsmodel). De uitkomsten uit de zelfevaluatie geven sturing aan de ontwikkeling van burgerschapsonderwijs. Iedere school kan dit instrument gebruiken. Het model is gevalideerd door de Academische Werkplaats Sociale Kwaliteit, de Universiteit van Amsterdam en de Inspectie van het Onderwijs. De zelfevaluatie wordt digitaal uitgevoerd via de software van Risk Changer.

Begin 2022 hebben OMO en Riskchanger een mantelcontract afgesloten. Sindsdien zijn diverse OMO-scholen van start gegaan met de uitgebreide zelfevaluatie, een aantal daarvan namen eerder ook al deel aan een pilot. Door ervaren scholen te koppelen aan scholen die voor het eerst gaan werken met het ZEI, wordt de samenkracht binnen de vereniging goed benut. Het streven is dat in 2023 alle OMO-scholen deelnemen aan de zelfevaluatie voor burgerschapsonderwijs.

Taalbeleidsontwikkeling

Om het taalvaardigheidsniveau van leerlingen te bevorderen is structurele aandacht voor taal nodig. Scholen doen dat door middel van taalbeleid. De afgelopen jaren zijn diverse alarmerende rapporten verschenen over leesplezier en leesmotivatie onder jongeren. Deze signalen zijn ook binnen de vereniging opgepikt en omgevormd tot een adviesvraag van de Raad van Bestuur en een aantal rectoren/directeuren.

Een speciaal opgerichte adviescommissie taalbeleid bestaande uit vijf OMO-docenten onderzocht in de eerste helft van 2021 de stand van zaken op het gebied van taalbeleid binnen alle OMO-scholen en vergeleek deze resultaten met de meest recente inzichten uit de literatuur.

De commissie adviseerde de vereniging om breed taalbeleid actief op alle scholen te implementeren. Dat houdt in dat taalbeleid een vast onderdeel vormt van elk schoolplan en er aandacht is voor taal binnen elke vakles, dus ook bij wiskunde of economie. Daarnaast is het van groot belang dat leerlingen veel meer gaan lezen. Om de doelen te realiseren is het noodzakelijk dat er intensief wordt samengewerkt, binnen én buiten de vereniging. In het [adviesrapport van de commissie](#) lees je het volledige advies.

Verenigingsbreed wordt het advies actief opgevolgd. Zo is er een kennisnetwerk voor taalcoördinatoren opgericht en is in 2022 een samenwerking met de Brabantse bibliotheken tot stand gekomen.

In 2022 heeft de vereniging en de Brabantse Netwerkbibliotheek middels een project vormgegeven aan een bestuurlijke samenwerking op het gebied van lezen en taal. Deze samenwerking is opgenomen als onderdeel van het Leesoffensief Brabant. Begin 2023 presenteren alle Brabantse bibliotheken een aanbod in activiteiten die allemaal zijn getoetst door en afgestemd met de scholen binnen de vereniging. In Nederland is het voor het eerst dat bibliotheken en een schoolbestuur op deze manier met elkaar samenwerken.

LEESoffensief
Brabant!

OMO-leerlingenraad

Twee leerlingen hebben tijdens schooljaar 2021-2022 het initiatief genomen de leerlingenparticipatie binnen de vereniging te bevorderen. Zij hebben hiervoor de basis gelegd. Vanaf het schooljaar 2022-2023 hebben vijf andere leerlingen het stokje van hen overgenomen onder de naam 'OMO-leerlingenraad'. Zij willen:

- de bekendheid van het OMO-leerlingennetwerk onder OMO-scholieren vergroten;
- de jongereninspraak op OMO-scholen verbeteren;
- de OMO-leerlingenraad een grotere inhoudelijke rol binnen de vereniging laten hebben.

Op verschillende manieren onderhoudt de OMO-leerlingenraad contact met de leerlingen(raden) van de OMO-scholen.

- Tijdens een aantal 'pizzapanelen' bespraken de leerlingen diverse onderwerpen zoals de gezonde schoolkantine, leerlingeninspraak op school en lesroosters. Na afloop is er nagepraat en aten ze samen pizza.

- Op 8 december vond er in de Lochal in Tilburg een congres plaats over seksuele voorlichting. Zo'n zestig leerlingen bezochten dit congres. Een medewerker van de Rutgerstichting gaf voorlichting en er werden stellingen besproken over de inhoud van seksuele voorlichting op scholen.

De OMO-leerlingenraad koppelde de opgehaalde informatie terug aan de GMR.

Leerlingen voorbereiden op de kosmopolitische samenleving

Leerlingen hebben zowel in het vervolgonderwijs als bij het uitoefenen van een beroep steeds vaker te maken met de gevolgen van globalisering. De scholen van de vereniging bereiden de leerlingen voor op burgerschap in een kosmopolitische samenleving. Dit gebeurt bijvoorbeeld door (inter-)nationale uitwisselingen en deelname aan projecten ter bevordering van maatschappelijke betrokkenheid. Op bestuursniveau worden contacten onderhouden met [Nuffic](#), de Nederlandse organisatie voor internationalisering in het onderwijs. Nuffic is tevens de coördinerende partij van het hieronder genoemde Global Citizen Network en de TTO-scholen. Daarnaast kan de partij ondersteunen bij aanvragen voor Erasmus+-subsidies.

Zeven scholen van de vereniging maken deel uit van het [Global Citizen Network](#) (voorheen Elos).

- 2College Durendael
- Carolus Borromeus College
- Dr. Mollercollege
- Maurick College
- Merletcollege Cuijk
- Mollerlyceum
- Rythoviuscollege

Bij dit netwerk zijn 77 Nederlandse scholen aangesloten met als doel het opleiden van leerlingen tot wereldburger. Aangesloten scholen leren met en van elkaar over internationaliseren.

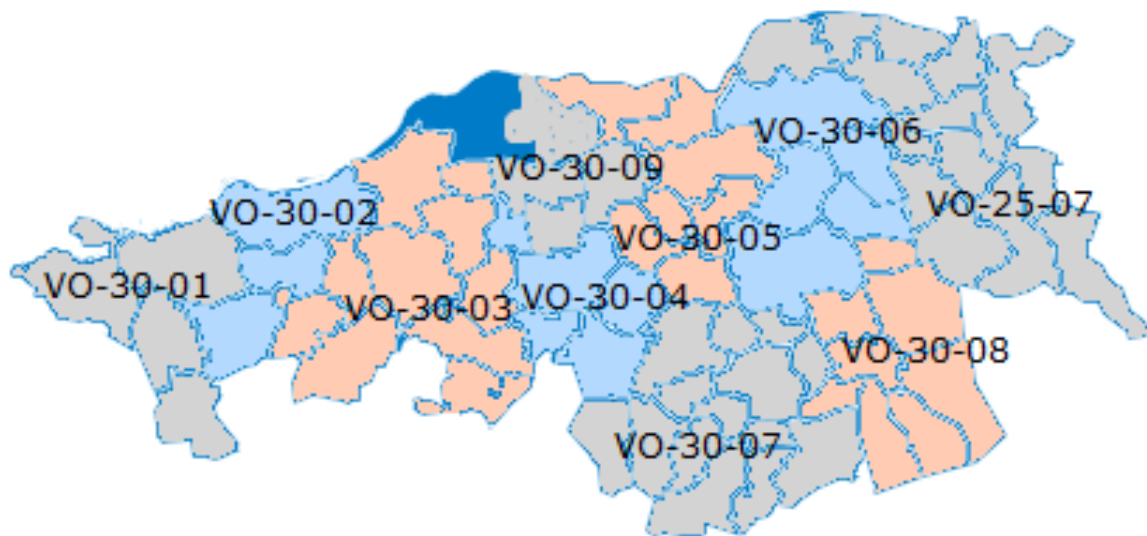
Er zijn ook OMO-scholen betrokken bij [Erasmus+](#) (voorheen het Comenius-project). Erasmus+ is een Europees subsidiefonds voor internationale samenwerking. Naast onderwijs wordt ook jeugd en sport in dit programma betrokken. Een van de doelen is om leerlingen in contact te brengen met het buitenland door middel van uitwisselingen. Dit gebeurt binnen diverse en uiteenlopende projecten.

Via eTwinning, een tool voor docenten en leerlingen om in een beveiligde omgeving met elkaar digitaal en online te kunnen communiceren, zoeken OMO-scholen de internationale samenwerking op. Deze tool biedt uitgebreide mogelijkheden zoals projecten delen, skypen, online ruimte creëren voor projecten en meer. eTwinning is een gratis onderdeel van Erasmus+.

Daarnaast verzorgen elf OMO-scholen tweetalig onderwijs (tto) binnen één of meerdere afdelingen (mavo, havo en of vwo).

Passend onderwijs

De vereniging vindt het belangrijk dat de talenten van kinderen optimaal ontwikkeld worden. Het ene kind heeft daar meer ondersteuning bij nodig dan het andere kind. Passend onderwijs zorgt ervoor dat leerlingen onderwijs krijgen dat bij ze past, dat ze ondersteuning krijgen als dat nodig is en dat er minder leerlingen thuis komen te zitten. Scholen in een regio werken samen in een samenwerkingsverband passend onderwijs (swv). De scholen van de vereniging zijn vertegenwoordigd in tien regionale samenwerkingsverbanden passend onderwijs ([bijlage 6](#)).

In ieder samenwerkingsverband vertegenwoordigen een of meerdere rector(en)/algemeen directeur(en) de vereniging. Dit staat beschreven in het [managementstatuut](#) van de vereniging. In 2022 zijn er verschillende wisselingen geweest in deze vertegenwoordiging (sommige van tijdelijke aard). Dit is juridisch vastgelegd.

De werkgroep passend onderwijs wordt gevormd door de tien rectoren/algemeen directeurs van de vereniging die zitting hebben in het bestuur van een samenwerkingsverband. Kennis wordt gedeeld en men vervult naar elkaar toe de rol van 'critical friend'. Onderwerpen die in 2022 aan de orde zijn geweest, zijn de verantwoording van de middelen passend onderwijs, de afbouw van de reserves door de samenwerkingsverbanden, een opleidingstraject voor de leden van de werkgroep (Governance Lab, uitvoering gestart in 2022), de vergelijking van de begrotingen van de tien samenwerkingsverbanden en de factsheets passend onderwijs. Passend onderwijs komt daarnaast terug in de gesprekken over onderwijskwaliteit tussen de Raad van Bestuur en de scholen.

Binnen ieder samenwerkingsverband worden afspraken gemaakt over welke basisondersteuning op de diverse scholen geboden wordt, welke voorzieningen voor extra ondersteuning er zijn en hoe de middelen verdeeld worden.

Van belang is te weten aan welke doelen van passend onderwijs de middelen, die scholen van het rijk krijgen (lumpsum) en de middelen die vanuit de samenwerkingsverbanden zijn toegekend, zijn uitgegeven. Ook is het interessant om te zien hoe de besturen uit de samenwerkingsverbanden tot die doelen gekomen zijn. Zowel lumpsum middelen als middelen die via de samenwerkingsverbanden verkregen zijn worden ingezet ter versterking van de interne zorgstructuur. Deze kan op verschillende scholen anders zijn, passend bij de cultuur en manier van werken van de school. Doorgaans zijn er ook mogelijkheden op de scholen voor preventieve en curatieve inzet van middelen zoals sociale vaardigheidstrainingen, trainingen om faalangst te verminderen, begeleiding van dyslexie en dyscalculie en dergelijke. Arrangementen en maatwerktrajecten worden doorgaans uit de budgetten van de samenwerkingsverbanden betaald. Ook investeren veel samenwerkingsverbanden in de verdere professionalisering van docenten en ondersteunend personeel. Meer informatie hierover, opgesplitst per samenwerkingsverband, is te vinden in [bijlage 7](#).

OMO-prijzen, een bijzondere motiveringsprijs voor leerlingen

Leerlingen op onze scholen maken elk jaar mooie en bijzondere werkstukken. De mentor stuurt, in overleg met de leerling(en) en de rector de meest bijzondere exemplaren in om in aanmerking te komen voor een van de OMO-prijzen.

Elke opleiding heeft zijn eigen prijs: de OMO-praktijkwerkstukprijs voor leerlingen van het praktijkonderwijs, vmbo-b en vmbo-k, en de OMO-profielwerkstukprijzen voor de opleidingen vmbo-g/t en mavo, voor de opleiding havo en voor de opleiding vwo.

Voor het eerst dit jaar konden ook de leerlingen van onze EOA/ISK-afdelingen meedoen met de OMO-prijzen. Voor hen is de OMO-trots op prijs (EOA/ISK) in het leven geroepen. Het idee is ontstaan op aangeven van een docent op een van de scholen. Hierna is vanuit de vereniging de OMO-trots op - prijs geïntroduceerd. Dit geeft leerlingen de kans om in de vorm van een project, eigen verhaal of anders te laten zien waarop zij trots zijn.

OMO-trots op prijs (EOA/ISK)

Voor dit schooljaar is gekozen om door middel van een schoolfilm de kick-off te geven voor deze prijs. Zo is de bijzondere dynamiek van de ISK/EOA scholen zichtbaar gemaakt. De voorzitter van de Raad van Bestuur, Jos Kusters bezocht de scholen om samen met de leerlingen de films te bekijken. Hij werd warm onthaald en omschreef de films en verhalen als "hartverwarmend en hartverscheurend".

Het totaalbedrag van deze prijs werd dit eerste jaar verdeeld onder de vier deelnemende scholen; het 2College ISK Oisterwijk, de Bossche Vakschool in Den Bosch, het Merletcollege EOA Velp en Metameer Stevensbeek. Zij hebben met dit bedrag naar eigen wens samen met de leerlingen een feestelijke activiteit ondernomen.

Bekijk [hier](#) hoe deze prijs vorig jaar succesvol van start is gegaan.

OMO-praktijkwerkstukprijs

In de categorie OMO-praktijkwerkstukprijs vielen dit jaar vijf werkstukken in de prijzen. De vorm en inhoud van het ingezonden werk zijn vrij. Het kan een praktische opdracht, werkstuk of project zijn maar ook een verslag van de manier waarop een leerling of een groep leerlingen samenwerkt en daarbij vakmanschap of burgerschap toont.

1e prijs

Dit jaar mochten Olaf Heesakkers, Hans Manders, Joery Arts en Luciano Brounen van het Hub van Doornecollege uit Deurne de eerste prijs in ontvangst nemen voor hun inzending [E-Kart Elektrische superkart](#). Vanuit het ministerie worden scholen met een technisch profiel extra bekostigd om het techniekonderwijs te vernieuwen, te verduurzamen en aantrekkelijker te maken. Met dit project zijn zij, en de school hierin uitstekend geslaagd. Na het harde werken mochten de leerlingen deelnemen aan een E-kart race.

2e prijzen

- 'Door jongeren voor jongeren, seksuele ontwikkeling'; Maud Thomasse, SG Were Di.
- 'Memories (box) - Ode aan Opa -'; Sjoerd de Graaf, Munnikenheide College.

3e prijzen

- 'Tijdschrift LOB'; Isa van Kessel, SG Were Di.

- 'Voorlichting over mondhygiëne bij kinderen'; Ilse Haast, Ibtissam Achachah, Da Vinci College.

OMO-profielwerkstukprijs vmbo-g/t, mavo

Voor leerlingen van de afdelingen vmbo-g/t en mavo is er een prijs voor het beste profielwerkstuk. Dit werkstuk is vakoverstijgend en binnen de opleiding een passend onderdeel van het schoolexamen. Hierbij is zowel het eindproduct als het proces onderwerp van beoordeling.

1e prijs

De invloed van het onderwijs op de sociale ontwikkeling van jongeren; Eveline Verhoeven en Marit Vermeer, 2College Durendael.

2e prijs

- Mocro Maffia; Djaydee Sep en Mathijs Bots, Munnikenheide College.
- Seksueel misbruik; Jasper Fransen, Romy op 't Hoog, Rachelle Koster, 2College Durendael.

OMO-profielwerkstukprijs havo

Het profielwerkstuk havo is een werkstuk van eindexamenkandidaten waarin zij verworven kennis, inzicht en vaardigheden van tenminste één vak binnen hun profiel op een hoog niveau toepassen. Daarnaast laat het profielwerkstuk samenhang en integratie van leerstofonderdelen binnen een profiel zien.

1e prijs

Vrijheid, geen loos begrip; Veerle van Hugten, Kirsten van der Burgt, Peelland College IVO Deurne.

2e prijs

- Mobiele Modulaire Freerun Setup; Benjamin van Alten, De Nieuwste School Tilburg.
- Hoog water Limburg - Zomer 2021; Stan de Klein, Thom Ververs, Varendonck College Asten.

OMO-profielwerkstukprijs vwo

Het profielwerkstuk vwo is een werkstuk van eindexamenkandidaten waarin zij verworven kennis, inzicht en vaardigheden van tenminste één vak binnen hun profiel op een hoog niveau toepassen. Daarnaast laat het profielwerkstuk samenhang en integratie van leerstofonderdelen binnen een profiel zien.

1e prijs

Een Optimumstrategie voor Holland Casino Blackjack, d.m.v. REINFORCEMENT LEARNING; Matthijs Muis, Mill Hill College Goirle.

2e prijs

- Biodesign, the art of giving back nature; Pien Thoonen, Tamar van Tongeren, 2College Cobbenhagenlyceum Tilburg.
- To what extent were women, both as patient and doctor, present in Roman medicine?; Esmee van der Vleuten, Maud Rademakers, Esmee Swinkels, Varendonck College Asten

Rol begeleidend docenten en juryleden

De rol van de begeleidend docenten is erg belangrijk bij het maken en schrijven van een praktijk- en profielwerkstuk. Zij zijn degene die leerlingen scherp houden en motiveren, gedurende het hele proces. De kwaliteit van het werkstuk is mede te danken aan hun inzet.

De uitreiking van de OMO-prijzen, in welke vorm dan ook, is voor de leerlingen maar ook voor de begeleidend docenten een bijzonder moment. Dat hebben we ook dit jaar weer mogen ervaren. De waardering voor beiden is enorm. Alle deelnemende leerlingen ontvangen een aardigheidje voor hun deelname. De winnaars ontvangen een mooi geldbedrag.

Sociale veiligheid

Scholen in het primair en voortgezet onderwijs zijn sinds 1 augustus 2015 wettelijk verplicht zorg te dragen voor een veilige school. De inspectie ziet hierop toe vanaf schooljaar 2016-2017. Hieronder valt een jaarlijkse monitoring van de sociale veiligheid. In 2017 zijn de scholen binnen de vereniging, na een succesvolle pilot, gestart met [Kwaliteitscholen](#). Hiermee wordt jaarlijks de tevredenheid, veiligheid en sociaal welbevinden van leerlingen gemonitord. Scholen hebben de mogelijkheid, in het kader van integraal monitoren, om Kwaliteitscholen te koppelen aan de gegevens uit de leerling administratiesystemen van de scholen.

In het kader van de wet (Sociale) veiligheid wordt scholen gevraagd om zicht te hebben op de sociale veiligheid. Hiervoor moet er beleid zijn en een anti-pestcoördinator per school zijn aangesteld. Een van de actieve kennisnetwerken binnen de vereniging is het kennisnetwerk Anti-pestcoördinatoren.

Vanwege de beperkingen door Corona heeft het kennisnetwerk elkaar in 2022 een maal digitaal getroffen. Op de agenda stonden thema's als:

- uitwisselen van ervaringen over sociale veiligheid in coronatijd;
- ervaringen van collega's met een curatieve aanpak in de bovenbouw van het havo/vwo;
- thema bepalen voor komende bijeenkomst(en).

Op 20 oktober 2022 is er een fysieke workshop geweest op het Van Maerlant in 's-Hertogenbosch met als thema 'Mensenhandel bestaat hier niet, toch?' Deze workshop werd verzorgd door Lilja van Himbergen, afdelingsmanager en Coördinator Gevaarlijke Liefde van Humanitas.

Het kennisnetwerk heeft op het sociaal intranet (ONS) een eigen groep waar deelnemers elkaar kunnen treffen en documenten met elkaar kunnen uitwisselen.

Cindy Meuter is sinds halverwege 2020 als voorzitter aan het netwerk verbonden. Zij is werkzaam als docente en vertrouwenspersoon op het Varendonck College.

Kansenverbetering

Op de scholen is in 2022 aandacht geweest voor kansen(on)gelijkheid. Mede door Corona kunnen leerlingen met een groter risico op kansenongelijkheid op nog grotere achterstand terecht komen ten opzichte van leerlingen met een minder kwetsbare achtergrond. Via het NPO is hier specifieke aandacht voor. Iedere school kan hier op zijn eigen manier invulling aan geven.

Daarnaast is in schooljaar 2021-2022 vanuit het collectief schoolleidersoverleg (CSO) een kleinere groep met rectoren/directeuren aan de slag gegaan met dit thema in de 'dialogotafel Kansenverbetering'. De dialogotafel heeft zich gericht op de onderdelen van kansenverbetering die het onderwijs betreffen en te maken hebben met kennisdeling en professionalisering van medewerkers.

Met het gebruik van de term kansenverbetering in plaats van kansenongelijkheid of kansengelijkheid dragen we uit dat we ons niet richten op een specifieke doelgroep maar op alle leerlingen. We streven er naar iedere leerling optimale kansen te bieden en waar nodig te zorgen dat kansen verbeteren. Op schoolniveau wordt gekeken welke interventies het meest passend zijn.

De dialoogtafel Kansenverbetering is gekomen met de volgende definitie:

Bij gelijke intelligentie krijgen leerlingen ongeacht hun achtergrond dezelfde kansen. Onder intelligentie wordt verstaan het begrijpen van je omgeving en kunnen bepalen wat er in die omgeving van je verwacht wordt.

Wat betekent dit voor ons?

Als school maken we onderdeel uit van de maatschappij. Tegelijkertijd kunnen we niet de problemen van de maatschappij oplossen. Als vereniging staan we voor de volgende uitgangspunten:

- De school biedt een veilige basis voor leerlingen en personeel.
- Elke leerling krijgt aandacht. Dat kan zijn door een zo objectief mogelijke manier van leerling-besprekingen voeren of via een warme overdracht vanuit het po naar het vo. Het kan ook door kleinere klassen (al dan niet voor specifieke vakken), meer uren voor mentoraat of een vast aanspreekpunt binnen de school, via een buddy systeem van oudere leerlingen. Actie vanuit de school bij afwezigheid van de leerling is ook een vorm van aandacht, evenals het bieden van een plek op school om rustig te kunnen werken.
- Scholen definiëren wat hun meest kwetsbare leerlingen zijn als het gaat om onderwijssucces ondanks hun achtergrond. Scholen verantwoorden zich over het gevoerde beleid ten aanzien van deze kwetsbare groep en delen de opgedane kennis binnen de vereniging.
- We leveren zoveel mogelijk onderwijs op maat, passend bij de behoefte en talenten van de leerlingen.
- We onderhouden een goede relatie met het thuisfront van de leerling. We weten wat daar speelt. Ook investeren we in de relatie met de leerling. De leerling heeft inzicht in mogelijke keuzes en zeggenschap over de eigen (school)loopbaan.
- We investeren in het bouwen aan het zelfvertrouwen van leerlingen.
- We laten waardering blijken: We denken minder in niveaus, maar meer in talent (dus niet meer vmbo is meer dan pro, havo is meer dan vmbo, vwo is meer dan havo). Talent ergens voor hebben betekent dat je datgene beter kunt dan andere dingen die je kunt. Talent is dus niet iets wat je kunt in vergelijking met andere mensen. We zoeken daarbij naar goede PR-momenten om dit als vereniging naar voren te laten komen (bijvoorbeeld met de start van de examens op het vmbo).
- Binnen de vereniging zijn we financieel solidair voor die scholen waar de meest kwetsbare leerlingen zitten.

Ook is besloten om in 2023 een project te starten waarbij scholen die dat willen kunnen deelnemen aan een cursus om de objectiviteit van rapportvergaderingen te verbeteren. Dit komt kansenverbetering ten goede. Vanaf schooljaar 2022-2023 wordt gedurende drie jaar gemonitord hoeveel tekorten er mogelijk ontstaan door de vrijwillige ouderbijdrage en hoeveel activiteiten er eventueel geannuleerd worden vanwege te weinig ouderbijdragen. Op basis van dit onderzoek wordt gekeken of een verenigingsbrede solidariteitspot nodig is.

Jaargesprekken

Kansenverbetering is in 2022 het thema geweest voor het informele deel van de jaargesprekken met de scholen. Met name leerlingen en docenten hebben hierbij aan de Raad van Bestuur gepresenteerd hoe de scholen dit vormgeven. Dit heeft vele mooie en inspirerende verhalen en voorbeelden opgeleverd.

Onderwijs aan nieuwkomers

In 2022 is het aantal alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV'ers) sterk toegenomen. Het aantal nareizende jongeren, in het kader van gezinshereniging, is ongeveer gelijk gebleven, maar zij verblijven vaak langer op een AZC wachtend op huisvesting in een gemeente.

2College - Oisterwijk

Op het AZC in Oisterwijk verzorgt 2College EOA (Eerste Opvang Anderstaligen) Oisterwijk al sinds de jaren negentig onderwijs aan nieuwkomers in de leeftijd van 12 tot 18 jaar. Er wordt onderwijs aangeboden aan AMV'ers. Naast de kortdurende opvang van AMV'ers wordt er ook onderwijs aangeboden aan kinderen uit nieuwkomersgezinnen die op het AZC wonen en aan kinderen van statushouders die een huis hebben gekregen in Oisterwijk. De nadruk in het onderwijs ligt op het aanleren van Nederlands als tweede taal (NT2). Daarnaast worden de volgende vakken aangeboden: rekenen, maatschappijoriëntatie, 'food and facility', beeldende vorming en sport. Er is veel aandacht voor sociaal emotionele vaardigheden, schoolse vaardigheden en studievoordigheden.

Het onderwijs aan AMV'ers in Oisterwijk is gericht op de eerste periode van opvang, vaak twee tot vijf maanden. In deze periode doorlopen ze de procedure bij de IND en wordt over de status besloten: blijven in Nederland of terugkeer naar het land van herkomst. Na de procedure worden de jongeren overgeplaatst naar een andere woonvorm elders in Nederland.

Nieuwkomersgezinnen verblijven op het AZC tot ze een huis toegewezen krijgen in een andere gemeente. Zowel AMV'ers als kinderen uit gezinnen vervolgen hun onderwijsloopbaan op een ISK/EOA in hun nieuwe woonplaats. Kinderen van statushouders en arbeidsmigranten die in Oisterwijk wonen, verblijven vaak langer op de EOA in Oisterwijk en worden daar voorbereid op doorstroom naar passend regulier onderwijs.

Merletcollege - Velp

Ook het Merletcollege heeft een Eerste Opvang Anderstaligen op het terrein van het AZC te Velp. De school heeft veel aandacht voor het sociale en emotionele welbevinden en het aanleren van sociale vaardigheden.

Metameer - Boxmeer

Met de sluiting van het AZC in Overloon zou de ISK (Internationale Schakelklas) van Metameer bijna ophouden te bestaan. Met de paar kinderen van arbeidsmigranten is een ISK niet draaiende te houden. In de tussentijd viel Rusland Oekraïne binnen en sloegen veel Oekraïense gezinnen op de vlucht. In het Land van Cuijk en Maasduinen zijn inmiddels veel gezinnen gehuisvest en verzorgt het Metameer het onderwijs voor de jongeren van 12 tot en met 18 jaar. Ook huisvest Metameer de ISK van het primair onderwijs. Zo kunnen alle kinderen uit de gezinnen op dezelfde plaats naar school.

De Oekraïense jongeren krijgen voor een groot deel het reguliere ISK-programma. Aangevuld met beeldende vorming, muziek en een praktijkgericht programma. Metameer heeft voor veel NT2 gekozen, omdat het voor deze jongeren van belang is dat zij contact kunnen hebben met hun Nederlandse leeftijdgenoten. Daarnaast is de kans groot dat zij langdurig hier zullen moeten blijven, omdat de oorlog nog lang niet afgelopen is en de steden en dorpen waarin zij woonden, vaak met de grond gelijk gemaakt zijn. Voor een deel van deze jongeren zal gelden dat zij zich definitief in Nederland zullen vestigen. Om de hele groep de kans te geven gebruik te maken van het Nederlandse onderwijssysteem, is een goede beheersing van het Nederlands voorwaardelijk.

De grote zorg van dit moment is het gebrek aan bekwaam personeel. Het lukt om de vacatures te vervullen, maar dat gaat zeer moeizaam. De school leidt onderwijsassistenten op tot docenten en hoopt zo ook voor de toekomst voldoende bevoegde en bekwame docenten NT2 te hebben.

Bossche Vakschool - Den Bosch

De Bossche Vakschool is in Den Bosch verantwoordelijk voor het bieden van onderwijs aan nieuwkomersleerlingen in de vo-leeftijd. Op de ISK in Den Bosch voelt men het als maatschappelijke opdracht om te zorgen dat deze doelgroep zich snel veilig en gekend weten, zodat zij zich thuis voelen. Dit is nodig als basis om te kunnen ontwikkelen en leren. In maximaal twee jaar worden de leerlingen voorbereid op de stap naar een vervolgonderwijs in het Nederlandse onderwijssysteem. Dat betekent in de praktijk veel meer dan alleen het leren van de Nederlandse taal.

De vluchtelingenstromen zijn onvoorspelbaar en worden beïnvloed door oorlogen en politiek. Dat maakt dat de samenstelling en hoeveelheid leerlingen en dus de bijbehorende bekostiging zeer sterk fluctueren.

Jacob-Roelandslyceum - Boxtel

OMO Scholengroep Boxtel heeft in september 2022 besloten om in een nevenvestiging van het Jacob-Roelandslyceum onderwijs te verzorgen voor jongeren in de leeftijd van 12-18 jaar. Het daadwerkelijke onderwijs voor ongeveer 40 leerlingen is in november gestart. Zij richten zich daarbij voornamelijk op NT2, maar ook geven zij rekenen en aardrijkskunde en werken ze met thema's die spelen in de belevingswereld van deze leerlingen.

Inmiddels is de crisisopvang verplaatst naar Schijndel. Een deel van de originele leerlingengroep blijft tot de zomervakantie onderwijs volgen op de nevenvestiging van het Jacob-Roelandslyceum. De school heeft een samenwerking met het ISK in Den Bosch. Zij wisselen regelmatig kennis uit. Door deze samenwerking wordt de bestaande wachtlijst in Den Bosch verkort.

Zorg dragen voor kwalificatie

Vernieuwingen vmbo

Sterk beroepsonderwijs

Met het programma 'Sterk Techniekonderwijs', onderdeel van Sterk beroepsonderwijs, wordt er duurzaam, dekkend en kwalitatief hoogstaand techniekonderwijs ontwikkeld. Vanwege Corona is de looptijd van het programma verlengd tot 1 augustus 2024. Alle onze vmbo-scholen zijn aangesloten bij een regio voor Sterk Techniekonderwijs. In 2022 hebben alle regio's een inhoudelijke reactie ontvangen op de voortgangsrapportage.

De OMO-scholen hebben de extra gelden voor Sterk Techniekonderwijs vanuit een aantal doelstellingen ingezet. Een aantal scholen heeft het afgelopen jaar benut om een betere verbinding te leggen met het primair onderwijs om zo de basisschoolleerlingen kennis te laten maken met techniek en hen zo te interesseren voor de technische beroepen en de mogelijkheden van het vmbo. Daarnaast hebben diverse scholen geïnvesteerd in (extra) capaciteit en het verhogen van de deskundigheid van docenten en instructeurs. De gelden zijn ook ingezet voor ontwikkeling en verbetering van de lessen door bijvoorbeeld de vakken natuurkunde, biologie en techniek te integreren en de lesstof te verrijken. De gelden zijn ook ingezet om de projectorganisatie verder in te richten, die nodig is om de regioplannen voor de jaren 2020-2024 uit te kunnen voeren. Tot slot zijn er, vanuit de doelstelling om techniek en techniekonderwijs en samenwerking met ketenpartners te promoten, activiteiten opgestart, zoals met het primair onderwijs of met deelnemende bedrijven. De samenwerking met bedrijven is in de praktijk, mede ook door Corona, soms lastig gebleken.

Er zijn in de (totaal 78) techniekregio's plannen opgesteld om deze daling tegen te gaan. Bijvoorbeeld ook in regio West-Brabant Midden waar het Munnikenheide College deel van uitmaakt. Zij hebben goed nieuws te melden, namelijk een toename van 48% van leerlingen in het technische vmbo in de regio West-Brabant Midden!

Dit resultaat is o.a. bereikt door de vele verschillende evenementen en projecten die zijn georganiseerd. Voorbeelden hiervan zijn Game On, een evenement waarbij 700 eerstejaarsleerlingen de diversiteit van techniek en technologie hebben kunnen ontdekken en de DAB-experience in Bergen op Zoom waaraan 250 vierdejaarsleerlingen hebben deelgenomen. Ook zijn er het afgelopen jaar in totaal 105 gastlessen georganiseerd en hebben de leerlingen verschillende technische bedrijven bezocht.

[Klik hier](#) voor een compleet overzicht van alle verschillende projecten en evenementen die zijn georganiseerd en de prestaties die hierdoor zijn bereikt.

Iedere leerling die interesse krijgt voor techniekonderwijs en op termijn belangstelling heeft voor een baan in de techniek is pure winst.

Nieuwe leerweg

De nieuwe leerweg gaat over de samenvoeging van de gemengde leerweg en de theoretische leerweg. In deze nieuwe leerweg zitten algemeen vormende componenten en een praktijkcomponent. Vooruitlopend op deze grote wijziging loopt een pilot waaraan op dit moment dertien OMO-scholen deelnemen. De scholen zoeken elkaar zoveel mogelijk op om de kennis uit de pilots met elkaar te delen. Zeker is dat de nieuwe leerweg veel mogelijkheden gaat bieden om leerlingen praktisch en betekenisvol onderwijs te bieden met opdrachten die in relatie staan met de praktijk en vaak ook passend zijn binnen de regio (via bedrijven en of instellingen). Om ook de scholen die niet deelnemen aan een pilot bij te praten, is er begin 2022 een webinar georganiseerd. 75 collega's hebben hieraan deelgenomen.

Ondanks dat vanuit het Ministerie van OCW geen duidelijkheid is gekomen in 2022 over de daadwerkelijke invoering van de nieuwe leerweg, zijn de meeste OMO-scholen doorgedaan met de ontwikkeling van een praktijkgericht programma.

Kerngroep

De kerngroep van het kennisnetwerk 'Vernieuwingen vmbo' denkt mee over mogelijkheden en thema's om kennis te delen. Zo heeft de kerngroep begin 2022 een webinar georganiseerd over de nieuwe leerweg. Binnen de vereniging houden de scholen, met ondersteuning vanuit het bureau elkaar scherp over uitvoer van de plannen en de (financiële) realisatie.

Onderwijstijd

De scholen van de vereniging blijven zich inzetten voor verbetering van onderwijs en het bieden van maatwerk passend bij de eigen visie en ambities. Hieronder valt een goede invulling van de onderwijstijd. De scholen van de vereniging leggen verantwoording af over de gerealiseerde onderwijstijd in Vensters voor Verantwoording. De resultaten per school zijn terug te vinden via www.scholenopdekaart.nl.

Onderwijs in kerncijfers – slaagpercentages

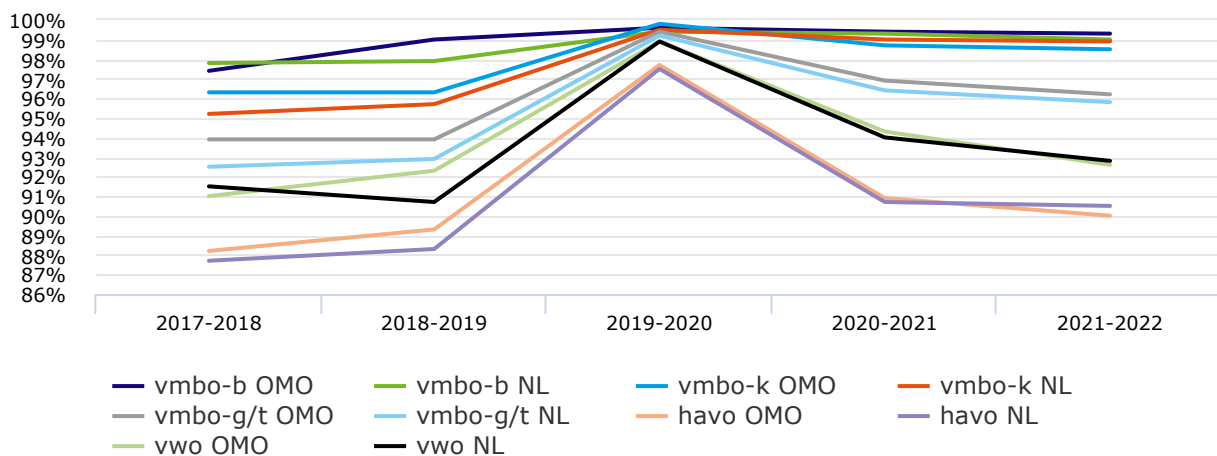
Het (gewogen) gemiddelde slaagpercentage van alle scholen binnen de vereniging ligt in schooljaar 2021/2022 voor alle afdelingen in lijn met het landelijk gemiddelde. De percentages zijn in onderstaande tabel weergegeven. In [bijlage 2](#) zijn de slaagpercentages van alle scholen en opleidingen weergegeven.

	vmbo-b	vmbo-k	vmbo-(g)t	havo	vwo
Gemiddelde OMO-scholen	99,3%	98,5%	96,2%	90,0%	92,6%
Landelijk gemiddelde	99,0%	98,9%	95,8%	90,5%	92,8%
Vershil OMO t.o.v. landelijk	0,3%	-0,4%	0,4%	-0,5%	-0,2%

Tabel (gewogen) gemiddelde slaagpercentage 2021/2022 OMO scholen en landelijk

Onderstaande grafiek toont voor alle afdelingen het verloop van de (gewogen) gemiddelde slaagpercentages van zowel de OMO-scholen als de landelijke percentages over de afgelopen 5 jaar.

Slaagpercentages

Grafiek (gewogen) gemiddelde slaagpercentage OMO scholen en landelijk over de afgelopen vijf schooljaren

In verband met de coronapandemie liggen de gemiddelde slaagpercentages van zowel de vereniging als landelijk in 2019-2020 hoger dan in voorgaande jaren. In 2020 heeft geen centraal eindexamen plaats gevonden. Afgelopen schooljaar zijn zowel de slaagpercentages van zowel de vereniging als landelijk weer gedaald, maar deze liggen nog wel hoger dan in de jaren vóór corona. De slaagpercentages dienen net als in voorgaande jaren in relatie te worden gezien met de interne doorstroom binnen de school in de niet-examenjaren. De scores per individuele OMO-school daarbij zijn van belang. Elke school verbindt, na evaluatie, conclusies aan de resultaten van de eigen opleidingen.

Resultaten praktijk scholen

Het praktijkonderwijs (pro) heeft als pedagogische missie en als wettelijke opdracht leerlingen voor te bereiden op actieve deelname aan de maatschappij en aan het arbeidsproces. De vereniging telt zeven scholen voor praktijkonderwijs:

- Baanderherencollege, Boxtel
- Da Vinci College, Roosendaal
- Sprongcollege, Deurne
- Fioretti College, Veghel
- Praktijkschool Eindhoven
- Praktijkschool Helmond
- Varendonck College, Someren

'Wat heb jij nodig, wij gaan het geven'

Het praktijkonderwijs bereidt leerlingen voor op werk of een vervolgopleiding (niveau 1, soms niveau 2 in het mbo). Daarnaast wordt de leerling voorbereid op de maatschappij. Wonen, burgerschap, leren en vrije tijd zijn de belangrijkste thema's daarbij. Leerlingen leren binnen deze thema's zo goed en zo zelfstandig mogelijk te functioneren binnen de school en in de maatschappij.

De focus ligt op de individuele leerling: 'Wat kun jij, wat vind je moeilijk en wat kan school voor jou doen om uit jou te halen wat erin zit?' Dat vraagt telkens weer om een individuele aanpak. Het ontwikkelingsperspectief van de leerling, zijn of haar motivatie, potentieel en leer- en ondersteuningsvraag vormen de maat. Alle pro-scholen binnen de vereniging bieden dat maatwerk. De scholen zetten zich in voor blijvende kwaliteit in het onderwijs aan deze doelgroep.

In [bijlage 3](#) staat een overzicht waar de leerlingen van het praktijkonderwijs, die in 2018-2019 uitstroomden, na één jaar en na twee jaar terecht kwamen.

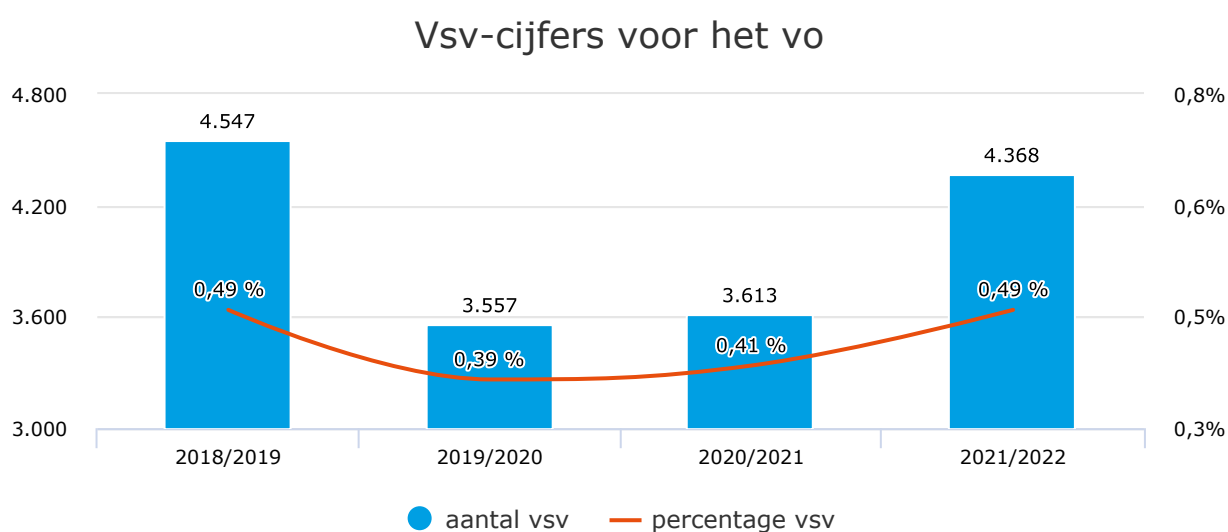
Voortijdig schoolverlaten (VSV)

Jongeren die zonder diploma van school gaan, hebben minder kansen om zelf in hun onderhoud te voorzien. Daarom heeft de Rijksoverheid als doelstelling dat zoveel mogelijk jongeren een startkwalificatie halen. Een startkwalificatie is een mbo-2, havo- of vwo-diploma.

Een jongere die zonder startkwalificatie van school gaat, noemen we een voortijdig schoolverlater. In 2019 is een wet ingegaan waarmee scholen en gemeenten verplicht worden om samen te werken om voortijdige schooluitval tegen te gaan. Het streven was dat voor zowel het mbo als het vo het aantal uitvallers omlaag gebracht zou worden tot 20.000 in 2021. In schooljaar 2021/2022 was het totaal aantal VSV-ers 30.242. Hiervan zaten 4.368 leerlingen op het regulier vo. Het streefaantal is dus niet gehaald.

Leerplichtambtenaren en medewerkers van het Regionaal Meld- en Coördinatiepunt (RMC) begeleiden jongeren die spijbelen of helemaal van school (willen) gaan. Dit doen ze samen met de scholen. In elke regio is de situatie anders. Dat vraagt om een aanpak op maat. Scholen en gemeenten binnen de eigen regio bekijken welke aanvullende maatregelen zij inzetten. De scholen nemen in hun schoolplan en/of schoolgids op welke aanvullende maatregelen zij treffen om voortijdig schoolverlaten tegen te gaan, zoals de aanpak van ziekteverzuim, extra begeleiding, hulp bij de studie- en loopbaankeuze of speciale klassen voor jongeren die twijfelen over hun studiekeuze.

Voor het voortgezet onderwijs zagen de landelijke vsv-cijfers er de afgelopen jaren als volgt uit:

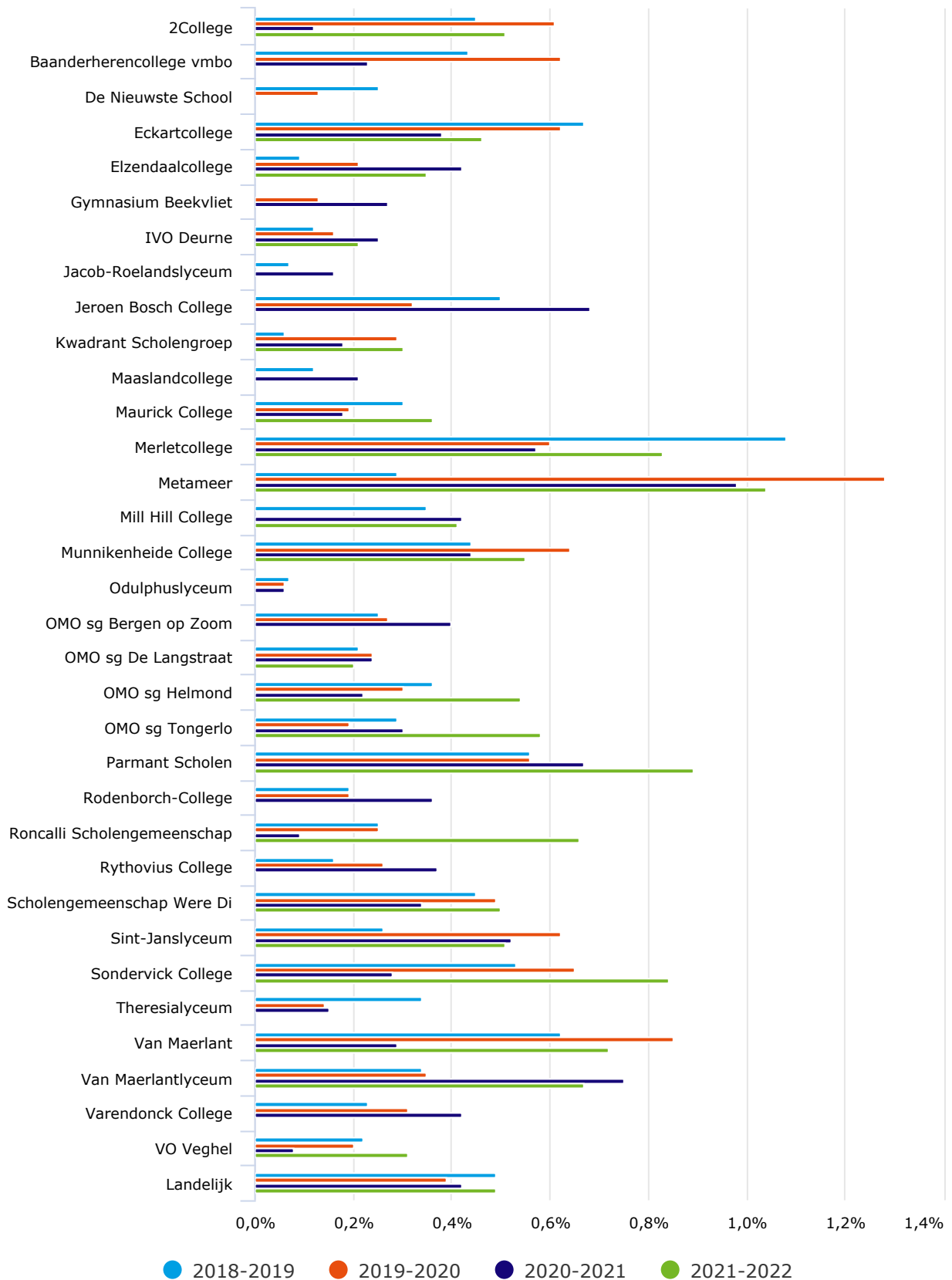
Grafiek: Vsv-cijfers voor het vo

De vsv-aantallen van 2020-2021 zijn nagenoeg gelijk ten opzichte van het voorgaande jaar. De cijfers voor 2021-2022 zijn voorlopige cijfers. Deze vallen hoger uit dan de cijfers over de twee voorgaande jaren.

Met ingang van schooljaar 2021-2022 worden de vsv-cijfers bijgehouden in een nieuwe website ([Dashboards vsv en jikp \(rijkscloud.nl\)](https://rijkscloud.nl/dashboards/vsv-en-jikp)). Wanneer het aantal vsv-ers op een school lager is dan vijf, zijn de percentages op nul gezet.

Scholen worden beoordeeld op het percentage en aantal vsv'ers in de onderbouw, bovenbouw vmbo, bovenbouw havo en bovenbouw vwo. Ten opzichte van het landelijk gemiddelde scoren de meeste scholen binnen de vereniging goed. Bij 15 scholen is het aantal vsv-ers ten opzichte van schooljaar 2020-2021 afgenomen of gelijk gebleven. 21 scholen zitten voor schooljaar 2021-2022 onder het landelijke percentage. In onderstaande tabel zijn de vsv-percentages per school te zien evenals de landelijke percentages.

Percentage vsv'ers per school en landelijk

Twee scholen zijn niet terug te zien in deze grafiek:

- Van het Baanderenherencollege praktijkonderwijs zijn geen cijfers. Dit heeft te maken met de bijzondere positie die het praktijkonderwijs heeft. Hier worden leerlingen begeleid naar arbeid of dagbesteding.
- De Bossche Vakschool is niet opgenomen in de grafiek. Aan deze school is een Internationale Schakelklas (ISK) verbonden. Als deze leerlingen terug gaan naar het land van herkomst, ronden zij hun schoolperiode niet af met een startkwalificatie. Daardoor tellen zij mee als vsv'er. Verhoudingsgewijs drukken deze leerlingen zwaar op het vsv-percentage van de Bossche Vakschool. Omdat dit een vertekend beeld geeft is deze school niet meegenomen in bovenstaand overzicht.

Ook Metameer Stevensbeek heeft een ISK. Dit verklaart een relatief hoog vsv percentage. Het Merletcollege in Grave heeft ook een ISK. Deze cijfers laten in verhouding een minder grote afwijking zien en zijn daarom wel opgenomen in de grafiek.

Vavo-leerlingen

Een leerling kan binnen het vavo (voortgezet algemeen volwassenenonderwijs) een of meerdere vakken volgen en op die manier een diploma of deelcertificaat halen voor vmbo-tl, havo of vwo. Het vavo biedt dezelfde eindexamenvakken als een reguliere vo-school. Een vavo-leerling is in tegenstelling tot het reguliere onderwijs niet verplicht om een volledige lessentabel te volgen.

De belangrijkste reden voor uitbesteding is dat een leerling is gezakt voor het eindexamen en nog een paar vakken over moet doen of dat de leerling niet het juiste profiel heeft gekozen voor de gewenste vervolgopleiding.

Op 1 oktober 2022 bedroeg het aantal vavo-leerlingen 274, waarvan 70 reguliere vavo-leerlingen en 204 teruggekeerde gezakte of teruggekeerde geslaagde vavo-leerlingen.

ICT in het onderwijs

ICT is een essentieel ingrediënt voor duurzaam toekomstbestendig onderwijs. DigiKoers 2023 is onze digitale strategische koers op ICT in het onderwijs en daarmee richtinggevend voor de vereniging. Er is in 2022 gekozen om DigiKoers 2023 eerst te verstevigen waarna de hernieuwde digitale strategie in Koers 2030 op genomen zal worden.

In 2022 is er momentum ontstaan rondom de gezamenlijke ICT-omgeving. Deze ontwikkeling zorgt ervoor dat onderwijzend personeel van verschillende scholen eenvoudiger en veiliger met elkaar kunnen samenwerken binnen (en buiten) het primaire proces. Een ander initiatief dat is ontstaan, door de inzet van de werkgroep ICTO, is de opzet van de adviescommissie Digitale Geletterdheid. Deze adviescommissie heeft als doel om digitale vaardigheden van leerlingen te versterken binnen het onderwijs van de OMO-scholen. Tegelijkertijd is er ook aandacht voor de digitale vaardigheden van medewerkers in het kader van AVG en verkenning Europes kader DigiCompEdu.

Digitalisering in het onderwijs is een trend die zich steeds meer doorzet richting ICT-ondersteunende systemen om goed onderwijs te verzorgen. Een voorbeeld hiervan is het Teams als ELO-traject waarbij het Microsoft-platform M365 wordt gebruikt om alles rondom het primaire proces in te richten en te automatiseren. Hierbij zijn nieuwe ontwikkeltrajecten gestart zoals een roostersynchronisatie en een studiewijzer.

Het is belangrijk om goed overzicht te houden van de ontwikkelingen binnen ICT in het onderwijs. OMO neemt daarom ook actief deel aan initiatieven als NOLAI en EDU-V die in 2022 zijn gestart. Daarnaast is de vereniging continu in gesprek met nieuwe spelers op gebied van ICT in het voortgezet onderwijs.

Onderwijstechnologie in het leermiddelenbeleid

Onderwijs organiseren is een hele uitdaging en daarvoor is samenwerking nodig. Vandaar dat er structurele contacten zijn met o.a. Kennisnet, SIVON, VO-raad en andere schoolbesturen om kennis en ervaring uit te wisselen rondom leermiddelenbeleid en ontwikkelingen. Met uitgeverijen is er structureel contact om de ontwikkelingen op leermiddelgebied te blijven monitoren. Als er naar technologie op de leermiddelenmarkt wordt gekeken kan er worden geconstateerd dat er een consequente groei is binnen de leermiddelenmarkt. Het concept LIFO wordt elk jaar dominanter en duurder op de leermiddelenmarkt en OMO zag deze verschuiving ook weer toenemen in 2022 op de leermiddelenmarkt. Vanuit o.a. die verschuiving van 2021 is er gekozen om een project te starten om verenigingsbreed een leermiddelbeleid te formuleren waarin de vereniging een strategische positie inneemt ten opzichte van de leermiddelenmarkt. Hierin zal onderwijstechnologie ook een rol krijgen.

Dragend HRM beleid

Inleiding Koerspijler 4: dragend HRM beleid

Medewerkers van vereniging OMO scoren goed op algemene tevredenheid en vitaliteit. Zij voelen zich ook, ten opzichte van de VO benchmark, gewaardeerd (binnen de scholen). Collegialiteit en leerlinggerichtheid worden als voornaamste redenen genoemd.

Alle scholen van vereniging OMO maken deel uit van een AOS-regio. Binnen deze regio's wordt veel (en in toenemende mate) samengewerkt met (universitaire) opleidingsinstituten. De AOS'en zijn niet alleen in aantal gegroeid, maar ook in professionaliteit.

Met de subsidieregeling Regionale Aanpak Personeelstekort (RAP) stimuleert het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap schoolbesturen, scholen en lerarenopleidingen het lerarentekort gezamenlijk aan te pakken. Sinds eind 2022 zijn alle OMO-scholen onderdeel van een RAP-regio.

Voor een integrale aanpak van het lerarentekort onderschrijft Vereniging OMO het belang van meer regionale samenwerking om meer mensen voor het vak van leraar te interesseren, meer (startende) leraren op school en meer studenten bij de lerarenopleidingen te behouden. Voor deze gezamenlijke aanpak RATO (Regionale Aanpak Toekomst Onderwijsarbeidsmarkt) wordt samenwerking gezocht met andere onderwijsorganisaties in de regio.

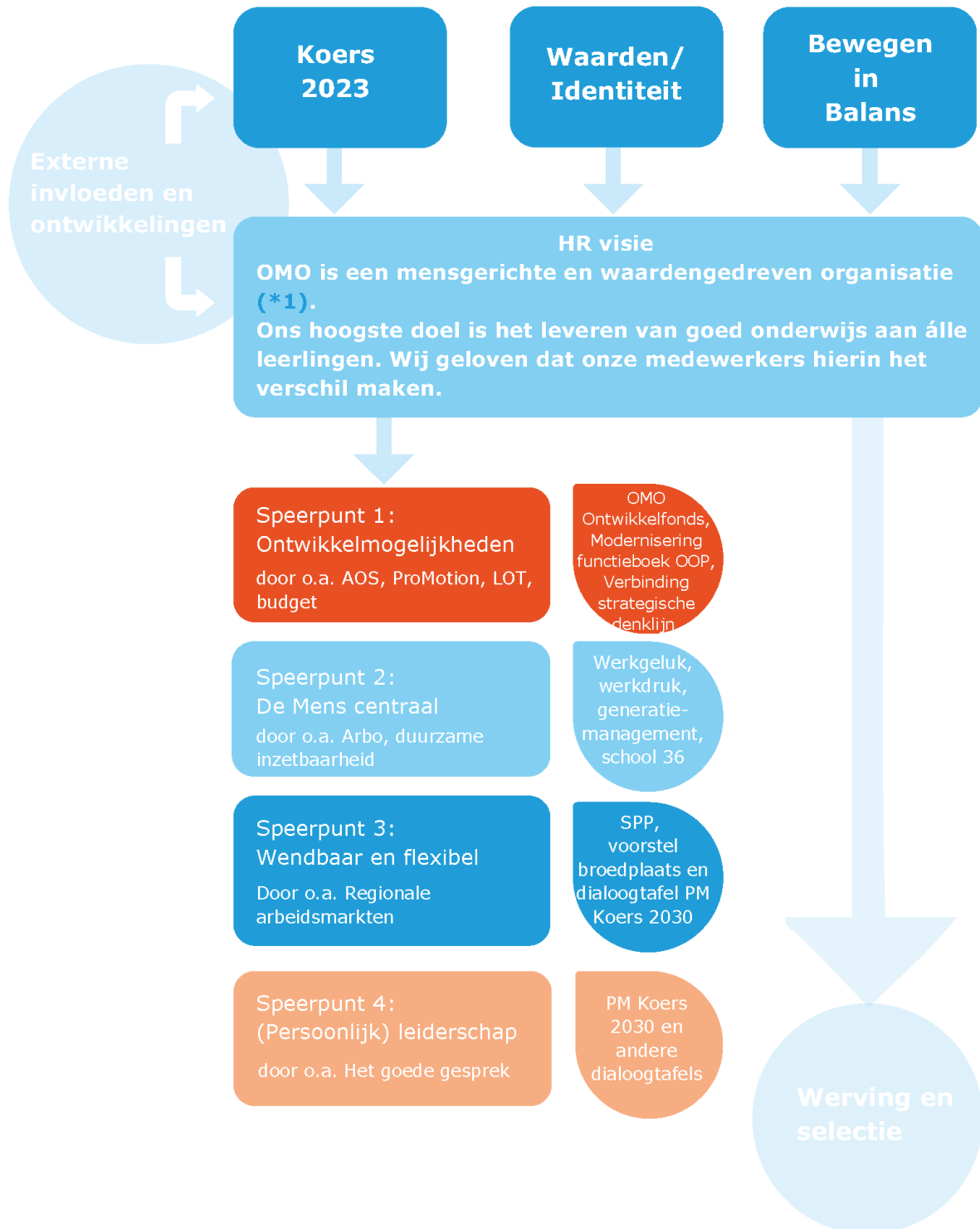
In de volgende paragrafen wordt verder ingegaan op de ontwikkelingen op SHRM gebied.

Benutten van talenten en expertise

Strategisch personeelsbeleid

De krapte op de arbeidsmarkt heeft impact op ons onderwijs. Dit vraagt om voortdurende herordening en wendbaarheid van zowel onze organisatie als onze medewerkers. Om dit te realiseren moeten we o.a. beschikken over toekomstbestendig personeelsbeleid dat aansluit bij de strategie/koers van onze organisatie, oftewel strategisch HRM (SHRM). In 2022 hebben we daarom ons strategisch HRM beleid herijkt. Het resultaat is in onderstaande infographic weergegeven.

Visie op SHRM

(*1 Onze kernwaarden: 'Goed onderwijs', 'Goed mens', 'Goed leven', 'Goed handelen')

Om invulling te geven aan onze HR-visie, is een viertal speerpunten gedefinieerd die houvast en richting geven aan ons HR-beleid voor de komende jaren. Uitgangspunt bij het definiëren van de speerpunten is primair de focus op het behoud van onze medewerkers die (in-)direct een bijdrage leveren aan het verzorgen van goed onderwijs. Dit maken we mogelijk door hen op verschillende manieren te binden, boeien en laten bloeien. Daarnaast is door verloop ook instroom van nieuwe medewerkers noodzakelijk. We participeren dan ook volop in de RAP's en AOS'n en geven het werving- en selectieproces continu aandacht.

Aan de speerpunten wordt verenigingsbreed ('samenkracht') invulling gegeven. Dit gebeurt deels via werk- en stuurgroepen (vooral voor de doorlopende thema's) en projectmatig, met grote betrokkenheid van rectoren/directeuren, medewerkers vanuit de scholen, het OMO-bureau en de medezeggenschap. Door middel van periodieke beleidsevaluaties en medewerkersonderzoeken worden beleid en effecten geëvalueerd en vindt zo nodig bijstelling plaats (PDCA).

Thema's HRM beleid school

Op de vraag "Hoe draagt het HRM-beleid bij aan de ontwikkeling van de school en de persoonlijke professionele ontwikkeling van de medewerkers?" is het antwoord meerledig. Alle scholen van onze vereniging zijn uniek. Scholen hebben een eigen visie op onderwijs: een visie die past bij de populatie, de omgeving, de geboden opleidingen en het onderwijsconcept. De visie van de school is uitgewerkt in het schoolplan, waar HRM integraal onderdeel van uitmaakt. Iedere school heeft in de managementrapportage over 2022 een toelichting gegeven op het HRM-beleid van de school. Hierin komen de volgende thema's veelal naar voren:

Werkdruk

Een van de meest voorkomende aandachtspunten is werkdruk. De ervaren werkdruk is doorgaans hoog. Derhalve heeft in 2019-2021 in samenwerking met TNO de pilot 'werkplezier: een systematische aanpak van werkdruk' plaatsgevonden. Aangezien de pilot succesvol was, wordt de aanpak standaard aangeboden. In 2022 hebben drie scholen het volledige traject doorlopen.

In 2022 zijn landelijk afspraken gemaakt over werkdrukvermindering. Voor het vo wordt jaarlijks € 300 miljoen beschikbaar gesteld.

Vereniging OMO heeft € 9.578.281 ontvangen voor de individuele werkdrukmiddelen. Vrijwel alle medewerkers die op peildatum 1 augustus 2022 in dienst waren hebben gekozen voor uitbetaling van de 63 uur.

De vereniging heeft eveneens € 9.578.281 ontvangen voor de collectieve werkdrukmiddelen. In overleg met de medezeggenschapsraad heeft elke school zijn eigen plannen gemaakt voor de besteding en zijn afspraken gemaakt over de evaluatie. Een aantal plannen (vooral op het gebied van preventie en verzuimmanagement) is al opgestart.

Verzuimmanagement

Diverse acties rondom verzuimmanagement zijn genomen. Deze variëren per school. Veel effort is gestoken in

- voorlichting;
- preventie (incl. de nodige ergonomische werkplekonderzoeken);
- meer aandacht voor frequente verzuimgesprekken;
- nauwere samenwerking tussen arbodienst, leidinggevende, HR en medewerker;
- het opleiden van preventiemedewerkers;
- diverse vitaliteitsprogramma's
- het organiseren van een providersboog.

Baanderherencollege en Jacob-Roelandslyceum: "Er is een actieve ondersteuningsboog. Deze hebben we voor beide scholen goed ingeregeld. Vooral bij langdurig verzuim bieden we regelmatig coaching of bedrijfsmaatschappelijk werk aan teneinde het verzuim te beperken dan wel in te korten."

Naar de [ziekteverzuimcijfers](#).

Leren en ontwikkelen

Professionalisering van medewerkers staat op alle scholen centraal. De invulling varieert. Zo zijn er professionaliseringsplannen gericht op de onderwijsvisie en vaak op het gebied van executieve en sociale vaardigheden. Daarnaast wordt gewerkt met collegiale consultatie (observeren, analyseren, nabespreken en verbeteren) en zijn leerlingacteurs ingezet om feedback literacy te ontwikkelen.

Ook het NPO-plan heeft op veel scholen geleid tot aanvullende professionaliseringsdoelen. Deze zijn vaak gericht op welzijn, leerlingbegeleiding en -coaching, de didactische vaardigheden en digitale (les)vaardigheden.

In 2022 zijn landelijke afspraken gemaakt over professionalisering leraren, waarbij € 56,88 per leerling is uitgekeerd. OMO heeft in totaal € 3.384.455 ontvangen. Besloten is vanuit het OMO-bureau trainingen inzake basisvaardigheden en curriculumherziening in te kopen c.q. met kennispartners te ontwikkelen. De trainingen worden centraal aangeboden. Leraren kunnen zich voor twee dagen naar keuze inschrijven.

Talentmanagement

Onze scholen proberen medewerkers in hun kracht te zetten. Verantwoordelijkheden worden steeds vaker zo laag mogelijk in de organisatie belegd omdat medewerkers behoefte hebben aan autonomie. Helaas werkt de cao hierin vaak belemmerend. Zo kreeg een experiment rondom het taakbeleid geen steun van de vakbonden. Daarnaast zijn de ervaringen met het Leiderschap Ontwikkeltraject (LOT) zeer positief en wordt dit programma ook in 2023 aangeboden. Hiermee geven we high potentials de kans zich binnen OMO te ontwikkelen tot directeur/schoolleider.

Mobiliteitsbeleid

Veel scholen voeren een actief mobiliteitsbeleid (o.a. regionale arbeidsmarkt). Daarnaast kunnen medewerkers altijd terecht bij Promotion voor loopbaan gerelateerde vragen.

Strategische personeelsplanning (SPP)

Demografische ontwikkelingen hebben impact op het leerlingaantal en leiden tot formatiespanning in krimpregio's. Elke OMO school is inmiddels aangesloten bij een RAP waarbij regionale SPP een belangrijk speerpunt is.

In 2019 is een trendmodel ontwikkeld ten behoeve van strategische personeelsplanning. Dit model is maatwerk voor de vereniging. Het geeft inzicht in de personele ontwikkelingen van onderwijskundig personeel over 5 en 10 jaar. In december 2022 is het model opnieuw geactualiseerd met de meest recente gegevens van de medewerkers en beschikbaar gesteld aan de rectoren/directeuren van de scholen en de Raad van Bestuur.

Inductiebeleid

De duur en wijze waarop startende docenten op een school worden begeleid verschilt. Om uitstroom van deze groep te voorkomen, zijn veel scholen voornemens het programma in verbondenheid met de AOS te intensiveren.

Rodenborch-college : *"We zien de inductiefase als onderdeel van de leerloopbaan van leraren. Inductie is onderdeel van het continuüm van groei en ontwikkeling van leraren, onderdeel van leven-lang-ontwikkelen. Het programma bevat activiteiten waarbij intervisiemomenten, workshops en individuele coaching de hoofdrol spelen. In het 2^e en het 3^e jaar van de inductie worden docenten uitgenodigd om deel te nemen aan het inductieatelier."*

Het goede gesprek

Het merendeel van onze scholen heeft 'het goede gesprek' ingevoerd. Door Promotion zijn veel (in company) trainingen verzorgd zodat medewerkers voldoende geëquipeerd zijn om het gesprek te voeren. Tijdens dit gesprek worden collega's ook gestimuleerd om het persoonlijk scholingsbudget in te zetten (bezoek symposia, workshops, masterclasses).

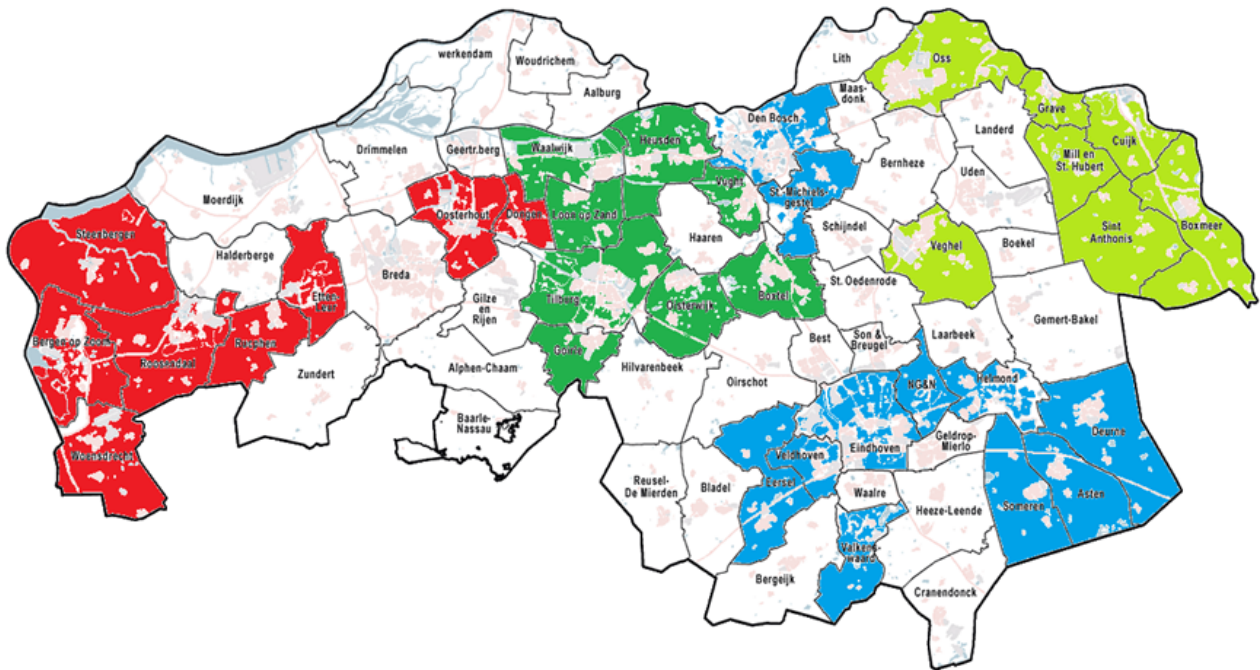
Aanpak lerarentekort

Regionale Aanpak Personeelstekort

Met de subsidieregeling Regionale Aanpak Personeelstekort (RAP) stimuleert het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap schoolbesturen, scholen en lerarenopleidingen het lerarentekort gezamenlijk aan te pakken. De regeling is een vervolg op de Regionale Aanpak Lerarentekort (RAL) uit 2019. De aanpak is regionaal aangezien de arbeidsmarkt voor onderwijs sterk regionaal bepaald wordt. Het ministerie geeft aan dat in de regio de meeste kansen liggen om te komen tot oplossingen.

In Noord-Brabant zijn vier RAP-regio's gevormd. Voor drie regio's is de vereniging penvoerder, in de vierde regio met besturen participeert OMO samen met Orion-besturen.

1. RAP-regio West-Brabant (rood)
2. RAP-regio Noordoost Brabant (lichtgroen)
3. RAP-regio Midden Brabant (donkergroen)
4. RAP-regio (Zuid) Oost (blauw) – in 2022 uitgebreid met OMO-scholen

In deze regio's hebben schoolbesturen in het vo en mbo samen met meerdere lerarenopleidingen [een plan van aanpak voor de verlening van de RAP-subsidie](#) ingediend. In dit plan staat beschreven wat zij in hun regio gedurende het schooljaar 2022-2023 gaan doen om het lerarentekort aan te pakken. De RAP-plannen verschillen in aanpak van elkaar. De regio bepaalt zelf op welke thema's ze inzetten en hoe en met welke snelheid zij een thema oppakken. In alle regio's is gekozen om aan te sluiten bij bestaande initiatieven en/of activiteiten van eerdere RAL/RAP aanvragen.

Verplichting opzetten regionaal informatieloket en plannen regionale strategische personeelsplanning

De RAP-subsidie kent onder andere de verplichting om een informatiepunt of loket in te richten. Via dit loket kunnen geïnteresseerden die in de regio in het onderwijs willen gaan werken gericht informatie ophalen. Het gaat dan bijvoorbeeld om informatie over vacatures, opleidingsroutes en begeleidingsmogelijkheden. Alle vier de RAP-regio's in Noord-Brabant hebben een werkend digitaal loket. Voor de OMO-scholen die recent zijn aangesloten wordt nog gezorgd dat ook zij deelnemers worden van een (bestaand) informatieloket.

Hiernaast geldt bij de verlenging van de RAP-subsidie de verplichting om in het plan van aanpak op te nemen hoe ze regionale strategische personeelsplanning op gaan pakken. Alle regio's hebben hiertoe eigen specifieke plannen ingediend.

Regionale arbeidsmarkten

Sinds 2015 werken scholen binnen regionale arbeidsmarktregio's intensief samen bij het opstellen van de formatie en het vormgeven van een regionale arbeidsmarkt.

De regionale samenwerking heeft tot doel binnen een regio actief te werken aan het bevorderen van uitwisseling van personeel door scholen in deze regio's. Hiervoor delen scholen samen de wensen en mogelijkheden van interne kandidaten en vacatures met elkaar.

Leden van de arbeidsmarktregio's komen periodiek bij elkaar. Zij bespreken mogelijkheden van interne kandidaten en matchen deze met vacatures voor het komende schooljaar en de jaren hierop volgend.

Vertrekpunten zijn:

- uitgaan van kansen benutten;
- goed werkgeverschap;
- van elkaar leren.

Deze regionale samenwerking is succesvol gebleken en heeft in 2022 wederom tot een flink aantal matches geleid. De resultaten worden jaarlijks geëvalueerd. De geformuleerde bevindingen kunnen de regio's gebruiken ter verbetering van de regionale samenwerking. De focus wordt daarbij steeds meer op de lange termijn gericht, gebruik makend van strategische personeelsplanning.

Academische Opleidingscholen

Een Academische Opleidingschool (AOS) is een door het ministerie van OCW erkend educatief partnerschap van scholen en lerarenopleidingen. Zij leiden samen aankomende leraren op.

OMO is hoofdaanvrager van vier AOS'en, waarvan één is verdeeld in twee substructuren:

- AOS-West-Brabant, penvoerder Edwin Verlangen, programmadirecteur Eveline van Hoppe;
- AOS-Midden-Brabant:
  - Den Bosch, penvoerder Marjo van IJendoorn, programmadirecteur Régie Driessen;
  - Tilburg, penvoerder Leon Spaan, programmadirecteur Régie Driessen;
- AOS-Noordoost-Brabant, penvoerder Claire Arts, programmadirecteur Corry Kocken;
- AOS-Zuidoost-Brabant, penvoerder Irma van Nieuwenhuijsen (vanaf 2023 Robert Tops), programmadirecteur Corry Kocken.

Alle OMO-scholen zijn aangesloten bij één van deze AOS'en.

De samenwerking met lerarenopleidingen is via samenwerkingscontracten geformaliseerd. Dit kalenderjaar heeft een effectiviteitsslag plaatsgevonden door het inrichten van een AOS-breed bestuurlijk overleg van OMO en opleidingspartners. In dit overleg worden de strategie, visie en gezamenlijke ambities besproken en worden gezamenlijke afspraken gemaakt over de inzet van financiële middelen.

Bijlage 8 geeft een overzicht van de diverse partnerschappen en hun specifieke relatie met de AOS'en.

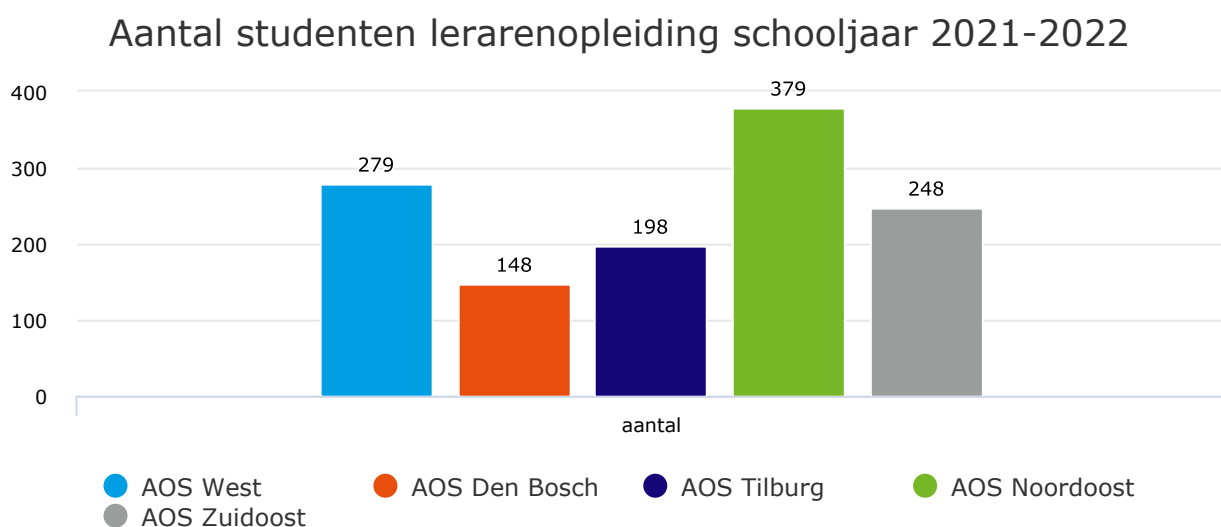
De OMO-AOS'en hebben drie netwerkfuncties:

1. Opleiden in partnerschap met lerarenopleidingen: hierbij wordt ten minste 40% van het totale curriculum van de lerarenopleiding ontwikkeld en uitgevoerd in de schoolsetting.
2. Bevorderen van onderzoek: In het netwerk van de AOS'en zijn alle vormen van (docent) onderzoek aanwezig (van praktijkonderzoek tot aan fundamenteel onderzoek).
3. Bijdragen aan verdere professionalisering van docenten, docent-onderzoekers en docent-begeleiders.

Daarnaast krijgt ook de bijdrage in het vormgeven aan de doorlopende leerlijn van docenten en in het bijzonder de inductiefase vorm.

Voor de scholen is het primaire doel van de AOS het bevorderen van de ontwikkeling van de school gericht op het leren van leerlingen via beter opgeleide leraren. Voor de lerarenopleidingen is het 'primaire' doel om hun lerarenopleiding te ontwikkelen door een vervlechting met de praktijk. Het samenbindende netwerkdoel van alle partners is door samenwerking de kwaliteit van het onderwijs te verhogen door in te zetten op vergroten van de kwantiteit en bevorderen van de kwaliteit van (aanstaande) leraren. Om dit netwerkdoel te bereiken zijn AOS'en ingericht als een contextrijke leer- en werkomgeving om het leerproces van leerlingen, studenten, docenten, opleiders van school en instituut te faciliteren. In deze opdracht zijn zij verbonden met de netwerken die vanuit de RAP-subsidie (Regionale Aanpak Personeelstekort) zijn ontstaan. Ook daar vindt intensieve samenwerking plaats tussen scholen en opleidingen rondom het aanpakken van het personeelstekort in de scholen. Vanuit landelijk Beleid (kamerbrieven Lerarenstrategie) wordt ingezet op verdere regionale samenwerking.

De AOS'en plaatsten in het schooljaar 2021-2022 de volgende aantallen studenten die in aanmerking komen voor subsidie. Dit betreft studenten van hogescholen, universiteiten en eigen docenten die nog een studie naast hun baan volgen.

Daarnaast plaatsten de scholen ongeveer 150 studenten van lerarenopleidingen die niet in aanmerking kwamen voor de subsidieregeling. Deze studenten blijven in dit verslag buiten beschouwing.

Met een totaal van 1252 studenten is dit een afname ten opzichte van het schooljaar 2020-2021 (1426). Dit lijkt vooral te komen door de verminderde vraag om stageplaatsen vanuit de opleidingen. Wanneer we het aantal opleidingsplaatsen met het leerlingenaantal vergelijken wordt een bezettingsgraad van één opleidingsplaats per 48 leerlingen gerealiseerd. Hiermee blijven we onder het streven van één opleidingsplaats per 40 leerlingen.

De AOS'en ontvangen in de vorm van een structurele subsidie een tegemoetkoming in de kosten van begeleiding en opleiding ter hoogte van € 955 per student. Elke AOS ontvangt daarnaast een vaste voet van € 100.000. De vaste voet wordt ingezet voor het in stand houden van de opleidingsinfrastructuur.

Het overgrote deel van de studenten loopt stage vanuit een hbo-lerarenopleiding (bachelor of master). Het aandeel universitaire leraren-in-opleiding is het laagst in de AOS-West-Brabant. De scholen binnen deze AOS liggen relatief het verst van de universiteiten in Nijmegen, Eindhoven en Tilburg af.

Het aandeel collega's dat op een van de partneropleidingen een eerste of tweede bevoegdheid haalt ligt rond de 15%. Dit percentage is vergelijkbaar met schooljaar 2020-2021. Niet alle collega's in opleiding zijn echter als zodanig geregistreerd. In 2022 is actie ondernomen om binnen de vereniging tot een betere registratie van leraren in opleiding te komen.

Op iedere school werken gecertificeerde schoolopleiders en werkplekbegeleiders. Zij werken intensief samen met instituutopleiders vanuit de opleidingen. Naast hen zijn er ook onderzoekscoördinatoren en docenten die in verschillende groepen onderzoek doen naar de eigen onderwijspraktijk. Niet alle docent-onderzoekers worden gefaciliteerd uit de AOS. De getallen voor deze groep zijn dan ook bij benadering.

De wijze waarop docenten onderzoek doen varieert. Zo doen docenten samen onderzoek in een professionele leergemeenschap (plg) en/of een learning design studio (LDS) (West) of zijn betrokken in de leerateliers™ (Noordoost en Zuidoost).

Infrastructuur	West	Tilburg	Den Bosch	Noordoost	Zuidoost
Schoolopleiders	16	14	11	20	16
Werkplekbegeleiders*	220	328	2259	300	170
Onderzoekscoördinatoren	9	9	8	8	7
Docentonderzoekers**	18	5	1	31	25

* bij benadering het aantal werkplekbegeleiders van studenten (soms duo's)

** dit betreft het aantal docentonderzoekers dat (deels) gefinancierd wordt vanuit de eigen AOS-begroting. Er zijn ook scholen waar hele teams betrokken zijn bij onderzoek.

Tabel: Betrokken begeleiders, opleiders en onderzoekers in de AOS in schooljaar 2021-2022

Jaarlijks vinden er professionaliseringsactiviteiten voor werkplekbegeleiders (wpb) plaats. Deze activiteiten worden in de AOS verzorgd door de eigen schoolopleiders in samenwerking met de lerarenopleidingen.

Leerateliers™

De ULT, ESoE, RDA, FLOT en de Academie Educatie (HAN) hebben de handen ineen geslagen en verzorgen met scholen een nieuwe vorm van opleiden; de leerateliers™. Deze leerateliers zijn gericht op het leren van leerlingen en bieden ruimte voor eigen leervragen. In het leeratelier staat het samen experimenteren, ontwerpen en onderzoeken door studenten en leraren centraal. De werkwijze en opbrengsten van het leeratelier worden onder andere via filmpjes gedeeld:

[Leerateliers | AOS-OMO](#)

In het schooljaar 2021-2022 waren 3 leerateliers actief, met in totaal 11 deelnemende studenten van de verschillende opleidingen, en 11 docenten van 11 verschillende scholen. Hiermee daalt het aantal deelnemers, met name studenten. Alhoewel corona een rol heeft gespeeld blijft het lastig voor zowel scholen als opleidingen ruimte te maken voor de leerateliers. Hierbij lijken met name praktische bezwaren de oorzaak. In 2023 is dan ook een herontwerp voorzien.

		2016-2017 (pilot)	2017-2018 (NRO)	2018-2019 (NRO)	2019-2020	2020-2021	2021-2022
Studenten	RDA	9	12	6	14	7	4
	ULT	3	7	3	2	5	2
	EsoE	1	4	3	6	3	6
	Fontys/ FHK	*	5	4	6	3	1
	HAN	*	*	*	4	2	1
Scholen		10	15	12	16	11	11
Docenten		10	15	10	17	12	11

Tabel: Overzicht deelnemers Leerateliers 2016-2022

Promovendi

Er is in het kader van de AOS'en een OMO-beurs in het leven geroepen die bedoeld is om een promovendus van een van de OMO-scholen maximaal 5 jaar te ondersteunen met een vrijstelling voor studie van 0,2 fte. De begeleiding berust bij de promotor en co-promotor van de universiteit. De vereniging voorziet in begeleiding op afstand en regelmatige ontmoetingen tussen de promovendi, opdat zij elkaar als groep kunnen ondersteunen en versterken. Wanneer dat kan wordt een bewerking van een onderzoek gepubliceerd op Script! In het verslagjaar telde het fonds vijf promovendi. Voor twee promovendi is de ondersteuning gestopt, voor 1 promovenda is de ondersteuning vanwege omstandigheden verlengd en er zijn twee nieuwe aanvragen gehonoreerd van respectievelijk docenten van het Varendonck college (Ontwerp en Onderzoek) en van Maerlantlyceum (Nederlands).

AOS'en en onderwijsinnovatie

De AOS'en intensiverden in het afgelopen jaar hun praktijkonderzoek (zie bijvoorbeeld docentonderzoekbrabant.nl voor de docent-onderzoeken van de AOS-Midden en -West-Brabant). De opbrengsten worden tijdens kennisconferenties in de scholen gedeeld. Elke AOS kent onderzoekscoördinatoren en onderzoeksgroepen van docent-onderzoekers. De onderzoekscoördinatoren hebben hun rol in de school versterkt waardoor meer afstemming is ontstaan met de eigen schoolinnovatie. De begeleiding van de docent-onderzoekers wordt in samenwerking met de lerarenopleiding gerealiseerd. Hierdoor kunnen de AOS' en onderzoeksexpertise beter benutten.

Om zicht te krijgen op de impact van het doen van (vormen van onderzoek) in onze scholen is in 2021 een verenigingsbreed kwalitatief onderzoek gestart. De resultaten van dit onderzoek zijn gedeeld in bijeenkomsten met docenten, onderzoekers en schoolleiders en gepubliceerd via Script! [De rol van docentonderzoek in de OMO-school | OMO Script \(script-onderzoek.nl\)](http://De rol van docentonderzoek in de OMO-school | OMO Script (script-onderzoek.nl))

Naar aanleiding van dit onderzoek wordt verder ingezet op de ontwikkeling van onderzoeksmatig werken in de scholen om op deze wijze onderbouwd te kunnen werken aan onderwijskwaliteit. Dit heeft geleid tot het indienen van een NRO-aanvraag 'Een duurzame onderzoekscultuur bevorderen: onderzoeksmatig werken aan onderwijskwaliteit'. Bij deze aanvraag zijn tien OMO-scholen en twee kennisinstituten betrokken. De aanvraag is in een aantal werksessies in co-creatie tot stand gekomen. De aanvraag is in januari 2023 gehonoreerd. Het onderzoek heeft een looptijd van vier jaar.

Flexibele arbeid

OMO-scholen hebben de behoefte om snel, betrouwbaar en betaalbaar tijdelijke vacatures voor bevoegd en passend onderwijzend personeel in te vullen. Dit geldt vooral bij uitval van personeel. Als gevolg van de krappe onderwijsarbeidsmarkt is het voor scholen vooral gedurende het schooljaar bij tijdelijke vacatures voor steeds meer vakken lastig om bevoegde docenten te vinden.

In 2022 is de aanbesteding inhuur personeel afgerond. Er zijn afspraken gemaakt over de inhuur van OP en OOP t/m schaal 8 (m.u.v. OOP primair proces). De afgesloten contracten zijn per 1 mei 2022 ingegaan.

Diversiteit en inclusie

Activiteiten in 2022

Het diversiteitsbeleid richt zich binnen de vereniging op diversiteit in de volle breedte. Dit komt ook tot uiting in de verschillende manieren waarop kennis en vaardigheden op dit thema gedeeld worden.

- Binnen de vereniging bestaat een netwerk 'Diversiteit en inclusie'. Dit netwerk brengt diversiteit en inclusie onder de aandacht bij medewerkers waardoor op scholen nieuwe initiatieven ontstaan.
- Op scholen wordt steeds vaker aandacht besteed aan 'diversiteit en inclusie'. Zo zijn er scholen met actieve LHBTI-groepen en scholen die bewust kansen bieden aan arbeidsgehandicapten. Via schoolplannen, interne nieuwsbrieven, website en jaarverslag wordt in- en extern het belang van diversiteit en inclusie onder de aandacht van de medewerkers gebracht. Diversiteit en inclusie kan ook een thema zijn vanuit de burgerschapsambassadeurs.
- In het inkoopprotocol is bepaald dat bij aanvang van elk inkooptraject onderzocht dient te worden of er invulling gegeven kan worden aan onze maatschappelijke verantwoordelijkheid. Hieronder wordt onder andere participatie verstaan voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Bij de aanbesteding schoonmaak is hier invulling aangegeven.
- In de regio Midden-, Zuidoost- en Noordoost-Brabant wordt samengewerkt met het project Wereldburgers voor de Klas. Dit project begeleidt een groep hoogopgeleide statushouders met ervaring in het onderwijs naar een baan als docent in het vo. Het gaat om docenten met een bevoegdheid in tekortvakken. Ook worden plannen gemaakt om statushouders met een mbo-/hbo-opleiding die geen ervaring hebben met het onderwijs, maar wel affiniteit hebben met techniek en ingezet kunnen worden als TOA of instructeur binnen de technische profielen in het beroepsgerichte vmbo, te begeleiden. Dit project is een samenwerking van RAP Midden-Brabant, Het Techniek Loket (Sterk Techniekonderwijs Noordoost-Brabant) en onderwijsstichting Cosmicus.
- Net voor Kerst heeft het verenigingsbrede netwerk Diversiteit en Inclusie een Podcast uitgebracht met als thema: Diversiteit en Inclusie binnen de schoolse praktijk. Joyce Blauwhoff, ervaren in het maken van pedagogische podcasts, heeft deze aflevering geleid. In de podcast gaat zij in gesprek met drie leerlingen van 2College Ruivenmavo over genderdiversiteit en hoe de school, met name docenten, het beste met dit onderwerp om kunnen gaan. Daarnaast heeft Joyce in de podcast een gesprek met Sahil Achahboun (expert Diversiteit & Inclusie) die zijn visie geeft over wat je als school kunt doen om collega's te behouden en leerlingen zichzelf te kunnen laten zijn. De rode draad uit beide gesprekken sluit mooi aan bij onze verenigingswaarden goed mens, goed onderwijs, goed leven, goed handelen: de ander werkelijk zien en vanuit interesse in gesprek gaan. Het lijkt een open deur en belangrijk om dit te blijven doen: in onze dagelijkse praktijk, op school, op het bureau, thuis en bij anderen. De Podcast is tevens een opmaat naar de voorjaarsbijeenkomst in maart 2023 om het nieuwe jaar nog breder en gericht in te zetten op diversiteit en inclusie. Dit doen we door samenwerkingen aan te gaan met andere netwerken zoals bijvoorbeeld het OMO-brede kennisnetwerk Personeel en Organisatie.

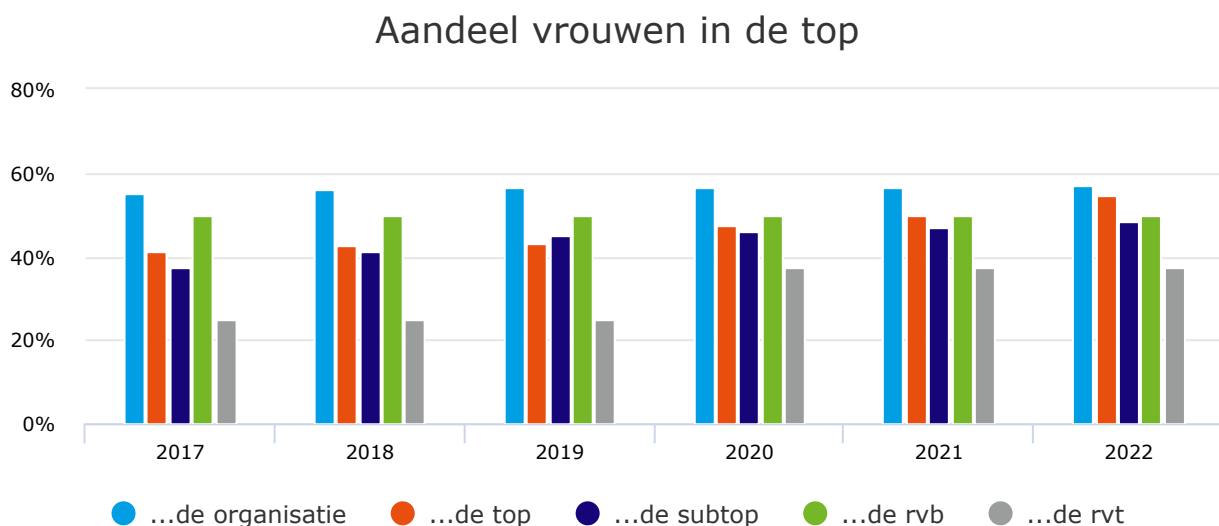
Resultaten en kengetallen 2022

M/V diversiteit

De vereniging streeft naar een evenredige verdeling van mannen en vrouwen in de organisatie. Eind 2022 is 57,2% (gemeten in personen) van de medewerkers van de vereniging vrouw. Landelijk is dit 52,9%. Vanuit het uitgangspunt van evenredige verdeling is het belangrijk oog te hebben voor voldoende instroom en behoud van mannen bij onze vereniging.

Voor de berekening van het aandeel van vrouwen in de top van de vereniging is dezelfde werkwijze aangehouden als de afgelopen jaren. De top bestaat uit de rectoren/algemeen directeuren, (vestigings-)directeuren en de Raad van Bestuur. De subtop bestaat uit directieleden/conrectoren, afdelingsleiders, hoofden audit en control, managers onderwijs, managers bedrijfsvoering en 5% van de docenten LD met leidinggevende taken.

Het m/v diversiteitsbeleid richt zich vooral op een evenredige verdeling van de (sub)top van de vereniging. Het aandeel vrouwen in de top is al enkele jaren goed te noemen.

grafiek: Aandeel vrouwen in de top

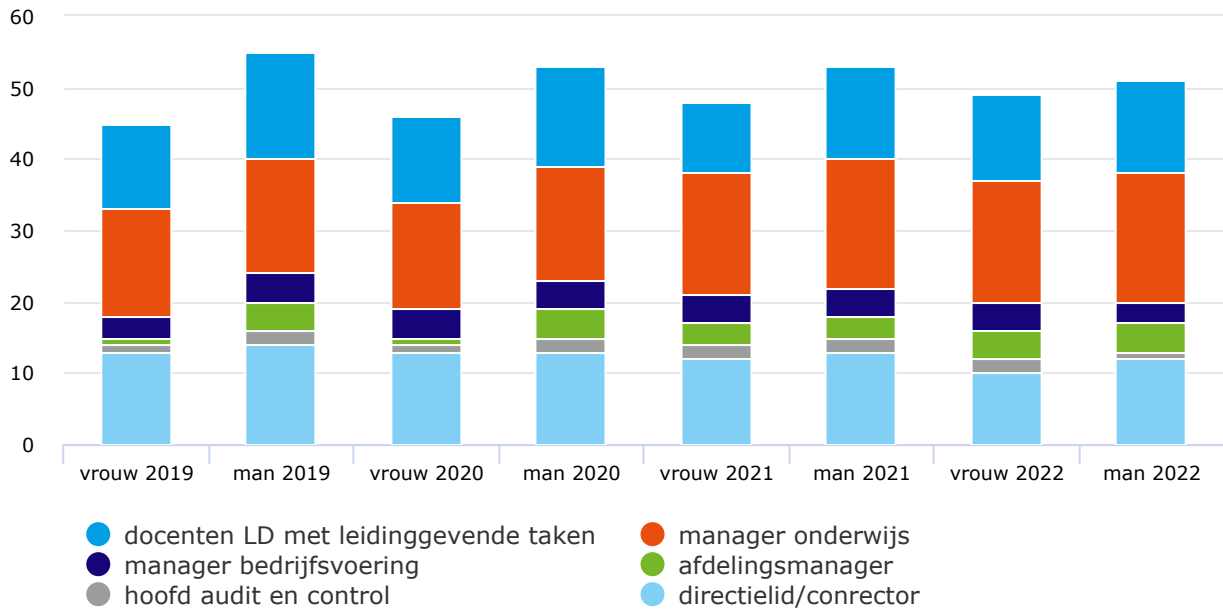
Top

In 2022 is de groei van het aantal vrouwen in de top toegenomen tot 54,4%. De groei van de top is vooral te danken aan een toename van het percentage vrouwelijke rectoren/algemeen directeuren (67,7% vrouw). Bij het streven naar evenredigheid in de verhouding man/vrouw binnen deze doelgroep is een toename van het aantal mannen wenselijk. Het percentage vrouwen met de functie 'directeur' op OMO- scholen groeit nadrukkelijk minder snel.

Subtop

In de subtop is het percentage vrouw gegroeid van 47,1% naar 48,5%. In de grafiek is te zien dat de verhouding vrouw-man per functie steeds gelijkjer wordt. Dit geldt niet voor de functie directielid/conrector. Hier is het percentage vrouw gedaald ten opzichte van het jaar ervoor. Toename van het aantal vrouwen in deze categorie is gewenst. Hiermee kan mogelijk ook een betere aansluiting tot stand komen met de verdeling m/v in de top.

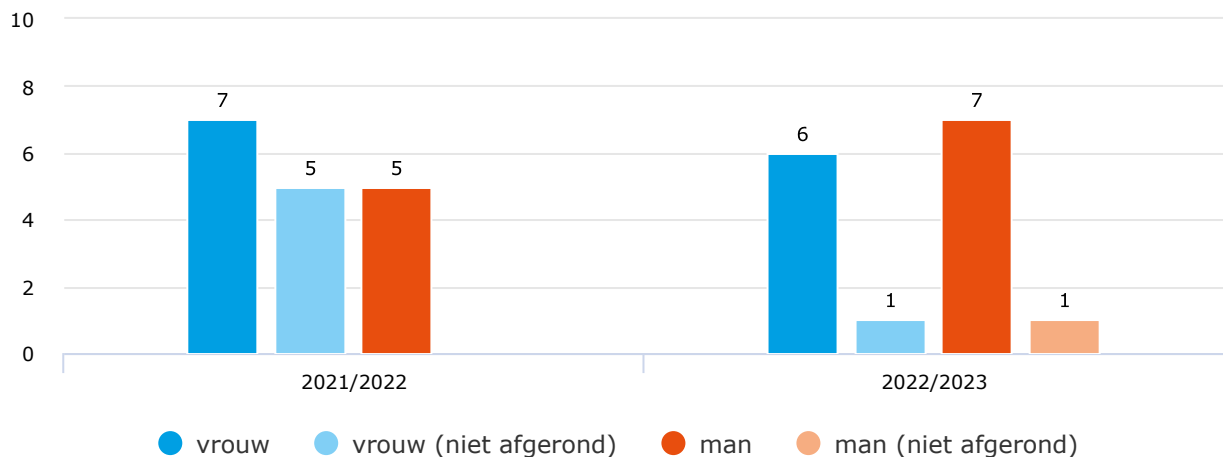
Percentage vrouwen en mannen in de subtop t.o.v. subtop in 't geheel

grafiek: Aandeel vrouwen (en mannen) in de subtop

Leiderschapsontwikkeltraject (LOT)

Deelnemers LOT

In schooljaar 2021/2022 hebben 12 deelnemers de eerste leergang van het [Leiderschapsontwikkeltraject](#) afgerond.

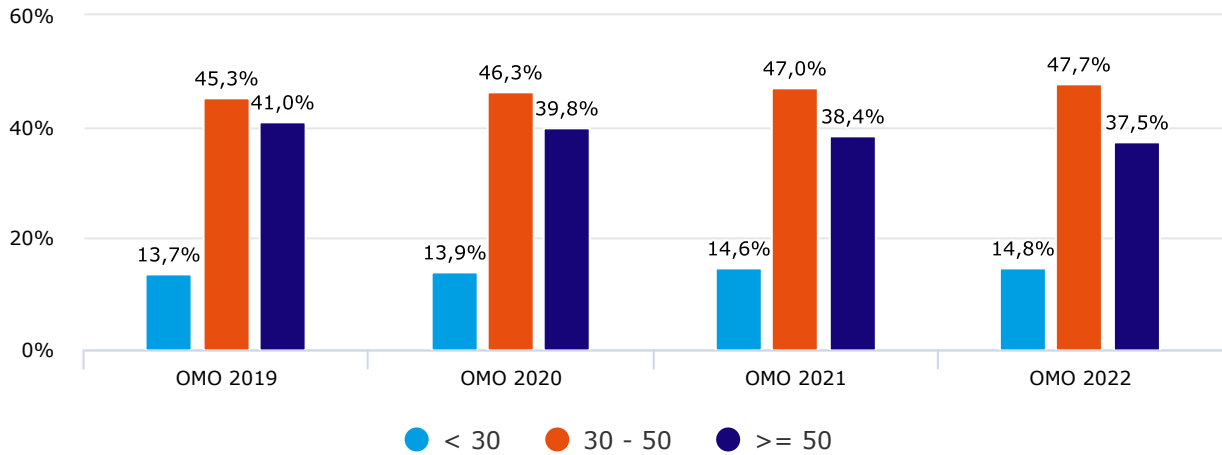
In schooljaar 2022/2023 zijn 15 deelnemers aan de leergang begonnen. Twee deelnemers zijn inmiddels gestopt.

Raad van Toezicht

Doordat er geen benoemingen in 2022 in de Raad van Toezicht hebben plaatsgevonden is het percentage vrouwen van 37,5% voor de Raad van Toezicht gelijk gebleven.

Leeftijdsverdeling

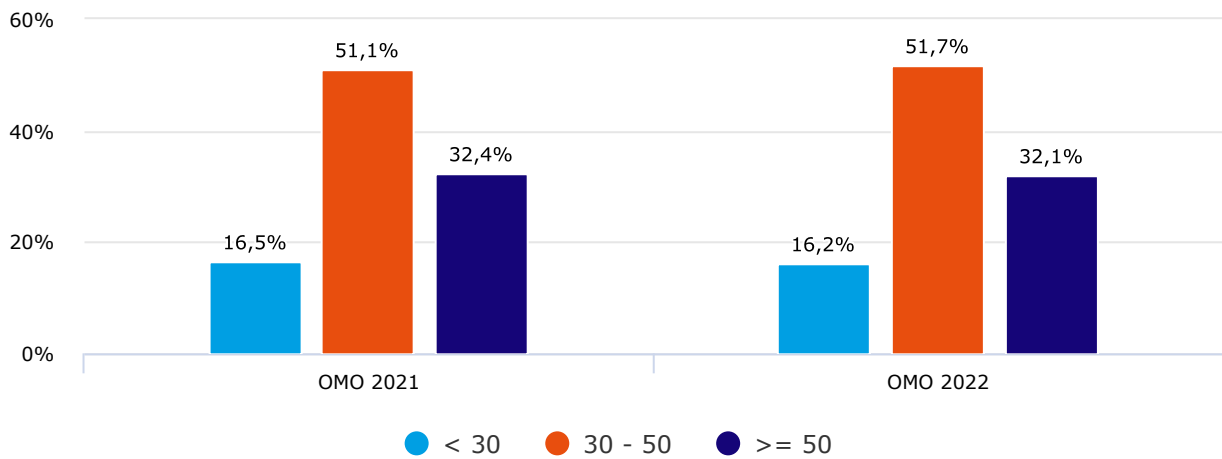
Leeftijdsverdeling medewerkers

Grafiek: Leeftijdsverdeling medewerkers

In 2022 is er een lichte toename te zien bij de medewerkers onder de 30 jaar. Het percentage medewerkers van 50 jaar of ouder daalt al enige jaren. De medewerkers van 30 tot 50 jaar is de grootste groep en laat een lichte toename zien. Bovenstaande percentages tonen het hele personeelsbestand van OMO (gemeten in personen).

Leeftijdsverdeling leraren (docent LB, LC, LD, LE en LIO)

Grafiek: Leeftijdsverdeling leraren

Als alleen gekeken wordt naar leraren (docent LB, LC, LD, LE en LIO) komt OMO in 2022 uit op 16,2% onder de 30 jaar, 51,7% tussen 30 en 50 en 32,1% van 50 jaar en ouder.

Medewerkers met afstand tot de arbeidsmarkt

Op dit moment zijn 31 medewerkers met een [doelgroepregistratie](#) bij de vereniging in formele dienst. Samen realiseren zij 30,9 banen (van 25,5 uur) die mogen worden meegeteld voor de banenafpraak. In de tabel is tevens de ontwikkeling van de afgelopen jaren zichtbaar.

	2018	2019	2020	2021	2022
Aantal medewerkers	24	32	30	27	31
Aantal banen (van 25,5 uur)	27,5	32,0	30,4	27,5	30,9

Tabel: Aantal medewerkers met doelgroepregistratie

In 2021 is geïnventariseerd hoeveel banen er via ingeleende/ingekochte diensten binnen de vereniging zijn gerealiseerd. Dit zijn 182 banen (van 25,5 uur), die werden gerealiseerd door 180 medewerkers. Wanneer de aantallen uit het doelgroepregister en de ingeleende/ingekochte diensten bij elkaar worden opgeteld, blijkt dat afgerond 213 banen (van 25,5 uur) voor medewerkers uit de doelgroep zijn gerealiseerd. Hiermee ligt de vereniging op koers om te voldoen aan de doelstelling uit de banenafpraak.

Andere achtergronden

Gegevens over aantallen medewerkers met een migratieachtergrond, verschil in geloofsovertuiging en over seksuele geaardheid/LBHTI, zijn niet beschikbaar voor onze vereniging.

ProMotion – ruimte voor loopbaanontwikkeling

In 2022 hebben 201 medewerkers een individueel traject bij ProMotion doorlopen. Naast individuele trajecten, trainingen en workshops op open inschrijving vinden er eveneens maatwerktrainingen plaats op aanvraag van de scholen.

In totaal hebben in 2022 maar liefst 1.217 medewerkers de weg naar ProMotion gevonden. De resultaten laten zien dat ProMotion door medewerkers gezien wordt als een dienst die hen ondersteunt in de eigen ontwikkeling en de loopbaan.

Medewerkers hebben na afloop van een traject bij ProMotion inzicht in de loopbaanwensen en persoonlijke kwaliteiten. Ze hebben handvatten aangereikt gekregen om de loopbaan zelf te sturen en zo met (hernieuwde) energie en plezier de huidige functie voort te zetten, of gericht stappen te zetten naar een andere functie en/of werkomgeving.

Alle medewerkers werkzaam bij vereniging Ons Middelbaar Onderwijs kunnen terecht bij ProMotion, het interne loopbaancentrum van de vereniging, voor advies en ondersteuning op het gebied van loopbaanontwikkeling. ProMotion biedt zowel individuele loopbaan- en coachtrajecten, als groepsgerichte trainingen aan.

Kijk voor meer informatie over ProMotion op promotion-loopbaanontwikkeling.nl.

Scholingstrajecten

In 2022 hebben zowel de managementconsulenten personeel als de medewerkers van ProMotion wederom diverse scholingstrajecten, voorlichtingsbijeenkomsten, trainingen en workshops verzorgd. Deze scholingstrajecten konden in tegenstelling tot de coronajaren daarvoor weer veelal fysiek plaatsvinden. De thema's waren divers van aard. Zo is er aandacht geweest voor werkdruk, het goede gesprek, LinkedIn en 'mijn contract eindigt, en nu?'.
 In samenwerking met de studiecentra van de bisdommen Den Bosch en Breda is een opleiding gestart voor leraar levensbeschouwing. Deze opleiding is bedoeld voor collega's die al bevoegd zijn voor andere vakken. Tien leraren zijn aan de opleiding begonnen. Zie ook bij 'Opleiding tot leraar levensbeschouwing'.

Re-integratie

Het re-integratiebeleid omvat alle activiteiten van de werkgever, medewerker en derden gericht op het voorkomen van (dreigende) werkloosheid of langdurig ziekteverzuim en behoud of terugkeer van de medewerker in het arbeidsproces. De aanpak van re-integratie bij de vereniging gaat uit van goed onderwijs en goed werkgeverschap. Als uitgangspunten gelden het toepassen van de kracht van één werkgever en het benutten van de regionale samenwerking met ruimte voor maatwerk binnen de geldende kaders en regelgeving.

Mensen werken langer door. Het is belangrijk om duurzaam vitaal en gezond te kunnen werken. Demografische ontwikkelingen, zoals dalende leerlingaantallen en vergrijzing, zorgen voor de bewustwording om medewerkers werkzekerheid te bieden. De vereniging motiveert haar medewerkers maximaal inzetbaar te zijn en te blijven.

De vereniging stuurt bij re-integratie aan op herplaatsing en scholing van medewerkers. In 2022 is de re-integratiebegeleiding van uitkeringsgerechtigden wederom intern uitgevoerd door de managementconsultanten personeel.

De vereniging is eigenrisicodragers voor de ziektewet. Het gaat hierbij om tijdelijke medewerkers die ziek uit dienst gaan. De ziekteverzuimbegeleiding van deze groep is belegd bij een externe partij. Ervaringen en inzichten uit genoemde trajecten worden meegenomen bij de verdere ontwikkeling van plannen hoe re-integratie verder positief te beïnvloeden.

CAO OMO

In 2022 is een onderhandelaarsakkoord bereikt over de CAO OMO 2022-2023 als opvolger van de CAO OMO 2021.

In de CAO OMO 2022-2023 zijn afspraken opgenomen over de besteding van de financiële middelen uit het onderwijsakkoord. Voor schooljaar 2022-2023 wordt aangesloten bij de afspraken zoals opgenomen in de cao VO 2022-2023. Voor de werkdrukmiddelen betekent dit dat van de beschikbare middelen 50% wordt besteed aan een collectieve aanpak en 50% aan een individuele aanpak.

Tevens zijn afspraken gemaakt over het betaald ouderschapsverlof. Met ingang van 2 augustus 2022 hebben medewerkers gedurende het 1ste levensjaar van het kind recht op maximaal 415 uur betaald ouderschapsverlof met behoud van 75% van de bezoldiging. Het deel van de 415 uur dat niet wordt opgenomen in het eerste levensjaar kan tot het 8ste levensjaar van het kind worden opgenomen tegen de oude voorwaarden.

Tot slot is afgesproken de maximale duur van de projectaanstelling in het kader van Sterk Techniekonderwijs te verlengen van 2 naar 4 jaar.

Bezwarencommissie OMO

De bezwarencommissie OMO is door de vereniging medio 2018 ingesteld op basis van de CAO OMO.

In het verslagjaar 2022 zijn vier bezwaren bij de bezwarencommissie OMO ingediend. Van deze bezwaren is één niet-ontvankelijk verklaard, één door de bezwaarmaker ingetrokken, één intern opgelost en de vierde kwestie loopt nog. De bezwaren zijn van medewerkers van vierverschillende scholen(groepen).

De werknemer kan bezwaar maken bij deze commissie in de situaties waarin dit in de CAO OMO is vastgelegd, te weten:

- (heroverweging) functiewaardering;
- toepassing werkverdelingsbeleid;

- inzetbaarheid en werkverdeling senioren;
- toepassing Sociaal Statuut;
- schorsing als ordemaatregel;
- disciplinaire maatregelen;
- overplaatsing naar een andere school binnen OMO;
- aanwijzing als boventallige.

De bezwarencommissie is gelijkwaardig samengesteld. Twee leden worden benoemd op voordracht van de personeelsvakorganisaties en twee leden op voordracht van de werkgever. De voorzitter van de commissie en de plaatsvervangend voorzitter worden benoemd op voordracht van de leden. Mr. Loe Sprengers is voorzitter en mr. dr. Leo Klijn is vice voorzitter. Het secretariaat en de ondersteuning van de commissie is ondergebracht bij een professioneel extern bureau te weten de Stichting Onderwijsgeschillen in Utrecht.

Een bezwaar wordt behandeld op een hoorzitting van de commissie. De commissie geeft partijen dan gelegenheid om hun standpunten toe te lichten. De bezwarencommissie toetst op basis van hetgeen in de cao is bepaald of de werkgever naar redelijkheid en billijkheid tot het bestreden besluit is kunnen komen. De commissie geeft een advies aan de werkgever, die uiteindelijk besluit met betrekking tot het ingediende bezwaar. Dit advies, met daarin een gemotiveerd oordeel over de gegrondheid van het bezwaar, is zwaarwegend.

De startende leraar in de spotlight bij OMO

De positie van de startende leraar in de vereniging verdient extra aandacht. Landelijke cijfers laten een grote uitval zien onder deze doelgroep. Als OMO willen we werk maken van goed werkgeverschap met als uitgangspunten:

- een krachtig inductieprogramma met een goede landing, ondersteuning en begeleiding van startende leraren,
- het waar mogelijk behouden van starters voor de vereniging en het onderwijs,
- met aandacht voor loopbaankansen en talentontwikkeling vanuit een waardierend perspectief.

Om de situatie van starters binnen de vereniging in kaart te brengen en krachtig strategisch personeelsbeleid te ontwikkelen heeft in het schooljaar 2021-2022 een reeks van activiteiten plaatsgevonden. De activiteiten waren gericht op het voeren van een dialoog met de scholen (schoolleiding) over het behouden van startende leraren voor de vereniging en het beroep. Er zijn gesprekken gevoerd met starters, coaches en P&O-ers en op diverse scholen is het beleid ten aanzien van startende leraren opnieuw onder de loep genomen.

Er is in de scholen veel aandacht voor de startende leraar en er wordt veel gedaan om hen zich thuis te laten voelen in de school. Tegelijkertijd blijkt er niet altijd evenveel aandacht te zijn voor professionele ontwikkeling, loopbaanmogelijkheden en het blijvend binden van startende leraren aan OMO. Dit terwijl startende leraren met hun frisse blik en potentieel juist van meerwaarde kunnen zijn voor de scholen. De verschillende bevindingen zijn gebundeld in een verslag en aangeboden aan de dialoogtafel SHRM voor verdere beleidsontwikkeling binnen de vereniging.

Ter ondersteuning van de dialoog zijn praktijken en ervaringen vanuit de scholen, opbrengsten uit regionale en landelijke projecten en onderzoek gedeeld via het intranet van de vereniging en via periodieke nieuwsbrieven.

Medewerkersonderzoek 2022

In de periode 24 januari tot en met 11 februari 2022 is een medewerkersonderzoek uitgezet onder alle medewerkers van de vereniging.

Het onderzoek laat zien dat medewerkers trots zijn op het werk dat ze doen en zich gewaardeerd voelen. De algemene tevredenheid, bevoegenheid en de resultaten op het thema vitaliteit liggen boven de benchmark in het voortgezet onderwijs. Als belangrijk verbeterpunt wordt 'Werkdruk' genoemd.

Het onderzoek is uitgevoerd door Effectory. Doel van dit onderzoek is om inzicht te krijgen in de werkbeleving van medewerkers. Ook zijn er twee vragen gesteld om aandacht te hebben voor de situatie met betrekking tot Covid-19. Het onderzoek betreft een momentopname die een indruk geeft van wat er op dat moment speelt onder medewerkers. De resultaten zijn in de vorm van een dashboard, rapportage en poster beschikbaar gesteld aan de scholen. Medewerkers hebben via MyFeedback inzicht in de eigen resultaten en die van de school en het team.

De resultaten lenen zich vooral op school- en teamniveau voor duiding/interpretatie en opvolging door er met medewerkers in gesprek te gaan. De verenigingsbrede resultaten worden vooral benut voor beleidsvoorbereiding en -evaluatie.

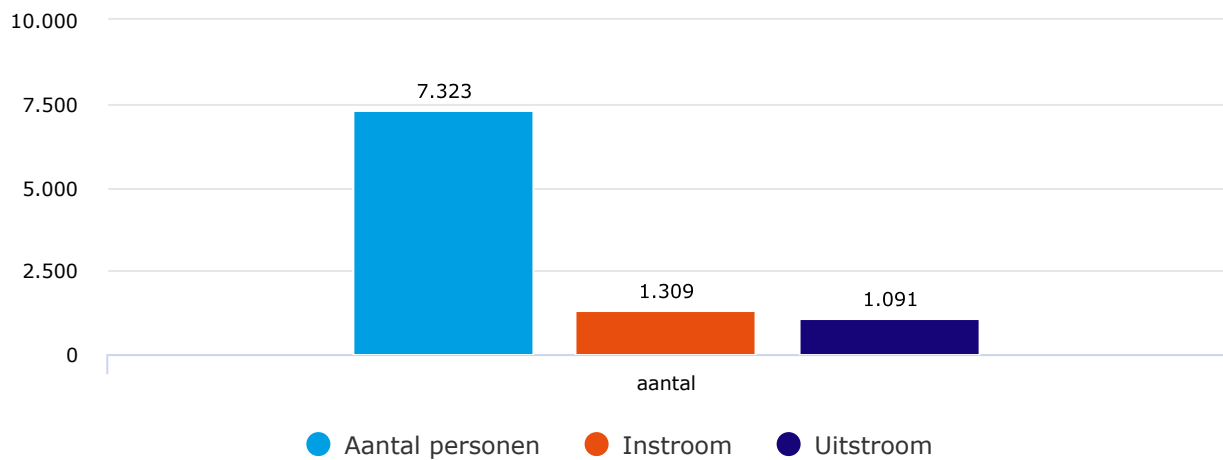
Personeel in kerncijfers

Deze paragraaf toont de grafische weergave van een aantal personele kengetallen die betrekking hebben op het kalenderjaar 2022.

1. Omvang personeelsbestand

Het totale personeelsbestand van de scholen en het OMO-bureau in 2022 bedraagt 7.323 personeelsleden (circa 5.773 fte). De respectievelijke instroom- en uitstroom bedraagt in totaal 1.309 en 1.091 personen. Dat betreft het aantal personeelsleden dat in dienst is gekomen of uit dienst is gegaan gedurende het kalenderjaar.

Omvang personeelsbestand

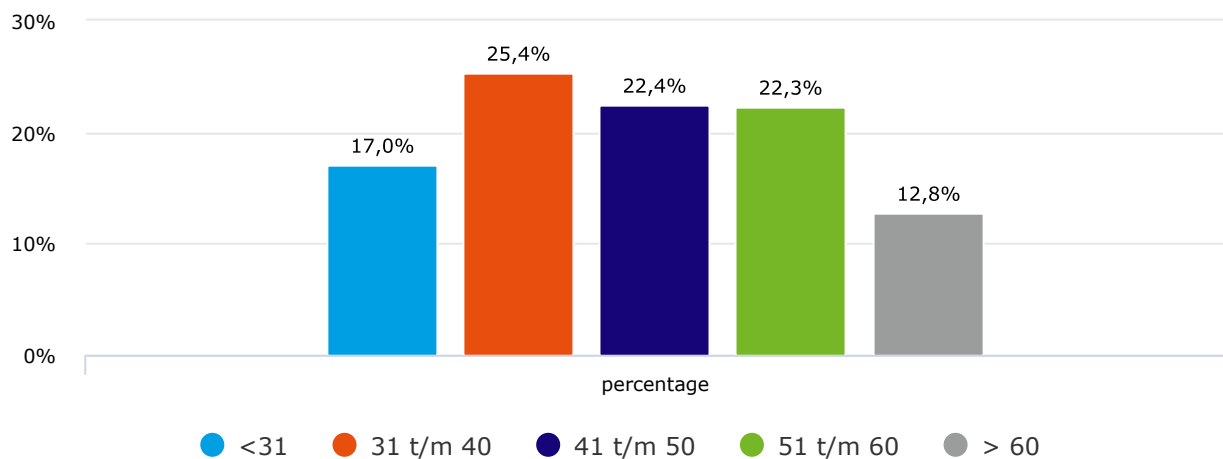

Grafiek: Omvang personeelsbestand

2. Leeftijdsverdeling personeelsbestand

De verdeling van alle personeelsleden over alle personeelscategorieën in 2022 werkzaam bij Ons Middelbaar Onderwijs ziet er als volgt uit:

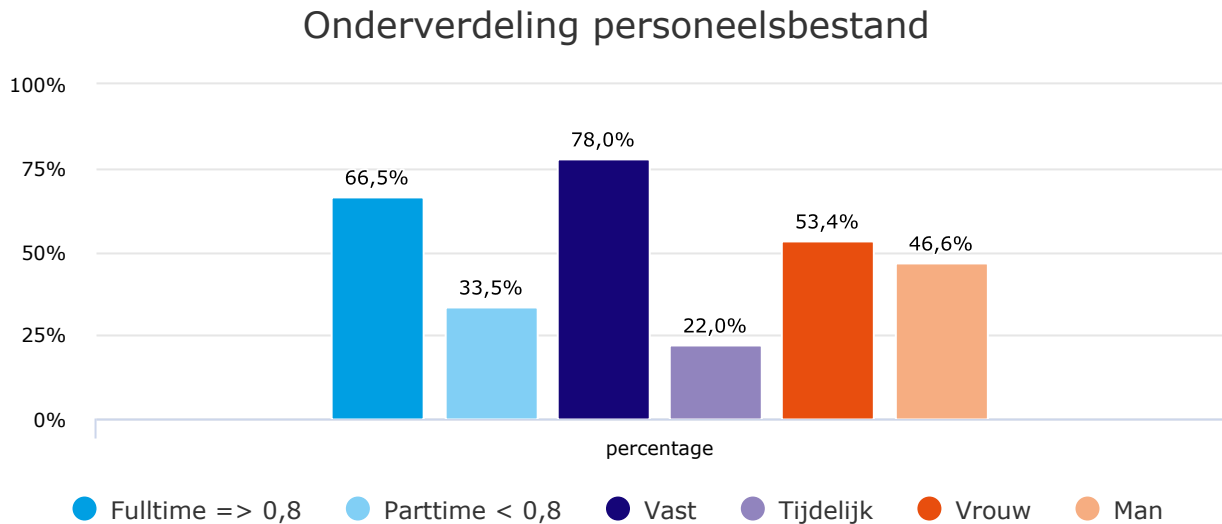
Leeftijdsverdeling personeelsbestand

Grafiek: Leeftijdsverdeling personeelsbestand

3. Onderverdeling personeelsbestand

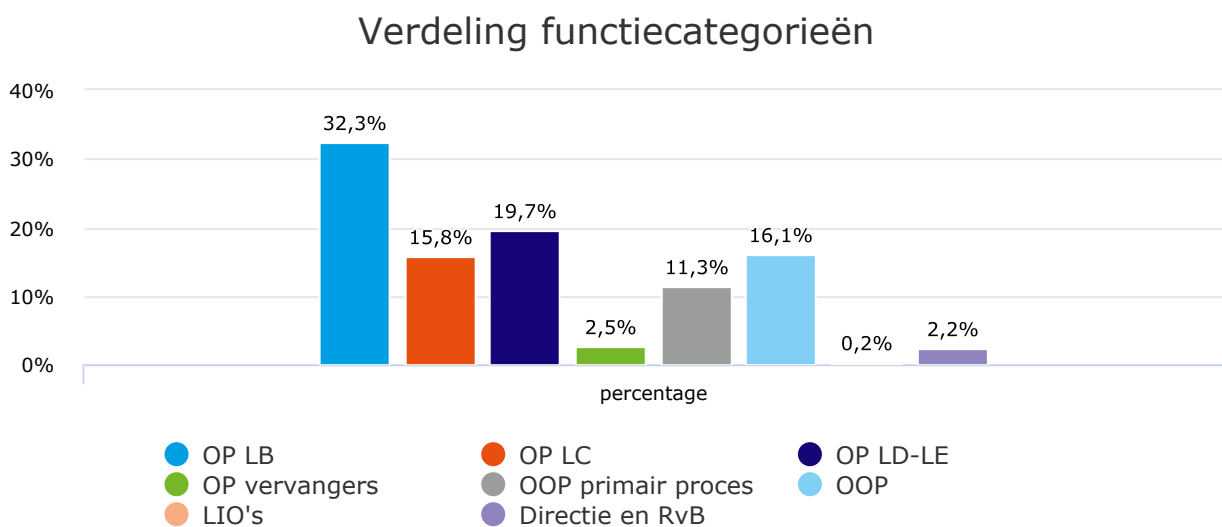
De verdeling van het personeelsbestand naar fulltime-parttime, soort dienstverband (vast-tijdelijk) en verhouding vrouw-man is als volgt:

Grafiek: Onderverdeling personeelsbestand

4. Verdeling functiecategorieën

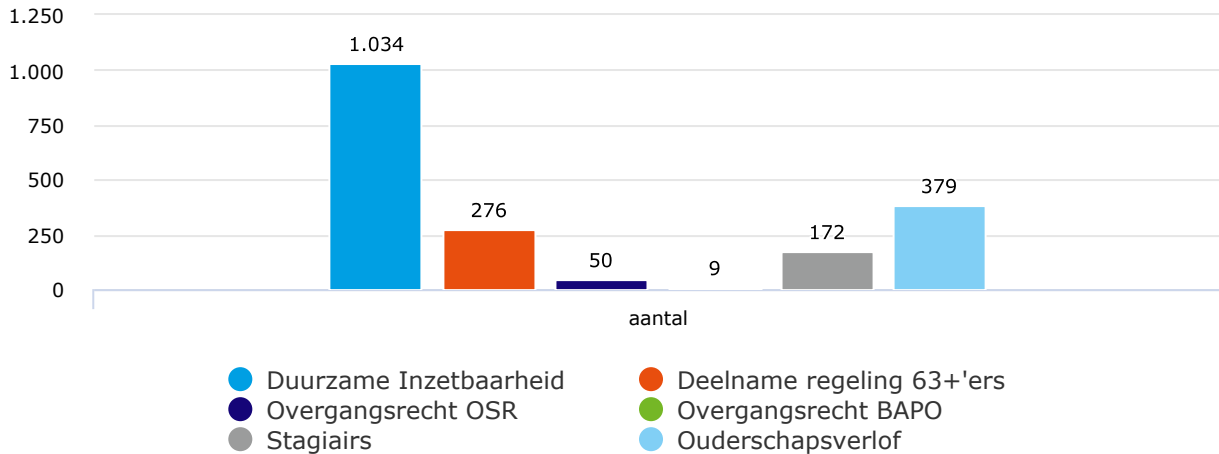
De totale omvang van 5.773 werktijdfactor (fte) geeft, procentueel verdeeld over de diverse functiecategorieën, het volgende beeld:

Grafiek: Verdeling personeel naar functiecategorieën

De omvang van deelnemers aan de regeling Duurzame Inzetbaarheid, de 63+-regeling en deelnemers met overgangsrecht OMO Seniorenregeling, overgangsrecht Besluit Arbeidsparticipatie Onderwijs (BAPO), deelnemers aan de regeling betaald ouderschapsverlof en het aantal betaalde stagiairs in 2022 bedraagt:

Deelnemers regelingen

Grafiek: Deelnemers Duurzame Inzetbaarheid, 63+-regeling, overgangsregeling OSR en BAPO, stagiairs en ouderschapsverlof

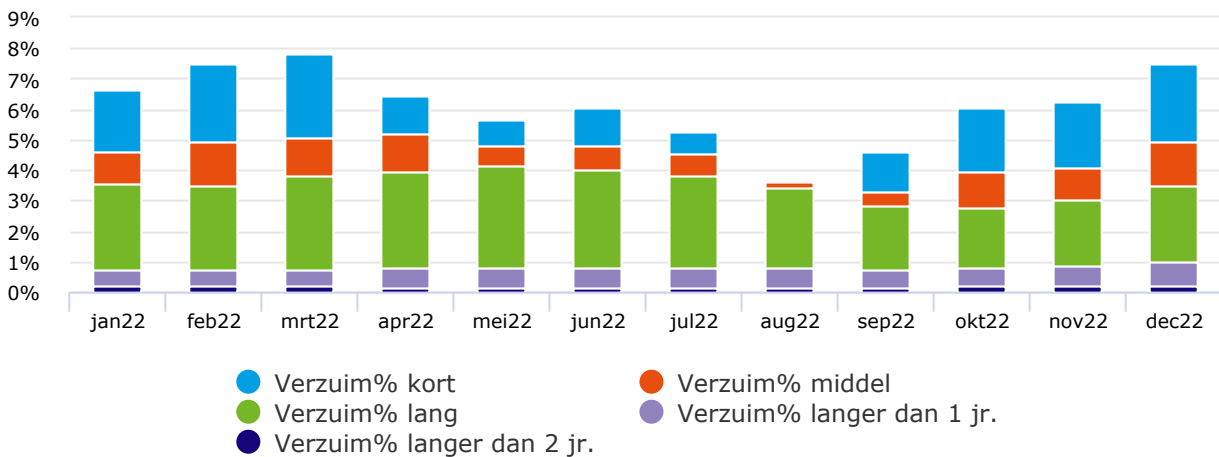
In [bijlage 5](#) wordt uitgebreider ingegaan op de samenstelling van het personeelsbestand en wordt deze tevens in meerjarenperspectief geplaatst.

Ziekteverzuim

Verzuimpercentage

Het verzuimpercentage voor de totale vereniging OMO was in 2022 6,10%.

Percentage ziekteverzuim

Grafiek: Percentage ziekteverzuim

Ziekmeldingsfrequentie

In 2022 was de ziekmeldingsfrequentie voor de totale vereniging OMO 1,62. Dit kengetal drukt uit hoeveel ziekmeldingen er per fte zijn gedaan.

Percentage nulverzuim

Het percentage nulverzuim voor de totale vereniging OMO was 30,60%. Dit kengetal drukt uit welk percentage van de medewerkers niet afwezig is geweest als gevolg van ziekteverzuim in de periode.

Gemiddelde verzuimduur

De gemiddelde verzuimduur in dagen voor de totale vereniging OMO was 15,75.

Verbeteringsgerichtheid vanuit collectief en individueel lerend vermogen

Inleiding Koerspijler 5: verbeteringsgerichtheid vanuit lerend vermogen

Vereniging OMO heeft een ontwikkeling doorgemaakt van een kwaliteitscultuur naar een leercultuur (o.a. collegiale audits, audits toetsing en examinering). Het ontwikkelkader dat is opgesteld is ontwikkeld tot een levend en steeds uitgebreider document. Het wordt gebruikt om de kwaliteitsontwikkeling te monitoren, hiervoor verantwoording af te leggen en toetst cyclische processen met succes. Daarnaast is de kwaliteitscyclus uitgebreid met een verbetercyclus waardoor vroegtijdig wordt geïntervenieerd op signalen van de Onderwijsresultaten. Meer hierover is te lezen in de volgende paragrafen.

Innoveren van eigen onderwijs Kwaliteitsontwikkeling

Alle scholen van de vereniging werken permanent aan de ontwikkeling van kwaliteit vanuit de ambitie om [goed onderwijs](#) te bieden. Dit gebeurt door de kwaliteit te onderzoeken, te verbeteren en te borgen in het schoolbeleid. Daarnaast delen scholen kennis en ervaringen met elkaar om van elkaar te leren (zie [kennis delen](#)). Binnen de vereniging is er een actief netwerk voor en door kwaliteitszorgmedewerkers. In het jaarlijkse gesprek tussen de Raad van Bestuur en de individuele scholen is 'goed onderwijs' ook altijd een speerpunt. Zo krijgt kwaliteitsontwikkeling op alle niveaus van de vereniging de aandacht die het vraagt.

Uit het [bestuursonderzoek van de Inspectie van het Onderwijs](#), dat in 2018 plaatsvond, is gebleken dat de scholen van de vereniging op een goede manier bezig zijn met kwaliteitszorg. Scholen brengen op een professionele manier de kwaliteit in beeld en maken afspraken naar aanleiding van de resultaten. Verantwoordelijkheden worden helder belegd. Een deel van de scholen gaat een stap verder en gebruikt kwaliteitsinformatie actief en zet het gericht in voor innovatie. Deze scholen hebben niet alleen de kwaliteitszorg op orde; zij gebruiken de verkregen informatie om continu te blijven groeien en ontwikkelen.

Verschillende instrumenten worden ingezet om de kwaliteit te bewaken en te verbeteren. Het schoolplan dient als kader voor de onderwijsontwikkeling op schoolniveau. Koers 2023 en het document 'Zingeving en goed onderwijs' dienen als leidraad op verenigingsniveau. Daarnaast maken alle scholen gebruik van het Magister Management Platform (MMP), een systeem dat met behulp van de gegevens uit het leerlingadministratiesysteem vorderingen en opbrengsten laat zien. Dit stelt scholen in staat de resultaten af te zetten tegen de normen van de inspectie en de resultaten tot op docentniveau te analyseren. MMP wordt ook gebruikt door het bestuur om zicht te houden op de resultaten van de scholen. Via Vensters VO wordt alle cijfermatige informatie over scholen in één systeem verzameld. Vensters VO brengt in beeld hoe scholen presteren. Waar mogelijk worden resultaten vergeleken met het landelijk gemiddelde. Vensters VO wordt door de scholen en door het bestuur gebruikt om verantwoording af te leggen over wat er is bereikt én om het gesprek aan te gaan, met elkaar, met de Raad van Toezicht, de Raden van Advies, de medezeggenschapsraden en met alle andere belanghebbenden.

Om te bezien of leerlingen, ouders en medewerkers tevreden zijn met de diverse aspecten van hun school worden op alle scholen leerling-, ouder- en werktevredenheidsonderzoeken afgenomen. De medewerkerstevredenheid wordt voor heel de vereniging gezamenlijk gemeten, zodat zaken op de diverse niveaus (afdeling, locatie, school, vereniging) en in samenhang kunnen worden bekeken. Deze meting vindt tweejaarlijks plaats.

Ook op verenigingsniveau wordt gewerkt aan kwaliteitsontwikkeling. Het gesprek over kwaliteit op basis van onze waarden, visie en doelstellingen wordt binnen de vereniging gevoerd op alle niveaus. Vragen als 'wat gaat goed, wat kan beter, wat moet beter' worden steeds weer gesteld. Voor het voeren van dit gesprek maken we gebruik van onderwijsgegevens, zoals de onderwijs- en financiële resultaten, maar ook de resultaten uit tevredenheidsonderzoeken. Sinds 2021 is daar de NPO schoolscan bijgekomen. De NPO-schoolscan bij OMO is een vragenlijst voor leerlingen en ouders die we in alle OMO- scholen afnemen. Met de resultaten van deze vragenlijst brengen we welbevinden, leerprestaties, leermotivatie en studievaardigheden in kaart (bij studievaardigheden gaat het ook om zelfregulatie en metacognitie; in de NPO-menukaart wordt dit gebied aangeduid met 'executieve vaardigheden').

Ook stellen we leerlingen de open vraag hoe het gaat met het leren in coronatijd. Dit biedt kansen om de stem van de leerling mee te wegen in het nadenken over de toekomst: beslissingen over schoolontwikkeling, innovatie en nieuwe mogelijkheden voor samenwerken en leren tussen en binnen scholen. Zo versterken we het collectief; betekenisvol en duurzaam.

Ontwikkelkader

Om het gesprek binnen de vereniging meer focus te geven en verder te versterken is 'het ontwikkelkader' ontwikkeld. Dit is een instrument waarmee we de kwaliteitsontwikkeling gericht kunnen volgen, we ons kunnen verantwoorden en onze ervaringen nog beter kunnen delen om van elkaar te leren.

Het ontwikkelkader bevat de belangrijkste kwaliteitspijlers voor goed onderwijs. Het instrument wordt gebruikt als handreiking bij het maken van de schoolplannen en het dient als analyse-instrument om te kijken hoe de scholen werken aan de verschillende kwaliteitspijlers. Tot slot vormt het de gespreksleidraad voor het jaargesprek van de Raad van Bestuur met de individuele scholen. Het ontwikkelkader sluit naadloos aan bij Koers 2023 en het bevat de hoofdelementen uit het onderzoekskader 2021 van de Inspectie van het Onderwijs.

Het ontwikkelkader is in 2021 doorontwikkeld met nieuwe vragen voor de kwaliteitsgebieden:

- examinering;
- zicht op ontwikkeling en begeleiding;
- het didactisch handelen.

Om de dialoog over onderwijskwaliteit op de scholen te ondersteunen heeft de werkgroep kwaliteitsontwikkeling een animatie laten ontwikkelen waarin de cyclische processen van de vereniging worden toegelicht. De animatie laat inzien wat het werken op basis van de cycli uiteindelijk oplevert. Hierdoor wordt het voor iedereen duidelijk dat alle medewerkers een belangrijke bijdrage leveren aan kwaliteitsontwikkeling.

Risicosignalering

Na het opstellen van de prognose (early warning) adviseert het kwaliteitsteam van OMO-bureau, scholen met risico's op de onderwijsresultaten en biedt ondersteuning in de interpretatie van de data indien gewenst. Scholen worden door deze werkwijze meer datageletterd en kunnen eerder acteren op mogelijke risico's. Alleen scholen die, na bekendmaking van de definitieve onderwijsresultaten door de Onderwijsinspectie risico's laten zien, ontvangen het verzoek om een zelfevaluatie/verbeterplan op te stellen, opgevolgd door een collegiale audit. Deze werkwijze voorkomt dat twee rondes per jaar (zowel na prognose als na definitieve onderwijsresultaten) nodig zijn.

Onderwijskwaliteitscyclus

Naar aanleiding van de ervaringen met risicosignalering op de onderwijsresultaten, opgevolgd door een verbeterplan en collegiale audit en is de onderwijskwaliteitscyclus herzien. Na het opstellen van de prognose (early warning) adviseert het kwaliteitsteam, subteam onderwijs OMO-bureau, scholen met risico's op de onderwijsresultaten en biedt ondersteuning in de interpretatie van de data indien gewenst. Alleen scholen die, na bekendmaking van de definitieve onderwijsresultaten door de Onderwijsinspectie risico's laten zien, ontvangen van de RvB per formele brief een verzoek om een zelfevaluatie/verbeterplan op te stellen, opgevolgd door een collegiale audit. Deze werkwijze voorkomt dat twee rondes per jaar (zowel na prognose als na definitieve onderwijsresultaten) nodig zijn. Doel is om onderwijsresultaten tijdig te signaleren, collectief eigenaarschap te bereiken en het proces werkbaar te houden.

Kwaliteitsontwikkeling en -borging toetsing en examinering

Scholen hebben de verantwoordelijkheid te zorgen voor een goede, procedureel zuivere organisatie van de school- en centrale examens, zodat leerlingen een diploma kunnen halen waarvan de waarde buiten discussie staat. Het eindexamen en het daarbij horende diploma vervult een belangrijke rol in het Nederlands onderwijsstelsel. Volgens het [managementstatuut](#) van de vereniging zijn rectoren/algemeen directeuren volledig gemandateerd voor de invulling en uitvoering van het toetsbeleid en examinering.

In een brief aan alle besturen voor voortgezet onderwijs heeft minister Wiersma in november 2022 informatie verstrekt over een aantal maatschappelijke thema's, waarover in het jaarverslag moet worden gerapporteerd, over de doelen waarvoor middelen zijn ingezet en de resultaten die daarmee zijn behaald. Een Nederlandse leerling kan met een diploma drempelloos doorstromen naar het vervolgonderwijs. Het schoolexamen vormt naast het centraal examen de helft van het eindexamen. Het is dus van belang dat de kwaliteit van het schoolexamen goed is.

Voor versterking en borging van het examineringproces volgt de vereniging de negen actielijnen van de VO-raad. Om te komen tot het verder verbeteren en borgen van de kwaliteit van examinering zijn de drie initiatieven uit 2019, die in 2021 zijn uitgewerkt, in 2022 verder doorontwikkeld. Deze initiatieven (auditing toetsing en examinering, professionalisering en handreiking/model examenreglement) worden hieronder uitgebreid toegelicht.

Auditing toetsing en examinering

In 2020 heeft Cito in opdracht van de Raad van Bestuur een 0-meting op het gebied van toetsing en schoolexaminering uitgevoerd op alle 68 schoollocaties, m.u.v. de praktijkscholen. In de tweede helft van schooljaar 2021-2022 zijn de audits herhaald. De audits zijn bedoeld om snel inzicht te krijgen in de kwaliteit van examinering (m.n. schoolexamens) en om eventuele verbeterpunten vast te stellen. Daarnaast kan nu een vergelijk worden gemaakt tussen de 0-meting en waar de school nu staat op dit gebied. Tijdens de audit is gekeken naar de kwaliteit van toetsbeleid, toetsprogramma, toets(tak)en, toetsorganisatie en toetsbekwaamheid. Samen vormen zij de basis voor het duurzaam werken aan toetskwaliteit. De resultaten van de audit kunnen gebruikt worden voor de schoolontwikkeling van het daaropvolgende schooljaar.

Professionalisering

In het kader van professionalisering en expertiseontwikkeling heeft de vereniging een meerjarige overeenkomst afgesloten met Noordhoff Academy/Teelen als opleidingspartner. OMO-medewerkers kunnen zich aanmelden voor diverse opleidingen op het gebied van toetskwaliteit en examinering. Door het volgen van een van de opleidingen wordt niet alleen de toets- en examenkwaliteit verbeterd, maar wordt ook gezorgd voor de borging ervan. Dit sluit aan bij de aanbeveling uit het rapport van Cito om deskundigheidbevordering binnen de scholen op het gebied van examinering te stimuleren en toetsorganisatie door te ontwikkelen. Noordhoff Academy biedt eveneens bijscholing en nascholing aan voor examencommissies, examensecretarissen vanuit bestaand opleidingsaanbod. Halfjaarlijks vindt er een evaluatiegesprek met Noordhoff Academy plaats om de kwaliteit van de opleidingen te bespreken en indien gewenst, te verbeteren. Uit de evaluatiegesprekken is een aantal verbeterpunten gekomen met betrekking tot het opleidingsaanbod. Op basis hiervan heeft er een herziening plaatsgevonden van de opleidingen en trainingen. Zo wordt er bijvoorbeeld meer onderscheid gemaakt tussen trainingen gericht op praktijkvakken en theorievakken, is de training Beoordelen van Praktijkvakken aan het aanbod toegevoegd en is er een verdiepingstraining voor examencommissies gemaakt. Bij de opleiding Toetsdeskundige is certificering een verplicht onderdeel van de opleiding, bij de training Toetsontwikkeling en training Beoordelen van Praktijkvakken is certificering mogelijk.

Handreiking/model examenreglement

In 2022 is het model examenreglement aangepast conform de opbouw van het examenbesluit. Het bestaat uit één document met daarin een duidelijk onderscheid tussen schoolexamens en centraal examens. Per artikel is aangegeven of er sprake kan zijn van een schoolspecifieke invulling.

En verder...

Per 1 augustus 2021 heeft iedere school naast de examensecretaris een examencommissie. De samenstelling, bevoegdheden en taken van de commissie zijn wettelijk vastgelegd, de taken van de examensecretaris zijn door de rector/algemeen directeur vastgesteld, rekening houdend met het borgende karakter van de werkzaamheden van de examencommissie en het zorgende karakter van de werkzaamheden van de examensecretaris. Als handvatten voor de werkzaamheden van de examencommissie en examensecretaris is een drietal document opgesteld:

- Informatiepunt examinering;
- Taakomschrijving examensecretaris;
- Handreiking jaarverslag examencommissie.

Educatief partnerschap

Alle scholen onderhouden, net als in voorafgaande jaren, samenwerkingsverbanden met het vervolgonderwijs. Er wordt bijvoorbeeld in het vmbo ingezet op samenwerking met het mbo voor het creëren van doorlopende leerlijnen. Ook worden er diverse projectmatige samenwerkingen gerealiseerd, zoals loopbaanleren en projecten van vmbo en mbo met het bedrijfsleven op het gebied van Sterk Zorg en Welzijn Onderwijs (SZO) en Sterk Techniek Onderwijs (STO).

Diverse OMO-scholen in Zuidoost-Brabant participeren daarnaast in Brainport en het Wetenschapsknooppunt Brabant, onder andere voor profielwerkstukken en open dagen. OMO-scholen nemen samen met Fontys deel aan het Leernetwerk Studiesucces. Doel van dit netwerk is het realiseren van passende interventies om de in- door- en uitstroom van leerlingen in het hoger onderwijs succesvol te laten verlopen. De samenwerking tussen OMO en Fontys is verder geïntensiveerd door het sluiten van een convenant in het voorjaar van 2022. In het convenant is de wens uitgesproken langdurig met elkaar samen te werken op het gebied van talentgericht opleiden, maatwerk en doorlopende leerlijnen, opleiden en voortgezet professionaliseren van leraren en een verdere verkenning en uitbreiding van samenwerkingsvormen in opleiden en onderzoek.

De samenwerking met het vervolgonderwijs wordt via de academische opleidingsscholen bevorderd. De partnerschappen zijn verworden tot hybride netwerkorganisaties waarin gezamenlijke ambities in opleiden, professionele ontwikkeling, onderzoek en innovatie worden gerealiseerd.

In de leerateliers, als leertraject binnen de partnerschappen bijvoorbeeld, werken opleidingen en scholen op een vernieuwende manier samen rond het primair proces. Op het gebied van onderzoek is samen met externe partners en in nauwe samenwerking met de mensen in de scholen een NRO-aanvraag ingediend naar de ontwikkeling van een onderzoekscultuur in de scholen.

De samenwerking met educatieve partners in de Regionale Aanpak Lerarentekort (RAL) leidt tot een groot aantal activiteiten op met name het gebied van werving en selectie, het stimuleren van zij-instroom en het verbeteren van inductietrajecten voor startende leraren.

In alle gevallen is sprake van brede en intensieve samenwerking, vanuit een groeiend vertrouwen, gedeelde expertise en 'joint work'. Dit geeft een nieuwe dimensie aan de samenwerking tussen lerarenopleidingen, vervolgoopleidingen en scholen.

Zie [bijlage 7](#) voor een overzicht van de instellingen waarmee de vereniging samenwerkt.

Afleggen van verantwoording en verbinden van consequenties

Bestuursgesprek met inspectie

Eens in de vier jaar doet de Inspectie van het Onderwijs uitgebreid onderzoek bij ieder bestuur en zijn scholen. Wat gaat goed, wat kan beter en wat moet beter? Besturen en het intern toezicht (samen het bevoegd gezag) dragen de verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van het onderwijs. Daarom richt de inspectie zich tot het toezicht op hun werk. Zij doen dat proportioneel. Het toezicht is intensiever waar het moet, en daarnaast gericht op de ambities van het bestuur.

Jaarlijks voert de inspectie van het onderwijs op iedere school een risicoanalyse uit om na te gaan of er risico's zijn, die nader met het bestuur besproken moeten worden. Ook signalen kunnen hiervoor een aanleiding zijn. Naar aanleiding van het gesprek met het bestuur bepaalt de inspectie of en hoe ze de situatie moeten onderzoeken.

Door het delen van goede praktijkvoorbeelden tussen de scholen en het verder ontwikkelen en valideren van ons eigen ontwikkelkader, proberen we meer zicht te krijgen op wat kan werken (succesfactoren) en daarmee ook richting te geven aan bovenstaande gewenste ontwikkelingen. Daarnaast blijven wij onverminderd werken aan onze eigen ambities zoals beschreven in Koers 2023 en het intensiveringsprogramma Bewegen en Balans.

Toezichtresultaten

Het bestuur is verantwoordelijk voor de onderwijskwaliteit op de scholen. Daarom begint en eindigt het toezicht door de inspectie bij het bestuur. Elke vier jaar worden het bestuur en een aantal scholen van het bestuur onderzocht en beoordeeld, of vaker wanneer daar aanleiding toe is. Dit noemen we het [vierjaarlijks onderzoek bestuur en scholen](#). De inspectie maakt ook ieder jaar een analyse van iedere school, de [jaarlijkse presentatieanalyse](#). Als tijdens de jaarlijkse prestatieanalyse blijkt dat er risico's zijn bij een school, voert de inspectie zo nodig een kwaliteitsonderzoek uit. Ook als het bestuur nog niet voor het vierjaarlijks onderzoek staat ingepland.

De inspectie geeft besturen en scholen oordelen over de standaarden die ze onderzoeken. Alleen als ze een school of opleiding uitgebreid onderzoeken, geven ze ook een eindoordeel over de kwaliteit van het onderwijs. In het [onderzoekskader](#) staat aangegeven in welke gevallen een oordeel Voldoende, Onvoldoende of Zeer zwak geldt. Naast deze oordelen kan de inspectie de waardering Goed geven. Deze waardering kan gegeven worden door analyse van de eigen ambities van een school en de realisatie daarvan en heeft tot doel om de scholen en besturen te stimuleren tot verdere kwaliteitsverbetering. Een school kan zich opgeven om het predicaat 'Excellente school' te ontvangen. Voorwaarde voor dit predicaat is dat scholen die meedoen in dit traject eerder de waardering 'Goed' ontvangen hebben van de inspectie.

De inspectie geeft besturen en scholen oordelen over de standaarden die ze onderzoeken. Alleen als zij een school of opleiding uitgebreid onderzoeken, geven ze ook een eindoordeel over de kwaliteit van het onderwijs. Scholen die bij een onderzoek niet aan de wettelijke eisen voor basiskwaliteit blijken te voldoen, krijgen het oordeel Onvoldoende. Deze scholen kunnen zelfs het oordeel Zeer zwak krijgen als ze beneden de wettelijke norm presteren die daarvoor geldt. De schoolleiding start in deze gevallen een verbetertraject om het onderwijs weer op voldoende niveau te krijgen. De Raad van Bestuur is hierbij nauw betrokken, ook in het kader van het verder ontwikkelen van een kwaliteitscultuur binnen de vereniging.

In het [onderzoekskader](#) staat aangegeven in welke gevallen een oordeel Voldoende, Onvoldoende of Zeer zwak geldt. Naast deze oordelen kan de inspectie de waardering Goed geven. Deze waardering kan gegeven worden door analyse van de eigen ambities van een school en de realisatie daarvan en heeft tot doel om de scholen en besturen te stimuleren tot verdere kwaliteitsverbetering. Een school kan zich opgeven om het predicaat 'Excellente school' te ontvangen. Voorwaarde voor dit predicaat is dat scholen die meedoen in dit traject eerder de waardering 'Goed' ontvangen hebben van de inspectie.

Het volgende overzicht geeft de toezichtresultaten weer die gelden op 31 december 2022:

Toezichtarrangement	pro	vmbo-b	vmbo-k	vmbo-(g)t	havo	vwo	totaal
Geen eindoordeel	6	24	24	38	31	31	154
Goed	1	1	1	3	2	3	11
Basis/voldoende	0	0	1	1	2	1	5
Onvoldoende	0	0	0	0	0	0	0
Zeer zwak	0	0	0	0	0	0	0
Totaal opleidingen	7	25	26	42	35	35	170

Tabel: Overzicht toezichtarrangementen per 31 december 2022

Het is goed om te zien dat de aandacht voor kwaliteitsontwikkeling resultaat blijft boeken en geen enkele opleidingen van de vereniging volgens de inspectienormen een onvoldoende of zeer zwak toezichtresultaat heeft.

In [bijlage 4](#) is een overzicht opgenomen waarin voor elke school per opleiding staat aangegeven welk toezichtarrangement op 31 december 2022 geldend was. Indien geen onderzoek op de school is uitgevoerd, dan is er geen oordeel gegeven door de Inspectie van het Onderwijs.

Prestatiebox – strategisch personeelsbeleid, begeleiding en verzuim

In 2014 is het sectorakkoord VO afgesloten, met als doel ontwikkeling van uitdagend onderwijs om de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren. Hiervoor wordt jaarlijks € 334 miljoen aan het vo beschikbaar gesteld. Bij het aflopen van het sectorakkoord is een eindevaluatie opgesteld, waarna afspraken zijn gemaakt tussen de VO-raad en het ministerie van OCW over afhechting van het sectorakkoord en de bestemming van de Prestatieboxmiddelen.

De middelen uit de Prestatiebox blijven beschikbaar voor schoolbesturen. Ongeveer tweederde deel van het geld is in 2021 toegevoegd aan de lumpsum. Het overige deel kunnen besturen in 2021 en 2022 blijven inzetten voor het realiseren van nog niet behaalde doelstellingen uit het sectorakkoord vo, te weten:

- terugbrengen van aandeel zittenblijvende leerlingen;
- thuiszittende leerlingen;
- strategisch personeelsbeleid.

Scholen hebben de ruimte om binnen de landelijke prioriteiten van het Sectorakkoord VO en de Regeling Prestatiebox VO de prestatieboxmiddelen naar eigen inzicht te besteden.

De beschikbare middelen voor 'Thuiszittende leerlingen' en 'Strategisch personeelsbeleid' uit de Prestatiebox worden jaarlijks verstrekt aan alle scholen op basis van een bedrag per leerling. Voor 2022 is het bedrag per leerling respectievelijk vastgesteld op € 22,32 en € 99,16. Als peildatum wordt het aantal leerlingen genomen dat op 1 oktober van het voorafgaande jaar staat ingeschreven bij de school.

Op de beschikbare middelen voor 'Terugbrengen van aandeel zittenblijvende leerlingen' kan door middel van een subsidie aanvraag een beroep worden gedaan. Scholen leggen over de besteding van de middelen uit de Prestatiebox jaarlijks verantwoording af conform de reguliere systematiek van jaarrekening en jaarverslag.

Als gevolg van afspraken in het cao-akkoord is de regeling in 2022 verder uitgebreid met middelen voor professionalisering leraren en schoolleiders, eenmalige uitkering OOP en werkdrukmiddelen. Hierbij gaat het om de volgende bedragen per leerling:

- Werkdrukmiddelen € 321,95
- Professionalisering leraren € 56,88
- Professionalisering schoolleiders € 10,73
- Eenmalige uitkering OOP € 7,51

De gelden voor werkdrukmiddelen bestaan 50% uit een individueel deel, waarbij elke medewerker recht heeft op extra tijd voor taakverlichting. De overige 50% kan worden besteed aan collectieve maatregelen om te komen tot werkdrukverlichting. De keuze waarvoor de inzet van de collectieve middelen wordt gedaan komt tot stand na gezamenlijk overleg tussen schoolleiders, docenten en ondersteunend personeel.

Het bedrag per leerling dat beschikbaar is voor de professionalisering van leraren kan worden vertaald naar een toekenning van 16 uur extra professionalisering voor leraren. Deze uren worden besteed aan professionalisering op het terrein van basisvaardigheden en curriculumherziening.

Ook is vanuit de prestatiebox in 2022 geld beschikbaar gesteld voor de aanschaf van CO2 meters zodat in elk klaslokaal dat wordt gebruikt de luchtkwaliteit kan worden gevolgd. Het gaat hierbij om een bedrag van € 7,13 per leerling.

Betrokkenheid van en verantwoording naar stakeholders

Inleiding Koerspijler 6: betrokkenheid en verantwoording

De samenwerking van vereniging OMO met diverse stakeholders binnen én buiten het onderwijs is de afgelopen jaren geïntensiveerd. Zowel de scholen als de vereniging hebben de samenwerkingsrelaties met partners versterkt.

De oudertevredenheid bij vereniging OMO is in schooljaar 21/22 licht gedaald voor havo en vwo maar sterk gestegen voor Pro, ten opzichte van een jaar eerder. De resultaten zijn dit laatste schooljaar wel gelijk aan de trends van de landelijke gemiddelden.

In de volgende paragrafen wordt hier verder op ingegaan.

De ouder / verzorger

Versterking van betrokkenheid ouders

Actieve betrokkenheid van ouders is sinds jaar en dag een factor van belang op de scholen binnen de vereniging. De steun en invloed van ouders, zo blijkt uit onderzoek, heeft een positieve invloed op de leerprestaties en schoolloopbanen van leerlingen. 'Een krachtige interactie met ouders en verzorgers' is dan ook een expliciet onderdeel van de ambities van de vereniging. Ouderbetrokkenheid is eerst en vooral een zaak van de school. De kennis en ervaringen van scholen rondom het thema ouderbetrokkenheid worden binnen de vereniging met elkaar gedeeld.

Afhandeling van klachten

Klachtencommissie

Voor leerlingen, ouders en personeel bieden we enkele klachtenregelingen, die allen te vinden zijn via www.omo.nl.

Voor 1 september 2022 kende OMO twee klachtenregelingen: de algemene klachtenregeling en een klachtenregeling met betrekking tot de persoonlijke integriteit, zoals seksuele intimidatie, agressie, geweld, pesten en discriminatie. Per 1 september 2022 zijn deze klachtenregelingen samengevoegd tot één algemene klachtenregeling: de Klachtenregeling OMO.

Voor alle klachten geldt nu een primaire behandeling op schoolniveau. Als het onverhoopt niet lukt om de klacht op schoolniveau op te lossen, dan kan de klager besluiten om de externe klachtencommissie van vereniging Ons Middelbaar Onderwijs in te schakelen. De klachtencommissie neemt een klacht pas in behandeling nadat de voorfase op schoolniveau is afgerond.

Als de klager besluit naar de klachtencommissie te gaan, neemt de commissie kennis van de klacht. Eventueel organiseert de klachtencommissie een hoorzitting waarin de klager en de aangeklaagde in de gelegenheid worden gesteld hun verhaal te doen. De klachtencommissie geeft in elke zaak die zij behandelt een advies aan de Raad van Bestuur, met daarin een gemotiveerd oordeel over de (on)gegrondheid van de klacht. De commissie kan in haar advies ook een aanbeveling doen over de maatregelen die het bestuur en de school zouden kunnen treffen. Paul Zoontjes is voorzitter van de klachtencommissie en Frank de Hommel is plaatsvervangend voorzitter.

In het afgelopen jaar zijn er veel klachten op school afgehandeld, waardoor er weinig klachten bij de klachtencommissie zijn terechtgekomen. In 2022 zijn er in totaal zeven klachten ingediend bij de klachtencommissie. De commissie heeft alle klachten in behandeling genomen. Van de klachten die de klachtencommissie heeft behandeld, is één klacht niet ontvankelijk verklaard, één gegrond, één ongegrond, twee deels gegrond en deels ongegrond en van twee klachten loopt de klachtbehandeling nog. Het voorstel en advies van de klachtencommissie zijn door de Raad van Bestuur in alle behandelde klachten gevolgd.

Regionale beroepscommissie leerlingenzaken

Voor leerlingen, ouders en personeel kennen we binnen de vereniging enkele klachtenregelingen, die allen te vinden zijn via www.omo.nl.

Naast de algemene klachtenregeling kent Ons Middelbaar Onderwijs een regeling met betrekking tot bezwaar en beroep in leerlingenzaken. Deze regeling is van toepassing op zaken rondom toelating, bevordering (en afwijzing tot een volgend leerjaar), schorsing en verwijdering van leerlingen, (school)examenzaken en onregelmatigheden. De regeling bepaalt de te volgen procedures in deze zaken.

Voor wat betreft zaken rondom toelating, bevordering (en afwijzing tot een volgend leerjaar), schorsing en verwijdering van leerlingen en (school)examenzaken dient allereerst bezwaar te worden gemaakt bij de rector/algemeen directeur of, ingeval van (school)examenzaken, bij de examencommissie. Mocht de rector/algemeen directeur het bezwaar ongegrond verklaren, dan kan de leerling en/of zijn/haar ouders beroep instellen bij de Regionale beroepscommissie. Voor wat betreft zaken rondom onregelmatigheden dienen de leerling en/of zijn/haar ouders direct beroep in te stellen bij de Regionale beroepscommissie. Als de leerling en/of zijn/haar ouders besluiten beroep in te stellen bij de Regionale beroepscommissie, neemt de Regionale beroepscommissie kennis van het ingestelde beroep. Indien dit noodzakelijk wordt geacht, organiseert de Regionale beroepscommissie een hoorzitting waarin de partijen in de gelegenheid worden gesteld hun verhaal te doen. De Regionale beroepscommissie doet in elke zaak gemotiveerd uitspraak over de gegrondheid van het ingestelde beroep.

Er zijn vier Regionale beroepscommissies: regio West/Midden, regio Oost, regio 's-Hertogenbosch en regio Eindhoven. De scholen zijn onderverdeeld over deze regio's. Elke commissie bestaat uit vier leden, zijnde rectoren/algemeen directeurs van scholen uit de desbetreffende regio. De commissie bestaat uit een voorzitter, een plaatsvervangend voorzitter en twee leden. Zij worden door de Raad van Bestuur steeds benoemd voor een termijn van drie jaar. De commissie laat zich ondersteunen door een secretaris.

In 2022 is 22 keer beroep ingesteld bij de Regionale beroepscommissie. Van deze zaken heeft de Regionale beroepscommissie uiteindelijk zeven zaken in behandeling genomen. De overige zaken zijn of voortijdig ingetrokken of door de school alsnog intern opgelost. Daarbij heeft de Regionale beroepscommissie zich in twee zaken onbevoegd verklaard. Van de zaken die de Regionale beroepscommissie heeft behandeld, zijn zes zaken ongegrond verklaard. In één zaak heeft de Regionale beroepscommissie geen uitspraak gedaan, maar aan de school een dringend advies gegeven.

Vijf van de 22 ingestelde beroepen kwamen uit de regio Oost, tien uit de regio West – Midden, drie uit de regio Eindhoven en vier uit de regio Den Bosch.

Naast de 22 ingestelde beroepen hebben ook nog verschillende andere leerlingenzaken gespeeld, maar deze zijn uiteindelijk niet uitgemond in een beroep bij de Regionale beroepscommissie. Deze zaken werden in de voorfase, voorafgaand aan de gang naar de Regionale beroepscommissie, opgelost.

Klokkenluidersregeling

Vereniging Ons Middelbaar Onderwijs heeft een Klokkenluidersregeling. Deze is op 1 januari 2019 in werking getreden. De regeling richt zich op ouders/leerlingen en medewerkers van de vereniging die een misstand vermoeden en deze melden met als doel de misstand op te lossen. Hierbij kan gedacht worden aan feiten of situaties waarbij een zwaarwegend maatschappelijk belang in het geding is, zoals een gevaar voor de volksgezondheid, de veiligheid of het milieu, een strafbaar feit of schending van de wetgeving.

Bij een vermoeden van een misstand kan men zich richten tot een van de vertrouwenspersonen integriteit. De rol van vertrouwenspersoon integriteit OMO werd in 2022 vervuld door mevrouw P.M.M. Mostermans en de heer H.P.J. Witte.

In 2022 is in totaal acht keer een beroep gedaan op één van de vertrouwenspersonen integriteit. In zes gevallen betrof dat contacten met een personeelslid van OMO, in één geval betrof het een kwestie van de ouders van een leerling en in één geval betrof het een vraag om advies van de schoolleiding van een school. De gesprekken vonden zowel fysiek als online plaats. Waar nodig of gewenst werd een toelichting gegeven op de Klokkenluidersregeling en/of op de Klachtenregelingen en werden verschillende mogelijkheden besproken ten aanzien van eventueel te ondernemen actie.

De kwestie van de ouders van een leerling is door de desbetreffende school opgepakt. Zes casussen hadden betrekking op de begeleiding van personeelsleden in verband met onenigheid over besluiten of handelwijzen van de schoolleider of omgang met sociale onveiligheid. Eén van de casussen heeft geleid tot ondersteuning bij de behandeling van een klacht door de Klachtencommissie OMO.

De school / de regio

Code Goed Onderwijsbestuur

Het voortgezet onderwijs kent de 'Code Goed Onderwijsbestuur VO 2019'. De code is met name bedoeld als een ondersteunend, richtinggevend en inspirerend instrument om de governance van onderwijsorganisaties vorm te geven. Daarnaast stimuleert de code om de maatschappelijke opgave van het onderwijs te realiseren.

De code gaat uit van vier principes: verantwoordelijkheid, professionaliteit, integriteit en openheid. Deze zijn uitgewerkt in 'good practices' ofwel handvatten voor toepassing van de principes. Daarnaast gelden er vier 'pas toe-bepalingen', ofwel de basisvoorwaarden waaraan voldaan moet worden. Deze 'pas toe-bepalingen' gelden als lidmaatschapseis voor de VO-raad. De eisen hebben betrekking op het publiceren van bepaalde documenten, zoals het jaarverslag en daarnaast op het tegengaan van belangenverstrengeling.

De vereniging werkt en handelt conform de geest van de code. Jaarlijks staan de Raad van Bestuur en de Raad van Toezicht hierbij stil. Het beleid en werkwijze van de vereniging is gericht op goed onderwijs. [Goed onderwijs](#) is niet alleen een technisch didactische uitwerking van een onderwijskundige opvatting. Goed onderwijs is ook gebaseerd op onze visie ten aanzien van mens en samenleving. Het basisprincipe van al ons handelen binnen de vereniging, op elke school, is vertrouwen. Vereniging Ons Middelbaar Onderwijs geeft invulling aan de Code goed onderwijsbestuur VO vanuit de kernwaarden uit Koers 2023 en de [integriteitscode](#): goed onderwijs, goed mens, goed leven en goed handelen. In [bijlage 11](#) is een overzicht opgenomen met de 'pas toe-bepalingen' en de 'good practices' die aangeven om bepaalde onderwerpen op te nemen in het jaarverslag. In dat overzicht is aangegeven op welke wijze hieraan is voldaan.

Ledenraad en regiobijeenkomsten Raden van Advies

Ons Middelbaar Onderwijs heeft doelbewust de vereniging als rechtsvorm. Via de ledenraad heeft de samenleving een plek gekregen in de formele besluitvorming en is binnen de vereniging de mogelijkheid tot tegenspraak gecreëerd.

- De Raad van Toezicht heeft met de ledenraad een sterke gesprekspartner waaraan het beleid en het gevoerde toezicht verantwoord wordt.
- De ledenraad beslist over de benoeming en het ontslag van de leden van de Raad van Toezicht en keurt de jaarrekening en het jaarverslag goed.
- Nadat het jaarverslag alle eigen gremia is gepasseerd, wordt het toegezonden aan het ministerie van OCW.

De ledenraad bestaat uit twee afgevaardigde leden per Raad van Advies en ouders die lid zijn van de vereniging.

De Raad van Bestuur organiseert jaarlijks een tweetal informatieavonden voor de Raden van Advies om met elkaar de stand van zaken binnen de vereniging te bespreken. Daarnaast worden enkele thema's inhoudelijk uitgediept.

In de maand juni van elk jaar is de vergadering van de ledenraad.

Voor de samenstelling van de ledenraad, alsmede het verslag van de activiteiten in 2022 wordt verwezen naar het '[Verslag ledenraad](#)'.

Regionale plannen voor de subsidie leerlingdaling

In diverse regio's in Nederland zorgt de leerlingendaling voor toenemende druk op de bereikbaarheid en betaalbaarheid van het voortgezet onderwijs. Een subsidieregeling van € 25 miljoen is beschikbaar om regio's in staat te stellen te gaan samenwerken om een levensvatbaar en kwalitatief goed onderwijsaanbod samen te stellen.

De subsidieregeling bestaat uit twee fasen:

1. Aanvragen subsidie voor de planvorming.
Voor deze fase hebben vijf regio's subsidie aangevraagd. Dit betreft regio's met alleen OMO-scholen danwel een samenwerking met andere besturen. Het budget was niet toereikend om alle aanvragen te honoreren. Aan drie regio's is de subsidie toegekend.
2. Aanvragen subsidie voor de uitvoering van een regionaal meerjarig plan. Het plan richt zich op het tot stand brengen van een transitie naar een levensvatbaar en kwalitatief goed onderwijsaanbod, dat de leerlingdaling in de regio kan opvangen.

Zes regio's zijn in 2020 gestart met de voorbereiding van de aanvraag voor de tweede fase en hebben in maart 2021 een aanvraag ingediend. In september 2021 hebben drie regio's een positieve beschikking ontvangen. Aan het eind van het verslagjaar is de eerste voortgangsrapportage aangeleverd vanuit de verschillende regio's.

Deze regio's werken op basis van een regiovisie en activiteitenplan in de periode 2021 tot en met 2025 samen aan een levensvatbaar en kwalitatief goed onderwijsaanbod voor alle leerlingen in de regio.

Herschikking, samenwerking, fusie en overname

In de huidige tijd zijn samenwerkingen van alle dag. We zien samenwerkingen tussen VO-scholen, met het speciaal onderwijs, vervolgonderwijs als ook met het bedrijfsleven. De samenwerkingen ontstaan veelal om leerlingen de grootst mogelijke kansen op een mooie (onderwijs-)carrière te bieden. De krimp, die overal in de provincie merkbaar is, zorgt ervoor dat nog meer dan eerst wordt gekeken naar vormen voor een meer bestendige samenwerking. Ook kan een herschikking van het onderwijs nodig zijn. Enkele bestuursoverdrachten, fusies of herschikkingen van het onderwijs worden hieronder nader uitgelicht.

Bergen op Zoom

In deze regio is er sprake van een zeer sterke leerlingdaling. Om kwalitatief goed onderwijs te borgen is het noodzakelijk gebleken het onderwijs te herschikken. Met het bestuur van Libréon zijn in 2018 al gesprekken gestart. In het vorige verslagjaar is door het Mollerlyceum, onderdeel van OMO Scholengroep Bergen op Zoom e.o, samen met Gymnasium Juvenaat gewerkt aan een mooie, innovatieve en gedragen onderwijskundige visie voor beide scholen. Van daaruit is de samenwerking verder vorm gegeven, dat heeft geresulteerd in een bestuursoverdracht van Gymnasium Juvenaat. Hierdoor ressorteert deze school sinds 1 augustus 2022 onder het bevoegd gezag van vereniging OMO. Gelijkzeitig heeft een scholenfusie plaatsgevonden, waardoor het Gymnasium onderdeel is geworden van OMO Scholengroep Bergen op Zoom onder de naam MollerJuvenaat.

Het land van Cuijk en Maasduinen

In het verslagjaar is met een regioproces gestart, dat is opgesteld door de rectoren in samenwerking met de medezeggenschapsraden. Er is met elkaar een regiovisie opgesteld met als toekomstbeeld (het behouden van) een kansrijk onderwijsaanbod. De regiovisie is in november van het verslagjaar aan de Raad van Bestuur voorgelegd en vervolgens met enkele kleine toevoegingen overgenomen. Over de regiovisie is ook met de politiek gesproken. In de lijn van de regiovisie is eveneens in de regio een Integraal Huisvestingsplan vastgesteld. Een van de onderdelen uit de regiovisie is een scholenfusie tussen het Elzendaalcollege en Metameer. Hier wordt het komende jaar in gezamenlijkheid verder aan gewerkt.

's-Hertogenbosch

Enkele jaren geleden is besloten om het Jeroen Bosch College te sluiten en voor de leerlingen samen met de leerlingen van het Rodenborch-College voor nieuwbouw te zorgen aan de Grote Vliet. In het verslagjaar is de laatste fase van deze plannen geëffectueerd. Het nieuwe Rodenborch-College is in het verslagjaar geopend, waarbij de wethouder sprak over een "kathedraal voor talent".

Eveneens zijn gesprekken gevoerd met de Sancta Maria Mavo over de bestending van een zo breed mogelijk vmbo voor de stad. Op deze manier wordt getracht zo veel mogelijk leerlingen de kans te bieden op een zo kansrijk mogelijke toekomst. Hiertoe is in het verslagjaar de mogelijkheid onderzocht voor een eventuele bestuursoverdracht van de Sancta Maria Mavo naar vereniging OMO met een gelijktijdige scholenfusie met de Bossche Vakschool. De vormgeving van deze plannen krijgen het komende jaar verder vorm. Ook onderzoekt de Bossche Vakschool de mogelijkheid om meer met het speciaal onderwijs op te trekken. Hiertoe vinden gesprekken met het Dieze College plaats.

De Langstraat

Voor de regio de Langstraat zijn in het kader van o.a. de Nieuwe Leerweg gesprekken gevoerd over een meer bestendig vmbo naar de toekomst toe. In Scholengemeenschap De Overlaat hebben we in het verslagjaar een zeer goede en betrouwbare partner gevonden. In het afgelopen jaar is gekeken naar een meer bestendige samenwerking die hopelijk uitmondt in een bestuursoverdracht van Scholengemeenschap De Overlaat naar vereniging OMO met een gelijktijdige scholenfusie met OMO Scholengroep De Langstraat. De bestuursoverdracht en scholenfusie zijn voorzien per 1 augustus 2023.

Positie in de regionale samenleving

De Raad van Bestuur en de scholen zorgen op verschillende manieren samen voor de positionering van de school in de lokale en regionale samenleving. De maatschappelijke taak van het onderwijs kan hiermee tot uiting komen, maar ook moet de school de maatschappij naar binnen halen. Ook dit draagt namelijk weer bij aan de (burgerschaps)vorming van onze leerlingen, dat heden ten dage steeds belangrijker wordt.

De versterking van de school in de lokale en regionale samenleving vindt onder meer plaats door samenwerkingen met lokale partners van andere schoolbesturen maar ook vanuit het bedrijfsleven.

Om de maatschappij de school in te halen en voor de rector/algemeen directeur een maatschappelijk klankbord te creëren kennen we binnen de vereniging al jaren de Raden van Advies. Elke school heeft een Raad van Advies. Op deze manier trachten we de maatschappij, ook bij de beleidsvorming, bij de school naar binnen te halen.

Behalve de verankering van de school in de maatschappij door middel van de samenwerkingen en de Raden van Advies, werken de scholen uit een regio inmiddels bijna tien jaar samen in de Samenwerkingsverbanden passend onderwijs (zie [bijlage 5](#)). In een samenwerkingsverband zorgen de vo- en de vso-scholen dat een sluitend aanbod ontstaat van voorzieningen voor leerlingen met verschillende ondersteuningsbehoeften.

De samenwerking tussen scholen is ook op andere terreinen te bemerken, zoals bij de afstemming van het onderwijsaanbod in een Regionaal Plan Onderwijsvoorzieningen (RPO).

Een samenwerking met de gemeente is onder meer terug te zien in de Lokale Educatieve Agenda's (LEA) over thema's als krimp, de Regionale Aanpak Personeelstekort (RAP), voortijdige schoolverlaters (vsv) en de integrale huisvestingsplannen (IHP).

Bedrijfsvoering op orde

Inleiding Koerspijler 7: bedrijfsvoering op orde

Het eigen vermogen van vereniging OMO is toegenomen. Het aantal scholen nam toe en (incidentele) aanvullende middelen zorgden voor hogere positieve resultaten.

Circa 90% van de totale inkomsten van vereniging OMO bestaat uit lumpsum die vanuit OCW wordt ontvangen. Ruim 95% van die opbrengsten gaat direct naar de scholen. De overige 5% wordt verdeeld over verenigingstaken, RvB, RvT en OMO-bureau.

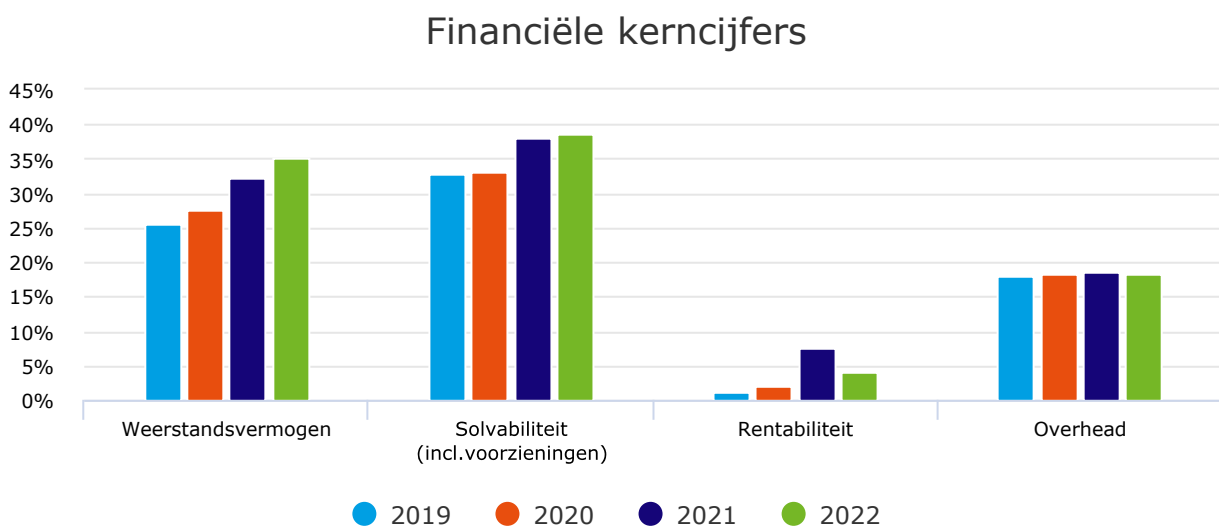
Medio 2022 is middels migratieproces de zesde school overgezet naar een gezamenlijke ICT omgeving. Het biedt mogelijkheden om samen te werken over schoolmuren heen zonder dat individuele scholen de eigen digitale identiteit verliezen.

Verder stond 2022 in het teken van het intensiveringsprogramma informatiebeveiliging. Dit programma draagt bij aan veilig digitaal onderwijs voor alle leerlingen en het verkleint het continuïteitsrisico die cyberdreigingen met zich meebrengen.

Meer informatie hierover volgt in de volgende paragrafen.

Bedrijfsvoering

Financiële kerncijfers

Grafiek: Financiële kerncijfers

Analyse van het resultaat 2022

Het resultaat 2022 bedraagt € 27,3 miljoen en is daarmee € 54,3 miljoen positiever dan begroot. In onderstaande tabel is per entiteit het verschil tussen het resultaat en de begroting zichtbaar gemaakt. Hieronder wordt verder, in hoofdlijnen, het verschil tussen het gerealiseerde en het begrote exploitatieresultaat verklaard.

	Realisatie	Begroting	Verschil
Scholen	15.981	-24.501	40.482
Verenigingstaken / Raad van Bestuur	11.076	-2.093	13.169
OMO-bureau	578	-45	623
Gelieerde stichtingen	-52	-29	-23
Doordecentralisatiebedrijven	-237	-265	28
Totaal	27.346	-26.933	54.279

Tabel: Begroot en gerealiseerd resultaat (bedragen x € 1.000)

Scholen

Op geconsolideerd niveau behaalden de scholen een positief resultaat van € 16,0 miljoen. Het resultaat is hiermee € 40,5 miljoen positiever dan begoot. Dit wordt grotendeels verklaard door hogere NPO baten dan verwacht € 13,8 miljoen en gelden voor professionalisering leraren en werkdrukverlichting € 22,3 miljoen.

Baten

Rijksbijdragen

De rijksbijdragen bedragen € 601,3 miljoen en zijn € 59,0 miljoen hoger dan begroot. De grootste verschillen worden veroorzaakt door:

Financiële kaders

- Bijstelling van de materiële financiële kaders en personele financiële kaders (€ 11,5 miljoen).
- Bijstelling van het NPO budget (€ 13,4 miljoen).

Overige OCW subsidies

- De geormerkte en niet-geormerkte subsidies zijn in totaal € 25,4 miljoen hoger dan begroot door met name bijstelling Prestatiebox (€ 0,3 miljoen), aanschaf CO2 meters (€ 0,4 miljoen), cao ontwikkelingen werkdrukkiddelen en professionalisering (€ 14,0 miljoen), compensatie werklust inzake herkansingen (€ 1,0 miljoen) en hogere ontvangsten voor nieuwkomers.
- Vanuit de Samenwerkingsverbanden is € 8,7 miljoen meer ontvangen dan begroot. Op twee scholen na, ontvangen alle scholen meer dan begroot.

Bijdragen ouders/leerlingen

De bijdragen van ouders en leerlingen zijn € 0,1 miljoen lager dan begroot. Dit jaar zijn er weer leerlingreizen en -activiteiten georganiseerd, waar dat twee jaar door de Coronacrisis niet mogelijk was. Hierdoor zijn de kosten en de baten van de ouderbijdrage weer meer in lijn met de bedragen van voor de Coronacrisis.

Lasten

Personele lasten

De personele lasten zijn € 17,8 miljoen hoger dan begroot. Grotendeels wordt de stijging van de personele lasten verklaard door cao-ontwikkelingen uit het cao-akkoord van juni 2022 (€ 13,2 miljoen). Daarnaast is er meer personeel ingezet dan begroot, wat zorgt voor een stijging van de loonkosten van € 4,5 miljoen.

- De salarissen zijn per 1 juli structureel verhoogd met 4,75%.
- Het ondersteunend personeel ontvangt in oktober een jaarlijkse bruto uitkering van € 275.
- In juli is een eenmalige bruto-uitkering toegekend van € 500 naar rato van de betrekkingsovang.

De overige personele lasten zijn lager dan begroot.

Afschrijvingskosten

De afschrijvingskosten in 2022 zijn € 15,1 miljoen en liggen hiermee in lijn met de begroting.

Huisvestingslasten

De huisvestingslasten bedragen € 25,4 miljoen en zijn € 2,1 miljoen hoger dan begroot. Dit wordt met name veroorzaakt door hogere kosten voor gas.

Overige lasten

De overige lasten bedragen € 55,3 miljoen en zijn € 0,4 miljoen lager dan begroot.

Verenigingstaken en Raad van Bestuur

Het totaal resultaat van de verenigingsbedrijven over 2022 bedraagt € 11,1 miljoen positief. De grootste afwijkingen zijn:

- De reservering van het individuele deel van de werkdrukmiddelen (€ 9,6 miljoen) op verenigingsniveau. In februari en maart 2023 worden deze bedragen overgemaakt naar de medewerkers.
- Lagere uitgaven Beweging in Balans € 1,4 miljoen.

AOS

De resultaten van de verschillende AOS bedrijven zijn neutraal.

Gelieerde stichtingen

Het resultaat van de stichtingen is € 46.000 negatiever dan begroot vanwege de opheffing van een stichting.

Resultaatbestemming

In deze jaarrekening zijn de resultaatbestemmingen verwerkt over het verslagjaar 2022.

Financiële verantwoording

Financiële verantwoording

De vereniging hanteert een aantal financiële uitgangspunten, met name als het gaat om solvabiliteit en - daarvan afgeleid - het weerstandsvermogen. Voor wat betreft de solvabiliteit wordt onderscheid gemaakt tussen eigen vermogen in- en exclusief voorzieningen. Inclusief voorzieningen wordt een minimumwaarde gehanteerd van 30% en exclusief voorzieningen een minimumwaarde van 20%. De streefwaarde van het weerstandsvermogen op verenigingsniveau is 18% en op schoolniveau 8%.

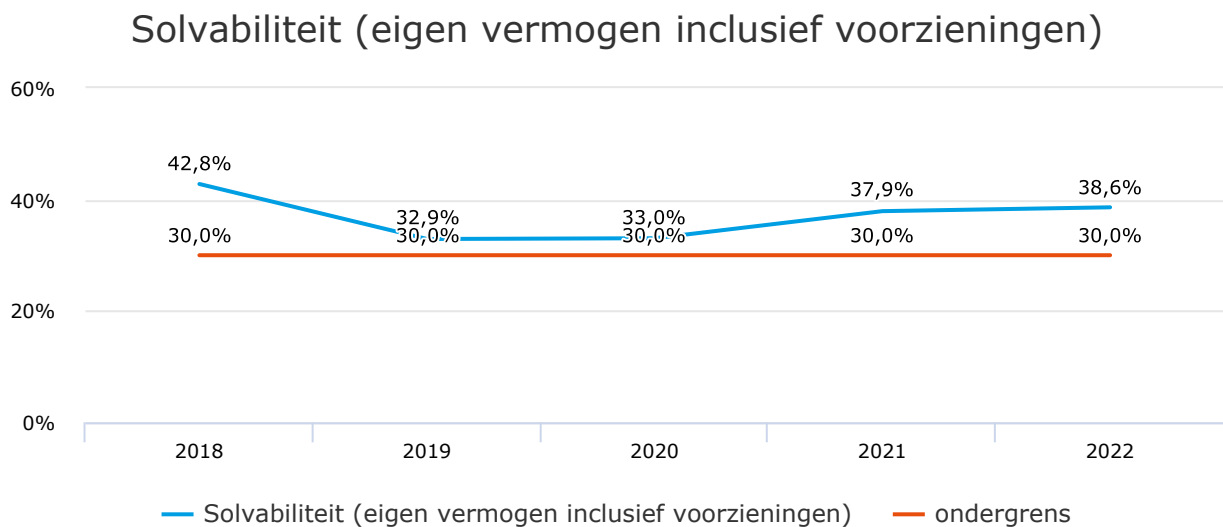
In deze verantwoording wordt, naast de interne richtlijnen, ook gekeken naar de richtlijnen die de onderwijsinspectie hanteert. Voor de liquiditeit hanteert de onderwijsinspectie een ondergrens van 0,75. Verder wordt gekeken of de gemiddelde rentabiliteit over een periode van drie jaar niet negatief is en of de huisvestingsratio niet hoger is dan 0,1.

Tot slot heeft de BNG bank, waar de vereniging in 2014 een meerjarige financiering heeft aangetrokken, een aanvullend financieel criterium geïntroduceerd: de debt service coverage ratio (DSCR). Deze geeft aan in hoeverre een instelling in staat is rente- en aflossingsverplichtingen na te komen. De eis van de BNG bank is dat deze minimaal 1,2 bedraagt. De overige externe financierders stellen geen aanvullende eisen bovenop de eerder genoemde eisen.

Hierna worden de werkelijke cijfers afgezet tegen de genoemde criteria.

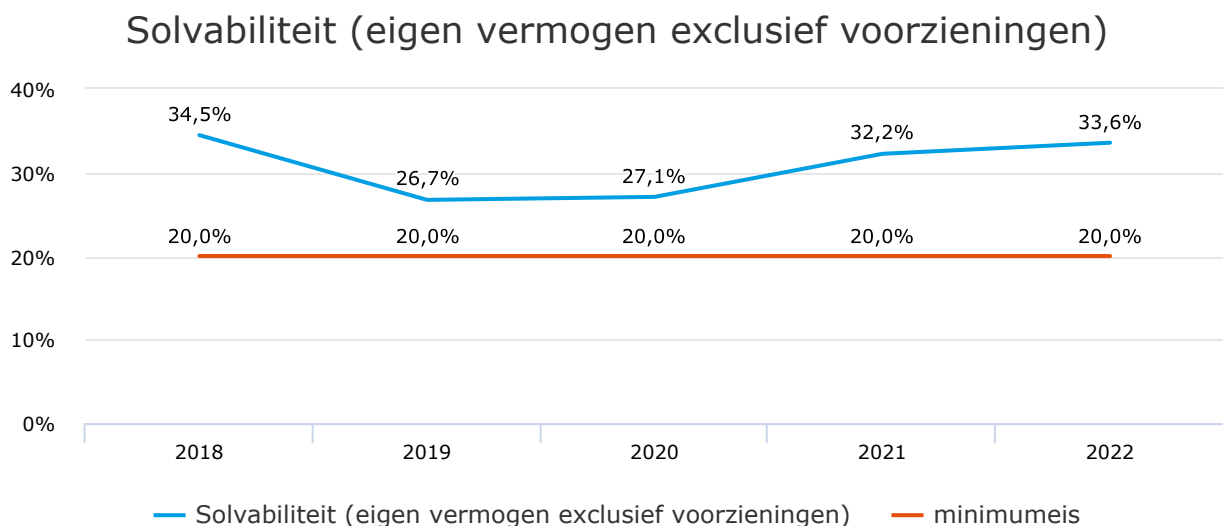
Solvabiliteit

De solvabiliteit geeft de verhouding weer tussen het totale eigen vermogen (inclusief voorzieningen) en het balanstotaal, en geeft daarmee informatie over de kredietwaardigheid van een organisatie. Het ministerie van OCW hanteert als signaleringswaarde een ondergrens van 30%. Binnen de vereniging is dit eveneens gangbaar beleid. Het verloop van deze indicator over de afgelopen vijf kalenderjaren is in het volgende overzicht gepresenteerd:

Grafiek: Solvabiliteit (eigen vermogen inclusief voorzieningen)

In de afspraken rondom het langlopende krediet met de BNG bank hanteert de bank een minimumeis van 20%, waarbij in de berekening van de solvabiliteit de voorzieningen niet worden meegenomen. Op basis van deze rekenmethodiek bedraagt de solvabiliteit eind 2022 33,6%.

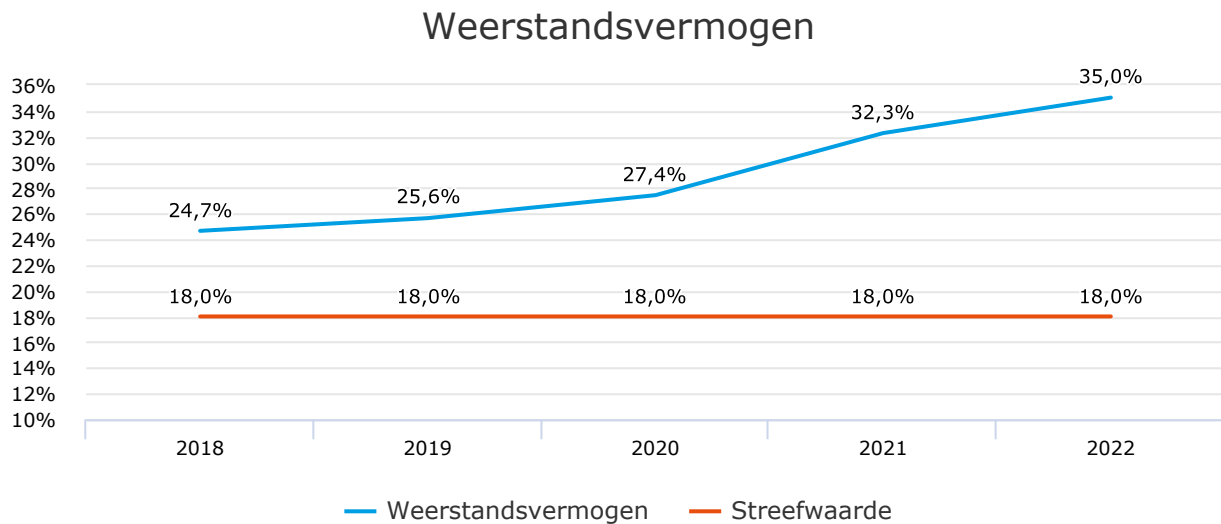
Grafiek: Solvabiliteit (eigen vermogen exclusief voorzieningen)

Gesteld kan worden dat de solvabiliteit per 31 december 2022 voldoet aan alle interne en externe richtlijnen.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen geeft de verhouding weer tussen het totale eigen vermogen en de baten, en legt daarmee een verband tussen de omvang van het eigen vermogen en de bedrijfsvoering. Het verloop van het weerstandsvermogen in de afgelopen vijf jaar is in het volgende overzicht gepresenteerd:

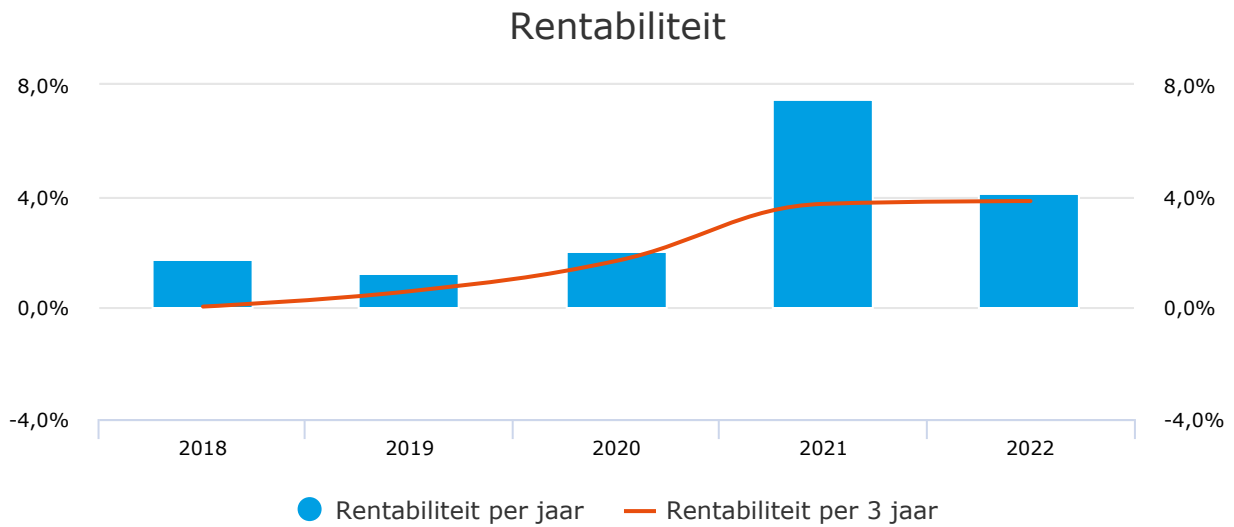

Grafiek: Weerstandsvermogen

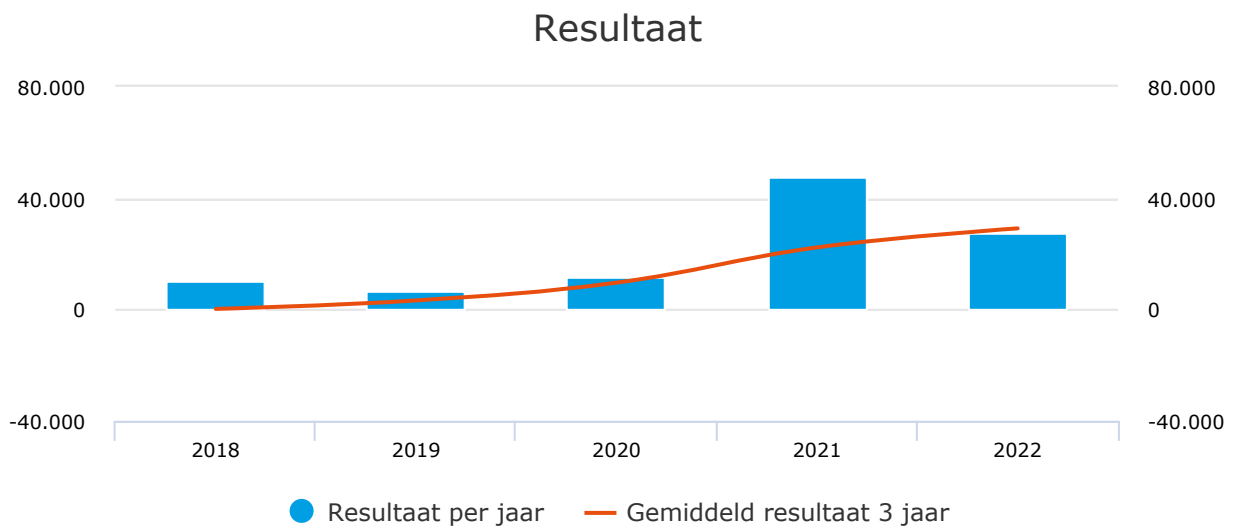
Zowel op het niveau van de afzonderlijke scholen als voor de organisatie als geheel wordt gestuurd op weerstandsvermogen. Er wordt gestreefd naar een weerstandsvermogen met een omvang van 18%. Voor een nadere uitwerking van de toekomstige ontwikkelingen wordt verwezen naar [hoofdstuk 'Toekomst'](#). Op schoolniveau geldt overigens een streefwaarde van 8%.

Rentabiliteit

De rentabiliteit geeft de verhouding weer tussen het resultaat en de totale baten. Voor deze indicator heeft de onderwijsinspectie aangegeven, dat deze over een periode van drie jaar niet negatief mag zijn. In onderstaande grafiek is zowel de rentabiliteit per jaar aangegeven als de rentabiliteit gemeten over een periode van drie jaar.

Grafiek: Rentabiliteit

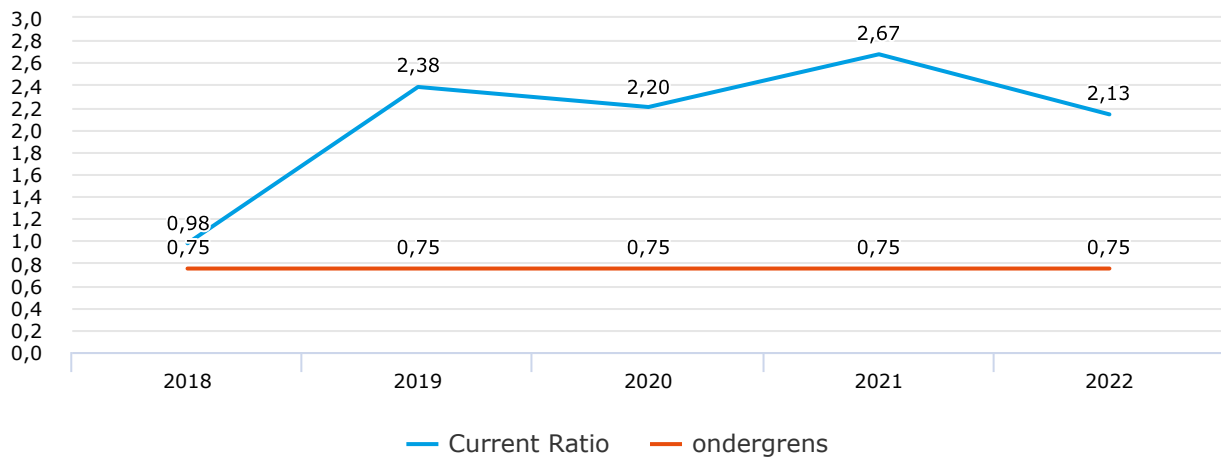

Grafiek: Resultaat (bedragen x € 1.000)

Liquiditeit uitgedrukt in current ratio

Binnen de vereniging wordt het liquiditeitsbeheer centraal uitgevoerd, om kosten en risico's met betrekking tot de liquiditeiten te minimaliseren. De liquiditeit van een organisatie kan bepaald worden aan de hand van de current ratio. Dit kengetal wordt berekend door het totaal van de kortetermijnvorderingen en de liquide middelen te delen door alle kortetermijnverplichtingen. De current ratio van de vereniging per 31 december 2022 bedraagt 2,1. Het verloop van de current ratio in de afgelopen vijf jaar is hieronder gepresenteerd:

Liquiditeit

Grafiek: Liquiditeit

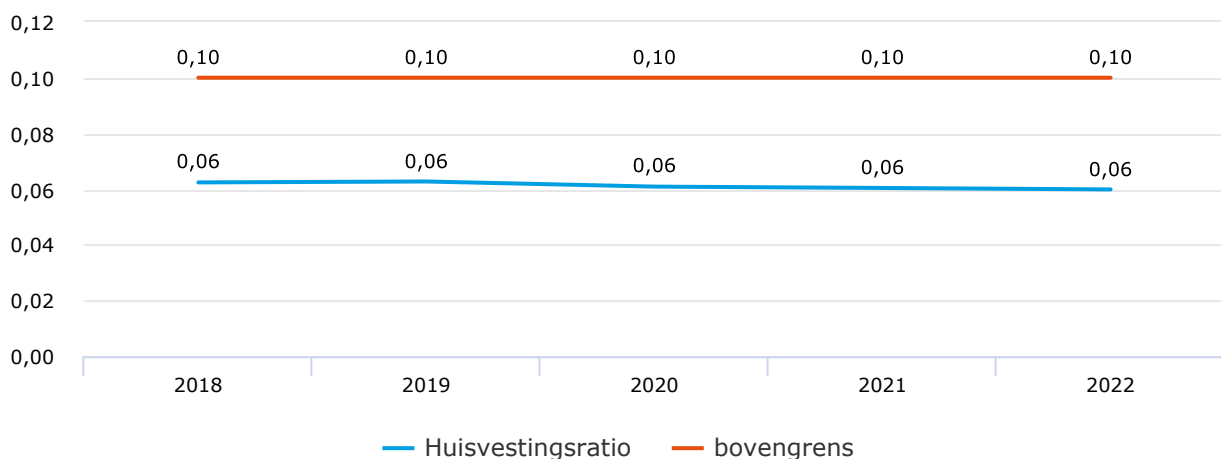
De onderwijsinspectie hanteert als signaleringswaarde een ondergrens van 0,75. Ons Middelbaar Onderwijs voldoet daarmee op 31 december 2022 aan dit criterium. De verwachting is dat in toekomst het gemiddelde van de current ratio rond de signaleringswaarde zal uitkomen.

Huisvestingsratio

De huisvestingsratio geeft de verhouding weer tussen de huisvestingslasten inclusief afschrijvingslasten op gebouwen en terreinen en de totale lasten. De onderwijsinspectie hanteert als signaleringswaarde een bovengrens van 0,1.

Het verloop van de huisvestingsratio is in het volgende overzicht gepresenteerd:

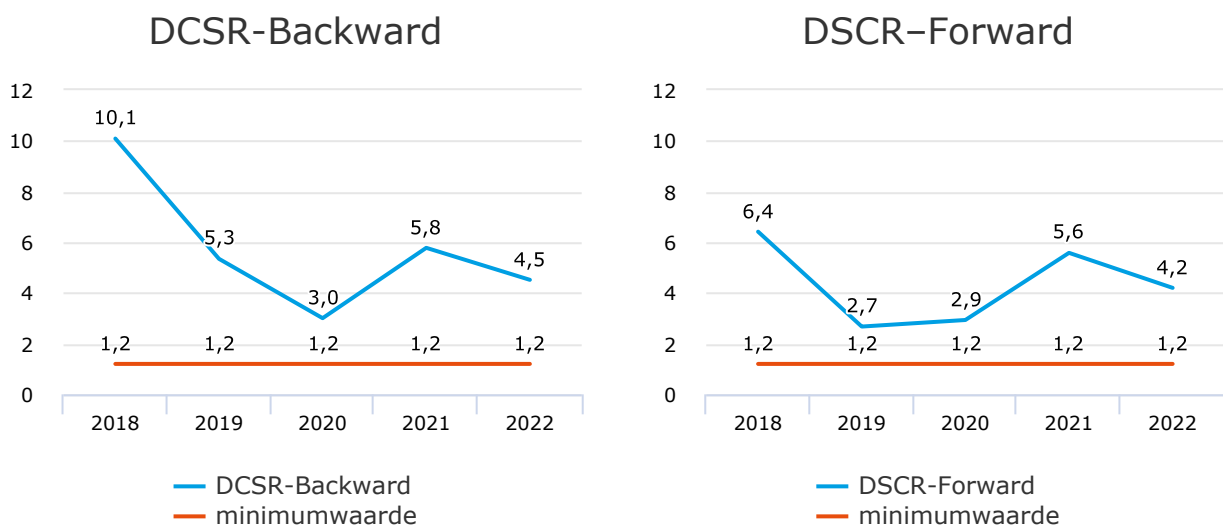
Huisvestingsratio

Grafiek: Huisvestingsratio

Debt service coverage ratio

Om te kunnen beoordelen in hoeverre de vereniging in staat is te voldoen aan rente- en aflossingsverplichtingen op de aangegane lening heeft de BNG bank de debt service coverage ratio (DSCR) geïntroduceerd. Deze betreft de verhouding tussen het resultaat exclusief rentelasten, belasting en afschrijvingslasten, en het totaal aan rente en aflossingen aan kredietinstellingen. De BNG bank hanteert voor de DSCR een minimumwaarde van 1,2. Het verschil tussen de DSCR-backward en de DSCR-forward betreft de aflossingen waarmee wordt gerekend. Bij de DSCR-backward wordt rekening gehouden met de aflossing in het huidige boekjaar. Bij de DSCR-forward rekening wordt gehouden met de aflossing in het komende boekjaar.

Grafiek: Debt service coverage ratio

Vanaf 2016 is over het volledige jaar sprake van rente- en aflossingsverplichtingen. De DSCR-backward en DSCR-forward komen in 2022 boven 1,2 uit. Hiermee wordt voldaan aan de gestelde minimumeisen. In verband met de schaalbaarheid is de DSCR in bovenstaande grafiek gemaximeerd op een waarde van 12.

Professionele inkoop

Inkoopstrategie OMO

Inkoop zorgt ervoor dat een organisatie kan beschikken over die producten en diensten die een antwoord vormen op de (inkoop)vraag, tegen aantrekkelijke condities en geringe risico's. Ieder jaar wordt er binnen de vereniging voor grofweg 80 miljoen euro uitgegeven aan de inkoop van producten en diensten. De inkoopstrategie bevat een plan dat is gericht op de realisatie van de lange -en korte termijn doelstellingen. Het is een vertaling van het algemene beleid naar inkoopuitgangspunten en procedures, het inkoopbeleid, het naleven van wet- en regelgeving en het inkoopproces.

Inkoopprojecten

Er zijn verschillende redenen om een inkoopproces te starten, zoals een einddatum van het contract, een verzoek van de Raad van Bestuur, een verzoek van een school of op basis van wet- en regelgeving. Samen met de beleidsverantwoordelijke wordt het beleid opgesteld of vindt herijking van het beleid plaats. Voor een inkoopproject is het noodzakelijk dat er een beleid is dat als leidraad fungeert voor de definitie van de opdracht, het opstellen van het programma van eisen, de gunningcriteria en het contract. Daarna wordt definitie gegeven aan het inkoopproject.

In 2022 zijn de volgende inkoopprojecten gestart of lopende:

- Schoonmaakdienstverlening (diverse percelen)
- Leaseauto's
- Elektriciteit
- School- en kantoormeubilair – diverse mini-competities (op schoolniveau)

In 2022 zijn de volgende inkoopprojecten afgerond:

- Levering gas
- Leermiddelen

Inkoopprotocol

Het huidige inkoopprotocol dateert uit december 2018 en is sindsdien niet meer herijkt. De behoefte aan verder professionalisering en doorontwikkeling rondom inkoop- en aanbestedingsvraagstukken hebben tot het herijken van het huidige inkoopprotocol geleid. Hieronder valt ook dat de term inkoopprotocol is vervangen door inkoopbeleid. In 2022 is met deze ontwikkeling een start gemaakt en wordt in 2023 verder vervolgd.

Werkkostenregeling

Per 1 januari 2012 maakt vereniging OMO gebruik van de werkkostenregeling. Op basis van deze regeling kan maximaal 1,20% van het totale fiscale loon (de vrije ruimte) besteed worden aan onbelaste vergoedingen en verstrekkingen aan medewerkers. Bewaakt wordt dat iedere school 1,18% (0,02% is gereserveerd op verenigingsniveau) van de loonkosten kan vergoeden dan wel verstrekken. Periodiek wordt bewaakt of per school de ruimte niet wordt overschreden.

ICT in de bedrijfsvoering en Informatiebeveiliging

Dit jaar is ingezet op het verder uitrollen van de 'Gezamenlijke ICT Omgeving' naar meer scholen. Medio 2022 is met een migratieproces de zesde school overgezet naar deze ICT-omgeving. Dit is een digitale omgeving die integrale samenwerking binnen de vereniging beter ondersteunt. Het biedt mogelijkheden om samen te werken over schoolmuren heen zonder dat individuele scholen hun eigen digitale identiteit verliezen. Het is een digitale werkplek gebaseerd op Microsoft-technologie met bijbehorende ondersteuning, onder meer voor de kantoorautomatisering, opslag, informatiebeveiliging en Cloud(servers). De komende jaren is de ambitie om deze omgeving verder uit te breiden en alle scholen aan te sluiten. Door op het gebied van ICT meer in te zetten op gezamenlijkheid kan er meer kracht gehaald worden uit de vereniging.

2022 stond in het teken van het Intensiveringsprogramma Informatiebeveiliging. Dit programma heeft als doel de weerbaarheid van scholen tegen cyberdreigingen te vergroten. Dit draagt bij aan veilig digitaal onderwijs voor alle leerlingen en het verkleint het continuïteitsrisico die cyberdreigingen met zich meebrengen. Vanuit het intensiveringsprogramma is een verantwoordingsproces en een informatiebeveiligingsnormenkader ontwikkeld. Elke school is aan de slag gegaan met de zelfevaluatie o.b.v. dit normenkader. De andere prioriteiten waaraan in dit programma is gewerkt zijn het ontwikkelen van een aanpak voor het vergroten van de

awareness, het opzetten van een risico-analyseproces en het uitvoeren van kwetsbaarheidsscans. Deze scans zijn dit jaar bij verschillende scholen uitgevoerd. Ook is er door het aanbieden van workshops en een serious game over informatiebeveiliging en privacy geïnvesteerd in bewustwording. Uit een phishingoefening onder alle medewerkers bleek dat het belangrijk is om verder in te zetten op het vergroten van beveiligingsbewustzijn.

Vanaf 2022 gebruiken bijna alle scholen het product Veilig Internet. Dit zijn breedband verbindingen met hoge beschikbaarheid die het onderwijs (zowel online als op locatie) ondersteunen zodat op een digital veilige manier les geven kan worden.

Privacy

Binnen de vereniging wordt uitvoering gegeven aan privacybeleid door middel van contactpersonen op iedere school die fungeren als eerstelijns aanspreekpunt voor privacy-gerelateerde vraagstukken. Op verenigingsniveau is een (interim) privacy officer aangesteld die nauw contact houdt met de contactpersonen en fungeert als tweedelijns aanspreekpunt voor privacyvraagstukken. In 2022 zijn verder twee nieuwe (externe) Functionarissen Gegevensbescherming aangewezen die als externe toezichthouder toezien op de naleving van de AVG en contact onderhouden met de privacy officer.

Processen, protocollen en documentatie

In 2022 is veel aandacht geweest voor het neerzetten van de privacy organisatie binnen de vereniging. Er is uitvoering gegeven aan de bestaande privacyrichtlijnen en protocollen binnen de organisatie. Dit houdt in dat de privacy officer toeziet op de afhandeling van alle verwerkersovereenkomsten en dat het verwerkingsregister wordt bijgehouden op verenigingsniveau in Privacy Suite van de firma Smile.

Bewustwording en kennisdeling

In 2022 heeft de privacy officer in samenwerking met de Functionarissen Gegevensbescherming en ICT-coördinator een middag georganiseerd voor alle privacy contactpersonen. Het doel van deze middag was kennismaking, kennisoverdracht en afstemming. Tijdens de presentaties is aandacht besteed aan bewustwording rondom privacy en informatiebeveiliging en zijn afspraken gemaakt over de werkwijzen rondom verwerkersovereenkomsten en datalekken. De bijeenkomst heeft tot gevolg gehad dat de privacy officer meer en sneller betrokken wordt bij de privacyvraagstukken die spelen op de scholen.

In oktober is op de studiedag van OMO scholengroep Tongerlo een privacy workshop verzorgd.

Informatiebeveiliging en datalekken

De AVG schrijft voor dat er passende technische en organisatorische maatregelen genomen worden ter beveiliging van persoonsgegevens. Daarnaast geldt er onder de AVG een meldplicht datalekken. Dit houdt in dat incidenten, waaronder inbreuken op de beveiliging onder omstandigheden gemeld dienen te worden aan de AP en/of de betrokkene(n).

Informatiebeveiliging heeft ook in 2022 hoog op de agenda gestaan. Vanuit privacy is er verbinding gezocht met informatiebeveiliging om de scope van aanpak te vergroten en grote risico's op beide vlakken gezamenlijk het hoofd te kunnen bieden. De privacy officer heeft deelgenomen aan het Intensiveringsprogramma Informatiebeveiliging.

De Functionarissen Gegevensbescherming ondersteunen in hun adviserende rol de privacy officer en zien toe op de afhandeling van datalekken. De FG's zijn in negen gevallen betrokken geweest bij de afhandeling van een datalek. In twee gevallen heeft dat geleid tot een melding bij de Autoriteit Persoonsgegevens.

Transparantie en rechten van betrokkenen

De AVG verplicht de organisatie om bij het verwerken van de persoonsgegevens de betrokkene(n) te informeren over het verwerken. Daarnaast stelt de AVG betrokkenen in staat om met een aantal rechten controle en invloed uit te oefenen over zijn of haar persoonsgegevens.

De FG is betrokken geweest bij een klacht van ouders met betrekking tot de verwerking van de persoonsgegevens. Daarnaast is de FG betrokken bij één inzageverzoek.

Korte vooruitblik 2023

De komende tijd wordt binnen de OMO-scholen gewerkt aan het implementeren van het normenkader informatiebeveiliging dat in 2023 voor het gehele onderwijs zal gaan gelden. Hierbij wordt vanuit privacy samenwerkt met de beveiligingsexperts. Daarnaast zal op termijn binnen de onderwijssector een vergelijkbaar privacy-normenkader worden vastgesteld. De vereniging zal aansluiten bij deze landelijke ontwikkelingen en de scholen ondersteunen bij nieuwe normenkaders.

In 2023 zal een nieuwe privacy officer samen met FG's de scholen blijven ondersteunen bij privacyvraagstukken. Naast aandacht voor de verbetering en inbedding van processen zoals de afhandeling van verwerkersovereenkomsten en heroverweging van de gebruikte privacytooling wordt ingezet op aandacht voor 'meekijksoftware', inzageprocedures en toegangsbeleid (controle van autorisaties).

Managementinformatie

Tot op heden wordt gebruik gemaakt van afzonderlijke managementinformatiesystemen die apart goed werken, maar waar in de samenvoeging van financiële, personele en leerlingeninformatie relatief veel handmatige handelingen zitten. Onderzocht wordt welke mogelijkheden er zijn om de financiële en personele managementinformatie beter op elkaar aan te sluiten.

Treasury en schatkistbankieren

Op 20 december 2016 is het nieuwe Treasury Statuut Ons Middelbaar Onderwijs vastgesteld. Dit statuut is mede gebaseerd op de Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016. Het belangrijkste uitgangspunt van het treasury beleid binnen de vereniging betreft het verantwoord omgaan met de beschikbare middelen. De diverse treasury-instrumenten zijn van een prudent karakter en zijn er niet op gericht om extra opbrengst te genereren door het aangaan van overmatige risico's. Het verantwoord omgaan met de beschikbare middelen geldt eveneens voor langlopende verplichtingen die worden aangegaan ten behoeve van de financiering van de diverse huisvestingsprojecten. Er wordt continu gemonitord of de toekomstige verplichtingen (externe financieringen) passen binnen de gestelde kaders. Dit houdt onder andere in dat de huisvestingslasten niet ten koste gaan van het onderwijsproces en dat wordt voldaan aan bijvoorbeeld de solvabiliteitseisen.

De Raad van Bestuur heeft in maart 2022 gerapporteerd aan de Raad van Toezicht over het verslagjaar 2022 conform de bepalingen in het Treasury Statuut OMO.

In het kader van het treasurybeleid wordt de financiële positie van de vereniging getoetst aan de bepalingen in het treasury statuut en daarmee aan de landelijke Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016. Deze toets richt zich op de relevante treasury-instrumenten, die binnen de vereniging in het kalenderjaar 2022 zijn gehanteerd. In 2022 is het treasury statuut nageleefd.

Ministerie van Financiën – schatkistbankieren

Op 1 maart 2012 is de overstap gemaakt naar het schatkistbankieren bij het ministerie van financiën.

Rekening-courant

Het dagelijks betalingsverkeer loopt via de Rabobank, waarbij het saldo van de hoofdrekening bij de Rabobank dagelijks wordt afgeroomd naar een rekening-courant van het ministerie van financiën.

Kredietfaciliteiten

Onderdeel van de overeenkomst bij het ministerie van financiën is een doorlopende kredietfaciliteit van (maximaal) 10% van de publieke jaaromzet. De faciliteit is momenteel vastgesteld op € 48,4 miljoen. Het totale positieve saldo op de bankrekeningen per 31 december 2022 bedraagt € 247.257.817.

Naast de doorlopende kredietfaciliteit zijn er aanvullende financieringen gesloten met het ministerie van financiën. Het betreft de volgende financieringen:

Lineaire schatkistlening gemeente 's-Hertogenbosch

- Hoofdsom: 57.500.000 euro
- Rentepercentage: 1,05%
- Looptijd: 30 jaar
- Opnamedata:
  - 30.000.000 euro op 3 september 2018
  - 27.500.000 euro op 1 april 2019

Lineaire schatkistlening gemeente Nuenen

- Hoofdsom: 7.900.000 euro
- Rentepercentage: 1,06%
- Looptijd: 30 jaar
- Opnamedatum: 1 februari 2019

Lineaire schatkistlening gemeente Asten

- Hoofdsom: 7.300.000 euro
- Rentepercentage: 0,96%
- Looptijd: 25 jaar
- Opnamedatum: 1 februari 2019

Lineaire schatkistlening gemeente Roosendaal

- Hoofdsom: 40.000.000 euro
- Rentepercentage: 1,12%
- Looptijd: 30 jaar
- Opnamedata:
  - 17.000.000 euro op 9 juli 2018
  - 23.000.000 euro op 1 oktober 2019

Lineaire schatkistlening gemeente Helmond

- Hoofdsom: 29.400.000 euro
- Rentepercentage: 1,23%
- Looptijd: 30 jaar
- Opnamedata:
  - 10.000.000 euro op 12 oktober 2020
  - 10.000.000 euro op 11 oktober 2021
  - 9.400.000 euro op 11 oktober 2022

Lineaire schatkistlening gemeente Sint-Michielsgestel

- Hoofdsom: 7.500.000 euro
- Rentepercentage: 0,16%
- Looptijd: 25 jaar
- Opnamedatum: 2 januari 2020

Lineaire schatkistlening gemeente Deurne

- Hoofdsom: 13.500.000 euro
- Rentepercentage: 0,10%
- Looptijd: 30 jaar
- Opnamedatum: 4 januari 2021

Het verloopoverzicht van bovenstaande leningen in 2022 is als volgt:

- Saldo 1 januari 2022 € 143.871.667
- Opgenomen gelden in 2022 € 9.400.000 +
- Aflossingen in 2022 € 4.556.000 -/-
- Saldo 31 december 2022 € 148.715.667

BNG-Bank

Op 1 juli 2014 is een kredietovereenkomst gesloten met de BNG Bank van maximaal € 70,0 miljoen. Per 1 oktober 2015 is € 45 miljoen daadwerkelijk opgenomen tegen een 15-jaars rente van 2,99%. Per 31 december 2022 is het openstaande bedrag € 31.406.250. De betaalde rente in 2022 bedraagt € 974.085.

Europese Investeringsbank (EIB)

In december 2017 is de financieringsovereenkomst met de EIB ondertekend. Het betreft een financiering van € 60 miljoen euro met een maximale looptijd van 15 jaar. Op 5 december 2019 is het bedrag ontvangen tegen een rentepercentage van 0,434%. Per 31 december 2022 is het openstaande bedrag € 48.000.000. Er heeft een rentebetaling van € 225.680 plaatsgevonden op 5 december 2022.

Rabobank

Met ingang van 15 januari 2013 zijn alle schoolbankrekeningen ondergebracht bij Rabobank Tilburg. Daarmee zijn de banksaldi van de afzonderlijke scholen en het totaal inzichtelijk. De afzonderlijke rekeningen worden dagelijks automatisch afgeroomd naar een hoofdrekening bij de Rabobank. De saldi op de schoolbankrekeningen hoeven hierdoor niet meer handmatig te worden bewaakt. Per school geldt een dagelijkse bestedingslimiet tussen € 5.000 en € 25.000. In totaliteit is binnen OMO momenteel sprake van 41 bankrekeningen.

Leasecontract bedrijfsauto's

Het leasecontract bedrijfsauto's bij MKB Lease betreft 22 leaseauto's. Binnen de arbeidsvoorwaarden hebben schoolleiders en leden van de Raad van Bestuur de mogelijkheid om een leaseauto te rijden. Voor het kalenderjaar 2022 bedroegen de leasekosten € 254.000.

Interne beheersing en toezicht

In 2022 zijn wederom onderdelen van de administratieve organisatie en de maatregelen van interne controle beoordeeld. Vanuit deze controle zijn geen significante tekortkomingen geconstateerd. Hiermee wordt bevestigd dat de basis van de procedures en processen binnen de vereniging solide is.

Overhead en allocatie middelen

Binnen de vereniging is een vanzelfsprekend uitgangspunt dat een zo groot mogelijk aandeel van de financiële middelen direct ten goede te komt aan het onderwijs. Het meten hiervan gebeurt langs twee lijnen:

1. Het aandeel van de reserveringen op de lumpsumopbrengsten op bovenschools niveau (zoals Raad van Bestuur, OMO-bureau en verenigingsprojecten);
2. De verdeling van de formatie binnen de vereniging, waarbij onderscheid wordt gemaakt naar primaire formatie (onderwijzend personeel en personeel dat direct ondersteunend is aan het primaire proces) en 'overhead' (directie en overig ondersteunend personeel). Hierbij wordt aangetekend dat de functiebenaming niet altijd volledig overeenkomt met de daadwerkelijk uitgevoerde taken; er zijn bijvoorbeeld directieleden met lesgevende taken.

Ad. 1. Reserveringen op bovenschools niveau

Circa 90% van de totale inkomsten van de vereniging bestaat uit lumpsum die van het ministerie van OCW wordt ontvangen. In 2020 ging 95,0% van die lumpsumopbrengsten direct naar de scholen, in 2021 was dit 95,2% en in 2022 95,9%.

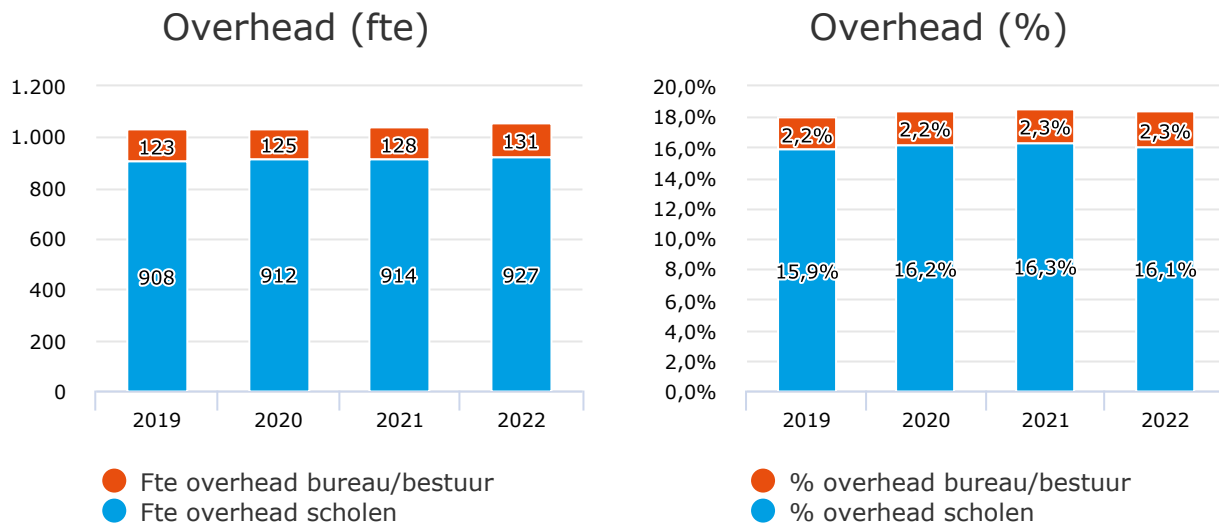
In onderstaande tabel wordt de verdeling van de lumpsum 2022 weergegeven over de verschillende gedeelten van de vereniging (bron: financiële kaders 2022, januari 2023).

Doelgroep	% van lumpsum opbrengsten	
Scholen		
Schoolleiders	0,9%	
Scholen	94,8%	
Bijdrage scholen aan DDC	0,2%	
Totaal scholen		95,9%
Verenigingstaken		
Eigen risicodragerschap	1,5%	
Academische opleidingsscholen	0,2%	
Projecten en thema's	0,1%	
Licenties en managementinformatie	0,3%	
Contributies	0,2%	
Bewegen in balans	0,3%	
Overige	0,1%	
Totaal verenigingstaken en Raad van Bestuur		2,7%
Bureau Ons Middelbaar Onderwijs		1,4%
Totaal lumpsumopbrengsten (incl. NPO en prestatieboxgelden)		100,0%

Tabel: Verdeling lumpsum

Ad. 2. Overheadformatie

Er wordt geen streefgetal gehangen aan het percentage overhead, maar wijzigingen in omvang en niveau van ondersteunende functies worden altijd kritisch beoordeeld. Daarnaast worden de omvang en het functieniveau van de totale ondersteunende organisatie periodiek herijkt, waarbij effectiviteit en efficiëntie in samenhang worden bekeken. In onderstaande grafiek is het verloop van het aantal fte en percentage overhead over de afgelopen jaren weergegeven met daarbij een uitsplitsing tussen scholen en bureau/bestuur.

Grafiek: Overhead

Werkdrukmiddelen

In het CAO akkoord van juni 2022 zijn afspraken gemaakt over het verminderen van de werkdruk. Per leerling is een bedrag van € 321,95 ontvangen. Voor alle OMO scholen gezamenlijk gaat het om een bedrag van € 19,1 miljoen. Van deze middelen wordt 50% besteed aan een collectieve aanpak en 50% aan een individuele component.

Voor wat betreft het Individuele deel van de werkdrukmiddelen zijn de medewerkers aan zet om te komen tot een pakket aan maatregelen om de werkdruk te verminderen. Ze mogen dit budget naar eigen inzicht inzetten. Voor overgangsjaar 2022-2023 hebben medewerkers ook de mogelijkheid dit keuzebudget uit te laten betalen. De besteding van het individuele keuzebudget is onderwerp van gesprek in het overleg tussen medewerker en leidinggevende.

Voor de besteding van het collectieve deel is in overleg met de rectoren een menukaart ontworpen waar scholen interventies uit kunnen kiezen. De te kiezen interventies zijn:

- Preventie en verzuimmanagement
- Taakbeleid
- Technologie (Technologische oplossingen om de werkdruk in de klas te reduceren)
- Kleinere klassen
- Extra verlof (OOP personeel)
- Uitbetalen (2022-2023)
- Overig

In overleg tussen de schoolleiding en de PMR worden organisatorische eenheden binnen een school gevormd. Daarbij wordt tevens vastgesteld hoe de beschikbare middelen over de eenheden worden verdeeld en welke financiële en organisatorische kaders worden meegegeven. Bij het vormgeven van de kaders is de organiseerbaarheid binnen de school een van de voorwaarden waaraan moet worden voldaan. Het streven is om de keuze- en bestedingsmogelijkheden zo min mogelijk te beperken. De gemaakte afspraken worden ter instemming gepeild onder het personeel. Waarna de afspraken door de schoolleiding worden gecommuniceerd in een collectief startmoment.

Hierna gaan de organisatorische eenheden aan de slag om plannen te maken voor de besteding van de toebedeelde werkdrukmiddelen. De individuele plannen worden getoetst op uitvoerbaarheid en haalbaarheid en bij akkoord samengevoegd tot een concept collectief werkdrukplan voor de hele school. Dit collectief werkdrukplan wordt vastgesteld door de PMR. Tevens wordt vastgesteld wanneer en op welke wijze dit plan wordt geëvalueerd.

Het schoolgebouw

Onderwijshuisvesting

In navolging op de ingezette koers heeft de kwaliteit van onderwijshuisvesting in 2022 weer hoog op de agenda gestaan, met name voor wat betreft het binnenklimaat. Binnen diverse scholen zijn met gebruikmaking van subsidies projecten gestart om de leer- en leefomgeving te verbeteren. Met het oog op energieverbruik en duurzaamheid worden daarin flankerende energiebesparende maatregelen meegenomen.

Met gemeenten en scholen zijn in 2022 gesprekken gestart over de invulling van adequate onderwijshuisvesting. Veelal gaat het daarbij om de invulling van een huisvestingswens of -ambitie langs de lijn van individuele gesprekken of (de actualisatie van) een Intergraal Huisvestingsplan (IHP). In voorkomende gevallen betreft het – binnen de onzekerheid van de huidige (bouw)markt – een herziening van eerdere afspraken.

Onzekerheid en schaarste op de bouwmarkt hebben in 2022 gezorgd voor verdere prijsstijgingen binnen de bouwprojecten. Haalbaarheid van projecten kwam daarmee onder druk te staan wat geleid heeft tot heroverwegingen. Tot het definitief stoppen van projecten heeft dat echter niet geleid.

Ventilatie – Binnenklimaat

In navolging van Covid-19 staat een gezond binnenklimaat onverkort hoog op de agenda. In de basis voldoen alle schoolgebouwen van Ons Middelbaar Onderwijs aan vigerende wet- en regelgeving zoals ook bleek uit het Ambitieplan 1 oktober 2020, aan het begin van de Coronapandemie opgezet door het Ministerie. In 2021 en 2022 zijn vanuit de overheid via de regeling Specifieke Uitkeringen voor de Verbetering van het Binnenklimaat in Scholen (SUVIS) middelen beschikbaar gesteld voor verbetering van de ventilatie op scholen. De aanvraag van de subsidie loopt via de betreffende gemeente.

Binnen de vereniging maken dertien scholen gebruik van de SUVIS-regeling. Binnen de regeling is slechts 30% van de rechtstreekse kosten subsidiabel, met een maximum op basis van het aantal leerlingen. De overige 70% en bijkomende kosten dienen via de gemeente en/of een eigen bijdrage verkregen te worden. In de praktijk betekent dit dat vaak slechts SUVIS aangevraagd is bij scholen waar al een project voorzien of gestart was, inclusief een bijdrage van de gemeente, al dan niet via doordecentralisatie. Slechts in een enkel geval is vanuit de betreffende gemeente sprake van een aanvullende bijdrage. In totaal is een subsidie ontvangen van ruim € 5,6 miljoen.

Gekoppeld aan de geldende termijnen vanuit de regeling, zijn alle projecten in 2022 gestart met de uitvoering.

Energielasten gas

Per 8 april 2022 is het vijfde EU-sanctiepakket afgekondigd waarin de lidstaten onder andere hebben afgesproken dat lopende contracten met Russische partijen voor 10 oktober 2022 moeten zijn beëindigd. Omdat dit ook betrekking had op de gasleverancier van OMO, heeft OMO hier opvolging aan gegeven. De consequenties hiervan zijn dat de kosten voor het gas vanaf oktober 2022 aanzienlijk zijn gestegen.

Naar aanleiding hiervan heeft OMO het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat per brief verzocht aandacht te hebben voor die organisaties die, binnen de gestelde termijn, uitvoering hebben gegeven aan het EU-sanctiepakket en over te gaan tot compensatie. Momenteel lopen de gesprekken hier nog over.

Duurzaamheid

Duurzame schoolgebouwen hebben een gezond binnenklimaat, een laag energieverbruik, zijn betaalbaar (ook in de exploitatiefase), zijn ondersteunend aan het onderwijs dat gegeven wordt binnen de school, passen bij het aantal leerlingen en zijn toekomstbestendig (flexibel en aanpasbaar aan veranderingen in het onderwijsconcept). In 2018 is een visie op duurzaamheid binnen de vereniging reeds vastgesteld.

Om deze visie concreet te maken voor huisvesting zijn pilotprojecten opgestart om ervaring op te doen die meegenomen wordt in een integraal beleidsplan. Hierin wordt primair aansluiting gezocht bij de landelijke klimaatdoelstellingen voor 2030 en 2050. Deze doelstellingen dragen bij aan het verlagen van het energieverbruik, de vraag naar nieuwe vormen van energie, de vermindering van de CO₂-uitstoot en het aardgasvrij maken van schoolgebouwen. Andere mogelijke kaders zijn de investeringsagenda van de VNG, de Sustainable Development Goals, vastgelegd door de Verenigde Naties, en/of de Green Deal Verduurzaming Scholen.

Met het oog op de gestegen energieprijzen is in 2022 de focus gelegd op het verlagen van het energieverbruik bij schoolgebouwen zodat deze schoolgebouwen ook betaalbaar blijven. Voor alle schoolgebouwen ouder dan vijf jaar en niet opgenomen in enig (integraal) huisvestingsplan, wordt een energiescan uitgevoerd. Uit deze scan volgt een advies voor mogelijke maatregelen om het energieverbruik en daarmee ook de lasten omlaag te brengen. Per schoolgebouw wordt vervolgens een afweging gemaakt welke maatregelen uitgevoerd worden, mede afhankelijk van de terugverdientijd en de mogelijke besparingen. De eerste scholen zijn in 2022 bezocht.

Huisvestingsprojecten

Ontwikkelingen bouwmarkt

Na een overspannen bouwmarkt in 2019, zijn we eind 2021 geconfronteerd met sterke stijgingen in loon- en materiaalkosten. In 2022 zijn daar de onzekerheden en risico's als gevolg van de oorlog in Oekraïne bijgekomen. Naast reguliere prijsstijgingen hebben we nu ook te maken met prijsstijgingen als gevolg van risicobeperking. Deze trend laat zich moeilijk voorspellen.

Bouwprojecten

In 2022 is weer een aantal bouwprojecten opgeleverd. Zo werden recent de nieuwbouw van het Van Maerlant (schoolgebouw), de Bossche Vakschool (fase 1) in Den Bosch en het Rodenborch-College in Rosmalen opgeleverd. Ook Gymnasium Beekvliet in Sint-Michielsgestel en MollerJuvenaat in Bergen op Zoom openden de deuren in een gedeeltelijk nieuwe huisvesting.

Ondanks de weerbarstigheid op de bouwmarkt wordt inmiddels gebouwd in Roosendaal (het Norbertus Gertrudis Lyceum), Deurne (Alfrinkcollege/De Sprong), Eindhoven (Van Maerlantlyceum) en Helmond (Praktijkschool/Sport- en Beleefcampus). Bij lopende projecten bij Sint-Joriscollege/Helder havo/vwo (Eindhoven) en het Mill Hill College (Goirle) is in 2022 – gedwongen door externe factoren – tijd genomen voor een heroverweging.

Verdere stappen naar toekomstbestendige huisvesting zijn gezet voor het Hanze College (Oosterhout), Varendonck College (Someren), Theresialyceum en De Nieuwste School (Tilburg).

Bij VO Veghel, het Merletcollege (Grave) en Scholengemeenschap Were Di (Valkenswaard) wordt de bestaande huisvesting aangepast op basis van de toegekende SUVIS-subsidie.

Onderstaande tabellen geven een overzicht van lopende bouwprojecten met bijbehorende investeringssom. Voor de financiering is daarbij een onderscheid gemaakt tussen gemeenten met en gemeenten zonder een overeenkomst tot doordecentralisatie en de herkomst van de budgetten. Voor de projecten binnen het kader van doordecentralisatie dient opgemerkt te worden dat vanuit de betreffende scholen een structurele bijdrage in de vorm van een jaarlijks bedrag per leerling wordt geleverd.

School	Project	Gemeente	Raming	Taakstellend budget	Doordecentralisatie/subsidie	Vermogensbeslag scholen
IVO Deurne	Vervangende nieuwbouw	Deurne		16.600	16.600	
VO Veghel	Aanpassen ventilatie	Veghel		4.038	3.606	432
SG Were Di	Aanpassen ventilatie	Valkenswaard		4.564	2.754	1.810
Bossche Vakschool	Vervangende nieuwbouw	Den Bosch		20.500	20.500	
Van Maerlant	Vervangende nieuwbouw	Den Bosch		14.900	14.900	
OMO sg Tongerlo	Vernieuwbouw en uitbreiding Lyceum	Roosendaal		24.400	24.400	
OMO Sg Helmond	Nieuwbouw Praktijkschool in het stadion	Helmond		5.500	5.500	
OMO Sg Helmond	Sportvoorzieningen in het stadion	Helmond		7.100	7.100	
				97.602	95.360	2.242

Tabel: Projecten waar sprake is van doordecentralisatie (bedragen x € 1.000)

School	Project	Gemeente	Raming	Taakstellend budget	Gemeente/provincie/subsidie	Vermogensbeslag scholen
Van Maerlantlyceum	Vernieuwbouw	Eindhoven		26.327	24.883	1.444
Maaslandcollege	Verduurzaming	Oss		900	273	627
Theresialyceum	Vernieuwbouw	Tilburg	9.600		8.640	960
Varendonck College	Realisatie unilocatie	Someren		8.500	6.888	1.612
Parmant Scholen	Nieuwbouw Sint Joris en Helder	Eindhoven		28.335	26.877	1.458
Parmant Scholen	Vernieuwbouw Antoon Schellens	Eindhoven	500		500	
Hanze College	Nieuwbouw	Oosterhout	22.200		22.200	
Merletcollege	Aanpassen ventilatie	Grave		2.265	1.107	1.158
Diverse scholen	Plaatsing zonnepanelen		5.075		5.075	
			37.375	66.327	96.443	7.259

Tabel: Projecten waar geen sprake is van doorcentralisatie (bedragen x € 1.000)

Toekomst

Beleidsvoornemens en accenten 2023-2027

Beleidsvoornemens en accenten 2023-2027

Sinds de oprichting van de vereniging in 1916 is het uitgangspunt van de vereniging het voortzetten van de combinatie van traditie en innovatie. Tegenwoordig vertaald in de missie 'Ontwikkelen doen we samen' en extra geladen door de kernwaarden; goed onderwijs, goed mens, goed leven, goed handelen.

Koers 2023 is als visiedocument opgesteld om richting te geven aan de ambities en het handelen van de vereniging, te inspireren en uit te dagen. De gezamenlijke ambities zijn per school op eigen wijze vertaald in het schoolplan en vormen daarmee de basis voor doorlopende schoolontwikkeling. In 2022 is een proces geformuleerd om te komen tot de nieuwe Koers 2030 en is een aantal noodzakelijke punten die als input moeten dienen opgesomd. Eind 2023 is de nieuwe Koers gereed.

In 2022 heeft het intensiveringsprogramma Bewegen in Balans geleid tot stappen om in de komende jaren een structurele werkwijze te ontwikkelen die ons in staat stelt continue aanpassingen en vernieuwingen (qua vorm, inhoud en aanpak) in ons onderwijs te implementeren. En die recht doet aan de veranderende vragen vanuit de samenleving, passend bij de wensen en behoeften van onze leerlingen en medewerkers.

Onze koers en kernwaarden vormen daarbij ons kompas. Het gaat, naast de eigen schoolontwikkeling, binnen Bewegen in Balans additioneel om de kracht van de vereniging én expertise van buiten te benutten (het samen) voor die vraagstukken die niet iedere school zelf kan oplossen. Dit wordt zichtbaar in de activiteiten van de vereniging, schoolplannen, in het gedrag van onze medewerkers en daarmee ook in ons onderwijs. Onze leerlingen profiteren hiervan. Het intensiveringsprogramma Bewegen in Balans loopt van 2021 tot en met 2023 en bestaat uit de volgende programmalijnen:

- Experimenteren in broedplaatsen
- Professionaliteit in innovatie

De vereniging ontwikkelt zich in de komende jaren door om in te kunnen spelen op maatschappelijke veranderingen en complexe vraagstukken. Dat vraagt van alle betrokkenen een heroriëntatie op onze werkwijzen. Dit geven wij vorm in een continue professionele dialoog met en tussen alle stakeholders. (zie bij [Strategische denklijn / Koers 2030](#))

In de komende jaren staan onder andere de volgende beleidsthema's geagendeerd:

- Evaluatie Koers 2023 / Proces Koers 2030
- Onderwijs anders organiseren
- Bedrijfsvoering standaardiseren / optimalisatie ketens scholen en bureau
- Aantrekkelijk werkgeverschap / krachtige vereniging
- Passende governance

Continuïteit

Balans 2022-2027

ACTIVA	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Materiële vaste activa	429.000	520.000	502.000	457.000	449.000	434.000
VASTE ACTIVA	429.000	520.000	502.000	457.000	449.000	434.000
Vorderingen	25.000	15.000	15.000	15.000	15.000	15.000
Liquide middelen	248.000	86.000	83.000	60.000	53.000	55.000
VLOTTENDE ACTIVA	273.000	101.000	98.000	75.000	68.000	70.000
TOTAAL ACTIVA	702.000	621.000	600.000	532.000	517.000	504.000
PASSIVA	2022	2023	2024	2025	2026	2027
EIGEN VERMOGEN						
Algemene reserve	177.000	141.000	132.000	136.000	136.000	136.000
Bestemmingsfonds NPO	53.000	54.000	36.000	30.000	28.000	27.000
Bestemmingsfonds (privaat)	5.000	4.000	4.000	4.000	4.000	3.000
	235.000	199.000	172.000	170.000	168.000	166.000
VOORZIENINGEN	35.000	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
LANGLOPENDE SCHULDEN	302.000	287.000	275.000	262.000	249.000	238.000
KORTLOPENDE SCHULDEN	130.000	130.000	148.000	95.000	95.000	95.000
TOTAAL PASSIVA	702.000	621.000	600.000	532.000	517.000	504.000

Tabel: Balans tot en met 2027 (bedragen x € 1.000)

Bovenstaande tabel toont de verwachte balans voor de komende jaren op basis van de meerjarenbegroting 2023-2027, de planning van de huisvestingsprojecten en de meerjarenliquiditeitsprognose. De langlopende schulden dalen door aflossingen op de externe financieringen.

In 2021 zijn de eerste signalen van een naderende overspannen bouwmarkt zichtbaar. De vastgestelde budgetten voor lopende projecten worden periodiek tegen het licht gehouden en waar nodig aangepast op de huidige marktsituatie. Binnen de vereniging gehanteerde (toekomstige) normbedragen zijn herijkt en op de marktsituatie aangepast.

De investeringen in vastgoed zullen de komende jaren leiden tot een stijging van de vaste activa. Het aantrekken van de langlopende financieringen heeft in de afgelopen jaren geleid tot een toename van de vlottende activa (liquide middelen), maar door de investeringen in de bouwprojecten dalen de liquide middelen de komende jaren.

Ontwikkeling financiële kengetallen

Het onderstaande overzicht geeft een samenvatting van de financiële kengetallen van 2022 tot en met 2027. Als referentiekader zijn de meest recente interne en externe criteria weergegeven.

Kengetal	Richtlijn OCW/ OMO	OMO in 2022	OMO in 2023	OMO in 2024	OMO in 2025	OMO in 2026	OMO in 2027
Solvabiliteit (incl. voorzieningen)	> 30%	38%	33%	30%	33%	33%	34%
Weerstandsvermogen	> 18%	35%	30%	28%	29%	28%	28%
Rentabiliteit (over 3 jaar)	> 0%	4%	2%	1%	-4%	-2%	0%
Liquiditeit	> 0,75	2,1	0,8	0,7	0,8	0,7	0,7
Huisvestingsratio	< 0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
DSCR backward	> 1,2	4,5	-0,3	0,3	2,8	7,0	6,9
DSCR forward	> 1,2	4,2	-0,2	0,5	6,6	1,9	1,9

Tabel: Kengetallen tot en met 2027

Solvabiliteit

Binnen de vereniging wordt gestuurd op solvabiliteit. De verwachting is dat de solvabiliteitspositie van de vereniging de komende jaren zal dalen door investeringen in het onderwijsproces, externe financieringen en ontwikkelingen op het gebied van doordecentralisatie.

Het ministerie van OCW hanteert een signaleringsondergrens van 30%. De verwachting is dat de vereniging in 2027 uitkomt op een solvabiliteit van circa 34%. In verband met het langlopende krediet wordt door de BNG Bank en de Europese Investeringsbank een minimumeis van 20% gehanteerd, waarbij in de berekening van de solvabiliteit de post voorzieningen niet wordt meegenomen. Op basis van deze rekenmethodiek komt de vereniging voor 2027 uit op 32,9%.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is een afgeleide van de solvabiliteit. De streefwaarde bedraagt bij gelijkblijvende omstandigheden 18%. Ultimo 2022 bedraagt de omvang van de algemene reserve € 177 miljoen en is het weerstandsvermogen circa 35%. De verwachting is dat dit percentage de komende jaren niet veel zal veranderen. De verwachting is dat door de afname van de bestemmingsreserves en incidentele OCW baten dit percentage de komende jaren zal dalen naar 28%.

Rentabiliteit

De rentabiliteit wordt berekend over een gemiddelde periode van drie jaar. De verwachting is dat de rentabiliteit de komende jaren om zal slaan naar negatief in verband met de inzet van met name de NPO-middelen die het afgelopen jaar zijn toegevoegd aan het eigen vermogen.

Liquiditeit (current ratio)

Het ministerie van OCW hanteert een ratio van minimaal 0,75. De komende jaren blijft de ratio nabij de gewenste streefwaarde vanuit de onderwijsinspectie.

Huisvestingsratio

De huisvestingsratio blijft de komende jaren onder de signaleringsgrens van 0,1.

Debt service coverage ratio

Met het aangaan van een langlopend krediet bij de BNG Bank is er vanaf 2015 sprake van rentelasten en aflossingen. De BNG Bank vindt de debt service coverage ratio relevant. De BNG Bank verlangt een minimumwaarde van 1,2. Aan deze ratio wordt in 2023 niet voldaan als gevolg van het hoge negatieve begrote resultaat 2023 die wordt veroorzaakt door de inzet van de NPO middelen in 2023 die in 2021 en 2022 in de lumpsum zijn ontvangen. Het DSCR gemiddelde over de komende jaren voldoet wel aan de BNG-eis.

Exploitatiebegroting 2023-2027

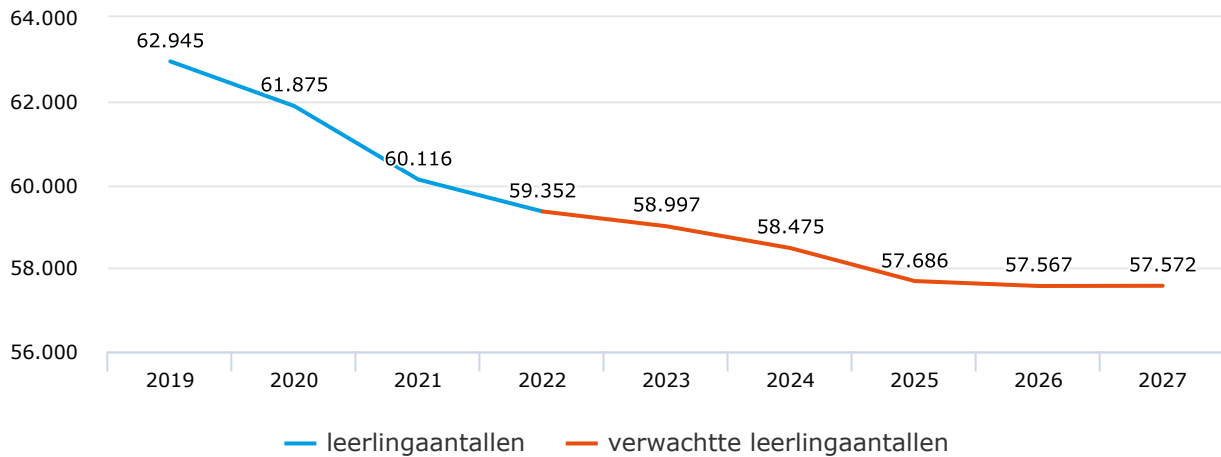
	Realisatie 2022	2023	2024	2025	2026	2027
BATEN						
Rijksbijdragen	639.600	624.600	576.400	565.300	563.200	562.300
Overige subsidies	15.200	16.300	16.400	16.800	16.200	16.000
Overige baten	15.900	12.100	11.700	11.600	11.700	11.700
Totale baten	670.700	653.000	604.500	593.700	591.100	590.000
LASTEN						
Personeelslasten	527.300	532.000	497.700	478.500	476.400	475.500
Afschrijvingen	26.200	28.100	29.400	26.100	26.000	26.000
Huisvestingslasten	27.500	51.600	33.600	29.700	29.600	29.500
Overige lasten	60.400	74.300	68.000	59.400	59.100	59.000
Totale lasten	641.400	686.000	628.700	593.700	591.100	590.000
SALDO BATEN EN LASTEN	29.300	-33.000	-24.200	0	0	0
Financiële baten en lasten	-1.900	-2.700	-2.600	-2.400	-2.200	-2.200
SALDO FINANCIËLE BATEN EN LASTEN	-1.900	-2.700	-2.600	-2.400	-2.200	-2.200
BEGROTINGSRESULTAAT	27.400	-35.700	-26.800	-2.400	-2.200	-2.200

Tabel: Exploitatiebegroting 2023-2027 (bedragen x € 1.000)

Deze meerjarenbegroting 2023-2027 is op 7 december 2022 goedgekeurd door de Raad van Toezicht.

Leerlingaantallen en personeel

Verloop aantal leerlingen

Grafiek: Verloop aantal leerlingen

Het aantal leerlingen zal naar verwachting een dalende tendens laten zien. De daling is in lijn met een daling van het aantal voortgezet onderwijsleerlingen in Noord-Brabant, in navolging van het primair onderwijs. Door de terugloop van het aantal leerlingen zijn er in de komende jaren minder leraren nodig. In de komende jaren bereikt echter een groter aantal leraren de pensioengerechtigde leeftijd. Hierdoor zullen de komende jaren nieuwe docenten moeten worden aangetrokken.

Gemiddeld aantal personele fte's	Realisatie 2022	2023	2024	2025	2026	2027
Directie	127	129	126	123	122	121
Onderwijs ondersteunend personeel (overig)	932	925	893	860	842	827
Overhead	1.059	1.054	1.019	983	964	948
Onderwijzend personeel	3.920	3.882	3.710	3.591	3.539	3.492
Onderwijs ondersteunend personeel (primair proces)	623	606	545	509	490	482
LIO	14	9	8	8	8	7
Onderwijs proces	4.557	4.497	4.263	4.108	4.037	3.981
Vervanging	156	153	145	140	137	135
Totaal	5.772	5.704	5.427	5.231	5.138	5.064

Tabel: Gemiddeld aantal fte's in 2022-2027

De omvang van de formatie zal na een stijging in 2022 als gevolg van NPO in de jaren daarna afnemen. Hierbij daalt het aantal fte overhead relatief minder sterk dan het aantal fte onderwijsproces dit is een aandachtspunt en hiervoor zal een specifiek strategisch personeelsbeleid op worden ingericht.

Aanwezigheid en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem

Vereniging Ons Middelbaar Onderwijs bestaat uit verschillende scholen verspreid over de provincie Noord-Brabant. Belangrijk uitgangspunt is de manier waarop binnen de organisatie wordt gewerkt; volgens het principe van 'alles decentraal, tenzij'. Deze besturingsfilosofie zorgt samen met het over Noord-Brabant verspreide onderwijsaanbod voor een spreiding van de risico's die de organisatie loopt.

Hiernaast kent de vereniging een uitgebreid instrumentarium voor de (risico)beheersing van de organisatie:

- Meerjarige strategiebepaling op het niveau van de vereniging, vertaald naar een jaarlijks werkprogramma op schoolniveau.
- Een governance structuur, waarbinnen:
  - de belangrijkste onderwerpen op het gebied van onderwijs, personeel, huisvesting en financiën worden besproken met alle schoolleiders, de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad, de auditcommissie van de Raad van Toezicht, de Raad van Toezicht en de ledenraad. Elke afzonderlijke schoolleiding legt daarnaast ook verantwoording af aan de eigen medezeggenschapsraad van de school;
  - de vergaderplanning met deze geleidingen is geborgd in de planning- en controlcyclus.
- Periodiek wordt eveneens gekeken naar:
  - ontwikkelingen in het onderwijs;
  - de meerjarige financiële (balans)positie en het aan te houden weerstandsvermogen voor het opvangen van risico's;
  - de meerjarige leerlingenontwikkeling per onderwijstype in relatie tot het totale onderwijsaanbod per regio.
- Vastlegging van de administratieve organisatie en interne processen.
- Een uitgebreide planning- en controlcyclus, die onder andere bestaat uit:
  - monitoring van onderwijskwaliteit;
  - meerjarige leerlingenprognoses per school;
  - meerjarige begrotingen per school, waarbinnen de belangrijkste risico's zijn benoemd;
  - meerjarige investeringsbegroting;
  - meerjarige liquiditeitsplanning, die periodiek wordt geactualiseerd;
  - periodieke verantwoording door alle scholen over de onderwijskundige, personele en financiële ontwikkelingen;
  - periodieke bijstelling van de meerjarige lumpsum budgetten op basis van de landelijke ontwikkelingen;
  - het jaarverslag.

Daarnaast heeft de vereniging een inventarisatie gedaan van de frauderisico's binnen de financiële processen en is een frauderisicoanalyse opgesteld die periodiek wordt geëvalueerd.

Belangrijkste risico's en onzekerheden

Calamiteiten

In maart 2020 heeft Nederland helaas ondervonden wat de impact is van een virusuitbraak op de samenleving. Dit heeft uiteraard ook grote gevolgen binnen onze scholen. De financiële impact is beperkt. De impact op leerlingen, ouders en docenten is echter zeer groot.

Herbezetting medewerkers

Vanwege het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd verlaat een groot aantal medewerkers de komende jaren de scholen. Er is zorg over de wijze waarop kennis en expertise in de scholen kan worden behouden.

Toenemend omvang van tijdelijke middelen

In de afgelopen jaren is de omvang van het deel tijdelijke middelen voor specifieke taken op de OMO begroting fors gegroeid. Voor het uitvoeren van deze taken zijn medewerkers nodig die als gevolg van het tijdelijke karakter moeilijk een perspectief aangeboden kunnen krijgen.

Korte termijn handelen overheid

De vereniging loopt het risico dat wet- en regelgeving worden aangepast door de overheid. Het korte termijn denken van de overheid leidt tot onzekere financieringsstromen als gevolg van het aanscherpen van bekostigingsvoorwaarden of gedeeltelijke bezuinigingen.

Vereenvoudiging bekostigingsmodel

In 2022 is het bekostigingsmodel voor het voortgezet onderwijs vereenvoudigd. De hoofdelementen van het nieuwe model zijn:

- Vaste voet per vestiging: De definitie van een vestiging is een schoolgebouw, waar onderwijs wordt gegeven aan een minimum aantal leerlingen. Het gaat om 70 leerlingen voor een vestiging waar uitsluitend praktijkonderwijs wordt gegeven en 130 leerlingen voor overige vestigingen. Als een bestuur meer vestigingen of scholen in één gebouw heeft, wordt maar één vaste voet verstrekt.
- Bedrag per leerling: Er komen tarieven voor twee categorieën leerlingen: een hoger bedrag per leerling praktijkgericht (bvo) en een lager bedrag per leerling theoretisch (avo).
- Daarnaast komt er een aanvullende bekostigingsregeling voor de gemengde leerweg en een aparte regeling voor geïsoleerd gelegen scholen.

Om het verschil van de oude naar de nieuwe regeling te overbruggen wordt een overgangsperiode van vier jaar ingesteld. In stappen van telkens 25 procent wordt toegewerkt naar het nieuwe financieringssysteem. Op basis van de huidige berekeningen zijn de effecten voor de vereniging op totaalniveau beperkt, maar is sprake van grote verschillen bij de individuele scholen.

Prestatiebox

Ook in 2023 blijven er middelen in de Prestatiebox beschikbaar voor strategisch personeelsbeleid (SHRM), voorkomen van zittenblijven en de thuiszittersaanpak. Omdat een gedeelte van de doelen voor SHRM is behaald, zal in 2023 het beschikbare budget voor 50% worden uitbetaald aan de scholen. Over de overige 50% gaat de minister in overleg met de VO-raad. De overige gelden worden ingezet voor het realiseren van de nog niet behaalde doelstelling uit het sectorakkoord VO, voorkomen van zittenblijven en de thuiszittersaanpak. Het is onzeker op welke bedragen de scholen de komende jaren aanspraak kunnen maken.

Loonkosten

Op 1 mei 2023 is de looptijd van de cao vo 2022/2023 verstreken. Het huidige uitgangspunt is dat loon- en premieontwikkelingen volledig worden gecompenseerd. Momenteel worden wel gesprekken met de bonden gevoerd om tot een nieuwe cao te komen. Daarbij zal conform de afspraken uit het regeerakkoord worden gestreefd naar een cao voor vo en po.

Taakstellingen

In de verschillende begrotingen is aangegeven dat enerzijds het totaal aan overheidsbezuinigingen, zoals die grotendeels zijn vastgelegd in de financiële kaders, en anderzijds de ontwikkeling van leerlingaantallen de exploitatie onder druk zet. Om tot een structureel sluitende begroting te komen is een aantal taakstellende bezuinigingen opgenomen, met name op de formatie binnen de verschillende scholen. Op een enkele school is er sprake van een beperkte boventalligheid. In de meeste gevallen zal het natuurlijk verloop toereikend zijn om de taakstellingen te realiseren (los van frictie). Hiervoor geldt dat een en ander wordt bewaakt door middel van de perioderapportages.

Weerstandsvermogen

Alle afzonderlijke OMO-scholen beschikken over een eigen financiële administratie en een reservepositie. Deze reserves tezamen maken het merendeel uit van het eigen vermogen van de gehele vereniging. Voor iedere school is een streefwaarde van het weerstandsvermogen afgesproken van 8%. Voor scholen die niet aan deze waarde voldoen geldt dat maatregelen zijn of worden genomen om de exploitatie en het weerstandsvermogen weer op orde te krijgen. De vorderingen hiervan worden nauwlettend gevolgd via de perioderapportages.

Doordecentralisatie

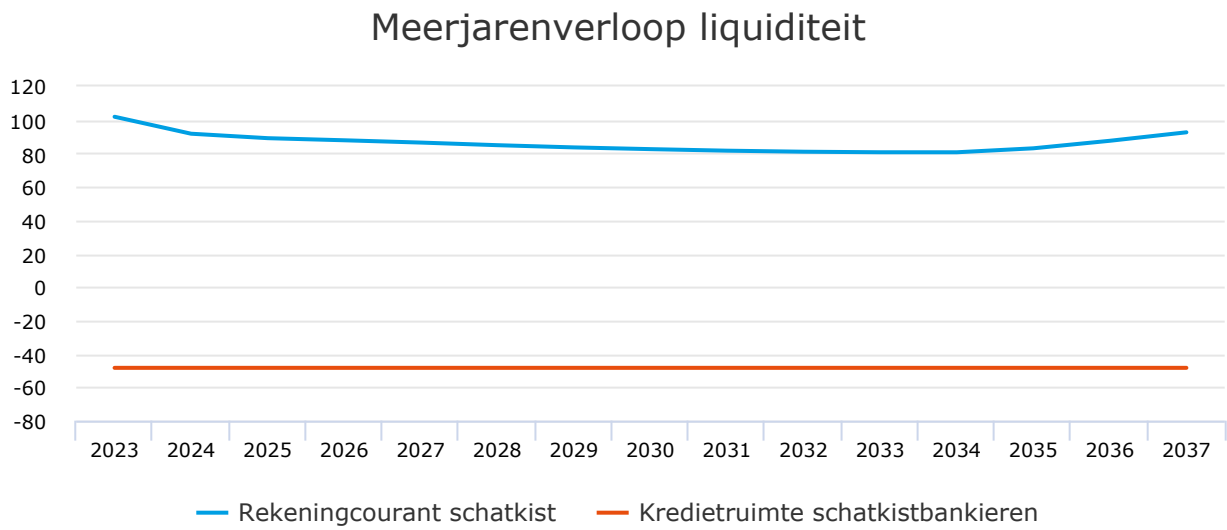
In de sector voor het voortgezet onderwijs ligt de verantwoordelijkheid voor de financiering van nieuwbouw sinds de decentralisatie in 1996 bij gemeenten. Als het gaat om verbouw en groot onderhoud is het schoolbestuur verantwoordelijk. Sinds de decentralisatie bestaat de mogelijkheid voor gemeenten om de verantwoordelijkheid door te decentraliseren naar schoolbesturen. Een gemeente kan dit doen door met een schoolbestuur een overeenkomst te sluiten, waarbij de taken en investeringsmiddelen voor de onderwijshuisvesting worden overgedragen. Hierdoor komt een schoolbestuur in de positie om met een integrale(re) visie naar de huisvesting te kijken.

Sinds 2000 maakt de vereniging gebruik van doordecentralisatie. Inmiddels heeft de vereniging met 15 gemeenten een overeenkomst, waarbij de vereniging de verantwoordelijkheid voor de financiering van (vooral grootschalige) bouwprojecten draagt. Aan de hand van robuuste rekenmodellen worden de inkomsten, uitgaven en waarderingen van deze overeenkomsten periodiek gemonitord door alle interne en externe belanghebbenden.

Overige huisvestingsprojecten

Door de ontwikkeling van de bouwrijzen worden ook risico's gelopen bij de uitvoeringsprogramma's in het kader van het IHP in diverse gemeenten. Door de stijging van de bouwrijzen nemen de eigen bijdragen in deze projecten toe.

Verloop liquiditeitspositie per jaar 2023 t/m 2037

Grafiek: Meerjarenverloop liquiditeit

Verslag Ledenraad

Inleiding

De ledenraad is een onafhankelijk orgaan binnen vereniging Ons Middelbaar Onderwijs. In de statuten en het huishoudelijk reglement van de vereniging is vastgelegd wat de samenstelling en de taak van de ledenraad is. Hierin is ook opgenomen op welke manier de vergadering wordt vormgegeven en hoe de besluitvorming tot stand komt.

De taak van de ledenraad is:

- de controle en toezicht op het functioneren van de Raad van Toezicht;
- de besluitvorming over de benoeming, schorsing en het ontslag van de leden van de Raad van Toezicht;
- de goedkeuring van het door de Raad van Toezicht voorgelegde jaarverslag en jaarrekening van de vereniging;
- de goedkeuring van voorstellen tot statutenwijziging, omzetting en ontbinding van de vereniging.

Samenstelling

De ledenraad bestaat uit afgevaardigden van de Raden van Advies en ouders van OMO-leerlingen. De ledenraad heeft een technisch voorzitter en een plaatsvervangend technisch voorzitter. Leden van de Raden van Advies worden per school gevraagd en benoemd. Hiervoor is instemming van de medezeggenschapsraad van de betreffende school nodig. Zij beoordelen op basis van achtergrond, ervaring, persoonlijke eigenschappen en competenties of een kandidaat geschikt is.

Door de ledenraad op deze manier samen te stellen, is de maatschappelijke participatie binnen de school en de vereniging gewaarborgd. Personeelsleden, leerlingen en leden van de medezeggenschapsorganen kunnen niet plaatsnemen in de Raden van Advies.

Regionale bijeenkomsten Raden van Advies

In april 2022 zijn twee informatieve bijeenkomsten georganiseerd voor de Raden van Advies van de OMO-scholen. Op woensdag 13 april 2022 vond de eerste bijeenkomst plaats op het Dr. Mollercollege in Waalwijk. Donderdag 21 april 2022 volgde de tweede bijeenkomst op het Vakcollege Helmond. Tijdens de bijeenkomsten is teruggeblikt op het jaar 2021 door middel van de preview van een [videoboodschap die gemaakt is voor het voorwoord van het Jaarverslag 2021](#). In dit voorwoord wordt onder meer ingegaan op de gezamenlijke ontwikkeling en eerste resultaten van de NPO-schoolscan gericht op het in kaart brengen van het welbevinden, de leermotivatie en studievaardigheden van de leerling. Deelnemers aan de regionale bijeenkomsten kregen vervolgens ter plekke de gelegenheid om thema's aan te dragen waarover zij graag verder het gesprek wilden voeren. Hierbij is onder andere verder gesproken over de NPO-schoolscan, de effecten van Corona op de leerlingen en de organisatie van het onderwijs, de kwaliteitscultuur en daarbij het benutten van data, de governance van de vereniging en de positie van de Raden van Advies voor de school en de vereniging. Tot slot is een vooruitblik gegeven op de ledenraadvergadering waarbij een statutenwijziging op de agenda staat.

De ledenraadvergadering

In 2022 hebben drie ledenraadvergaderingen plaatsgevonden. De ledenraadvergaderingen werden voorgezeten door Anton van Kalmthout, technisch voorzitter van de ledenraad.

Vergaderingen 23 juni 2022

De eerste twee vergaderingen werden op 23 juni 2022 gehouden op het Odulphuslyceum in Tilburg.

Ledenraadvergadering I

Na een hartelijk welkom en schets van het programma zijn de notulen van de ledenraadvergadering van 24 juni 2021 aan de orde gesteld en ongewijzigd vastgesteld. In de vergadering zijn de volgende onderwerpen aan bod gekomen:

Herbenoeming Theo Camps als lid Raad van Toezicht

De ledenraad heeft unaniem besloten tot herbenoeming van de heer Theo Camps als lid Raad van Toezicht per 1 juli 2022 voor een tweede en tevens laatste zittingstermijn van vier jaar. Theo Camps is voorgedragen door de oudergeleding van de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad die zijn herbenoeming ondersteunt. De herbenoeming tot voorzitter van de Raad van Toezicht kwam in deze vergadering niet aan de orde maar vond later plaats in een vergadering van de Raad van Toezicht.

Toelichting op het jaarverslag 2021

Ter inleiding is een [korte film met het voorwoord van het jaarverslag](#) getoond. Vervolgens gaven Jos Kusters en Yvonne Kops een toelichting op het jaarverslag, langs de zeven pijlers van Koers 2023:

- **Gedeelde visie:** Met het intensiveringsprogramma Bewegen in Balans wordt gewerkt aan het anders inrichten van het onderwijs dat recht doet aan de veranderende vragen vanuit de samenleving. Hiertoe zijn broedplaatsen ingericht. Het afgelopen jaar is nagedacht over beleidsvorming met betrokkenheid van de schoolleiders. Zij worden nu meer aan de voorkant betrokken in zogenaamde dialoogtafels. In samenwerking met Verus en de scholen wordt de zichtbaarheid van de identiteit op de scholen onderzocht om uiteindelijk te komen tot een nieuwe inkleuring van de waarden.
- **Effectief leiderschap binnen de school:** Een modulaire opleiding, geschreven door de eigen schoolleiders, is ontwikkeld en gestart met een eerste groep van deelnemers in 2021. Voor 2022 is de start van een 2^e groep voorzien waaraan tevens deelnemers vanuit andere onderwijsorganisaties deelnemen. Het profiel van de schoolleider is herijkt waarbij gekeken is naar de unieke, vanuit waarden gedreven factoren van Ons Middelbaar Onderwijs.
- **Dragend HRM-beleid:** De uitdaging voor de toekomst is om met minder inkomsten en minder docenten dezelfde onderwijskwaliteit te leveren. Daarnaast is in toenemende mate sprake van tijdelijke gelden via subsidies. In de huidige begroting betreft dit 23% van het totaal. De onzekerheid over de continuïteit van deze middelen is een forse uitdaging voor de toekomst. De strategische personeelsplanning laat zien dat in de toekomst vooral een tekort is aan docenten wiskunde en Nederlands. Om in te spelen op het tekort aan docenten levensbeschouwing is in samenspraak met de bisschoppen een eigen opleiding ontwikkeld.
- **Goed onderwijs en verbeteringsgerichtheid:** Evenals in 2020 stond ook 2021 grotendeels in het teken van Corona. Deze periode heeft geleerd hoe belangrijk het is de leerling in beeld te hebben. Hiertoe is gezamenlijk de schoolscan ontwikkeld die veel data heeft opgeleverd. In de jaargesprekken kwamen vele mooie voorbeelden aan bod van de wijze waarop in deze periode is omgegaan met de leerlingen en wat dit betekende voor de werkwijze van docenten. In 2021 is geen van de 170 opleidingen als onvoldoende of zeer zwak beoordeeld door de inspectie.
- **Bedrijfsvoering op orde:** Voor de maatschappelijke verantwoording wordt een systeem ontwikkeld om interventies en resultaten van de NPO-gelden goed te kunnen volgen. Met het project 'intensiveringsprogramma informatiebeveiliging' wordt ingezet op het vergroten van de weerbaarheid tegen deze dreigingen. In 2021 is wederom een aantal bouwprojecten opgeleverd. Er is zorg over de stijgende materiaalkosten en de onrust die dit oplevert in de bouwwereld. Projecten worden, vanuit de maatschappelijke verantwoordelijkheid, daar waar mogelijk wel doorgezet.

De voorzitter van de Raad van Toezicht gaf vervolgens een algemene beschouwing vanuit het perspectief van de toezichthouder aan de hand van enkele hoofdpunten.

- In de vernieuwde samenstelling is gesproken over de rol van toezichthouder. De filosofie en aanpak van het toezicht, het balanceren tussen afstand en nabijheid jegens de Raad van Bestuur zijn hierbij terugkerende thema's. Bij de invulling van het toezicht houden wordt uitgegaan van de balans tussen hard en soft controls. Vanuit vertrouwen dat reguliere zaken (systematisch) in orde zijn, maakt dat meer tijd besteed kan worden aan thematische beschouwingen en reflectie waarbij de leden vanuit ieders eigen referentiekader meedenkt.
- De rol van werkgever is in 2021 strakker neergezet door de nieuw ingestelde remuneratiecommissie.

De audit- en onderwijscommissie gaven een toelichting op respectievelijk de finance & control en de kwaliteit van het onderwijs vanuit het perspectief van de toezichthouder.

Naar aanleiding van vragen vanuit leden werd aangekondigd dat een project wordt ingericht gericht op het vergroten van de betrokkenheid van de Raden van Advies bij de ledenraad.

Goedkeuring jaarverslag 2021

De ledenraad heeft unaniem besloten tot goedkeuring van het jaarverslag 2021. De ledenraad verleende decharge aan de Raad van Toezicht over het afgelopen kalenderjaar.

Ledenraadvergadering II

Deze vergadering is belegd voor een statutenwijziging. De voorgestelde wijzigingen waren voor het grootste deel gebaseerd op de nieuwe Wet bestuur en toezicht rechtspersonen (Wbtr). Daarnaast lag een aantal andere noodzakelijke wijzigingen voor. Een besluit tot wijziging van de huidige statuten kan alleen genomen worden in aanwezigheid van ten minste de helft van de 60 leden van de ledenraad. Het vereiste aantal van 30 (stemgerechtigde) leden was niet aanwezig, waardoor er dus niet gestemd kon worden over de statutenwijziging. Op dinsdag 19 juli 2022 is hiervoor opnieuw een ledenraadvergadering belegd. Een quorum is dan niet vereist, wel de instemming van 2/3 van de aanwezige leden van de ledenraad.

Vergadering 19 juli 2022

Tijdens deze extra ledenraadvergadering is gestemd over de wijziging van de statuten. De statuten van vereniging Ons Middelbaar Onderwijs dateerden van 2014. Naar aanleiding van de inwerkingtreding van de Wet bestuur en toezicht rechtspersonen (Wbtr) op 1 juli 2021 zijn de statuten opnieuw beoordeeld en zijn noodzakelijke wijzigingen doorgevoerd. Tevens zijn wijzigingen voorgesteld met betrekking tot:

- de samenstelling van de ledenraad om zo de toegankelijkheid van de ledenraadvergadering te vergroten;
- de mogelijkheid tot het instellen van een onderwijs- en remuneratiecommissie van de Raad van Toezicht;
- de mogelijkheid om het lidmaatschap van een lid van de Raad van Bestuur te verlengen na het bereiken van de AOW-gerechtigde leeftijd.

De aanwezige leden hebben unaniem ingestemd met de wijziging van de statuten.

Verslag Raad van Toezicht

Inleiding

In het voorliggende verslag worden de samenstelling en de werkwijze van de Raad van Toezicht geschetst. Vervolgens worden de onderwerpen beschreven die in 2022 door de Raad van Toezicht en de verschillende commissies zijn behandeld.

Algemeen

De Raad van Toezicht heeft in 2022 vier keer vergaderd. Naast deze reguliere vergaderingen hebben de vergaderingen van de auditcommissie, de onderwijscommissie en de remuneratiecommissie plaatsgevonden. Daarnaast heeft een delegatie van de Raad van Toezicht de regionale bijeenkomsten van de Raden van Advies en de vergaderingen van de ledenraad bezocht en heeft een strategisch overleg met de Raad van Bestuur plaatsgevonden. Het GMR-congres, dat in 2022 online is gehouden, is bezocht door een delegatie vanuit de Raad van Toezicht. Voorts heeft de jaarlijkse zelfevaluatie van de Raad van Toezicht plaatsgevonden.

Vanuit 'good governance' moeten toezicht en verantwoording verankerd zijn in de organisatiestructuur. Vereniging Ons Middelbaar Onderwijs kenmerkt zich door de verenigingsstructuur: de Raad van Toezicht vormt het intern toezicht op de Raad van Bestuur. De ledenraad, samengesteld uit afgevaardigden van de Raden van Advies en ouders van OMO-leerlingen, vormt het platform waaraan de Raad van Toezicht verantwoording aflegt.

De Raad van Toezicht is een onafhankelijk orgaan binnen de vereniging. De samenstelling, benoeming, taak, manier van vergadering en besluitvorming zijn vastgelegd in de statuten, het huishoudelijk reglement, alsmede in de profielschetsen van de vereniging. De taak van de Raad van Toezicht is in ieder geval het houden van integraal toezicht en het werkgeverschap voor de Raad van Bestuur. Daarnaast adviseert de Raad van Toezicht de Raad van Bestuur en fungeert de Raad van Toezicht als klankbord voor de Raad van Bestuur. De Raad van Toezicht denkt kritisch mee en tegen, support, toetst en monitort. Hij houdt toezicht op de financiën en keurt begrotingen en jaarrekeningen goed. De leden van de Raad van Toezicht signaleren via hun netwerk trends in de maatschappij en de wetenschap die voor het beleid van de vereniging van belang zijn. De Raad van Toezicht is lid van de VTOI-NVTK, het platform voor toezichthouders in de sectoren kinderopvang en onderwijs.

Samenstelling

De samenstelling van de Raad van Toezicht is opgenomen in bijgevoegde tabel. In 2022 is Theo Camps, voorgedragen door de oudergeleding van de GMR, door de ledenraad herbenoemd voor een tweede een tevens laatste zittingstermijn van vier jaar als lid van de Raad van Toezicht. De Raad van Toezicht heeft vervolgens in de vergadering van 5 oktober 2022 Theo Camps herbenoemd als voorzitter van de Raad van Toezicht voor de hierboven genoemde termijn.

Hoofd- en relevante nevenactiviteiten Raad van Toezicht

Een overzicht van de hoofd- en relevante nevenactiviteiten van de leden van de Raad van Toezicht in het verslagjaar is opgenomen in de bijlagen. De actuele hoofd- en nevenactiviteiten van de Raad van Toezicht staan ook op de website van de vereniging (www.omo.nl).

Verantwoording aan de ledenraad

In 2022 hebben [drie ledenraadvergaderingen](#) plaatsgevonden. De ledenraadvergaderingen werden voorgezeten door Anton van Kalmthout, technisch voorzitter van de ledenraad. De eerste twee vergaderingen werden op 23 juni 2022 gehouden op het Odulphuslyceum in Tilburg.

In de eerste vergadering is besloten tot herbenoeming van Theo Camps als lid van de Raad van Toezicht. Vervolgens hebben de Raad van Bestuur en de Raad van Toezicht een toelichting gegeven op het jaarverslag van 2021. De ledenraad heeft unaniem besloten tot goedkeuring van het jaarverslag 2021 en heeft decharge verleend aan de Raad van Toezicht over het afgelopen kalenderjaar.

De tweede vergadering is belegd voor een statutenwijziging voor de vereniging. De voorgestelde wijzigingen waren voor het grootste deel gebaseerd op de nieuwe Wet bestuur en toezicht rechtspersonen (Wbtr). Daarnaast lag een aantal andere noodzakelijke wijzigingen voor. Een besluit tot wijziging van de huidige statuten kan alleen genomen worden in aanwezigheid van ten minste de helft van de 60 leden van de ledenraad. Het vereiste aantal van 30 (stemgerechtigde) leden was niet aanwezig, waardoor er dus niet gestemd kon worden over de statutenwijziging.

Op dinsdag 19 juli 2022 is hiervoor opnieuw een ledenraadvergadering belegd. Tijdens deze extra ledenraadvergadering hebben de aanwezige leden unaniem ingestemd met de wijziging van de statuten. De Raad van Toezicht was niet aanwezig bij deze extra ledenraadvergadering.

Thema's

In het afgelopen verslagjaar heeft de Raad van Toezicht aandacht besteed aan verschillende (terugkerende) thema's.

De rol van werkgever

De Raad van Toezicht verricht de werkgeversrol voor de Raad van Bestuur. In dat kader heeft de jaarlijkse evaluatie plaatsgevonden van het functioneren van de Raad van Bestuur.

Informatiebeveiliging

Met enige regelmaat zijn er berichten over cybercriminaliteit in het nieuws. Steeds meer organisaties worden slachtoffer van cybersecurity incidenten. Dit gaat ook aan onderwijsinstellingen niet voorbij. De gevolgen van een cyberaanval kunnen verstrekkend zijn. De Raad van Toezicht is in het verslagjaar tijdens iedere vergadering meegenomen in de start en voortgang van het intensiveringsprogramma Informatiebeveiliging. De aanpak is gericht op het vergroten van de weerbaarheid van de scholen en hun ICT-omgevingen. Het programma kent een gezamenlijke, verenigingsbrede aanpak en bestaat uit zes deelprojecten die bijdragen aan een duurzame verbetering van informatiebeveiliging binnen de vereniging. De Raad van Toezicht heeft aandacht gevraagd voor versnelling van het programma, de inrichting van de crisisorganisatie en het toewerken naar een centrale IT-inrichting.

Regionale samenwerking en bestuursoverdrachten

Besturen hebben een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor een regionaal dekkend, kwalitatief hoogstaand en zo divers mogelijk onderwijsaanbod in een regio. Deze gezamenlijke verantwoordelijkheid vraagt om een regionale benadering van vraagstukken. In een regio vraagt het van scholen en besturen dat zij ver vooruit kijken, verder kijken dan het individuele school- en bestuursbelang en dat zij een toekomstvaste strategie voeren. De Raad van Toezicht heeft in de vergaderingen in het afgelopen verslagjaar stilgestaan bij een aantal regionale verkenningen.

- Zo is gewerkt aan een herschikking van het onderwijs in regio de Langstraat. Scholengemeenschap De Overlaat en OMO Scholengroep De Langstraat zijn daarbij in gesprek over een toekomstbestendig vmbo. Hiertoe is een bestuursoverdracht van De Overlaat naar OMO met een gelijktijdige scholenfusie met Sg De Langstraat verkend.
- De Sancta Maria Mavo in Den Bosch heeft OMO gevraagd een vergaande samenwerking te onderzoeken. Aanleiding hiertoe was de zorg voor het voort kunnen bestaan van de Sancta Maria Mavo. In de afgelopen periode is gestart met de verkenning of een bestuursoverdracht van de school naar OMO met een gelijktijdige scholenfusie met de Bossche Vakschool tot de mogelijkheden behoort.

- Bij de OMO-scholen in het Land van Cuijk en Maasduinen ligt de bestuurlijke opdracht om te komen tot een regiovisie gericht op toekomstbestendig en aantrekkelijk onderwijs voor de leerlingen in de regio. Het aanbod in de regio is op dit moment kwalitatief op orde maar loopt het risico op verschraling door een daling van het leerlingaantal. Vanuit de scholen in de regio, spelen daarnaast op een aantal vestigingen actuele vraagstukken op het vlak van huisvesting en daling van het aantal leerlingen naar de opheffingsnorm. De kenmerken van de regio leiden er toe dat een interventie op één plek in het onderwijsaanbod onvoorspelbare leerlingenstromen in en buiten de regio oplevert. Daarnaast is binnen de regio de onderlinge afhankelijkheid van de verschillende scholen groot. Om toekomstbestendig onderwijs mogelijk te maken, is een passende samenwerkingsvorm nodig met eenduidige sturing en onderlinge afhankelijkheid gericht op het belang van de leerling in de regio. De 3 scholen in de regio hebben in gezamenlijkheid gewerkt aan een regiovisie.

De Raad van Toezicht heeft deze verkenningen getoetst aan de vertrekpunten die eerder zijn vastgesteld voor regionale samenwerking en vanuit daar op diverse momenten in het proces steun uitgesproken voor de richting en het proces. Ten aanzien van de regio Land van Cuijk en Maasduinen heeft de Raad van Toezicht ingestemd met het voorgestelde onderwijslandschap en organisatievorm.

Voortgang programma Bewegen in Balans

Het programma Bewegen in Balans richt zich op het versterken van innovatiekracht en samenkracht. Bewegen in Balans is een emergent proces waarbij het lerend vermogen, vertrouwen en een veilige omgeving centraal staan. Bewegen in Balans is geen tot in de puntjes uitgewerkt programma. Centraal staat experimenteren en vanuit de dialoog stapje voor stapje onze professionaliteit ontwikkelen. Afgesproken is tweemaal per jaar met de Raad van Toezicht de tussentijdse ervaringen te delen. In het verslagjaar is dit éénmaal gedaan door het delen van een voortgangsrapportage en éénmaal door het uitnodigen van twee deelnemers aan een broedplaats en met hen te spreken over hun ervaringen.

Identiteit

In het document 'Zingeving en goed onderwijs' wordt, aan de hand van de metafoor van een reis, beschreven hoe we de opdracht verstaan en welke oriëntatiepunten van belang zijn: goed onderwijs, goed mens, goed leven en goed handelen. Aan deze woorden liggen waarden en een visie op de intrinsieke waardigheid van elke mens ten grondslag die te herleiden is tot de katholieke sociale leer. Deze waarden en visie op de mens bepalen de identiteit van de vereniging en die van de scholen. Het is niet eenvoudig handen en voeten te geven aan deze opdracht. Het project 'Verdieping identiteit', dat samen met Verus uitgevoerd wordt, levert een bijdrage aan een verdiepingslag van het inzicht in de essentie van de katholieke identiteit door beschrijving en analyse van de feitelijke en wenselijke situatie als het gaat om goed onderwijs, goed mens, goed leven en goed handelen. Daar vanuit worden aanknopingspunten en mogelijkheden op schoolniveau gevonden om vanuit de feitelijke situatie te ontwikkelen in de richting van de wenselijke en worden manieren ontworpen om de identiteitsontwikkeling te bevorderen. De bijdrage wordt geleverd op basis van een praktijkgericht onderzoek op tien scholen van de vereniging.

Om ervoor te zorgen dat er ook in de toekomst voldoende bekwame leraren zijn die het vak levensbeschouwing kunnen geven is, samen met de studiecentra van de bisdommen, een twee jaar durende, modulaire opleiding tot leraar levensbeschouwing gestart voor collega's die al bevoegd zijn voor andere vakken. De raad van toezicht onderschreef van harte de visie op de wisselwerking tussen sociale rechtvaardigheid, economie en ecologie zoals die door de voorzitter van de vereniging op basis van de encycliciek *Laudato si'* werd ontwikkeld tijdens de nieuwsjaarstoespraak 2023.

Personeel

Het personeel, dat de basis vormt voor goed onderwijs, blijft een belangrijk thema. Onderwerpen die aan bod kwamen zijn terug te voeren op meer strategische HRM-vraagstukken: hoe zorg te dragen voor gekwalificeerd personeel in aantal en kwaliteit teneinde de doelstelling van goed onderwijs te realiseren? In dit verband zijn de volgende onderwerpen intensief besproken: (mogelijke) krapte aan docenten en maatregelen vanuit OMO, het bestaande professionaliseringsbeleid, het leiderschapontwikkelingstraject in het kader van opvolging en talentontwikkeling binnen OMO, de aanpak van innovatie binnen OMO (o.a. broedplaatsen), de beleving van OMO als werkgever (resultaten MTO) en tot slot het naleven van de verplichting om tijdig te beschikken over VOG en het beleid dienaangaande binnen OMO. Op bestuursniveau was de splitsing van de functie van ambtelijk secretaris RvB/RvT en de functie van directeur van het OMO Bureau ook voor RvT zelf uiterst relevant.

Bedrijfsvoering

De bedrijfsvoering is gericht op het besteden van onderwijsgeld op een doelmatige en rechtmatige manier, met het oog op goed onderwijs voor leerlingen. De doelmatigheid uit zich in de samenkomst van de zorg voor de onderwijskwaliteit én een verantwoorde inzet van middelen. De financiële huishouding van de vereniging is op orde en de continuïteit op lange termijn is ook gewaarborgd. Meerdere malen is in de vergaderingen van de Raad van Toezicht stilgestaan bij de wijze waarop omgegaan wordt met incidentele middelen gericht op bijvoorbeeld NPO, werkdruk en basisvaardigheden. In het verslagjaar is de herijking van de Planning & Controlcyclus besproken. Onderdeel van deze nieuwe cyclus is het opstellen van een kadernota, voorafgaand aan de begroting. De Raad van Toezicht is geïnformeerd over de kadernota voor 2023. Tevens is gesproken over het plan om bedrijfsvoeringsprocessen effectiever en efficiënter in te richten door ondermeer de bedrijfsvoering in en tussen scholen en Bureau meer met elkaar te verbinden. Toegewerkt wordt naar het vormen van een netwerkorganisatie waarin zij gezamenlijk zorg dragen voor verschillende schooloverstijgende (keten)processen.

Samenwerkingsverbanden passend onderwijs

In het kader van passend onderwijs is OMO aangesloten bij tien samenwerkingsverbanden. Deze samenwerkingsverbanden zijn zelfstandige rechtspersonen, in de vorm van een stichting. Op verzoek van de Raad van Toezicht is de Governance van de verschillende samenwerkingsverbanden in kaart gebracht en besproken.

Onderdeel van de governance structuur is de wijze waarop er toezicht wordt gehouden. Dit gebeurt enerzijds intern, door het toezichthoudende orgaan van het samenwerkingsverband en anderzijds via de Inspectie van het Onderwijs (die toezicht houdt op het bestuur van een samenwerkingsverband). Een aantal schoolleiders vertegenwoordigt de Raad van Bestuur in het Samenwerkingsverband. Om de schoolleiders nog beter toe te rusten voor deze rol en in samenhang daarmee na te denken over de governance mogelijkheden binnen een samenwerkingsverband, is in het verslagjaar een Governance lab gestart. De voorzitter van de Raad van Toezicht levert hierin een bijdrage.

Code goed onderwijsbestuur VO

De vereniging werkt en handelt conform de geest van de code Goed Onderwijsbestuur VO <link naar betreffend hoofdstuk opnemen>. Het beleid en de werkwijze van de vereniging is gericht op goed onderwijs. Goed onderwijs is niet alleen een technisch didactische uitwerking van een onderwijskundige opvatting. Goed onderwijs is ook gebaseerd op onze visie ten aanzien van mens en samenleving. Het basisprincipe van al ons handelen binnen de vereniging, op elke school, is vertrouwen. Vereniging Ons Middelbaar Onderwijs geeft invulling aan de 'Code goed onderwijsbestuur VO' vanuit de kernwaarden uit Koers 2023: goed onderwijs, goed mens, goed leven en goed handelen.

Jaarverslag 2021

Het jaarverslag 2021 is goedgekeurd door de Raad van Toezicht en bekrachtigd door de ledenraad. De Raad van Toezicht heeft decharge verleend aan de Raad van Bestuur voor het gevoerde beleid in 2021.

Commissies

Auditcommissie

De auditcommissie wordt gevormd door twee leden van de Raad van Toezicht. De auditcommissie adviseert de Raad van Toezicht over het financieel beheer en beleid. De focus ligt op vooral financieel getinte onderwerpen zoals de werking van de interne risicobeheersings- en controlesystemen en de financiële informatieverschaffing door de Raad van Bestuur. De auditcommissie houdt daarbij toezicht op rechtmatige besteding van middelen conform relevante wet- en regelgeving en conform de beginselen van goed bestuur. Tevens brengt de auditcommissie advies uit aan de Raad van Toezicht over de relatie tussen het financiële beleid enerzijds en de doelmatige besteding van de verkregen middelen en het maatschappelijk doel anderzijds. De auditcommissie brengt na iedere vergadering verslag uit in de plenaire vergadering van de Raad van Toezicht.

In het verslagjaar 2022 is de auditcommissie vier keer bij elkaar gekomen. Er is ondermeer stilgestaan bij de financiële kaders, inzet van NPO-middelen, het treasurybeleid, de frauderisico-analyse, de herijking van de P&C-cyclus, de kadernota 2023, geconsolideerde begroting en het voorlopig resultaat. De auditcommissie heeft aandacht gevraagd voor het thema duurzaamheid vanuit de waarden van de vereniging gerelateerd aan het maatschappelijk doel van onderwijs.

De accountant heeft zowel met de auditcommissie alsook met de gehele Raad van Toezicht gesprekken gevoerd over de controle, de jaarrekening en het accountantsverslag.

Onderwijscommissie

De onderwijscommissie wordt gevormd door drie leden van de Raad van Toezicht. De onderwijscommissie heeft als doel het interne toezicht op de onderwijskwaliteit te borgen en te stimuleren. De onderwijscommissie brengt na iedere vergadering verslag uit in de plenaire vergadering van de Raad van Toezicht.

In het verslagjaar 2022 is de onderwijscommissie vier keer bij elkaar gekomen. Er is uitgebreid gesproken over de thema's kansenverbetering, identiteit, de rol van docent-onderzoek in de scholen en de invulling van onderwijs vanuit de Waldorf-stroom. Frequent is stilgestaan bij diverse aspecten van onderwijskwaliteit, de onderwijskwaliteitscyclus, de effecten van Corona en de inzet van NPO-middelen.

Remuneratiecommissie

De remuneratiecommissie ondersteunt de Raad van Toezicht bij het uitvoeren van haar verantwoordelijkheden inzake beloningsaspecten, functionerings- en beoordelingsgesprekken, met betrekking tot de Raad van Bestuur. De Remuneratiecommissie heeft werkgeversgesprekken gevoerd met de leden van de Raad van Bestuur. Daartoe is input verzameld bij diverse stakeholders, zoals de GMR en rectoren van OMO-scholen. De commissie heeft in het verslagjaar werkafspraken gemaakt over taken, rollen, dossiervorming en ondersteuning. Deze worden vastgelegd in een reglement voor de Remuneratiecommissie.

Besluitenlijst

De Raad van Toezicht heeft in het verslagjaar besluiten genomen over de volgende onderwerpen:

- Geconsolideerde begroting 2022-2026
- Verslag Raad van Toezicht 2021
- Jaarverslag 2021
- Decharge Raad van Bestuur 2021
- Verkenningen bestuursoverdrachten SG De Overlaat en Sancta Maria Mavo
- Herbenoeming voorzitter Raad van Toezicht
- Geconsolideerde begroting 2023-2027

- Traject aanbesteding accountant
- Onderwijslandschap en organisatievorm Land van Cuijk en Maasduinen

Zelfevaluatie Raad van Toezicht

De collectieve zelfevaluatie is voorafgegaan door individuele gesprekken van alle leden van de raad met de voorzitter. De inhoud van deze gesprekken is thematisch door de voorzitter teruggekoppeld in een plenaire onderlinge bijeenkomst van de Raad van Toezicht. De belangrijkste onderwerpen van gesprek waarover afspraken zijn gemaakt:

- behoefte aan teamvorming in een vernieuwde samenstelling;
- aandacht voor reflectiebesprekingen;
- andere inrichting van de agenda;
- jaarplanning en aanwezigheid bij bijeenkomsten;
- onderlinge taakverdeling en commissiebezetting;
- tijdige start van opvolgingsprocessen voor nieuwe leden van de Raad van Toezicht.

Tijdens deze bijeenkomst heeft de raad tevens gesproken over de bevindingen vanuit de remuneratiecommissie, de toekomstige koers van OMO en de invulling van de toezichthoudende cq adviserende rol bij dit onderwerp.

Beschouwing

De start van 2022 stond, net zoals de jaren 2020 en 2021, nog in het teken van het inspelen op de covid-19 pandemie. Scholen hebben veel geleerd van deze periode en hebben veel veerkracht getoond. Vanaf het voorjaar zijn veel maatregelen weliswaar opgeheven maar de effecten van de pandemie op de leerlingen maar ook medewerkers zijn nog zeer merkbaar. Met veel inzet wordt geïnvesteerd in mentaal welbevinden en basisvaardigheden. Samenkracht wordt daarbij op diverse manieren ingezet. Bijvoorbeeld door verenigingsbreed gebruik van de Schoolscan. Maar ook door collegiale audits in de onderwijskwaliteitscyclus en het bevorderen van identiteitsontwikkeling. Niet alleen wordt geïnvesteerd in goed onderwijs maar ook zijn stappen gezet in de (financiële) bedrijfsvoering. De Raad van Toezicht kijkt daarmee positief terug op 2022.

Bijlagen bij verslag Raad van Toezicht

Samenstelling Raad van Toezicht – per 1 juli 2022							
	Voordracht	Audit-commissie	Onderwijs-commissie	Remuneratie-commissie	Datum eerste benoeming	Datum herbenoeming	Uiterste datum aftreden
De heer dr. Th.W.A (Theo) Camps (voorzitter)	OGMR	n.v.t.	n.v.t.	lid	1-7-2018	1-7-2022	30-6-2026
Mevrouw L. (Lilian) Damen-Evers (vice-voorzitter)	Raad van toezicht	n.v.t.	n.v.t.	voorzitter	1-7-2021	1-7-2025	30-6-2029
De heer prof. dr. P.J.J. (Paul) van Geest	Bisschoppen	n.v.t.	lid	n.v.t.	1-7-2020	1-7-2023 ¹	30-6-2027
De heer dr. H. (Hans) Junggeburdt	Raad van toezicht	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	1-7-2017	1-7-2021	30-6-2025
Mevrouw W.L.M. (Wilma) de Koning-Martens	Raad van toezicht	voorzitter	n.v.t.	n.v.t.	1-7-2020 ²	1-7-2024	30-6-2028
De heer drs. H. (Harrie) Meelen	PGMR	n.v.t.	lid	n.v.t.	1-7-2016	1-7-2020	30-6-2024
De heer H. (Herman) Molenaar	Raad van toezicht	lid	n.v.t.	n.v.t.	1-7-2021	1-7-2025	30-6-2029
Mevrouw dr. J. (Joke) Snippe MBA MSc	LGMR	n.v.t.	voorzitter	n.v.t.	1-7-2020	1-7-2024	30-6-2028

Tabel: Samenstelling Raad van Toezicht

¹ De heer Van Geest is benoemd voor een eerste zittingstermijn van drie jaar. Dit in verband met de verlenging van de laatste zittingstermijn van zijn voorganger met één jaar.

² Mevrouw De Koning-Martens is per 1 juli 2020 door de ledenraadvergadering benoemd, maar heeft de functie per 1 september 2020 aanvaard.

	hoofdactiviteit	nevenactiviteit
De heer dr. Th.W.A. Camps (voorzitter)	<ul style="list-style-type: none"> - Tias School for Business and Society, hoogleraar Organisatiekunde & Bestuurskunde - Rabobank Pensioen, voorzitter bestuur 	<ul style="list-style-type: none"> Camps & Company BV, bestuurder Pensioenfonds TNO, voorzitter Raad van Toezicht Cadmus Group, Non-executive boardmember
Mevrouw drs. L. Damen-Evers (vice-voorzitter)	<ul style="list-style-type: none"> - Rabobank Tilburg en omstreken, Coöperatief directeur - Rabobank Groep, voorzitter kring Midden-Brabant 	<ul style="list-style-type: none"> Special Olympics Nationale Spelen Breda – Tilburg 2024, bestuurslid Johan Stekelenburg Stichting, voorzitter bestuur Elftal tegen Armoede BOV-trofee, jurylid Ontdekstation 013, bestuurslid 013Food, voorzitter bestuur Midpoint Brabant, lid Algemeen Bestuur
De heer prof. dr. P.J.J. van Geest	<ul style="list-style-type: none"> - Erasmus School of Philosophy, hoogleraar Economie en Theologisch denken - Tilburg University, hoogleraar Kerkgeschiedenis - Centrum voor praktisch onderzoek (Tilburg University, VU University Amsterdam), director 	<ul style="list-style-type: none"> Katholieke Universiteit Leuven, Bijzonder gasthoogleraar, Faculteit der Theologie International scholarly editorships Editor Journal of Economics, Theology and Religion (EUR) Member Scientific Board Studia Borbonica. International Journal of Studies on the House of Bourbon Editor M & O. Tijdschrift voor Management en Organisatie Editor (co-founder) Brill's Studies in Catholic Theology (Brill, Leiden-Boston-Köln) Member advisory Board: Brill's Series in Church History and Religious Culture (Brill, Leiden-Boston-Köln) Editor Brill Series in Church History (Brill, Leiden-Boston-Köln) Editor-in-Chief Brill's Encyclopedia of Early Christianity (Brill, Leiden-Boston-Köln) Memberships Member of the European Academy of Sciences and Arts (EASA, Latin: Academia Scientiarum et Artium Europaea), Class VII: World Religions. Academicus ordinarius (member) Pontificia Academia Theologica, Città del Vaticano. Member Gebiedsbestuur Geesteswetenschappen Koninklijke Nederlandse Academie van Wetenschappen (KNAW) Member Koninklijke Hollandsche Maatschappij der Wetenschappen (KHMW) Member Suid-Afrikaanse Akademie vir Wetenskap en Kuns (Fakulteit Kuns en Geesteswetenskappe)

		<p>Member Council of the Association Internationale d'Etudes Patristiques (AIEP)</p> <p>Member scientific council journal Chiesa e Storia (Rivista dell'Associazione Italiana dei Professori di Storia della Chiesa)</p> <p>External Participant, advisor Erasmus Happiness Economics Research Organisation (EHERO), Erasmus School of Economics (ESE) at Erasmus University Rotterdam (EUR)</p>
De heer dr. H. Junggeburst	JCS Consultancy bv, directeur	<p>Wealer Automotive, Board-Advisor Participatiefonds (VfPFP), directeur SHRM a.i.</p> <p>Strategisch Adviseur diverse start-ups op HR-IT AOG Groningen, Kerndocent HR Strategie</p> <p>Bink Kinderopvang, lid Raad van Toezicht en lid remuneratie commissie</p>
Mevrouw drs. W.L.M. de Koning-Martens	KNAW, algemeen directeur	<p>Isala ziekenhuis, vicevoorzitter Raad van Toezicht en voorzitter remuneratiecommissie</p>
De heer drs. H. Meelen		<p>AOB voortgezet onderwijs, kaderlid Geloofsgemeenschap Augustinus Eindhoven, voorzitter</p> <p>Stichting Augustinianum Sorong (bevordering toegankelijkheid middelbaar- en hogeronderwijs voor inheemse bevolking in de Indonesische provincie Papua), lid bestuur</p> <p>De Groot Rosmalen, voorzitter Raad van Advies</p>
De heer drs. H. Molenaar	H. Molenaar advies	<p>Van Loon, lid one-tier Raad van Commissarissen Platform Ondernemend Meierijstad (POM) (onder vereniging Meierijstad), bestuursvoorzitter</p> <p>Van Berlo, voorzitter Raad van Advies Chocolate (leerwerk)fabriek, voorzitter Raad van Advies</p> <p>Den Ouden, lid Raad van Advies</p>
Mevrouw dr. J. Snippe MBA MSc	SCOH, voor basisonderwijs en peuteropvang, lid College van bestuur	<p>MBO Rijnland, lid Raad van Toezicht (tot 1 oktober 2022)</p> <p>Kennisbenuttingsraad NRO, voorzitter (vanaf 1 oktober 2022)</p>

Tabel: Hoofd- en nevenactiviteiten Raad van Toezicht

	Nevenactiviteit
Jos Kusters (voorzitter)	<p>Strategische adviesraad Fontys educatie, voorzitter</p> <p>Nationaal Regieorgaan Onderwijs Onderzoek (NRO) onderdeel van Nederlandse organisatie voor wetenschappelijk onderzoek (NWO), Lid stuurgroep (tot april 2022)</p> <p>VO-raad, lid Leden Advies Raad</p> <p>Radboud Universiteit docenten academie, lid Advies Raad</p>
Yvonne Kops (lid)	<p>University College Roosevelt, lid Raad van Toezicht (vanaf 2023 voorzitter)</p> <p>SIVON, voorzitter ledenraad (tot april 2022 lid)</p> <p>Tilburg School of Humanities and Digital Sciences (TSHD UvT), lid maatschappelijke adviesraad</p> <p>iXperium, Hogeschool Arnhem Nijmegen (HAN), lid strategisch stakeholders overleg</p> <p>Graduate Commissie Professional Doctorate domein Leren & Professionaliseren, werkveldlid</p>

Tabel: Relevante nevenactiviteiten Raad van Bestuur

Verlag Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad

Op het niveau van de vereniging is een gemeenschappelijke medezeggenschapsraad (GMR) ingesteld die instemming- en adviesbevoegdheid heeft op bovenschoolse zaken. De GMR is een belangrijke gesprekspartner van de Raad van Bestuur als het gaat om beleid dat voor alle OMO-scholen geldt. Eens in de circa zeven weken vindt formeel overleg plaats tussen de Raad van Bestuur en de GMR. Vanwege de Corona-maatregelen heeft dit formele overleg een aantal keren op-afstand plaatsgevonden.

Dagelijks bestuur

Het dagelijks bestuur van de GMR bestond in 2022 uit de volgende personen:

- Voorzitter: de heer Geert Arts (personeel) (personeel)
- Vicevoorzitter: de heer Lucien Heunen (ouder)
- Secretaris: de heer Willem Norbruis (personeel)
- Vicevoorzitter: Sarah Broekmeulen (leerling)

Meer informatie over de GMR is terug te vinden op www.omo.nl.

Agenda van de GMR

Deze loopt parallel met de onderwerpen op de beleidsagenda van de Raad van Bestuur. De onderwerpen worden aan de GMR voorgelegd nadat deze in het CSO (collectief schoolleidersoverleg) zijn besproken.

Tevens heeft de GMR in het najaar van 2022 een aantal aandachtspunten geformuleerd:

- de medezeggenschap op de OMO-scholen;
- de vrijwillige ouderbijdrage;
- de leerlingenparticipatie op de OMO-scholen;
- Covid-19 en de gevolgen voor examenkandidaten;
- de besteding van NPO-gelden op de OMO-scholen;.

Deze onderwerpen worden in het lopende schooljaar 2022-2023 nader onder de aandacht van de Raad van Bestuur gebracht.

Communicatie met de achterban

Deze verloopt via het digitale platform, genaamd MR Centraal. Hiermee onderhoudt de GMR contact met de MR's als mede met de platforms personeel, ouders en leerlingen. Bovendien fungeert MR Centraal als elektronische werkomgeving voor alle medezeggenschapsorganen van de vereniging.

Vanaf 2021 heeft de GMR OMO ook een eigen groep op het sociale netwerk ONS. Alle leerlingen, ouders en personeelsleden die lid zijn van een medezeggenschapsraad van een OMO-school hebben toegang tot dit medium. Regelmatig wordt deze informatiebron voorzien van medezeggenschapsnieuws.

Het platform personeel komt normaal gesproken zes keer per jaar bijeen rond één of meerdere thema's. Vanwege de Covid-19-pandemie zijn er tot in het voorjaar 2022 platformbijeenkomsten-op-afstand geweest. Vanaf de zomer van 2022 was het weer mogelijk fysieke ontmoetingen te organiseren. De volgende onderwerpen kwamen in de bijeenkomsten aan bod:

- Benoemingsprocedure rectoren;
- Versterking interne communicatie/ bezoek aan scholen;
- CAO OMO;
- Onderhandelaarsakkoord 2022 met i.h.b. de structurele werkdrukmiddelen;
- Kadernota light (een ander OMO-begrotingsformat).

De leden van het platform hebben bovendien de gelegenheid om te reageren naar aanleiding van conceptbeleidsstukken van de Raad van Bestuur. Bovendien wordt het platform gebruikt als een klankbord voor de vakcentrales.

Nieuw in 2022 was de introductie van de PGMR-*informeert*. Dit informatiekatern is een zes wekelijkse digitale publicatie voor alle leden van de personeelsgeledingen van de OMO-MR's. Lopende GMR-zaken worden hierin uitgelegd en toegelicht.

De personeelsgeleding van de GMR heeft in januari 2022 een informatieve en drukbezochte scholingsavond-op-afstand georganiseerd voor zowel ervaren als minder ervaren ouders, leerlingen en personeelsleden uit de verschillende MR's. Gelukkig kon in november 2022 eenzelfde avond weer fysiek in Tilburg plaatsvinden.

OMO MR Congres

Het jaarlijkse OMO MR Congres neemt nog steeds een bijzondere plaats in. In 2022 werd noodgedwongen gekozen voor een congres-op-afstand vanuit het OMO-bestuursgebouw. Dankzij de medewerking van een twaalfstal inleiders kon er, weliswaar op-afstand, kennisgenomen worden van een aantal actuele onderwijsonderwerpen. Bovendien was er, naast een vraaggesprek met de voorzitter van de Raad van Bestuur, Jos Kusters, dit keer ook een rol weggelegd voor Jeroen Dijsselbloem. De aanleiding voor het interview met deze bestuurder was zijn in 2021 verschenen boek 'De Onderwijsfamilie'.

Netwerk GMR

De personeelsgeleding van de GMR participeert in een overlegorgaan (VOCL) van de GMR's van vier grotere schoolbesturen, zijnde Limburgs Voortgezet Onderwijs (LVO), Ons Middelbaar Onderwijs, Carmel en Lucas. De personeelsgeleding heeft contact met vakcentrales, VO-raad, onderwijsinspectie, Ministerie van Onderwijs en leden van de vaste Kamercommissie van onderwijs.

In 2022 hebben twee leerlingen uit de GMR op succesvolle wijze het fundament voor een OMO-leerlingenraad gelegd. Uit dit initiatief kwam in december 2022 een goedbezochte conferentie over seksuele voorlichting op scholen voort.

GMR en Raad van Toezicht

In maart 2022 heeft er een remuneratiegesprek plaatsgevonden tussen enkele leden van de Raad van Toezicht en een afvaardiging vanuit de GMR.

In de herfst van 2022 heeft een afvaardiging van de leerlingen uit de GMR een presentatie over de 'OMO-leerlingenraad' gegeven. Een delegatie van de Raad van Toezicht nam deel aan deze ontmoeting. Daar de GMR belang hecht aan de ontmoeting met de Raad van Toezicht is de hoop dat volgend jaar een bredere vertegenwoordiging deelneemt.

Jaarrekening

Jaarrekening 2022 - vereniging Ons Middelbaar Onderwijs

Geconsolideerde jaarrekening

Geconsolideerde balans per 31 december 2022

ACTIVA	31 december 2022	31 december 2021
Materiële vaste activa	428.535	387.766
Financiële vaste activa	13	42
VASTE ACTIVA	428.548	387.808
Vorderingen	23.971	15.563
Liquide middelen	247.503	237.722
VLOTTENDE ACTIVA	271.474	253.285
TOTAAL ACTIVA	700.022	641.093
PASSIVA		
EIGEN VERMOGEN	233.876	206.530
VOORZIENINGEN	35.143	35.777
LANGLOPENDE SCHULDEN	301.821	302.917
KORTLOPENDE SCHULDEN	129.182	95.869
TOTAAL PASSIVA	700.022	641.093

(bedragen x € 1.000)

Geconsolideerde staat van baten en lasten kalenderjaar 2022

	Realisatie 2022	Begroting 2022	Realisatie 2021
Rijksbijdragen	639.579	566.630	619.207
Overige subsidies	15.225	14.496	12.740
Overige baten	15.943	13.100	9.563
BATEN	670.747	594.226	641.510
Personeelslasten	527.254	505.742	494.435
Afschrijvingen	26.226	26.136	22.593
Huisvestingslasten	27.617	25.247	25.678
Overige lasten	60.356	61.776	48.203
LASTEN	641.453	618.901	590.909
SALDO BATEN EN LASTEN	29.294	-24.675	50.601
Financiële baten en lasten	-1.948	-2.257	-2.664
RESULTAAT	27.346	-26.932	47.937

(bedragen x € 1.000)

Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2022

	2022	2021
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Saldo baten en lasten	29.294	50.601
Aanpassingen voor:		
- afschrijvingen	24.413	22.498
- mutaties voorzieningen exclerschikking	-634	1.052
	23.779	23.550
Veranderingen in vlottende middelen:		
- vorderingen	-8.408	-1.354
- kortlopende schulden	28.267	3.732
	19.859	2.378
Betaalde interest	-1.948	-2.664
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	70.984	73.865
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
(Des)investeringen materiële vaste activa	-64.493	-64.943
Vrijval gerealiseerde bouwprojecten	-689	10.588
(Des)investeringen financiële vaste activa	29	2
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten	-65.153	-54.353
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Mutatie langlopende schulden	-1.096	15.009
Mutatie bouwkredieten overheid	5.046	-14.209
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten	3.950	800
Mutatie liquide middelen	9.781	20.312
Eindstand liquide middelen	247.503	237.722
Beginstand liquide middelen	237.722	217.410
Mutatie liquide middelen	9.781	20.312

(bedragen x € 1.000)

Grondslagen voor

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Activiteiten

De kernactiviteit van vereniging Ons Middelbaar Onderwijs te Tilburg is het bieden van 'goed onderwijs' vanuit een katholieke identiteit aan jongeren in de leeftijd van 11 tot 18 jaar om hen voor te bereiden op het vervolgonderwijs en in het verlengde daarvan op een plaats in de maatschappij.

Grondslagen voor de consolidatie

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld met toepassing van de grondslagen voor de waardering en resultaatbepaling van Vereniging Ons Middelbaar Onderwijs. In de geconsolideerde jaarrekening zijn alle financiële gegevens verwerkt van de tot de groep behorende rechtspersonen waarop een overheersende zeggenschap kan worden uitgeoefend of waarover de centrale leiding wordt gevoerd.

Verderop in deze jaarrekening zijn de financiële gegevens van de deelnemingen vermeld, die in de geconsolideerde jaarrekening zijn opgenomen. Een deelneming is een rechtspersoon waarop direct of indirect invloed van betekenis kan worden uitgeoefend door de vereniging. Deelnemingen worden gewaardeerd op basis van het aandeel van de vereniging in de nettovermogenswaarde van de deelnemingen. Dit aandeel wordt bepaald op basis van de gerechtigdheid van de vereniging in het eigen vermogen van de deelneming gedurende het bestaan of bij liquidatie van de betreffende deelneming.

De financiële gegevens van de deelnemingen zijn volledig in de geconsolideerde jaarrekening opgenomen onder eliminatie van de onderlinge verhoudingen en transacties. Belangen van derden in het vermogen en in het resultaat van deelnemingen zijn afzonderlijk in de geconsolideerde jaarrekening tot uitdrukking gebracht.

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

De jaarrekening over 2022 is opgesteld conform de richtlijnen van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en overeenkomstig de verslaggevingsvoorschriften en bepalingen zoals weergegeven in Titel 9 Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek. Tevens is Richtlijn 660 van de Raad voor de Jaarverslaggeving gevolgd. In deze richtlijn zijn voor de sector presentatie-, waarderings- en verslaggevingsvoorschriften opgenomen.

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Hierbij is het uitgangspunt dat reguliere onderwijstaken gelijkmatig over het schooljaar zijn verspreid. Winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen, die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn.

De bedragen in de jaarrekening worden gepresenteerd in duizenden euro's. Als gevolg van afrondingen zijn in sommige gevallen geringe verschillen ontstaan. Deze verschillen tasten het getrouwe beeld van de jaarrekening niet aan en zijn geen belemmering voor het verkrijgen van het vereiste inzicht. In diverse tekstuele toelichtingen en in enkele tabellen worden nog bedragen in euro's of miljoenen euro's vermeld.

Financiële instrumenten

Vereniging Ons Middelbaar Onderwijs maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van diverse financiële instrumenten. De financiële instrumenten omvatten onder meer vorderingen, geldmiddelen, effecten, leningen, crediteuren en overige kortlopende schulden. De in de balans verantwoorde financiële instrumenten worden gewaardeerd tegen reële waarde.

Bij het aantrekken respectievelijk uitzetten van middelen worden kredietrisico en renterisico zoveel mogelijk uitgesloten. Het uitzetten van middelen en het gebruik van rente-instrumenten hebben een prudent karakter en zijn niet gericht op het genereren van extra inkomsten door het aangaan van overmatige risico's.

Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

Algemeen

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijging- of vervaardigingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De jaarlijkse afschrijvingen zijn gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele restwaarde.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen per activatype zien er als volgt uit:

Activatype	Afschrijvings- termijn	Percentage
Grond	n.v.t.	n.v.t.
Gebouwen	40 jaar	2,50%
Verbouwingen	20 jaar	5%
Installaties	20 jaar	5%
Leer- en hulpmiddelen	10 jaar	10%
Meubilair/inrichting	15 jaar	6,67%
Apparatuur	5 jaar	20%
Automatiseringsapparatuur/programmatuur	5 jaar	20%
Boeken intern boekenfonds	4 jaar	25%
Vervoermiddelen	5 jaar	20%

Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikname.

De aangewende investeringssubsidies worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de materiële vaste activa.

Activa met een aanschafwaarde onder de 2.500 euro worden regelmatig vervangen. Als gevolg hiervan is op de balans een vast bedrag ('constante waarde') van 5,2 miljoen euro opgenomen voor activa onder de 2.500 euro, met als uitgangspunt dat sprake is van een ideaalcomplex: jaarlijkse aanschaf en afschrijving zijn nagenoeg gelijk. De hoogte van de constante waarde wordt gevolgd en is in verslagjaar 2018 getoetst met de realiteit. Desgewenst kan deze op enig moment worden aangepast. Op de constante waarde wordt niet afgeschreven.

Gebouwen en terreinen

De investeringen in gebouwen, waarvan het juridisch en economisch eigendom bij de vereniging berust, worden op de balans geactiveerd en lineair afgeschreven in 40 jaar (nieuwbouw) of 20 jaar (verbouw).

Op gebouwen gefinancierd door de overheid rust een (economisch) claimrecht van de gemeenten. Het juridische eigendom van deze gebouwen berust bij vereniging Ons Middelbaar Onderwijs en het economisch eigendom bij gemeenten. Evenwel is het mogelijk dat een deel van deze gebouwen door de vereniging zelf is gefinancierd, waarbij geen economisch claimrecht is verworven. Dit deel van de gebouwen wordt geactiveerd en afgeschreven in 40 jaar.

Vanwege de onbeperkte gebruiksduur wordt op terreinen niet afgeschreven.

Voor de kosten van periodiek groot onderhoud wordt een voorziening gevormd. Deze voorziening is opgenomen onder de overige voorzieningen aan de passiefzijde van de balans.

Inventaris en apparatuur / andere vaste bedrijfsmiddelen

De activeringsgrens voor de aanschaf van inventaris, apparatuur en andere bedrijfsmiddelen bedraagt 2.500 euro. Investerings met een aanschafwaarde van minder dan 2.500 euro per investeringsbeslissing worden rechtstreeks ten laste van het resultaat gebracht.

Jaarlijks vindt er een administratieve opschoning van activa plaats, die meer dan een jaar geleden volledig waren afgeschreven.

Projecten in uitvoering

De projecten in uitvoering worden opgenomen tegen de vervaardigingskosten. Na afronding van de projecten worden de gelden van de overheid, die ter financiering zijn ontvangen, in mindering gebracht op de investeringsuitgaven van het betreffende project.

Financiële vaste activa

Overige vorderingen

De overige vorderingen bestaan uit verstrekte leningen aan derden. Deze zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Vlottende activa

Vorderingen

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Oninbare vorderingen worden afgeboekt.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Liquide middelen, die niet direct ter beschikking staan, worden verwerkt onder de vorderingen.

Liquide middelen, die ten minste 12 maanden niet direct ter beschikking staan, worden gepresenteerd onder de financiële vaste activa.

Eigen vermogen

De gelden die zijn opgenomen onder het eigen vermogen betreffen publieke en private gelden.

Algemene reserve

De algemene reserve geldt ter waarborging van de continuïteit van de totale OMO-organisatie op de lange termijn.

Bestemmingsreserves

Binnen vereniging Ons Middelbaar Onderwijs zijn momenteel bestemmingsreserves gevormd voor de ontvangen OCW gelden inzake NPO, werkdrukvermindering, professionalisering leraren en de overgedragen reserves vanuit de samenwerkingsverbanden.

Bestemmingsfondsen

Bestemmingsfondsen worden gevormd ter dekking van toekomstige uitgaven inzake bijzondere doeleinden. Aan de vorming van een bestemmingsfonds ligt een verplichting ten grondslag die is opgelegd door derden.

Resultaatbestemming

In deze jaarrekening zijn de resultaatbestemmingen verwerkt over het verslagjaar.

Voorzieningen

Onder de voorzieningen worden de personele voorzieningen en de overige voorzieningen gepresenteerd. Tenzij anders aangegeven worden de voorzieningen opgenomen tegen nominale waarde.

Een voorziening in verband met verplichtingen wordt uitsluitend gevormd indien op balansdatum aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

- Vereniging Ons Middelbaar Onderwijs heeft een huidige in recht afdwingbare of feitelijke verplichting op grond van een gebeurtenis uit het verleden;
- het is waarschijnlijk dat een uitstroom van middelen vereist zal zijn om de verplichting af te wikkelen; en
- een betrouwbare schatting kan worden gemaakt van het bedrag van de verplichting.

Personele voorzieningen

Hieronder is de voorziening opgenomen voor verplichtingen uit hoofde van toekomstige uitkeringen bij ambtsjubilea van personeelsleden. Dit is een statische voorziening waarvan jaarlijks de hoogte per ultimo verslagjaar wordt bepaald door het aantal personeelsleden (in fte's) te vermenigvuldigen met een bedrag van 900 euro.

Overige voorzieningen

Hieronder is de voorziening groot onderhoud opgenomen. Deze voorziening ten behoeve van een gelijkmatige verdeling van lasten voor groot onderhoud van gebouwen wordt bepaald op basis van de te verwachten uitgaven voor groot onderhoud over een reeks jaren. De voorziening wordt lineair opgebouwd. Het uitgevoerde onderhoud wordt ten laste van deze voorziening gebracht. Voor de voorziening groot onderhoud wordt gebruik gemaakt van de tijdelijke overgangsregeling (artikel 4 lid 1c Rjo).

Langlopende schulden

Schulden met een resterende looptijd van meer dan één jaar worden aangeduid als langlopend. De langlopende schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de schuld.

Kortlopende schulden

Dit betreffen schulden met een op balansdatum resterende looptijd van ten hoogste één jaar. Kortlopende schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de schuld.

De overlopende passiva betreffen vooruit ontvangen bedragen die aan opvolgende perioden worden toegerekend en nog te betalen bedragen, voor zover ze niet onder de andere kortlopende schulden zijn te plaatsen.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Bij de bepaling van het exploitatieresultaat worden de baten en lasten toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Rijksbijdragen

De ontvangen (normatieve) rijksbijdragen worden tijdsevenredig aan het jaar toegerekend waarop deze betrekking hebben.

De niet-geormerkte OCW-subsidies en geormerkte OCW-subsidies zonder verrekeningsclausule worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord in het jaar van toewijzing, tenzij op basis van een bestedingsplan mag worden aangenomen dat de met de subsidie bekostigde activiteiten nog niet in dat jaar hebben plaatsgevonden. Het deel van de subsidies waar nog geen activiteiten voor zijn verricht per balansdatum worden verantwoord onder de overlopende passiva.

De geormerkte OCW-subsidies met verrekeningsclausule worden in het jaar, waar de gesubsidieerde lasten worden verwerkt, ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord. Niet-bestede middelen worden verantwoord onder de overlopende passiva zolang de bestedingstermijn nog niet is verlopen. Niet-bestede middelen worden verantwoord onder de kortlopende schulden zodra de bestedingstermijn is verlopen op balansdatum.

De doorbetaalde rijksbijdragen vanuit samenwerkingsverbanden worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord in het jaar van toewijzing.

Overige exploitatiesubsidies

Overige exploitatiesubsidies worden ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht in het jaar, waarin de gesubsidieerde lasten zijn verwerkt, waarin de opbrengsten zijn gedeerd of waarin het exploitatietekort zich heeft voorgedaan.

Pensioenen

De vereniging en de stichting hebben voor haar medewerkers een toegezegd pensioenregeling. Hiervoor in aanmerking komende medewerkers hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddelde verdiende loon berekend over de jaren dat de medewerker pensioen heeft opgebouwd bij Ons Middelbaar Onderwijs.

De verplichtingen, die voortvloeien uit deze rechten van haar personeel, zijn ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds ABP. De vereniging betaalt hiervoor premies, waarvan de helft door de werkgever wordt betaald en de helft door de medewerker.

De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) dit toelaat.

Vanaf 2015 moeten pensioenfondsen bij beleidsbeslissingen gebruik maken van de zogenaamde beleidsdekkingsgraad. De beleidsdekkingsgraad is een gemiddelde over twaalf maanden. De beleidsdekkingsgraad op 31 januari 2023 was 118,9%.

Pensioenfondsen zijn wettelijk verplicht om financiële buffers te hebben: extra geld voor tijden dat het financieel slechter gaat.

De pensioenregels schrijven voor, dat de beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds 126% moet zijn. Dan heeft men voldoende financiële buffers. Daarnaast is wettelijk bepaald, dat de beleidsdekkingsgraad niet langer dan 5 jaar onder 104,2% mag liggen.

De pensioenen worden per 1 januari 2023 verhoogd met 11,96%. Dit is gelijk aan de volledige prijsstijging in de periode van september 2021 tot september 2022. De financiële positie van ABP laat dit toe. Het ABP mag gebruik maken van soepelere regels, omdat het ABP heeft aangegeven over te willen stappen naar het vernieuwde pensioenstelsel.

De vereniging heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. De vereniging heeft daarom alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Balans

Materiële vaste activa

Het verloop van de materiële vaste activa is als volgt:

Materiële vaste activa	Gebouwen en terreinen	Inventaris en apparatuur	Andere vaste bedrijfsmiddelen	In uitvoering	Totaal
Aanschafwaarde op 1 januari 2022	437.437	126.453	2.848	36.855	603.593
Afschrijvingen tot 1 januari 2022	-150.653	-63.301	-1.873	-	-215.827
Boekwaarde 1 januari 2022	286.784	63.152	975	36.855	387.766
Investeringen	2.928	16.901	256	46.768	66.853
Gerealiseerde bouwprojecten	65.114	-	-	-64.425	689
Afschrijvingen	-12.202	-11.742	-469	-	-24.413
Desinvesteringen	-4.081	-5.842	-322	-	-10.245
Afschrijving over desinvesteringen	2.794	4.769	322	-	7.885
	54.553	4.086	-213	-17.657	40.769
Aanschafwaarde op 31 december 2022	501.398	137.512	2.782	19.198	660.890
Afschrijvingen t/m 31 december 2022	-160.061	-70.274	-2.020	-	-232.355
Boekwaarde 31 december 2022	341.337	67.238	762	19.198	428.535

(bedragen x € 1.000)

Gebouwen en terreinen

De vereniging is juridisch eigenaar van het grootste gedeelte van de gebouwen en terreinen van de scholen. Door wettelijke bepalingen kunnen de onroerende zaken, die door gemeenten zijn gefinancierd, uitsluitend na toestemming van en onder verrekening met gemeenten worden vervreemd.

Sinds 1 januari 2000 is een aantal doordecentralisatie-overeenkomsten met gemeenten afgesloten. Bij de hieronder vallende (school)gebouwen komt het economische eigendom gedurende de looptijd van de overeenkomst toe aan de vereniging. Het economisch eigendom wordt, in aansluiting op de uitgangspunten van de decentralisatie van Rijk naar Gemeenten in 1997, ten principale door Ons Middelbaar Onderwijs *om niet* overgenomen.

Aan de hand van financieringsmodellen worden de toekomstige kosten en vergoedingen per doordecentralisatiecontract voor de gehele contractduur inzichtelijk gemaakt om de beschikbare investeringsruimte te bepalen. Hierbij wordt uitgegaan van een aantal vaste uitgangspunten zoals een kosten- en vergoedingenindex, een interne rekenrente, een risicoreservering, vervangingsinvesteringen, verkoop van boekwaarden gronden per einde contract en eigen bijdragen vanuit scholen.

In 2022 is er vanwege het verlaten en afstoten van panden voor € 1,3 miljoen aan boekwaarde gedesinvesteerd op nog niet volledig afgeschreven gebouwen/verbouwingen uit het verleden.

Inventaris en apparatuur / andere vaste bedrijfsmiddelen

In 2022 is er naast de jaarlijkse administratieve desinvestering op volledig afgeschreven activum nog voor € 1,0 miljoen aan desinvesteringen gedaan vanwege de verkoop/afvoer van inventaris door het verlaten van panden.

Projecten in uitvoering

Gedurende de uitvoering van bouwkundige activiteiten worden de uitgaven verantwoord onder de post 'projecten in uitvoering'. Nadat de werkzaamheden zijn afgerond, worden de kosten gesaldeerd met de ter financiering ontvangen bouwsubsidies (investeringssubsidies). De projecten, die voor eigen rekening gebouwd en gefinancierd zijn, worden geactiveerd onder gebouwen en terreinen en gedurende de economische levensduur afgeschreven.

Kijk bij [huisvestingprojecten](#) voor een nadere toelichting op de projecten in uitvoering.

Financiële vaste activa

Financiële vaste activa	Boekwaarde 1-1-2022	Investeringen en verstrekte leningen	Desinvesteringen en afgeloste leningen	Boekwaarde 31-12-2022
Overige vorderingen	42	0	29	13
	42	0	29	13

(bedragen x € 1.000)

Overige vorderingen

De overige vorderingen bestaan uit verstrekte leningen aan medewerkers van OMO in het kader van deelneming aan de Stichting OMO Fonds. Deelnemers aan dit OMO Fonds kunnen, indien zij in moeilijke financiële omstandigheden verkeren, een beroep doen op geldelijke steun vanuit deze stichting.

Vorderingen

Vorderingen	31-12-2022		31-12-2021	
Debiteuren		1.761		1.429
OCW		2.545		1.093
Leerlingen		1.429		1.181
Overige overheden		7.927		2.360
	Personeel	4		6
	Overige	3.661		2.667
Overige vorderingen		3.665		2.673
Overlopende activa		6.644		6.827
		23.971		15.563

(bedragen x € 1.000)

Debiteuren

De debiteuren betreffen voornamelijk vorderingen inzake samenwerkingsverbanden € 1,8 miljoen en detacheringen.

OCW

Eind 2022 is de door het ministerie van OCW toegekende subsidie arbeidsmarkttoelage Nationaal Programma Onderwijs nog niet ontvangen. Door de opheffing van het Jeroen Bosch College per 1-8-2022 is er een vordering van € 1,4 miljoen opgenomen vanwege het niet ontvangen van 5 maanden basisbekostiging. Alle leerlingen zijn overgenomen door het Rodenborch-College en zijn binnen de Vereniging Ons Middelbaar Onderwijs gebleven.

Leerlingen

Het betreft hier de vorderingen op ouders van leerlingen inzake de vrijwillige ouderbijdrage, bijdragen in reizen en excursies en bijdragen lesmaterialen.

Overige overheden

De vorderingen op gemeentes betreffen voornamelijk bijdrages in bouwprojecten (€ 2,6 miljoen) een kapitaalslastenvergoeding (€ 0,5 miljoen) en doordecentralisatievergoedingen (€ 4,5 miljoen).

Overige vorderingen

De overige vorderingen betreffen met name nog te ontvangen bedragen van derden, nog te verrekenen bedragen met derden en terug te vorderen btw.

Overlopende activa

De post overlopende activa bestaat voornamelijk uit in het huidige verslagjaar verrichte betalingen, waarvan de kosten verantwoord worden in het volgende verslagjaar. Het betreft hier bijvoorbeeld de jaarlijkse betaling van contributies, licenties, contracten en de huurkosten, die betaald zijn aan distributeurs van leermiddelen.

Liquide middelen

Liquide middelen	31-12-2022	31-12-2021
Kasmiddelen	66	63
Tegoeden op bank- en girorekeningen	247.433	237.651
Deposito's	0	0
Overige	4	8
	247.503	237.722

(bedragen x € 1.000)

Voor een overzicht van de kasstromen wordt verwezen naar het [kasstroomoverzicht](#).

Eigen vermogen

De mutaties in het eigen vermogen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	Saldo 1 januari 2022	Resultaat 2022	Saldo 31 december 2022
Algemene reserve			
Algemene reserve	169.875	6.941	176.816
Totaal algemene reserve	169.875	6.941	176.816
Bestemmingsreserve (publiek)			
Nationaal Programma Onderwijs	31.947	-4.342	27.605
Werkdrukverlaging	0	18.948	18.948
Professionalisering leraren	0	3.364	3.364
Reserves Samenwerkingsverband	0	2.624	2.624
Totaal bestemmingsreserve (publiek)	31.947	20.594	52.541
Bestemmingsfonds (privaat)			
Bestemmingsfonds private gelden	4.708	-189	4.519
Totaal bestemmingsfonds (privaat)	4.708	-189	4.519
	206.530	27.346	233.876

(bedragen x € 1.000)

Resultaat

Het exploitatieresultaat over 2022 bedraagt € 27,3 miljoen positief.

Resultaatbestemming 2022

Bestemming resultaat	
Het resultaat wordt als volgt bestemd:	
Toevoeging aan de algemene reserve	6.941
Onttrekking aan de bestemmingsfondsen	-189
Onttrekking aan de bestemmingsreserve NPO	-4.342
Toevoeging aan de bestemmingsreserve WV	18.948
Toevoeging aan de bestemmingsreserve PL	3.364
Toevoeging aan de bestemmingsreserve SWV	2.624
	27.346

(bedragen x € 1.000)

Bestemmingsreserve

NPO, Werkdrukverlaging en Professionalisering leraren

Doordat de middelen vanuit de Regelingen NPO, Werkdrukverlaging en Professionalisering leraren zijn aangemerkt als reguliere lumpsum (normatieve Rijksbijdrage), worden de baten verantwoord in het boekjaar waarop de toekenning betrekking heeft. De lasten worden ook verantwoord in het verslagjaar waarop deze lasten betrekking hebben. Eventueel niet bestede middelen in het verslagjaar leiden tot een positiever exploitatieresultaat. Voor deze niet bestede middelen is op balansdatum een bestemmingsreserve gevormd.

Reserves Samenwerkingsverband

De samenwerkingsverbanden hebben extra middelen uitgekeerd vanwege het afbouwen van hun financiële reserves.

Bestemmingsfondsen

De private bestemmingsfondsen zijn met name gevormd uit voormalige reserves van eigen activiteiten (€ 2,7 miljoen) en voormalige reserves van opgeheven stichtingen boekenfondsen en steunstichtingen (€ 1,8 miljoen).

Voorzieningen

Voorzieningen	Saldo 1 januari 2022	Dotaties	Onttrek- kingen	Saldo 31 december 2022	Kortlopend deel < 1 jaar	Langlopend deel > 1 jaar
Jubilea	4.808	531	471	4.868	648	4.220
Personeelsvoorzieningen	4.808	531	471	4.868	648	4.220
Groot onderhoud	30.969	2.925	3.619	30.275	5.178	25.097
Overige voorzieningen	30.969	2.925	3.619	30.275	5.178	25.097
	35.777	3.456	4.090	35.143	5.826	29.317

(bedragen x € 1.000)

Personeelsvoorzieningen

Conform de CAO VO heeft het personeel bij het bereiken van een jubileumdatum aanspraak op een jubileumgratificatie. Deze bedraagt bij een 25-jarig dienstverband 50% en bij een 40-jarig dienstverband 100% van het maandsalaris. Hiervoor is een voorziening 'Jubileumuitkeringen' gevormd. De hoogte van de voorziening wordt bepaald door voor ieder personeelslid in de organisatie een bedrag van € 900 op te nemen, naar rato van de betrekkingssomvang. Voor de gehele OMO organisatie bedraagt de voorziening op 31 december 2022 € 4,9 miljoen.

Overige voorzieningen

Ter dekking van de uitgaven van het meerjarig onderhoud aan gebouwen, terreinen en installaties is een voorziening 'Groot onderhoud' gevormd. De dotaties en onttrekkingen aan deze voorziening zijn ontleend aan alle meerjarenonderhoudsplannen (MOP's) en worden jaarlijks ten laste gebracht van de exploitatie.

Langlopende schulden

Langlopende schulden	Boekwaarde 1 januari 2022	Aangegane leningen	Aflossingen huidig jaar	Aflossingen volgend jaar	Boekwaarde 31 december 2022	Looptijd > 1 jaar	Looptijd > 5 jaar
BNG Bank 2,99%	31.407		1.875	1.875	29.532	7.500	22.032
Ministerie van Financiën 1,12%	36.001		1.333	1.333	34.668	5.332	29.336
Ministerie van Financiën 1,05%	49.832		1.917	1.917	47.915	7.668	40.247
Ministerie van Financiën 0,96%	6.424		292	292	6.132	1.168	4.964
Ministerie van Financiën 1,06%	7.108		264	264	6.844	1.052	5.792
Ministerie van Financiën 1,23%	20.000	9.400	0	980	28.420	3.920	24.500
Ministerie van Financiën 0,16%	6.900		300	300	6.600	1.200	5.400
Ministerie van Financiën 0,10%	13.050		450	450	12.600	1.800	10.800
Europese Investeringsbank 0,43%	48.000		4.000	4.000	44.000	16.000	28.000
Kredietinstellingen	218.722	9.400	10.431	11.411	216.711	45.640	171.071
Doordecentralisatiegelden	84.195	13.703	12.788	0	85.110	4.668	80.442
	302.917	23.103	23.219	11.411	301.821	50.308	251.513

(bedragen x € 1.000)

Kredietinstellingen

Ten behoeve van de financiering van nieuwbouwprojecten binnen gemeenten waar sprake is van doordecentralisatie zijn leningen afgesloten.

In 2015 is een zestal hypothecaire leningen afgesloten bij de BNG Bank voor een totaalbedrag van € 45,0 miljoen. De totale jaarlijkse aflossing bedraagt € 1,9 miljoen.

Voor toekomstige bouwprojecten is in 2017 is een lening afgesloten bij de European Investment Bank voor € 60 miljoen en in 2018, 2019 en 2020 een zevental leningen bij het Ministerie van Financien voor een totaal bedrag van € 163,1 miljoen. In 2022 is het resterende te trekken bedrag van € 9,4 miljoen opgenomen.

Kredietverstrekker	Hoofdsom	Rente	Looptijd	Hypotheekrecht/pandrecht
BNG Bank	7.600	2,99%	2015 t/m 2029	Markesingel 2, Helmond
BNG Bank	7.400	2,99%	2015 t/m 2029	Olympiaweg 8a, Waalwijk
BNG Bank	7.200	2,99%	2015 t/m 2029	Prins Willem Alexander Sportpark 15, Veghel
BNG Bank	6.200	2,99%	2015 t/m 2029	Muntelaar 4, Veghel
BNG Bank	6.300	2,99%	2015 t/m 2029	Titus Brandsmalaan 1, Vught
BNG Bank	10.300	2,99%	2015 t/m 2029	Merendreef 1, Valkenswaard
European Investment Bank	60.000	0,43%	2019 t/m 2034	Deurne, Cuijk, Bergen op Zoom
Ministerie van Financiën	40.000	1,22%	2015 t/m 2029	Gemeentegarantie Roosendaal
Ministerie van Financiën	57.500	1,05%	2018 t/m 2048	Gemeentegarantie Den Bosch
Ministerie van Financiën	7.900	1,06%	2019 t/m 2049	Gemeentegarantie Nuenen
Ministerie van Financiën	7.300	0,96%	2019 t/m 2044	Gemeentegarantie Asten
Ministerie van Financiën	29.400	1,23%	2020 t/m 2052	Gemeentegarantie Helmond
Ministerie van Financiën	7.500	0,16%	2020 t/m 2045	Gemeentegarantie Sint-Michielsgestel
Ministerie van Financiën	13.500	0,10%	2021 t/m 2051	Gemeentegarantie Deurne
	268.100			

(bedragen x € 1.000)

Doordecentralisatiegelden

Met de doordecentralisatie van huisvestingsvoorzieningen komen jaarlijks middelen beschikbaar. Deze middelen zijn afkomstig van gemeenten waarmee een doordecentralisatie-overeenkomst is gesloten en zijn bedoeld voor het realiseren en in stand houden van goede huisvestingsvoorzieningen in die gemeenten. De middelen worden in een later jaar ingezet ten behoeve van de huisvesting in de betreffende gemeenten.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden	31-12-2022		31-12-2021	
Kredietinstellingen		11.411		10.431
Crediteuren		16.556		12.204
OCW		0		0
Loonheffing	22.036		21.399	
Omzetbelasting	106		59	
Belastingen en premies sociale verzekeringen		22.142		21.458
Schulden terzake van pensioenen		6.984		6.648
Overige kortlopende schulden		7.047		5.644
Subsidies OCW niet-geormerkt	4.581		5.882	
Subsidies OCW geormerkt	28.586		11.593	
Vooruitontv. investeringssubsidies	5.692		646	
Vooruitontv. bedragen	8.763		5.102	
Vakantiegeld- en dagen	15.454		14.454	
Eindschooljaarsuitkering	440		333	
Bindingstoelage	1.484		1.474	
Overige	42		0	
Overlopende passiva		65.042		39.484
		129.182		95.869

(bedragen x € 1.000)

Kredietinstellingen

Eind 2022 is € 11,4 miljoen als aflossingsverplichting voor komend jaar opgenomen als kortlopende schuld inzake kredietinstellingen. Dit is € 1,0 miljoen meer dan eind 2021 vanwege een nieuw afgesloten lening met het ministerie van financiën in 2021.

OCW

In 2022 en 2021 zijn er geen geormerkte subsidies afgelopen met een verrekening clausule

Overlopende passiva

De overlopende passiva bestaan grotendeels uit in 2022 aangegane verplichtingen, waarvan de betaling in kalenderjaar 2023 zal plaatsvinden en uit baten, die in kalenderjaar 2023 moeten worden verantwoord, waarvan de vordering in 2022 is opgenomen. Het betreft hier bijvoorbeeld ouderbijdragen en huur van boeken.

De vooruit ontvangen geormerkte subsidies OCW hebben betrekking op nog niet bestede geormerkte subsidies OCW, waarvan er een drietal verrekenbaar zijn. Voor een nadere toelichting op deze post wordt verwezen naar [model G](#), onderdeel G1 en G2, verderop in dit verslag.

Daarnaast is onder deze post een bedrag van € 4,5 miljoen opgenomen in verband met vooruit ontvangen niet-geormerkte subsidies OCW, die voor verslagjaar 2023 zijn toegekend.

Niet in de balans opgenomen verplichtingen en activa

Rechten

Economisch claimrecht

Bij notariële akte is vastgelegd dat OMO bij het verlaten van de Kempen Campus 12,3% van de verkoopwaarde van de gemeente Veldhoven zal krijgen. Daarnaast is met de gemeente Woensdrecht schriftelijk overeengekomen, dat OMO bij toekomstige vervreemding van het ZuidWestHoek College een economisch claimrecht van 40% op de verkoopsom zal krijgen.

Bij de oplevering van de nieuwbouw van het Merletcollege te Grave is besloten uit eigen middelen € 0,9 miljoen te investeren. Als tegenprestatie is de vereniging van mening dat voor het aandeel van de inzet van eigen middelen OMO een economisch claimrecht heeft op het betreffende gebouw.

Verplichtingen

Collectieve inkoopcontracten

Ons Middelbaar Onderwijs sluit op uiteenlopende terreinen collectieve inkoopcontracten af. De totale contractwaarde van de lopende inkoopcontracten bedraagt circa € 216,0 miljoen. Ultimo 2022 bedraagt de restantwaarde van deze inkoopcontracten tot het einde van de contractperiodes € 124,2 miljoen. In onderstaand overzicht is de restantwaarde per product/dienst weergegeven:

Product/dienst	Restant contractwaarde
Leermiddelen	35.833
Energie - Gas	22.000
ICT Hardware	19.479
Schoonmaak	17.983
Inhuur Personeel	14.250
Schoonmaak	5.875
Microsoft licenties	2.796
Afdrukapparatuur	2.634
Energie - Elektriciteit	1.200
Verzekeringen	749
Kantoorartikelen	553
Leerling administratie systeem	376
Accountant	150
Online Trainingen	95
Meetdiensten	64
Financieel administratie systeem	63
Medewerkersonderzoek	54
Personeel & salarisadministratiesysteem	49
Veilig Internet	18
Sociaal Intranet	11
	124.232

(bedragen x € 1.000)

Bouwprojecten

Voor lopende bouwprojecten is ultimo 2022 voor een bedrag van circa € 2,5 miljoen aan verplichtingen aangegaan:

School	Bouwproject	Gemeente	Verplichting
IVO Deurne	Nieuwbouw	Deurne	900.259
Van Maerlantlyceum	Renovatie en nieuwbouw	Eindhoven	392.067
Scholengemeenschap Were Di	Aanpassen klimaatinstallatie	Valkenswaard	254.436
Bossche Vakschool/Van Maerlant	Nieuwbouw	s Hertogenbosch	418.604
Parmant Scholen	Nieuwbouw Joris en Helder	Eindhoven	191.301
Rodenborch-College	Nieuwbouw Groote Vliet	s Hertogenbosch	122.278
Diverse scholen	Diverse bouwprojecten	Diversen	280.788
			2.559.733

(bedragen x € 1.000)

Leasecontracten

Per 3 januari 2005 is een leaseovereenkomst aangegaan met MKB Lease te Oosterhout. Deze leaseovereenkomst heeft betrekking op de invulling van de specifieke arbeidsvoorwaarden voor schoolleiders en leden van de raad van bestuur. Voor het kalenderjaar 2022 bedroegen de leasekosten (inclusief brandstofkosten) € 256.000. Ultimo 2022 bedraagt de restantwaarde van de leasecontracten tot het einde van de contractperiode circa € 0,5 miljoen.

Staat van baten en lasten

Rijksbijdragen

Rijksbijdragen	2022	begroting 2022	2021
Rijksbijdrage OCW	537.158	509.636	537.316
Geormerkte OCW-subsidies	11.383	6.559	13.449
Niet geormerkte OCW-subsidies	49.228	17.314	31.931
Overige subsidies OCW	60.611	23.873	45.380
Ontvangen doorbetalingen Rijksbijdrage SWV	41.810	33.121	36.511
	639.579	566.630	619.207

(bedragen x € 1.000)

Rijksbijdrage OCW

De gerealiseerde (normatieve) rijksbijdrage OCW bedraagt in het verslagjaar € 546,7 miljoen en is € 37,1 hoger dan begroot. De hogere bijdrage wordt met name veroorzaakt door bijstelling van de NPO gelden € 13,4 miljoen, bijstelling van de materiele financiële kaders en personele financiële kaders (€ 11,5 miljoen) en de niet begrote ontvangsten van de werkdrukmiddelen.

Geormerkte en niet-geormerkte OCW subsidies

Geormerkte en niet geormerkte OCW-subsidies

De geormerkte subsidies OCW zijn € 2,5 miljoen hoger dan begroot en de niet-geormerkte OCW-subsidies zijn 24,6 miljoen hoger dan begroot. De bijstelling van de Prestatiebox zorgde voor een toename van de baten van € 0,3 miljoen. Daarnaast waren er niet begrote ontvangsten voor de aanschaf van CO2 meters (€ 0,4 miljoen), CAO ontwikkeling werkdrukmiddelen (€ 14,0 miljoen), compensatie werklust inzake herkansingen (€ 1,0 miljoen) en extra en hogere ontvangsten voor Nieuwkomers.

Ontvangen doorbetalingen Rijksbijdrage Samenwerkingsverband

De ontvangen doorbetalingen Rijksbijdrage SWV zijn € 8,7 miljoen hoger dan begroot. Vanwege de verplichte afbouw van hun financiële reserves hebben de samenwerkingsverband in 2022 € 2,6 miljoen extra uitgekeerd aan de scholen. De overige € 6,1 miljoen wordt met name veroorzaakt door de keuze voor opting out van diverse samenwerkingsverbanden, waarbij de werkelijke bijdragen in sommige gevallen later bekend zijn.

Overig overheidsbijdragen en -subsidies

Overige overheidsbijdragen en -subsidies	2022	begroting 2022	2021
Gemeentelijke bijdragen en subsidies	14.154	13.717	11.779
Overige overheidsbijdragen	1.071	779	961
	15.225	14.496	12.740

(bedragen x € 1.000)

Gemeentelijke bijdragen en subsidies

De gemeentelijke bijdragen en subsidies bestaan grotendeels uit inkomsten vanwege afgesloten doordecentralisatie-overeenkomsten. Bij een aantal gemeenten, waarmee een doordecentralisatie-overeenkomst is gesloten, is het bedrag uit het gemeentefonds lager dan het afgesproken bedrag per leerling.

De gemeentelijke bijdragen en subsidies zijn in 2022 € 0,5 miljoen te laag begroot. De doordecentralisatiebijdragen vanuit de gemeente worden jaarlijks verrekend met de langlopende verplichting doordecentralisatie. De exploitatie van een doordecentralisatie overeenkomst verloopt exploitatieneutraal.

Overige overheidsbijdragen

De overige overheidsbijdragen betreffen ontvangen vergoedingen van overheden anders dan het ministerie van OCW en gemeenten. Voorbeelden hiervan zijn het Europees Sociaal Fonds en de provincie.

Overige baten

Overige baten	2022	begroting 2022	2021
Verhuur	1.071	983	1.378
Detachering personeel	1.897	1.328	2.174
Schenking	-13	-20	-5
Sponsoring	48	39	45
Ouderbijdragen	9.377	9.471	3.407
Overige	3.563	1.299	2.564
	15.943	13.100	9.563

(bedragen x € 1.000)

De overige baten zijn € 2,9 miljoen te laag begroot.

Personeelslasten

Personeelslasten	2022	begroting 2022	2021
Brutolonen en salarissen	373.325	355.026	353.885
Sociale lasten	47.404	45.673	45.648
Pensioenpremies	61.127	60.286	58.631
Lonen en salarissen	481.856	460.985	458.164
Dotaties personele voorzieningen	28	-224	-133
Personeel niet in loondienst	35.201	32.100	29.525
Overig	13.721	14.575	10.587
Overige personele lasten	48.950	46.451	39.979
Af: Uitkeringen	-3.552	-1.694	-3.708
	527.254	505.742	494.435

(bedragen x € 1.000)

De kosten van lonen en salarissen bedragen € 481,8 miljoen en zijn daarmee € 20,8 miljoen (4,5%) hoger uitgevallen dan begroot. Enerzijds wordt dit veroorzaakt door een hogere formatie dan begroot en anderzijds door de bijstelling van de lonen door cao ontwikkelingen.

Daarnaast zijn de kosten van inhuur van personeel niet in loondienst € 3,1 miljoen hoger dan begroot. Van het totaal besteed bedrag voor personeel niet in loondienst (€ 35,2 miljoen), wordt € 4,9 miljoen ingezet vanuit de NPO gelden.

De overige personeelslasten zijn € 0,8 miljoen lager dan begroot vanwege lagere studiekosten.

Aantal personeelsleden op basis van fte's

Het gemiddeld aantal personeelsleden over kalenderjaar 2022 op basis van full time equivalenten (fte) is in onderstaande tabel met de gegevens van 2021 en de begroting vergeleken:

Gemiddeld aantal personele fte's	2022	begroting 2022	2021
Directie	127	129	130
Onderwijs ondersteunend personeel (overig)	932	905	912
Overhead	1.059	1.034	1.042
Onderwijzend personeel	4.077	4.108	4.017
Onderwijs ondersteunend personeel (primair proces)	637	574	558
Onderwijs proces	4.714	4.682	4.575
Totaal	5.773	5.716	5.617

In 2022 is het gemiddelde aantal fte's met 57 fte (1,0%) hoger dan de begroting.

In [bijlage 5](#) zijn meerdere personele kerngegevens grafisch weergegeven.

Afschrijvingen

Afschrijvingen materiële vaste activa	2022	begroting 2022	2021
Afschrijvingen	24.407	25.920	22.498
Boekwinst/-verlies desinvesteringen	1.819	216	95
	26.226	26.136	22.593

(bedragen x € 1.000)

De afschrijvingen over de materiële vaste activa bedragen € 24,4 miljoen. Ten opzichte van de begroting zijn de gerealiseerde afschrijvingen € 1,5 miljoen lager (5,8%).

Huisvestingslasten

Huisvestingslasten	2022	begroting 2022	2021
Huur	3.253	3.296	3.109
Verzekeringen	767	878	703
Onderhoud	8.255	8.286	8.709
Energie en water	9.253	6.985	7.702
Schoonmaakkosten	261	281	266
Heffingen	1.872	2.085	2.011
Overige	3.956	3.436	3.178
	27.617	25.247	25.678

(bedragen x € 1.000)

De huisvestingslasten van 2022 zijn € 2,4 miljoen (9,5%) hoger dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door de hogere energielasten. Daar tegenover staan besparingen door extra duurzaamheidsmaatregelen.

Overige lasten

Overige lasten	2022	begroting 2022	2021
Administratie- en beheerslasten	19.667	17.732	17.152
Inventaris, apparatuur en leermiddelen	24.405	25.652	23.798
Overige	16.284	18.392	7.253
	60.356	61.776	48.203

(bedragen x € 1.000)

De hoger dan begrote administratie- en beheerslasten (€ 1,9 miljoen) worden voornamelijk veroorzaakt door gestegen licentiekosten (€ 0,7 miljoen), gestegen advieskosten (€ 0,5 miljoen) en gestegen internetkosten (€ 0,3 miljoen).

De lager dan begrote kosten van inventaris, apparatuur en leermiddelen (€ 1,2 miljoen) worden grotendeels veroorzaakt door lagere kosten voor de huur en aanschaf van boeken. Steeds vaker worden digitale leermiddelen ingezet, wat terug te zien is in de stijging van de licentiekosten.

De overige lasten zijn lager dan begroot (€ 2,2 miljoen euro). Dit wordt grotendeels veroorzaakt doordat er aan het verenigingsproject "Bewegen in Balans" € 1,5 miljoen minder is uitgegeven dan begroot.

Financiële baten en lasten

Financiële baten en lasten	2022	begroting 2022	2021
Rentebaten	767	308	9
Rentelasten	-2.715	-2.565	-2.673
	-1.948	-2.257	-2.664

(bedragen x € 1.000)

Rentelasten

De rentelasten 2022 zijn met € 0,2 miljoen gestegen ten opzichte van 2021 vanwege nieuw afgesloten schatkistleningen.

Onderstaande een overzicht van de rentelasten inzake externe leningen:

Kredietverstrekker	Hoofdsom	Rente	Looptijd	Rentelasten
BNG Bank	45.000	2,99%	2015 t/m 2029	1.030
European Investment bank	60.000	0,43%	2019 t/m 2034	243
Ministerie van Financiën	40.000	1,22%	2015 t/m 2029	427
Ministerie van Financiën	57.500	1,05%	2018 t/m 2048	557
Ministerie van Financiën	7.900	1,06%	2019 t/m 2049	79
Ministerie van Financiën	7.300	0,96%	2019 t/m 2044	65
Ministerie van Financiën	29.400	1,23%	2020 t/m 2052	177
Ministerie van Financiën	7.500	0,16%	2020 t/m 2045	12
Ministerie van Financiën	13.500	0,10%	2021 t/m 2051	13
				2.603

(bedragen x € 1.000)

Enkelvoudige jaarrekening

Enkelvoudige jaarrekening

In de enkelvoudige jaarrekening zijn de financiële gegevens van de scholen, verenigingsactiviteiten, Raad van Bestuur en het OMO-bureau opgenomen, echter niet de deelnemingen. De deelnemingen worden in de enkelvoudige balans gepresenteerd onder de financiële vaste activa en gewaardeerd op basis van het aandeel van de vereniging in de netto vermogenswaarde van de deelnemingen (zie ook de waarderingsgrondslagen).

ACTIVA	31 december 2022	31 december 2021
Materiële vaste activa	428.462	387.689
Financiële vaste activa	6.335	6.387
VASTE ACTIVA	434.797	394.076
Vorderingen	23.952	15.562
Liquide middelen	241.274	231.457
VLOTTENDE ACTIVA	265.226	247.019
TOTAAL ACTIVA	700.023	641.095
PASSIVA		
EIGEN VERMOGEN	233.876	206.530
VOORZIENINGEN	35.143	35.777
LANGLOPENDE SCHULDEN	301.821	302.917
KORTLOPENDE SCHULDEN	129.183	95.871
TOTAAL PASSIVA	700.023	641.095

(bedragen x € 1.000)

Enkelvoudige staat van baten en lasten over kalenderjaar 2022

	2022	begroting 2022	2021
Resultaat deelnemingen	-52	-45	-23
Overig resultaat	27.398	-26.888	47.960
Resultaat	27.346	-26.933	47.937

(bedragen x € 1.000)

Toelichting enkelvoudige jaarrekening

Balans

Materiële vaste activa

Het verloop van de materiële vaste activa is als volgt:

Materiële vaste activa	Gebouwen en terreinen	Inventaris en apparatuur	Andere vaste bedrijfsmiddelen	In uitvoering	Totaal
Aanschafwaarde op 1 januari 2022	436.081	126.080	2.827	36.855	601.844
Afschrijvingen tot 1 januari 2022	-149.374	-62.924	-1.856	-	-214.154
Boekwaarde 1 januari 2022	286.707	63.156	972	36.855	387.689
Investeringen	2.928	16.901	256	46.768	66.853
Gerealiseerde bouwprojecten	65.114	-	-	-64.425	689
Afschrijvingen	-12.199	-11.742	-468	-	-24.409
Desinvesteringen	-4.081	-5.842	-322	-	-10.245
Afschrijving over desinvesteringen	2.794	4.769	322	-	7.885
	54.556	4.086	-212	-17.657	40.773
Aanschafwaarde op 31 december 2022	500.042	137.139	2.761	19.198	659.141
Afschrijvingen t/m 31 december 2022	-158.779	-69.897	-2.002	-	-230.678
Boekwaarde 31 december 2022	341.263	67.242	760	19.198	428.462

(bedragen x € 1.000)

Gebouwen en terreinen

De vereniging is juridisch eigenaar van het grootste gedeelte van de gebouwen en terreinen van de scholen. Door wettelijke bepalingen kunnen de onroerende zaken, die door gemeenten zijn gefinancierd, uitsluitend na toestemming van en onder verrekening met gemeenten worden vervreemd.

Sinds 1 januari 2000 is een aantal doordecentralisatie-overeenkomsten met gemeenten afgesloten. Bij de hieronder vallende (school)gebouwen komt het economische eigendom gedurende de looptijd van de overeenkomst toe aan de vereniging. Het economisch eigendom wordt, in aansluiting op de uitgangspunten van de decentralisatie van Rijk naar Gemeenten in 1997, ten principale door Ons Middelbaar Onderwijs om niet overgenomen.

Aan de hand van financieringsmodellen worden de toekomstige kosten en vergoedingen per doordecentralisatiecontract voor de gehele contractduur inzichtelijk gemaakt om de beschikbare investeringsruimte te bepalen. Hierbij wordt uitgegaan van een aantal vaste uitgangspunten zoals een kosten- en vergoedingenindex, een interne rekenrente, een risicoreservering, vervangingsinvesteringen, verkoop van boekwaarden gronden per einde contract en eigen bijdragen vanuit scholen.

In 2022 is er vanwege het verlaten en afstoten van panden voor € 1,3 miljoen aan boekwaarde gedesinvesteerd op nog niet volledig afgeschreven gebouwen/verbouwingen uit het verleden.

Inventaris en apparatuur / andere vaste bedrijfsmiddelen

In 2022 is er naast de jaarlijkse administratieve desinvestering op volledig afgeschreven activum nog voor € 1,0 miljoen aan desinvesteringen gedaan vanwege de verkoop/afvoer van inventaris door het verlaten van panden.

Projecten in uitvoering

Gedurende de uitvoering van bouwkundige activiteiten worden de uitgaven verantwoord onder de post 'projecten in uitvoering'. Nadat de werkzaamheden zijn afgerond, worden de kosten gesaldeerd met de ter financiering ontvangen bouwsubsidies (investeringsubsidies). De projecten, die voor eigen rekening gebouwd en gefinancierd zijn, worden geactiveerd onder gebouwen en terreinen en gedurende de economische levensduur afgeschreven.

Kijk bij [huisvestingprojecten](#) voor een nadere toelichting op de projecten in uitvoering.

Financiële vaste activa

Financiële vaste activa	Boekwaarde 1-1-2022	Investeringen en verstrekte leningen	Desinvesteringen en afgeloste leningen	Boekwaarde 31-12-2022
Overige vorderingen	6.387	0	52	6.335
	6.387	0	52	6.335

(bedragen x € 1.000)

Deelnemingen

Het verloop van de deelnemingen is als volgt:

Stand per 1 januari 2022		
Deelnemingen	6.387	
Deelnemingen met negatief vermogen	0	
		6.387
Resultaat deelnemingen		-52
Stand per 31 december 2022		
Deelnemingen	6.335	
Deelnemingen met negatief vermogen	0	
		6.335

(bedragen x € 1.000)

Voor een overzicht van de in de enkelvoudige jaarrekening opgenomen deelnemingen wordt verwezen naar het overzicht verderop in dit verslag ([Model E](#)).

Vorderingen

Vorderingen	31-12-2022		31-12-2021	
Debiteuren		1.761		1.429
OCW		2.545		1.093
Leerlingen		1.429		1.181
Overige overheden		7.927		2.360
	Personeel	4		6
	Overige	3.661		2.667
Overige vorderingen		3.665		2.673
Overlopende activa		6.624		6.826
		23.951		15.562

(bedragen x € 1.000)

Debiteuren

De debiteuren betreffen voornamelijk vorderingen inzake samenwerkingsverbanden € 1,8 miljoen en detacheringen.

OCW

Eind 2022 is de door het ministerie van OCW toegekende subsidie arbeidsmarkttoelage Nationaal Programma Onderwijs nog niet ontvangen. Door de opheffing van het Jeroen Bosch College per 1-8-2022 is er een vordering van € 1,4 miljoen opgenomen vanwege het niet ontvangen van 5 maanden basisbekostiging. Alle leerlingen zijn overgenomen door het Rodenborch-College en zijn binnen de Vereniging Ons Middelbaar Onderwijs gebleven.

Leerlingen

Het betreft hier de vorderingen op ouders van leerlingen inzake de vrijwillige ouderbijdrage, bijdragen in reizen en excursies en bijdragen lesmaterialen.

Overige overheden

De vorderingen op gemeentes betreffen voornamelijk bijdrages in bouwprojecten (€ 2,6 miljoen) een kapitaalslastenvergoeding (€ 0,5 miljoen) en doordecentralisatievergoedingen (€ 4,5 miljoen).

Overige vorderingen

De overige vorderingen betreffen met name nog te ontvangen bedragen van derden, nog te verrekenen bedragen met derden en terug te vorderen btw.

Overlopende activa

De post overlopende activa bestaat voornamelijk uit in het huidige verslagjaar verrichte betalingen, waarvan de kosten verantwoord worden in het volgende verslagjaar. Het betreft hier bijvoorbeeld de jaarlijkse betaling van contributies, licenties, contracten en de huurkosten, die betaald zijn aan distributeurs van leermiddelen.

Liquide middelen

Liquide middelen	31-12-2022	31-12-2021
Kasmiddelen	66	63
Tegoeden op bank- en girorekeningen	241.203	231.385
Deposito's	0	0
Overige	5	9
	241.274	231.457

(bedragen x € 1.000)

De liquide middelen worden afgeroomd waardoor er per saldo geen liquiditeiten op lopende rekeningen staan.

Eigen vermogen

De mutaties in het eigen vermogen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	Saldo 1 januari 2022	Resultaat 2022	Saldo 31 december 2022
Algemene reserve			
Algemene reserve	163.490	6.993	170.483
Reserve deelnemingen	6.385	-52	6.333
Totaal algemene reserve	169.875	6.941	176.816
Bestemmingsreserve (publiek)			
Nationaal Programma Onderwijs	31.947	-4.342	27.605
Werkdrukverlaging	0	18.948	18.948
Professionalisering leraren	0	3.364	3.364
Reserves Samenwerkingsverband	0	2.624	2.624
Totaal bestemmingsreserve (publiek)	31.947	20.594	52.541
Bestemmingsfonds (privaat)			
Bestemmingsfonds private gelden	4.708	-189	4.519
Totaal bestemmingsfonds (privaat)	4.708	-189	4.519
	206.530	27.346	233.876

(bedragen x € 1.000)

Resultaat

Het exploitatieresultaat over 2022 bedraagt € 27,3 miljoen positief.

Resultaatbestemming 2022

Bestemming resultaat	
Het resultaat wordt als volgt bestemd:	
Toevoeging aan de algemene reserve	6.941
Onttrekking aan de bestemmingsfondsen	-189
Onttrekking aan de bestemmingsreserve NPO	-4.342
Toevoeging aan de bestemmingsreserve WV	18.948
Toevoeging aan de bestemmingsreserve PL	3.364
Toevoeging aan de bestemmingsreserve SWV	2.624
	27.346

(bedragen x € 1.000)

Bestemmingsreserve

NPO, Werkdrukverlaging en Professionalisering leraren

Doordat de middelen vanuit de Regelingen NPO, Werkdrukverlaging en Professionalisering leraren zijn aangemerkt als reguliere lumpsum (normatieve Rijksbijdrage), worden de baten verantwoord in het boekjaar waarop de toekenning betrekking heeft. De lasten worden ook verantwoord in het verslagjaar waarop deze lasten betrekking hebben. Eventueel niet bestede middelen in het verslagjaar leiden tot een positiever exploitatieresultaat. Voor deze niet bestede middelen is op balansdatum een bestemmingsreserve gevormd.

Reserves Samenwerkingsverband

De samenwerkingsverbanden hebben extra middelen uitgekeerd vanwege het afbouwen van hun financiële reserves.

Bestemmingsfondsen

De private bestemmingsfondsen zijn met name gevormd uit voormalige reserves van eigen activiteiten (€ 2,7 miljoen) en voormalige reserves van opgeheven stichtingen boekenfondsen en steunstichtingen (€ 1,8 miljoen).

Voorzieningen

Voorzieningen	Saldo 1 januari 2022	Dotaties	Onttrekkingen	Saldo 31 december 2022	Kortlopend deel < 1 jaar	Langlopend deel > 1 jaar
Jubilea	4.808	531	471	4.868	648	4.220
Personeelsvoorzieningen	4.808	531	471	4.868	648	4.220
Groot onderhoud	30.969	2.925	3.619	30.275	5.178	25.097
Overige voorzieningen	30.969	2.925	3.619	30.275	5.178	25.097
	35.777	3.456	4.090	35.143	5.826	29.317

(bedragen x € 1.000)

Personeelsvoorzieningen

Conform de CAO VO heeft het personeel bij het bereiken van een jubileumdatum aanspraak op een jubileumgratificatie. Deze bedraagt bij een 25-jarig dienstverband 50% en bij een 40-jarig dienstverband 100% van het maandsalaris. Hiervoor is een voorziening 'Jubileumuitkeringen' gevormd. De hoogte van de voorziening wordt bepaald door voor ieder personeelslid in de organisatie een bedrag van € 900 op te nemen, naar rato van de betrekkingsomvang. Voor de gehele OMO organisatie bedraagt de voorziening op 31 december 2022 € 4,9 miljoen.

Overige voorzieningen

Ter dekking van de uitgaven van het meerjarig onderhoud aan gebouwen, terreinen en installaties is een voorziening 'Groot onderhoud' gevormd. De dotaties en onttrekkingen aan deze voorziening zijn ontleend aan alle meerjarenonderhoudsplannen (MOP's).

Langlopende schulden

Langlopende schulden	Boekwaarde 1 januari 2022	Aangegane leningen	Aflossingen huidig jaar	Aflossingen volgend jaar	Boekwaarde 31 december 2022	Looptijd > 1 jaar	Looptijd > 5 jaar
BNG Bank 2,99%	31.407		1.875	1.875	29.532	7.500	22.032
Ministerie van Financiën 1,12%	36.001		1.333	1.333	34.668	5.332	29.336
Ministerie van Financiën 1,05%	49.832		1.917	1.917	47.915	7.668	40.247
Ministerie van Financiën 0,96%	6.424		292	292	6.132	1.168	4.964
Ministerie van Financiën 1,06%	7.108		264	264	6.844	1.052	5.792
Ministerie van Financiën 1,23%	20.000	9.400	0	980	28.420	3.920	24.500
Ministerie van Financiën 0,16%	6.900		300	300	6.600	1.200	5.400
Ministerie van Financiën 0,10%	13.050		450	450	12.600	1.800	10.800
Europese Investeringsbank 0,43%	48.000		4.000	4.000	44.000	16.000	28.000
Kredietinstellingen	218.722	9.400	10.431	11.411	216.711	45.640	171.071
Doordecentralisatiegelden	84.195	13.703	12.788	0	85.110	4.668	80.442
	302.917	23.103	23.219	11.411	301.821	50.308	251.513

(bedragen x € 1.000)

Kredietinstellingen

Ten behoeve van de financiering van nieuwbouwprojecten binnen gemeenten waar sprake is van doordecentralisatie zijn leningen afgesloten.

In 2015 is een zestal hypothecaire leningen afgesloten bij de BNG Bank voor een totaalbedrag van € 45,0 miljoen. De totale jaarlijkse aflossing bedraagt € 1,9 miljoen.

Conform de CAO VO heeft het personeel bij het bereiken van een jubileumdatum aanspraak op een jubileumgratificatie. Deze bedraagt bij een 25-jarig dienstverband 50% en bij een 40-jarig dienstverband 100% van het maandsalaris. Hiervoor is een voorziening 'Jubileumuitkeringen' gevormd. De hoogte van de voorziening wordt bepaald door voor ieder personeelslid in de organisatie een bedrag van € 900 op te nemen, naar rato van de betrekkingssomvang. Voor de gehele OMO organisatie bedraagt de voorziening op 31 december 2022 € 4,9 miljoen.

Kredietverstrekker	Hoofdsom	Rente	Looptijd	Hypotheekrecht/pandrecht
BNG Bank	7.600	2,99%	2015 t/m 2029	Markesingel 2, Helmond
BNG Bank	7.400	2,99%	2015 t/m 2029	Olympiaweg 8a, Waalwijk
BNG Bank	7.200	2,99%	2015 t/m 2029	Prins Willem Alexander Sportpark 15, Veghel
BNG Bank	6.200	2,99%	2015 t/m 2029	Muntelaar 4, Veghel
BNG Bank	6.300	2,99%	2015 t/m 2029	Titus Brandsmalaan 1, Vught
BNG Bank	10.300	2,99%	2015 t/m 2029	Merendreef 1, Valkenswaard
European Investment Bank	60.000	0,43%	2019 t/m 2034	Deurne, Cuijk, Bergen op Zoom
Ministerie van Financiën	40.000	1,22%	2015 t/m 2029	Gemeentegarantie Roosendaal
Ministerie van Financiën	57.500	1,05%	2018 t/m 2048	Gemeentegarantie Den Bosch
Ministerie van Financiën	7.900	1,06%	2019 t/m 2049	Gemeentegarantie Nuenen
Ministerie van Financiën	7.300	0,96%	2019 t/m 2044	Gemeentegarantie Asten
Ministerie van Financiën	29.400	1,23%	2020 t/m 2052	Gemeentegarantie Helmond
Ministerie van Financiën	7.500	0,16%	2020 t/m 2045	Gemeentegarantie Sint-Michielsgestel
Ministerie van Financiën	13.500	0,10%	2021 t/m 2051	Gemeentegarantie Deurne
	268.100			

(bedragen x € 1.000)

Doordecentralisatiegelden

Met de doordecentralisatie van huisvestingsvoorzieningen komen jaarlijks middelen beschikbaar. Deze middelen zijn afkomstig van gemeenten waarmee een doordecentralisatie-overeenkomst is gesloten en zijn bedoeld voor het realiseren en in stand houden van goede huisvestingsvoorzieningen in die gemeenten. De middelen worden in een later jaar ingezet ten behoeve van de huisvesting in de betreffende gemeenten.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden	31-12-2022		31-12-2021	
Kredietinstellingen		11.411		10.431
Crediteuren		16.556		12.204
OCW		0		0
Loonheffing	22.036		21.399	
Omzetbelasting	106		59	
Belastingen en premies sociale verzekeringen		22.142		21.458
Schulden terzake van pensioenen		6.984		6.648
Overige kortlopende schulden		7.047		5.644
Subsidies OCW niet-geormerkt	4.581		5.882	
Subsidies OCW geormerkt	28.586		11.593	
Vooruitontv. investeringssubsidies	5.692		646	
Vooruitontv. bedragen	8.763		5.102	
Vakantiegeld- en dagen	15.454		14.454	
Eindschooljaarsuitkering	440		333	
Bindingstoelage	1.484		1.476	
Overige	43		0	
Overlopende passiva		65.043		39.486
		129.183		95.871

(bedragen x € 1.000)

Kredietinstellingen

Eind 2022 is € 11,4 miljoen als aflossingsverplichting voor komend jaar opgenomen als kortlopende schuld inzake kredietinstellingen. Dit is € 1,0 miljoen meer dan eind 2021 vanwege een nieuw afgesloten lening met het ministerie van financiën in 2021.

OCW

In 2022 en 2021 zijn er geen geormerkte subsidies afgelopen met een verrekening clausule.

Overlopende passiva

De overlopende passiva bestaan grotendeels uit in 2022 aangegane verplichtingen, waarvan de betaling in kalenderjaar 2023 zal plaatsvinden en uit baten, die in kalenderjaar 2023 moeten worden verantwoord, waarvan de vordering in 2022 is opgenomen. Het betreft hier bijvoorbeeld ouderbijdragen en huur van boeken.

De vooruit ontvangen geormerkte subsidies OCW hebben betrekking op nog niet bestede geormerkte subsidies OCW, waarvan er een drietal verrekenbaar zijn. Voor een nadere toelichting op deze post wordt verwezen naar [model G](#), onderdeel G1 en G2, verderop in dit verslag.

Daarnaast is onder deze post een bedrag van € 4,5 miljoen opgenomen in verband met vooruit ontvangen niet-geormerkte subsidies OCW, die voor verslagjaar 2022 zijn toegekend.

Niet in de balans opgenomen verplichtingen en activa

Rechten

Economisch claimrecht

Bij notariële akte is vastgelegd dat OMO bij het verlaten van de Kempen Campus 12,3% van de verkoopwaarde van de gemeente Veldhoven zal krijgen. Daarnaast is met de gemeente Woensdrecht schriftelijk overeengekomen, dat OMO bij toekomstige vervreemding van het ZuidWestHoek College een economisch claimrecht van 40% op de verkoopsom zal krijgen.

Bij de oplevering van de nieuwbouw van het Merletcollege te Grave is besloten uit eigen middelen € 0,9 miljoen te investeren. Als tegenprestatie is de vereniging van mening dat voor het aandeel van de inzet van eigen middelen OMO een economisch claimrecht heeft op het betreffende gebouw.

Verplichtingen

Collectieve inkoopcontracten

Ons Middelbaar Onderwijs sluit op uiteenlopende terreinen collectieve inkoopcontracten af. De totale contractwaarde van de lopende inkoopcontracten bedraagt circa € 216,0 miljoen. Ultimo 2022 bedraagt de restantwaarde van deze inkoopcontracten tot het einde van de contractperiodes € 124,2 miljoen. In onderstaand overzicht is de restantwaarde per product/dienst weergegeven:

Product/dienst	Restant contractwaarde
Leermiddelen	35.833
Energie - Gas	22.000
ICT Hardware	19.479
Schoonmaak	17.983
Inhuur Personeel	14.250
Schoonmaak	5.875
Microsoft licenties	2.796
Afdrukapparatuur	2.634
Energie - Elektriciteit	1.200
Verzekeringen	749
Kantoorartikelen	553
Leerling administratie systeem	376
Accountant	150
Online Trainingen	95
Meetdiensten	64
Financieel administratie systeem	63
Medewerkersonderzoek	54
Personeel & salarisadministratiesysteem	49
Veilig Internet	18
Sociaal Intranet	11
	124.232

(bedragen x € 1.000)

Bouwprojecten

Voor lopende bouwprojecten is ultimo 2022 voor een bedrag van circa € 2,5 miljoen aan verplichtingen aangegaan:

School	Bouwproject	Gemeente	Verplichting
IVO Deurne	Nieuwbouw	Deurne	900.259
Van Maerlantlyceum	Renovatie en nieuwbouw	Eindhoven	392.067
Scholengemeenschap Were Di	Aanpassen klimaatinstallatie	Valkenswaard	254.436
Bossche Vakschool/Van Maerlant	Nieuwbouw	s Hertogenbosch	418.604
Parmant Scholen	Nieuwbouw Joris en Helder	Eindhoven	191.301
Rodenborch-College	Nieuwbouw Groote Vliet	s Hertogenbosch	122.278
Diverse scholen	Diverse bouwprojecten	Diversen	280.788
			2.559.733

(bedragen x € 1.000)

Leasecontracten

Per 3 januari 2005 is een leaseovereenkomst aangegaan met MKB Lease te Oosterhout. Deze leaseovereenkomst heeft betrekking op de invulling van de specifieke arbeidsvoorwaarden voor schoolleiders en leden van de raad van bestuur. Voor het kalenderjaar 2022 bedroegen de leasekosten (inclusief brandstofkosten) € 256.000. Ultimo 2021 bedraagt de restantwaarde van de leasecontracten tot het einde van de contractperiode circa € 0,5 miljoen.

Exploitatie

Het exploitatieresultaat van de deelnemingen (i.e. gelieerde stichtingen) bedraagt € 52.000 negatief.

Overige gegevens

Resultaatbestemming

Het resultaat 2022 van vereniging Ons Middelbaar Onderwijs is € 27,3 miljoen positief.

Bestemming resultaat	
Het resultaat wordt als volgt bestemd:	
Toevoeging aan de algemene reserve	6.941
Onttrekking aan de bestemmingsfondsen	-189
Onttrekking aan de bestemmingsreserve NPO	-4.342
Toevoeging aan de bestemmingsreserve WV	18.948
Toevoeging aan de bestemmingsreserve PL	3.364
Toevoeging aan de bestemmingsreserve SWV	2.624
	27.346

(bedragen x € 1.000)

Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben zich geen gebeurtenissen na balansdatum voorgedaan, die aanleiding geven tot het wijzigen van de jaarrekening.

Geormerkte subsidies OCW (model G)

G1 Verantwoording van subsidies zonder verrekeningsclausule							
Omschrijving subsidie	Brin nr	Jaar	Toewijzing Kenmerk	Toewijzing Datum	Bedrag van toewijzing	Ontvangen t/m 2022	Prestatie afgerond
LerarenOntwikkelfonds	04YX	2018	LOF18-0022	13-11-2018	50.000	50.000	nee
Regionale aanpak leraren tekort	20ZK	2019	RAL19052	13-09-2019	324.800	324.800	nee
Regionale aanpak personeelstekort onderwijs	16SW	2020	RAP20027	27-07-2020	499.400	499.400	nee
Regionale aanpak personeelstekort onderwijs	21EX	2020	RAP20018	27-07-2020	693.000	693.000	nee
Regionale aanpak personeelstekort onderwijs	02FY	2020	RAP20028	27-07-2020	500.500	500.500	nee
Regionale aanpak personeelstekort onderwijs	02FY	2022	RAP220003	05-10-2022	346.500	346.500	nee
Regionale aanpak personeelstekort onderwijs	16SW	2022	RAP220029	27-07-2022	249.980	249.980	nee
Regionale aanpak personeelstekort onderwijs	21EX	2022	RAP220026	27-07-2023	346.500	346.500	nee
Aanvullende bekostiging technisch vmbo 2018	13PE	2018	923605	19-12-2018	155.591	155.591	nee
Aanvullende bekostiging technisch vmbo 2019	13PE	2019	963841	26-11-2019	279.009	279.009	nee
Aanvullende bekostiging technisch vmbo 2019	23FY	2019	964164	26-11-2019	299.109	299.109	nee
Tegemoetkoming kosten opleidingsscholen	16VK	2021	1183878-4	22-11-2021	428.005	428.005	ja
Tegemoetkoming kosten opleidingsscholen	16OX	2021	1183952-4	22-11-2021	546.866	546.866	ja
Tegemoetkoming kosten opleidingsscholen	20IB	2021	1183880-4	20-09-2022	552.405	552.405	ja

Tegemoetkoming kosten opleidingsscholen	13PE	2021	1183932-4	20-09-2022	397.702	397.702	ja
Tegemoetkoming kosten opleidingsscholen	16OX	2022	1284358-1	22-11-2022	430.430	232.217	nee
Tegemoetkoming kosten opleidingsscholen	16VK	2022	1284341-2	22-11-2022	378.860	204.395	nee
Tegemoetkoming kosten opleidingsscholen	20IB	2022	1284343-1	22-11-2022	461.945	249.219	nee
Tegemoetkoming kosten opleidingsscholen	13PE	2022	1284322-2	22-11-2022	324.425	175.027	nee
Incidentele middelen leerlingendaling vo 2020	16VK	2020	LVO20026	10-07-2020	50.000	50.000	ja
Doorstroomprogramma po-vo	02QT	2020	DPOVO20062	29-10-2020	38.000	38.000	ja
Doorstroomprogramma po-vo	20IB	2020	DPOVO20060	29-10-2020	67.000	67.000	ja
Doorstroomprogramma po-vo	02QT	2021	DPOVO21021	20-07-2021	32.000	32.000	nee
Doorstroomprogramma po-vo	20IB	2021	DPOVO21088	20-07-2021	51.000	51.000	nee
Doorstroomprogramma po-vo	16VK	2021	DPOVO21177	20-07-2021	124.000	124.000	nee
Doorstroomprogramma po-vo	19RX	2021	DPOVO21181	20-07-2021	22.000	22.000	nee
Doorstroomprogramma po-vo	19RX	2021	DPOVO21037	29-07-2021	13.000	13.000	nee
Doorstroomprogramma po-vo	19RX	2021	DPOVO21165	29-07-2021	44.000	44.000	nee
Doorstroomprogramma po-vo	20IB	2022	DPOVO22161	28-07-2022	18.000	9.000	nee
Doorstroomprogramma po-vo	19RX	2022	DPOVO22217	28-07-2022	11.000	5.500	nee
Doorstroomprogramma po-vo	19RX	2022	DPOVO22224	28-07-2022	31.000	15.500	nee
Capaciteitentesten 2021-2023	21GZ	2021	CAP21-41211	09-11-2021	22.760	22.760	ja
Capaciteitentesten 2021-2023	21GZ	2022	CAP22-41211	24-03-2022	22.760	22.760	ja
Capaciteitentesten 2021-2023	20ZK	2022	CAP22-41211	24-03-2022	19.400	19.400	ja
Capaciteitentesten 2021-2023	20SY	2022	CAP22-41211	24-03-2022	3.760	3.760	ja

Capaciteitentesten 2021-2023	20ST	2022	CAP22-41211	24-03-2022	24.160	24.160	ja
Capaciteitentesten 2021-2023	20IB	2022	CAP22-41211	24-03-2022	15.560	15.560	ja
Capaciteitentesten 2021-2023	20AT	2022	CAP22-41211	24-03-2022	50.000	50.000	ja
Capaciteitentesten 2021-2023	17JY	2022	CAP22-41211	24-03-2022	5.200	5.200	ja
Capaciteitentesten 2021-2023	16VK	2022	CAP22-41211	24-03-2022	56.560	56.560	ja
Capaciteitentesten 2021-2023	16OX	2022	CAP22-41211	24-03-2022	64.440	64.440	ja
Capaciteitentesten 2021-2023	15BS	2022	CAP22-41211	24-03-2022	18.200	18.200	ja
Capaciteitentesten 2021-2023	14SW	2022	CAP22-41211	24-03-2022	16.600	16.600	ja
Capaciteitentesten 2021-2023	07MU	2022	CAP22-41211	24-03-2022	14.120	14.120	ja
Capaciteitentesten 2021-2023	04YX	2022	CAP22-41211	24-03-2022	22.040	22.040	ja
Capaciteitentesten 2021-2023	04SU	2022	CAP22-41211	24-03-2022	43.440	43.440	ja
Capaciteitentesten 2021-2023	02FY	2022	CAP22-41211	24-03-2022	19.400	19.400	ja
Capaciteitentesten 2021-2023	20WI	2022	CAP22-41211	24-03-2022	6.400	6.400	ja
Capaciteitentesten 2021-2023	26MZ	2022	CAP22-2-41211	07-11-2022	2.240	2.240	ja
Capaciteitentesten 2021-2023	04XU	2022	CAP22-2-41211	07-11-2022	20.120	20.120	ja
Capaciteitentesten 2021-2023	16RB	2022	CAP22-2-41211	07-11-2022	14.960	14.960	ja
Structureel voorkomen onnodig zittenblijven vo	14SW	2021	VOZ21088	21-05-2021	25.000	25.000	nee
Structureel voorkomen onnodig zittenblijven vo	16RB	2021	VOZ21206	25-05-2021	25.000	25.000	nee
Structureel voorkomen onnodig zittenblijven vo	15BS	2021	VOZ21135	21-05-2021	15.000	15.000	nee
Structureel voorkomen onnodig zittenblijven vo	21GZ	2021	VOZ21191	25-05-2021	25.000	25.000	nee
Structureel voorkomen onnodig zittenblijven vo	04SU	2022	VOZ22050	27-05-2021	15.000	15.000	ja

Structureel voorkomen onnodig zittenblijven vo	21FV	2022	VOZ22072	27-05-2021	15.000	15.000	ja
Structureel voorkomen onnodig zittenblijven vo	21FV	2022	VOZ22082	27-05-2021	25.000	25.000	nee
Structureel voorkomen onnodig zittenblijven vo	17JY	2022	VOZ22106	27-05-2021	25.000	25.000	nee
Reg. samenwerking kanselijkheid in onderwijs	23FY	2021	GKO22017	08-12-2021	100.000	100.000	nee
Extra hulp voor de klas	17HN	2021	EHK21137	05-08-2021	819.065	819.065	ja
Schoolkracht	15BS	2021	SK20-15BS	15-04-2021	30.000	30.000	ja
Schoolkracht	16VK	2021	SK20-16VK	22-05-2021	30.000	30.000	ja
Schoolkracht	17JY	2021	SK20-17JY	15-04-2021	29.700	29.700	ja
Schoolkracht	17KF	2021	SK20-17KF	15-04-2021	30.000	30.000	ja
Schoolkracht	26MZ	2021	SK20-26MZ	15-04-2021	25.500	25.500	ja
Internationalisering funderend onderwijs	16VK	2020	IFO20101	14-08-2020	10.000	10.000	ja
Internationalisering funderend onderwijs	20SY	2020	IFO20080	14-07-2020	10.000	10.000	nee
Internationalisering funderend onderwijs	21GZ	2021	IFO210030	05-03-2021	9.433	9.433	nee
Internationalisering funderend onderwijs	21FV	2021	IFO210123	12-10-2021	8.600	8.600	ja
Internationalisering funderend onderwijs	16VK	2022	IFO220060	01-03-2022	9.340	9.340	ja
Internationalisering funderend onderwijs	20JX	2022	IFO220075	28-03-2022	6.320	6.320	ja
Internationalisering funderend onderwijs	21EX	2022	IFO220077	28-03-2022	10.000	10.000	ja
Internationalisering funderend onderwijs	02QT	2022	IFO220095	28-03-2022	3.680	3.680	nee
Internationalisering funderend onderwijs	21FV	2022	IFO220130	05-07-2022	660	660	ja
Pilot praktijkgericht programma voor gl en tl	02FY	2021	GLTL21R20004	09-12-2021	75.000	75.000	nee
Pilot praktijkgericht programma voor gl en tl	04SU	2022	GLTL22P008	09-06-2022	50.000	25.000	nee
Pilot praktijkgericht programma voor gl en tl	16OX	2022	GLTL22P024	09-06-2022	50.000	25.000	nee

Pilot praktijkgericht programma voor gl en tl	02FY	2022	GLTL22P035	09-06-2022	50.000	25.000	nee
Pilot praktijkgericht programma voor gl en tl	17KF	2022	GLTL22R047	09-06-2022	75.000	37.500	nee
Pilot praktijkgericht programma voor gl en tl	16OX	2022	GLTL22R045	09-06-2022	75.000	37.500	nee
Pilot praktijkgericht programma voor gl en tl	02FY	2022	GLTL22P031	09-06-2022	50.000	25.000	nee
Heterogene brugklassen	14SW	2021	SHB210006	08-02-2022	100.000	100.000	nee
Heterogene brugklassen	20IB	2021	SHB210171	08-02-2022	100.000	100.000	nee
Heterogene brugklassen	20IB	2021	SHB210172	08-02-2022	100.000	100.000	nee
Heterogene brugklassen	04SU	2021	SHB210173	08-02-2022	100.000	100.000	nee
Heterogene brugklassen	04SU	2021	SHB210174	08-02-2022	100.000	100.000	nee
Heterogene brugklassen	16OX	2021	SHB210186	08-02-2022	100.000	100.000	nee
Heterogene brugklassen	16OX	2021	SHB210187	08-02-2022	100.000	100.000	nee
Heterogene brugklassen	16OX	2021	SHB210189	08-02-2022	100.000	100.000	nee
Heterogene brugklassen	16OX	2021	SHB210190	08-02-2022	100.000	100.000	nee
Heterogene brugklassen	16OX	2021	SHB210411	08-02-2022	100.000	100.000	nee
Heterogene brugklassen	13PE	2021	SHB210219	08-02-2022	100.000	100.000	nee
Heterogene brugklassen	13PE	2021	SHB210218	08-02-2022	100.000	100.000	nee
Heterogene brugklassen	20AT	2021	SHB210245	08-02-2022	100.000	100.000	nee
Heterogene brugklassen	20AT	2021	SHB210248	08-02-2022	100.000	100.000	nee
Heterogene brugklassen	20AT	2021	SHB210320	08-02-2022	100.000	100.000	nee
Heterogene brugklassen	20AT	2021	SHB210498	08-02-2022	100.000	100.000	nee
Heterogene brugklassen	20AT	2021	SHB210501	08-02-2022	100.000	100.000	nee

Heterogene brugklassen	20AT	2021	SHB210323	08-02-2022	100.000	100.000	nee
Heterogene brugklassen	15BS	2021	SHB210330	08-02-2022	100.000	100.000	nee
Heterogene brugklassen	16SW	2021	SHV210137	08-02-2022	100.000	100.000	nee
Heterogene brugklassen	02FY	2021	SHB210253	08-02-2022	100.000	100.000	nee
Heterogene brugklassen	07MU	2021	SHB210185	08-02-2022	100.000	100.000	nee
Heterogene brugklassen	19RX	2021	SHB210527	08-02-2022	100.000	100.000	nee
Heterogene brugklassen	20WI	2021	SHB210369	08-02-2022	100.000	100.000	nee
Heterogene brugklassen	20ZK	2021	SHB210276	08-02-2022	100.000	100.000	nee
Heterogene brugklassen	16SW	2021	SHB210395	08-02-2022	100.000	100.000	nee
Heterogene brugklassen	19RX	2022	SHB22005	29-06-2022	100.000	100.000	nee
Heterogene brugklassen	17KF	2022	SHB22053	29-06-2022	100.000	100.000	nee
Heterogene brugklassen	21GV	2022	SHB22055	29-06-2022	100.000	100.000	nee
Heterogene brugklassen	16VK	2022	SHB22082	29-06-2022	100.000	100.000	nee
Heterogene brugklassen	02QT	2022	SHB22084	29-06-2022	100.000	100.000	nee
Heterogene brugklassen	19RX	2022	SHB22110	29-06-2022	100.000	100.000	nee
Heterogene brugklassen	16VK	2022	SHB22134	29-06-2022	100.000	100.000	nee
Verbetering basisvaardigheden	16VK	2022	VBV22-VO-1994	11-11-2022	1.491.081	1.491.081	nee
Verbetering basisvaardigheden	17VP	2022	VBV22-VO-2165	11-11-2022	1.592.832	1.592.832	nee
Verbetering basisvaardigheden	17VP	2022	VBV22-VO-2170	11-11-2022	966.144	966.144	nee
Verbetering basisvaardigheden	17VP	2022	VBV22-VO-2174	11-11-2022	1.253.376	1.253.376	nee
Verbetering basisvaardigheden	21FV	2022	VBV22-VO-2384	11-11-2022	864.144	864.144	nee
Verbetering basisvaardigheden	13PE	2022	VBV22-VO-2456	11-11-2022	633.454	633.454	nee
Verbetering basisvaardigheden	16OX	2022	VBV22-VO-3279	11-11-2022	435.124	435.124	nee

Verbetering basisvaardigheden	160X	2022	VBV22-VO-3293	11-11-2022	662.302	662.302	nee
Verbetering basisvaardigheden	20ZK	2022	VBV22-VO-3866	11-11-2022	2.262.768	2.262.768	nee
Verbetering basisvaardigheden	20ZK	2022	VBV22-VO-3871	11-11-2022	670.752	670.752	nee
Verbetering basisvaardigheden	21GV	2022	VBV22-VO-4833	11-11-2022	2.920.860	2.920.860	nee
Verbetering basisvaardigheden	20IB	2022	VBV22-VO-5125	11-11-2022	1.766.940	1.766.940	nee
Expertisedeling nieuwkomers	160X	2022	SEN22078	28-11-2022	13.492	13.492	nee
Zij-instromers	160X	2018	935855-1	20-11-2018	20.000	20.000	ja
Zij-instromers	21GZ	2018	915056-1	13-04-2018	20.000	20.000	nee
Zij-instromers	04SU	2018	924706-1	21-08-2018	40.000	40.000	ja
Zij-instromers	16VK	2018	935850-1	20-11-2018	20.000	20.000	nee
Zij-instromers	21GZ	2018	935905-1	20-11-2018	20.000	20.000	nee
Zij-instromers	04YX	2019	1102864-1	20-03-2019	20.000	20.000	ja
Zij-instromers	17HN	2019	1158835-1	15-04-2019	20.000	20.000	ja
Zij-instromers	04SU	2020	1093499-1	20-10-2020	60.000	60.000	ja
Zij-instromers	16VK	2020	1093504-1	20-10-2020	20.000	20.000	ja
Zij-instromers	19RX	2020	1093503-1	20-10-2020	20.000	20.000	ja
Zij-instromers	21FV	2020	1093525-1	20-10-2020	20.000	20.000	ja
Zij-instromers	16SW	2020	1089786-1	22-09-2020	20.000	20.000	ja
Zij-instromers	16SW	2020	1085583-1	21-07-2020	20.000	20.000	ja
Zij-instromers	02FY	2020	1102972-1	21-12-2020	20.000	20.000	ja
Zij-instromers	13PE	2020	1102677-1	21-12-2020	20.000	20.000	ja
Zij-instromers	02QT	2020	1052387-1	20-03-2020	20.000	20.000	ja
Zij-instromers	04SU	2021	1189692-1	21-12-2021	20.000	20.000	nee
Zij-instromers	04SU	2021	1189692-1	21-12-2021	20.000	20.000	nee
Zij-instromers	04YX	2021	1189707-1	21-12-2021	20.000	20.000	nee
Zij-instromers	20JX	2021	1189642-1	21-12-2021	40.000	40.000	nee
Zij-instromers	20ZK	2021	1189742-1	21-12-2021	20.000	20.000	nee
Zij-instromers	23FY	2021	1189743-1	21-12-2021	20.000	20.000	nee
Zij-instromers	04SU	2021	1180646-1	21-12-2021	40.000	40.000	nee
Zij-instromers	160X	2021	1180648-1	20-10-2021	20.000	20.000	nee
Zij-instromers	17VP	2021	1180652-1	20-10-2021	20.000	20.000	nee
Zij-instromers	160X	2021	1164637-1	01-08-2021	40.000	40.000	nee
Zij-instromers	17HN	2021	1164701-1	01-08-2021	20.000	20.000	nee
Zij-instromers	17HN	2021	1160576-1	20-07-2021	20.000	20.000	nee
Zij-instromers	20JX	2021	1160559-1	20-07-2021	20.000	20.000	nee
Zij-instromers	20BQ	2021	1154851-1	19-05-2021	20.000	20.000	ja

Zij-instromers	20AT	2022	1308436-1	20-12-2022	20.000	20.000	nee
Zij-instromers	04XY	2022	1288297-1	22-11-2022	60.000	60.000	nee
Zij-instromers	04SU	2022	1281957-1	20-10-2022	20.000	20.000	nee
Zij-instromers	20GA	2022	1282014-1	20-10-2022	40.000	40.000	nee
Zij-instromers	13PE	2022	1288379-1	22-11-2022	20.000	20.000	nee
Zij-instromers	13PE	2022	1308502-1	20-12-2022	20.000	20.000	nee
Zij-instromers	20JX	2022	1279350-1	22-08-2022	20.000	20.000	nee
Zij-instromers	31LW	2022	1212727-1	22-02-2022	20.000	20.000	nee
Totaal subsidies zonder verrekeningsclausule					29.728.715	28.788.913	

G2 Verantwoording van subsidies met verrekeningsclausule											
G2-A Aflopend ultimo 31 december 2022											
Omschrijving subsidie	Brin nr	Jaar	Toewijzing Kenmerk	Toewijzing Datum	Bedrag van toewijzing	Ontvangen t/m vorig verslagjaar	Subsidia-bele kosten t/m vorig verslagjaar	Saldo 1 januari 2022	Ontvangen in 2022	Subsidiabele kosten 2022	Te verrekenen per 31-12-2022
Totaal aflopende subsidies met verrekeningsclausule					0	0	0				0
G2-B Doorlopend na 31 december 2022											
Omschrijving subsidie	Brin nr	Jaar	Toewijzing Kenmerk	Toewijzing Datum	Bedrag van toewijzing	Ontvangen t/m vorig verslagjaar	Subsidia-bele kosten t/m vorig verslagjaar	Saldo 1 januari 2022	Ontvangen in 2022	Subsidiabele kosten 2022	Saldo per 31-12-2022
Sterk techniekonderwijs 2020-2023	21GZ	2020	STO19016	01-07-2019	3.064.000	1.670.618	1.548.713	121.905	694.891	576.978	239.818
Sterk techniekonderwijs 2020-2023	21GV	2020	STO19027	01-07-2019	3.822.747	2.084.319	1.263.864	820.455	866.968	788.543	898.880
Sterk techniekonderwijs 2020-2023	13PE	2020	STO19030	17-12-2019	4.701.250	2.563.314	1.543.539	1.019.775	1.066.206	877.471	1.208.509
Sterk techniekonderwijs 2020-2023	04YX	2020	STO19020	17-12-2019	6.173.286	3.365.928	2.094.430	1.271.498	1.400.052	1.682.466	989.084
Sterk techniekonderwijs 2020-2023	04SU	2020	STO19025	19-12-2019	18.112.353	9.875.598	8.828.699	1.046.899	4.107.737	4.850.676	303.960
Sterk techniekonderwijs 2020-2023	17HN	2020	STO19005	17-12-2019	1.837.290	1.001.765	936.227	65.538	416.683	583.381	-101.160
Sterk techniekonderwijs 2020-2023	02FY	2020	STO19070	14-07-2020	3.853.300	2.100.977	979.592	1.121.385	873.898	840.553	1.154.730
Pilot praktijkgericht programma voor gl en tl	20SY	2020	GLTL20112	04-12-2020	161.348	109.716	35.668	74.048	29.043	40.048	63.042
Pilot praktijkgericht programma voor gl en tl	16SW	2020	GLTL20118	30-11-2020	162.000	110.160	31.980	78.180	29.160	-	107.340
Pilot praktijkgericht programma voor gl en tl	16SW	2020	GLTL20040	30-11-2020	157.400	107.032	40.056	66.976	28.332	-	95.308
Pilot praktijkgericht programma voor gl en tl	04SU	2020	GLTL20054	30-11-2020	162.000	110.160	110.160	-	29.160	29.160	-
Pilot praktijkgericht programma voor gl en tl	20ZK	2020	GLTL20168	30-11-2020	161.984	110.148	35.716	74.432	29.157	34.676	68.913
Pilot praktijkgericht programma voor gl en tl	02FY	2020	GLTL20012	30-11-2020	162.000	110.160	45.360	64.800	29.160	29.160	64.800
Pilot praktijkgericht programma voor gl en tl	02FY	2020	GLTL20267	30-11-2020	162.000	110.160	45.360	64.800	29.160	60.866	33.094
Pilot praktijkgericht programma voor gl en tl	20JX	2020	GLTL20033	30-11-2020	162.000	110.160	11.031	99.129	29.160	66.423	61.866
Pilot praktijkgericht programma voor gl en tl	16OX	2020	GLTL20284	30-11-2020	162.000	110.160	9.000	101.160	29.160	51.696	78.624
Pilot praktijkgericht programma voor gl en tl	16OX	2020	GLTL20276	30-11-2020	153.091	104.101	11.767	92.334	27.556	60.200	59.691
Pilot praktijkgericht programma voor gl en tl	16OX	2020	GLTL20283	30-11-2020	161.619	109.900		109.900	29.091	46.750	92.242
Pilot praktijkgericht programma voor gl en tl	17HN	2020	GLTL20135	30-11-2020	162.000	110.160	53.974	56.186	29.160	44.487	40.859
Pilot praktijkgericht programma voor gl en tl	20IB	2020	GLTL20098	30-11-2020	161.850	110.058	68.652	41.406	29.133	28.317	42.222
Incidentele midd. leerlingendaling vo 2020	13PE	2021	IML21005	31-08-2021	507.937	101.587	19.418	82.169	101.587	104.875	78.882
Incidentele midd. leerlingendaling vo 2020	15BS	2021	IML21025	31-08-2021	686.850	137.370	117.102	20.268	137.370	144.501	13.137
Incidentele midd. leerlingendaling vo 2020	19RX	2021	IML21034	31-08-2021	604.150	120.830	1.210	119.620	120.830	90.043	150.407
Totaal doorlopende subsidies zonder verrekeningsclausule					45.454.455	24.444.382	17.831.519				5.744.247

Toelichting

- leraren ontwikkelfonds: Aanvullende subsidie ten behoeve van activiteiten van leraren ter bevordering van de onderwijskwaliteiten, de versterking van de beroepsgroep en de professionalisering van leraren.
- regionale aanpak lerarentekort: Aanvullende subsidie voor activiteiten die zich richten op de aanpak van de kwantitatieve en kwalitatieve tekorten in de personeelsvoorziening. Hieronder kan ook worden verstaan activiteiten die gericht zijn op de totstandbrenging of versterking van samenwerking in de regio voor het wegwerken van een lerarentekort.

- regionale aanpak personeelstekort onderwijs: Het personeelstekort in het primair en voortgezet onderwijs en het middelbaar beroepsonderwijs is een groeiend probleem. De arbeidsmarkt voor onderwijs wordt sterk regionaal bepaald. In de regio liggen de meeste kansen om te komen tot oplossingen. Deze subsidieregeling heeft als doel om partijen in de regio te ondersteunen om het personeelstekort gezamenlijk aan te pakken.
- aanvullende bekostiging technisch vmbo: Aanvullende subsidie voor het vmbo om het technisch vmbo te verbeteren.
- tegemoetkoming kosten opleidingsscholen: Tegemoetkoming in de kosten van een opleidingsschool of aspirant-opleidingsschool voor de begeleiding van studenten die hun opleiding voor een groot gedeelte op de werkplek volgen en de inrichting en instandhouding van een opleidingsinfrastructuur voor een opleidingsschool of aspirant-opleidingsschool.
- incidentele middelen leerlingendaling vo: Subsidie voor het samen met verschillende partners in de regio opstellen van een plan, gericht op het tot stand brengen van een transitie naar een levensvatbaar en kwalitatief goed onderwijsaanbod dat de leerlingendaling in de regio kan opvangen en waarbij tegelijkertijd de reistijd voor leerlingen binnen acceptabele grenzen blijft.
- subsidieregeling doorstroomprogramma's po-vo: Ter verkrijging van kennis en vaardigheden van de deelnemers gericht op de versoepeling van de overgang van het primair naar het voortgezet onderwijs.
- capaciteitentesten 2021-2023: In april 2020 sloten scholen vanwege corona hun deuren. Hierdoor maakten toenmalige leerlingen van groep 8 geen eindtoets. Nu blijkt dat leerlingen gemiddeld een lager schooladvies ontvingen en op een lager niveau instroomden op het voortgezet onderwijs. Met de Subsidieregeling capaciteitentesten 2021-2023 kunnen scholen in het voortgezet onderwijs toetsen afnemen in het eerste en tweede leerjaar om het best passende onderwijsniveau van deze leerlingen te meten.
- structureel voorkomen onnodig zittenblijven vo: De subsidieregeling loopt van 2021 tot en met 2023 en geeft besturen de mogelijkheid om eenmalig subsidie aan te vragen voor een duurzame interventie om onnodig zittenblijven te voorkomen, eventueel aangevuld met een programma buiten de reguliere lestijd, zoals een zomerschool of een ander programma buiten het reguliere aanbod om.
- regionale samenwerking kansengelijkheid in onderwijs: Kinderen met dezelfde talenten hebben recht op gelijke kansen. Achtergrond, opleidingsniveau van ouders of de financiële situatie mogen geen invloed hebben op hun schoolprestaties. De subsidie Regionale samenwerking kansengelijkheid in het onderwijs ondersteunt gemeenten en scholen bij het tot stand brengen van aanvullend schoolaanbod.
- extra hulp voor de klas: De uitbraak van COVID-19 zorgt voor grote uitdagingen in het onderwijs. Zoals een hoge werkdruk, lesuitval of het tijdelijk sluiten van een locatie. Deze regeling is bedoeld om het primair onderwijs, het voortgezet onderwijs, het middelbaar beroepsonderwijs en het hoger onderwijs hulp en ondersteuning te bieden met behulp van extra personeel. De subsidie draagt hiermee bij aan het continueren van het onderwijs. Dit is noodzakelijk om achterstanden zoveel mogelijk te voorkomen en terug te dringen.
- schoolkracht: School- en onderwijsontwikkeling is essentieel voor de onderwijskwaliteit. Schoolleiders en leraren vinden niet altijd tijd, budget en focus om verander- en verbeterideeën uit te werken en/of uit te voeren. Of om goede veranderingen duurzaam te borgen in de onderwijspraktijk. Deze subsidieregeling wil schoolleiders en leraren ondersteunen met hun schoolontwikkeling. Zodat scholen lerende, professionele organisaties worden én blijven en duurzame schoolontwikkeling in het funderend onderwijs wordt versterkt.
- internationalisering funderend onderwijs: Kinderen groeien op in een internationale omgeving. De regeling is bedoeld om scholen te motiveren om internationalisering duurzaam te integreren in het schoolbeleid, met een doordachte visie en aanpak.
- pilot praktijkgericht programma voor gl en tl: De komende jaren worden de gemengde leerweg (GL) en de theoretische leerweg (TL) van het vmbo samengevoegd tot één nieuwe leerweg. Binnen deze nieuwe leerweg volgen alle leerlingen een praktijkgericht examenprogramma en sluiten dat af. De komende jaren wordt er met de nieuwe leerweg ervaring opgedaan door middel van een pilot.

- heterogene brugklassen: Het doel van deze subsidie is om middelbare scholen te stimuleren hun brugklassen zo in te richten dat leerlingen met verschillende basisschooladviezen bij elkaar in de klas zitten. Zo krijgen leerlingen in de eerste leerjaren van de middelbare school meer tijd om op het voor hen beste passende niveau te komen.
- verbetering basisvaardigheden: Te veel leerlingen verlaten het funderend onderwijs zonder goede beheersing van de basisvaardigheden. De subsidie heeft als doel om scholen met de ontwikkeling van deze vaardigheden te ondersteunen, en daarmee de resultaten op taal, rekenen of wiskunde, burgerschap en digitale geletterdheid aantoonbaar te verbeteren. Deze ondersteuning is tweeledig: scholen kunnen aanspraak maken op een basissubsidie én een aanvullende subsidie in combinatie met ondersteuning vanuit een basisteam.
- zij-instromers: Zij-instromers zijn mensen die vanuit een andere sector voor de klas willen. Het zij-instroomtraject stelt hen in staat om binnen twee jaar hun onderwijsbevoegdheid te halen. Scholen die een zij-instromer willen aanstellen, kunnen hiervoor een bijdrage in de kosten aanvragen.
- sterk techniek onderwijs 2020-2023: De regeling Sterk techniekonderwijs 2020-2023 moet leiden tot een breed en kwalitatief hoogstaand technisch onderwijsaanbod. Bovendien gaan alle vmbo-techniekscholen vanaf 2020 samenwerken met partners in de regio.

WNT / Bezoldiging van bestuurders en toezichthouders (model H)

Op 1 januari 2013 is de Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) in werking getreden. Op 1 januari 2016 is de sectorale regeling van het ministerie van OCW vervangen door een systeem van bezoldigingsklassen.

Het aantal complexiteitspunten per criterium is als volgt:

- Driejaarsgemiddelde van de totale baten per kalenderjaar: 10
- Driejaarsgemiddelde van het aantal bekostigde leerlingen: 5
- Gewogen aantal onderwijssoorten of sectoren: 5

Het bezoldigingsmaximum voor vereniging Ons Middelbaar Onderwijs in 2022 bedraagt met totaal 20 punten (klasse G) € 216.000. Dit geldt naar rato van de omvang en/of de duur van het dienstverband. Voor voorzitters van Raden van Toezicht ligt het maximum op € 32.400; voor leden op € 21.600.

In onderstaande tabel is de bezoldiging van de bestuurders van vereniging Ons Middelbaar Onderwijs opgenomen.

bedragen x 1 €	Jos Kusters	Yvonne Kops
Functiegegevens	Voorzitter	Lid
Aanvang functievervulling in 2022	1-1	1-1
Einde functievervulling in 2022	31-12	31-12
Deeltijdfactor in fte	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging 2022		
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	191.546	170.514
Beloningen betaalbaar op termijn	24.437	23.879
Subtotaal bezoldiging	215.983	194.393
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	216.000	216.000
Reden overschrijding bezoldigingsmaximum	n.v.t.	n.v.t.
-/- Onverschuldigd betaald bedrag en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.	n.v.t.
Totale bezoldiging 2022	215.983	194.393
Gegevens 2021		
Aanvang functievervulling in 2021	1-1	1-1
Einde functievervulling in 2021	31-12	31-12
Deeltijdfactor 2021 in fte	1,0	1,0
Bezoldiging 2021		
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	185.186	164.801
Beloningen betaalbaar op termijn	23.781	23.299
Subtotaal bezoldiging 2021	208.967	188.100
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	209.000	209.000
Totale bezoldiging 2021	208.967	188.100

In onderstaande tabel is de bezoldiging van de toezichthouders van vereniging Ons Middelbaar Onderwijs opgenomen.

bedragen x 1 €	Theo Camps	Lilian Damen	Hans Junggeburst
Functiegegevens	Voorzitter	Lid	Lid
Aanvang functievervulling in 2022	1 januari	1 januari	1 januari
Einde functievervulling in 2022	31 december	31 december	31 december
Bezoldiging 2022			
Totale bezoldiging	19.440	12.271	9.720
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	32.400	21.600	21.600
-/- Onverschuldigd betaald bedrag en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2021			
Aanvang functievervulling in 2021	1 januari	1 juli	1 januari
Einde functievervulling in 2021	31 december	31 december	31 december
Bezoldiging 2021			
Totale bezoldiging	18.810	4.702	9.604
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	31.350	10.450	20.900
bedragen x 1 €			
Functiegegevens			
	Herman Molenaar	Joke Snippe	Harrie Meelen
	Lid	Lid	Lid
Aanvang functievervulling in 2022	1 januari	1 januari	1 januari
Einde functievervulling in 2022	31 december	31 december	31 december
Bezoldiging 2022			
Totale bezoldiging	12.271	11.421	11.421
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	21.600	21.600	21.600
-/- Onverschuldigd betaald bedrag en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2021			

Aanvang functievervulling in 2021	1 juli	1 januari	1 januari
Einde functievervulling in 2021	31 december	31 december	31 december
Bezoldiging 2021			
Totale bezoldiging	4.702	11.106	11.106
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	10.450	20.900	20.900
bedragen x 1 €			
Functiegegevens			
	Paul van Geest	Wilma de Koning	
	Lid	Lid	
Aanvang functievervulling in 2022	1 januari	1 januari	
Einde functievervulling in 2022	31 december	31 december	
Bezoldiging 2022			
Totale bezoldiging	11.421	11.421	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	21.600	20.900	
-/- Onverschuldigd betaald bedrag en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.	n.v.t.	
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.	
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.	
Gegevens 2021			
Aanvang functievervulling in 2021	1 januari	1 januari	
Einde functievervulling in 2021	31 december	31 december	
Bezoldiging 2021			
Totale bezoldiging	11.106	11.106	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	20.900	20.900	

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2021 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Deelnemingen/verbonden partijen (model E)

Naam	Statutaire zetel	Eigen vermogen 31-12-2022	Resultaat 2022	Omzet 2022	Art 2:403 Ja/Nee	Consolidatie %
Stichting ter behartiging van de belangen van het VO Valkenswaard	Valkenswaard	-	-	-	Nee	100
Stichting Steunfonds Jeroen Bosch College	's-Hertogenbosch	-	-23	-23	Nee	100
Stichting Steun OMO Scholengemeenschap Tongerlo	Roosendaal	730	-4	-	Nee	100
Sint Canisiusstichting	Tilburg	-	-	-	Nee	100
Stichting Ons Middelbaar Onderwijsfonds	Tilburg	5.128	-24	-21	Nee	100
Subtotaal		5.858	-51	-44		
St Boekenfonds van het Van Maerlantlyceum	Eindhoven	439	-1	-	Nee	100
Subtotaal		439	-1	-		
Deelnemingen die niet door OMO worden geadministreerd						
Stichting Beekvliet Internationale contacten	St.Michielsgestel	36	-	-	Nee	100
Subtotaal		36	-	-		
Totaal		6.333	-52	-44		

Van de volgende deelnemingen waren op het moment van het opmaken van de jaarrekening 2022 geen financiële jaarverslagen in bezit:

Naam	Statutaire zetel	Eigen vermogen 31-12-2022	Resultaat 2022	Omzet 2022	Art 2:403 Ja/Nee	Consolidatie %
Stichting Boekenfonds Gertudiscollege	Roosendaal	p.m.	p.m.	p.m.	Nee	100
Stichting steunfonds Dr.-Knippenberg College Helmond	Helmond	p.m.	p.m.	p.m.	Nee	100
Stichting Beekvliet	St.Michielsgestel	p.m.	p.m.	p.m.	Nee	100

Onderstaande samenwerkingsverbanden zijn minderheidsdeelnemingen:

Statutaire naam	Statutaire zetel	Juridische vorm	Soort activiteit
Stichting Samenwerkingsverband VO-VSO Nijmegen en omgeving	Nijmegen	Stichting	Overig
Stichting Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs Bergen op Zoom e.o.	Bergen op Zoom	Stichting	Overig
Samenwerkingsverband VO in de regio Roosendaal	Roosendaal	Stichting	Overig
Stichting Regionaal Samenwerkingsverband Breda en omgeving	Breda	Stichting	Overig
Stichting Samenwerkingsverband passend onderwijs VO Tilburg e.o.	Tilburg	Stichting	Overig
Stichting Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs De Meierij	Hertogenbosch	Stichting	Overig
Samenwerkingsverband VO Brabant Noordoost	Oss	Stichting	Overig
Regionaal Samenwerkingsverband voor passend onderwijs Eindhoven en Kempenland	Eindhoven	Stichting	Overig
Stichting Samenwerkingsverband Passend Onderwijs VO-VSO Helmond-Peelland	Helmond	Stichting	Overig
Stichting Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs De Langstraat	Waalwijk	Stichting	Overig

Subsidies gemeente Tilburg 2022

Omschrijving subsidie	School	Toewijzing kenmerk	Toewijzing datum	Bedrag van toewijzing	Ontvangen t/m 2021	Verantwoord in de jaarrekening onder post
POVO werkgroep	2College	1898644	27-8-2022	100.000	100.000	VVK - Overige kortlopende schulden
Zomerschool	2College	1719233	22-6-2022	20.000	20.000	Exploitatie - Gemeentelijke bijdrage
Ouderkamers vo	2College	1975039	5-1-2023	110.000	110.000	VVK - Overige kortlopende schulden
Taalkundigheid	De Nieuwste School	1850185	18-10-2022	200.000	200.000	Exploitatie - Gemeentelijke bijdrage

Honorarium externe accountant

In het verslagjaar zijn de volgende honoraria ten laste gebracht van de vereniging, een en ander zoals bedoeld in artikel 2:328a BW:

Specificatie honorarium accountant	2022	begroting 2022	2021
Onderzoek jaarrekening	109.000	80.000	128.000
Controle bekostiging	30.000	20.000	20.000
Andere controle opdrachten	70.000	20.000	13.000
	209.000	120.000	161.000

Ondertekening Raad van Bestuur en Raad van Toezicht

Jos Kusters
voorzitter Raad van Bestuur

Yvonne Kops
lid Raad van Bestuur

Theo Camps
voorzitter Raad van Toezicht

Lilian Damen
lid Raad van Toezicht

Paul van Geest
lid Raad van Toezicht

Hans Junggeburst
lid Raad van Toezicht

Wilma de Koning
lid Raad van Toezicht

Harrie Meelen
lid Raad van Toezicht

Herman Molenaar
lid Raad van Toezicht

Joke Snippe
lid Raad van Toezicht

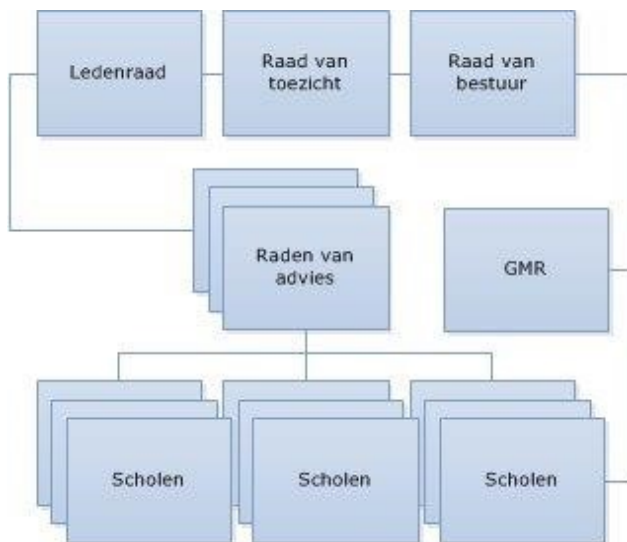
Bijlagen

Jaarverslag 2022 - Vereniging Ons Middelbaar Onderwijs

Bijlage 1. Organisatie Ons Middelbaar Onderwijs

Vereniging Ons Middelbaar Onderwijs kent drie organen: de ledenraad, de Raad van Toezicht en de Raad van Bestuur. In onderstaand schema zijn de onderlinge samenhangen weergegeven.

Schoolleiders

Alle schoolleiders van de vereniging zijn in algemene dienst. Op 1 januari 2023 waren zij verbonden aan de volgende scholen:

• 2College	de heer Leon Spaan
• Baanderherencollege	mevrouw Mireille van der Kracht
• Bossche Vakschool/Van Maerlant	mevrouw Fleur Cerini
• De Nieuwste School	mevrouw Marieke van den Hurk
• Eckartcollege	mevrouw Claire Arts
• Elzendaalcollege	mevrouw Lisette Verstegen (wnd.rector)
• Gymnasium Beekvliet	mevrouw Carla Faassen
• Instelling VO Deurne	mevrouw Martine Overdijk
• Jacob-Roelandslyceum	mevrouw Mireille van der Kracht
• Kwadrant Scholengroep	mevrouw Nynke Gerritsma
• Maaslandcollege	mevrouw Cathelijne Beekmans
• Maurick College	de heer Ben van den Anker
• Merletcollege	mevrouw Iedje Heere
• Metameer	mevrouw Berita Cornelissen
• Mill Hill College	de heer Ard van Aken
• Munnikenheide College	mevrouw Barbara Baelemans
• OMO Scholengroep Bergen op Zoom	de heer Titus Frankemölle
• OMO Scholengroep De Langstraat	de heer Edwin Verlangen
• OMO Scholengroep Helmond	mevrouw Emmeken van der Heijden
• OMO scholengroep Tongerlo	mevrouw Marjolein de Leeuw
• Parmant Scholen	mevrouw Corinne Sebregts
• Rodenborch-College	mevrouw Marjo van IJzendoorn
• Roncalli Scholengemeenschap	de heer Tom Heijnen
• Rythovius College	de heer Robert Tops
• Scholengemeenschap Were Di	de heer Edward de Gier
• Sint-Janslyceum	de heer Jean Wiertz
• Sint-Odulphuslyceum	de heer Jeroen Zeeuwen
• Sondervick College	mevrouw Monique van Roosmalen
• Theresialyceum	mevrouw Cisca Zweers
• Van Maerlantlyceum	mevrouw Alexia Dirksen (wnd.rector)
• Varendonck College	mevrouw Irma van Nieuwenhuijsen
• VO Veghel	mevrouw Anita O'Connor

Ledenraad

Voor de samenstelling van de ledenraad, alsmede het verslag van de activiteiten in 2022 wordt verwezen naar het '[Verslag ledenraad](#)'.

Raad van Toezicht

Voor de samenstelling van de Raad van Toezicht, alsmede het verslag van de activiteiten in 2022 wordt verwezen naar het '[Verslag Raad van Toezicht](#)'.

Gemeenschappelijke medezeggenschapsraad

Voor de samenstelling van de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad, alsmede het verslag van de activiteiten in 2022 wordt verwezen naar het ['Verslag gemeenschappelijke medezeggenschapsraad'](#).

Raad van Bestuur

De Raad van Bestuur is het bevoegd gezag van vereniging Ons Middelbaar Onderwijs en bestaat uit twee statutaire leden. Daarnaast is een ambtelijk secretaris aangesteld. De voorzitter van de Raad van Bestuur vertegenwoordigt de vereniging en legt verantwoording af aan de Raad van Toezicht voor het door de Raad van Bestuur gevoerde beleid.

De Raad van Bestuur bestaat uit de volgende personen:

- de heer Jos Kusters, voorzitter
- mevrouw Yvonne Kops, lid

Ambtelijk secretaris van de Raad van Bestuur op 1 januari 2023 is Marga van der Zanden.

Bureau Ons Middelbaar Onderwijs

Het OMO-bureau is de interne serviceorganisatie van de vereniging. Het OMO-bureau ondersteunt de Raad van Bestuur en de scholen. Algemeen directeur op 1 januari 2023 is de mevrouw Angelique Penners, concerncontroller is de heer Edwin Dovern. Voor een beschrijving van de ontwikkelingen en activiteiten van het OMO-bureau in 2022 wordt verwezen naar het ['Verslag Bureau Ons Middelbaar Onderwijs'](#).

Klachtencommissie

De vereniging heeft een klachtencommissie ingesteld voor de klachtenregeling en de regeling ter voorkoming van seksuele intimidatie, agressie, geweld (waaronder pesten) en discriminatie. De commissie integriteitsvraagstukken (op basis van de klokkenluidersregeling) vormt een personele unie met de klachtencommissie. De samenstelling van de klachtencommissie is gerelateerd aan de aard van haar werkzaamheden: zij bestaat uit twee voormalige schoolleiders, twee artsen/psychologen en vier juristen, onder wie de voorzitter en de vicevoorzitter.

De samenstelling van de klachtencommissie was in 2022 als volgt:

- de heer drs. H.M. Claessen
- de heer mr. F.J.G.M. de Hommel (vice-voorzitter)
- de heer mr. F. Lathouwers
- de heer P. van der Poel
- mevrouw drs. Y. Siebelink
- de heer mr. S. Sonke
- de heer prof. mr. P.J.J. Zoontjens (voorzitter)

Vertrouwenspersoon integriteit zijn de heer prof. dr. H.P.J. Witte en mevrouw E. Mostermans.

Bijlage 2: Slaagpercentages 2022

Bij 'Onderwijs in kerncijfers', staan de gemiddelde slaagpercentages van de leerlingen van vereniging Ons Middelbaar Onderwijs ten opzichte van het landelijk gemiddelde. De tabel in deze bijlage geeft de slaagpercentages per school en opleiding weer.

School / vestiging	vmbo-b	vmbo-k	vmbo-g/t	havo	vwo
2College					
Cobbenhagenlyceum				84,9%	95,0%
Cobbenhagenmavo			97,0%		
Durendael	100,0%	100,0%	100,0%	95,8%	95,7%
Jozefmavo			96,3%		
Ruivenmavo			93,2%		
Bossche Vakschool					
Bossche Vakschool	98,5%	95,9%			
Van Maerlant		95,7%	100,0%		
De Nieuwste School					
			97,3%	83,6%	85,1%
Eckartcollege					
Eckartcollege			99,0%	96,9%	94,7%
Nuenens College	100,0%	100,0%	97,9%		
Elzendaalcollege					
Boxmeer			88,3%	86,4%	96,7%
Genep	100,0%	100,0%	88,6%		
Gymnasium Beekvliet					
					94,9%
Instelling Voortgezet Onderwijs Deurne					
Alfrinkcollege			98,6%		
Hub van Doornecollege	100,0%	100,0%			
Peellandcollege				94,5%	95,6%
Jeroen Bosch College					
			100,0%	77,2%	74,6%
Kwadrant Scholengroep					
Cambreur College	100,0%	100,0%	100,0%	91,8%	95,7%
Hanze College	100,0%	100,0%	100,0%		
Maaslandcollege					
			89,7%	76,7%	86,9%
Maurick College					
	100,0%	100,0%	97,8%	93,9%	96,3%
Merletcollege					
Cuijk	100,0%	95,2%	82,9%	97,7%	89,5%
Grave	100,0%	100,0%	100,0%	84,2%	
Mill	100,0%	100,0%	100,0%		
Metameer					
Jenaplan Boxmeer	100,0%	98,1%	99,3%		
Stevensbeek	100,0%	100,0%	100,0%	96,0%	100,0%
Mill Hill College					
			90,7%	87,8%	86,9%

Munnikenheide College						
	Etten-Leur	93,3%	96,2%	98,1%		
	Rucphen	100,0%	100,0%	92,9%		
OMO Scholengroep Bergen op Zoom						
	MollerJuvenaat				91,8%	97,6%
	't Ravelijn	100,0%	98,3%	93,3%		
	Zuidwesthoek College	94,6%	94,1%	100,0%		
OMO Scholengroep Boxtel						
	Baanderherencollege	100,0%	100,0%	100,0%		
	Jacob-Roelandslyceum				94,7%	91,6%
OMO Scholengroep De Langstraat						
	d'Oultremontcollege			98,1%	91,3%	92,7%
	Dr. Mollercollege				91,9%	89,8%
	Van Haestrechtcollege	100,0%	100,0%	97,9%		
	Walewyc			98,5%		
OMO Scholengroep Helmond						
	Carolus Borromeus College			94,8%	95,8%	90,6%
	Dr.-Knippenbergcollege			98,4%	84,8%	94,7%
	Vakcollege Helmond	100,0%	100,0%			
OMO scholengroep Tongerlo						
	Da Vinci College	100,0%	100,0%			
	Norbertus Gertrudis Lyceum				90,7%	91,9%
	Norbertus Gertrudis Mavo			95,9%		
Parmant Scholen						
	Aloysius De Roosten			89,5%		
	Helder havo/vwo				100,0%	100,0%
	Sint-Joriscollege			94,8%	95,2%	94,3%
	Vakcollege Eindhoven	100,0%	94,9%			
	Rodenborch-College			97,8%	85,8%	90,8%
	Roncalli Scholengemeenschap			84,4%	75,0%	94,7%
	Rythovius College			98,5%	95,2%	95,4%
	Scholengemeenschap Were Di	100,0%	98,2%	93,2%	92,0%	98,7%
	Sint-Janslyceum			97,8%	92,2%	83,6%
	Sint-Odulphuslyceum				96,7%	99,4%
	Sondervick College	100,0%	100,0%	98,8%	97,8%	98,6%
	Theresialyceum				85,6%	89,5%
	Van Maerlantlyceum				92,4%	90,1%
	Varendonck College					
	Asten				93,6%	96,4%
	Someren	100,0%	100,0%	100,0%		
VO Veghel						

Fioretti College	98,3%	100,0%	98,5%		
Zwijssen College Veghel				84,7%	93,8%
Gemiddelde OMO scholen	99,3%	98,5%	96,2%	90,0%	92,6%
Landelijk gemiddelde	99,0%	98,9%	95,8%	90,5%	92,8%
Vershil OMO t.o.v. landelijk	0,3%	-0,4%	0,4%	-0,5%	-0,2%

Bijlage 3: Bestendigheid uitstroom leerlingen (PrO)

De tabel in deze bijlage geeft weer waar de leerlingen praktijkonderwijs, die in 2018-2019 uitstroomden, na één jaar en na twee jaar terecht zijn gekomen. Van IVO Deurne, De Sprong en van Praktijkschool Helmond zijn geen gegevens bekend.

Voortgezet Onderwijs Veghel, Fioretti College Veghel	Na één jaar			Na twee jaar		
	Aantal (school)	Percentage (school)	Percentage (vergelijkings- groep)	Aantal (school)	Percentage (school)	Percentage (vergelijkingsgroep)
Werk	14	33,3%	31,6%	20	47,6%	38,1%
Arbeid	14	33,3%	28,3%	20	47,6%	37,2%
Beschut werk	0	0%	3,3%	0	0%	
Toeleidings/ trainingstraject	0	0%		0	0%	0,9%
Werk en Leren	10	23,8%	10,2%	10	23,8%	8,7%
Leren	15	35,7%	32,8%	9	21,4%	28,7%
Voortgezet onderwijs	0	0%	4,7%	0	0%	4,2%
Andere school voor praktijkonderwijs	0	0%	0,1%	0	0%	0,0%
VMBO	0	0%	1,7%	0	0%	1,5%
VSO	0	0%	3,0%	0	0%	2,7%
Anders	< 5	7,1%	20,7%	< 5	7,1%	20,3%
Geen informatie beschikbaar	< 5	2,4%	7,5%	0	0%	3,2%
Verhuizing naar het buitenland	0	0%	1,4%	0	0%	1,7%
Dagbesteding	0	0%	2,6%	0	0%	2,7%
Geen werk of school	< 5	4,8%	5,7%	< 5	4,8%	5,3%
Onbekend	0	0%	3,5%	< 5	2,4%	7,4%

Varendonck College Someren	Na één jaar			Na twee jaar		
	Aantal (school)	Percentage (school)	Percentage (vergelijkings- groep)	Aantal (school)	Percentage (school)	Percentage (vergelijkingsgroep)
Werk	< 5	50,0%	31,6%	< 5	33,3%	38,1%
Arbeid	< 5	50,0%	28,3%	< 5	33,3%	37,2%
Beschut werk	0	0%	3,3%	0	0%	

Toeleidings/ trainingstraject	0	0%		0	0%	0,9%
Werk en Leren	0	0%	10,2%	0	0%	8,7%
Leren	< 5	33,3%	32,8%	0	0%	28,7%
Voortgezet onderwijs	0	0%	4,7%	0	0%	4,2%
Andere school voor praktijkonderwijs	0	0%	0,1%	0	0%	0,0%
VMBO	0	0%	1,7%	0	0%	1,5%
VSO	0	0%	3,0%	0	0%	2,7%
Anders	< 5	16,7%	20,7%	< 5	66,7%	20,3%
Geen informatie beschikbaar	0	0%	7,5%	0	0%	3,2%
Verhuizing naar het buitenland	< 5	16,7%	1,4%	< 5	33,3%	1,7%
Dagbesteding	0	0%	2,6%	0	0%	2,7%
Geen werk of school	0	0%	5,7%	< 5	16,7%	5,3%
Onbekend	0	0%	3,5%	< 5	16,7%	7,4%

Praktijkschool Eindhoven	Na één jaar			Na twee jaar		
	Aantal (school)	Percentage (school)	Percentage (vergelijkings- groep)	Aantal (school)	Percentage (school)	Percentage (vergelijkingsgroep)
Werk	12	22,6%	31,6%	21	40,4%	38,1%
Arbeid	12	22,6%	28,3%	20	38,5%	37,2%
Beschut werk	0	0%	3,3%	0	0%	
Toeleidings/ trainingstraject	0	0%		< 5	1,9%	0,9%
Werk en Leren	< 5	7,5%	10,2%	< 5	7,7%	8,7%
Leren	19	35,8%	32,8%	15	28,8%	28,7%
Voortgezet onderwijs	< 5	5,7%	4,7%	< 5	3,8%	4,2%
Andere school voor praktijkonderwijs	< 5	1,9%	0,1%	0	0%	0,0%
VMBO	0	0%	1,7%	0	0%	1,5%
VSO	< 5	3,8%	3,0%	< 5	3,8%	2,7%
Anders	15	28,3%	20,7%	10	19,2%	20,3%
Geen informatie beschikbaar	0	0%	7,5%	0	0%	3,2%
Verhuizing naar het buitenland	< 5	1,9%	1,4%	< 5	1,9%	1,7%
Dagbesteding	< 5	5,7%	2,6%	< 5	3,8%	2,7%
Geen werk of school	10	18,9%	5,7%	7	13,5%	5,3%

Onbekend	< 5	1,9%	3,5%	0	0%	7,4%
----------	-----	------	------	---	----	------

OMO scholengroep Tongerlo, Da Vinci College	Na één jaar			Na twee jaar		
	Aantal (school)	Percentage (school)	Percentage (vergelijkings- groep)	Aantal (school)	Percentage (school)	Percentage (vergelijkingsgroep)
Werk	20	33,3%	31,6%	23	38,3%	38,1%
Arbeid	18	30,0%	28,3%	23	38,3%	37,2%
Beschut werk	< 5	3,3%	3,3%	0	0%	
Toeleidings/ trainingstraject	0	0%		0	0%	0,9%
Werk en Leren	< 5	6,7%	10,2%	< 5	5,0%	8,7%
Leren	27	45,0%	32,8%	25	41,7%	28,7%
Voortgezet onderwijs	0	0%	4,7%	0	0%	4,2%
Andere school voor praktijkonderwijs	0	0%	0,1%	0	0%	0,0%
VMBO	0	0%	1,7%	0	0%	1,5%
VSO	0	0%	3,0%	0	0%	2,7%
Anders	9	15,0%	20,7%	9	15,0%	20,3%
Geen informatie beschikbaar	0	0%	7,5%	0	0%	3,2%
Verhuizing naar het buitenland	0	0%	1,4%	0	0%	1,7%
Dagbesteding	0	0%	2,6%	0	0%	2,7%
Geen werk of school	9	15,0%	5,7%	8	13,3%	5,3%
Onbekend	0	0%	3,5%	< 5	1,7%	7,4%

Baanderherencollege praktijkonderwijs	Na één jaar			Na twee jaar		
	Aantal (school)	Percentage (school)	Percentage (vergelijkings- groep)	Aantal (school)	Percentage (school)	Percentage (vergelijkingsgroep)
Werk	11	42,3%	31,6%	10	38,5%	38,1%
Arbeid	9	34,6%	28,3%	10	38,5%	37,2%
Beschut werk	< 5	7,7%	3,3%	0	0%	
Toeleidings/ trainingstraject	0	0%		0	0%	0,9%
Werk en Leren	7	26,9%	10,2%	7	26,9%	8,7%
Leren	8	30,8%	32,8%	8	30,8%	28,7%
Voortgezet onderwijs	0	0%	4,7%	0	0%	4,2%

Andere school voor praktijkonderwijs	0	0%	0,1%	0	0%	0,0%
VMBO	0	0%	1,7%	0	0%	1,5%
VSO	0	0%	3,0%	0	0%	2,7%
Anders	0	0%	20,7%	< 5	3,8%	20,3%
Geen informatie beschikbaar	0	0%	7,5%	0	0%	3,2%
Verhuizing naar het buitenland	0	0%	1,4%	0	0%	1,7%
Dagbesteding	0	0%	2,6%	0	0%	2,7%
Geen werk of school	0	0%	5,7%	0	0%	5,3%
Onbekend	0	0%	3,5%	< 5	3,8%	7,4%

Bijlage 4: Toezichtarrangementen onderwijsinspectie

Onderstaande tabel geeft de toezichtresultaten onderwijsinspectie per locatie per 31 december 2022 weer.

Legenda

- 'leeg' Geen eindoordeel (geen onderzoek op school plaatsgevonden)
- G Goed
- V Voldoende
- O Onvoldoende (voorheen 'zwak')
- ZZ Zeer Zwak

Naam school/vestiging	pro	vmbo-b	vmbo-k	vmbo-g/t	havo	vwo
2College						
Cobbenhagenlyceum						
Cobbenhagenmavo						
Durendael						
Jozefmavo						
Ruivenmavo						
Bossche Vakschool						
Bossche Vakschool						
Van Maerlant						
De Nieuwste School						
Eckartcollege						
Eckartcollege				G	G	G
Nuenens College						
Elzendaalcollege						
Boxmeer						
Gennep						
Gymnasium Beekvliet						
						G
IVO-Deurne						
Alfrinkcollege						
Hub van Doornecollege						
Peellandcollege						
Sprongcollege						
Jeroen Bosch College						
Kwadrant Scholengroep						
Cambreur College						
Hanze College						
Maaslandcollege						
Maurick College						
Merletcollege						
Cuijk					V	
Grave						
Mill						
Metameer						
Jenaplan Boxmeer						
Stevensbeek						
Mill Hill College						
Munnikenheide College						
Etten-Leur						
Rucphen						

OMO SG Bergen op Zoom						
MollerJuvenaat						
't R@velijn				G		
ZuidWesthoek College				V		
OMO Scholengroep Boxtel						
Baanderherencollege pro						
Baanderherencollege vmbo						
Jacob-Roelandslyceum						
OMO SG De Langstraat						
d'Oultremont College						
Dr. Mollercollege						
Van Haestrecht College			V			
Walewyc Mavo						
OMO SG Helmond						
Carolus Borromeus College						
Dr. Knippenbergcollege						
Praktijkschool Helmond						
Vakcollege Helmond						
OMO SG Tongerlo						
Da Vinci College						
Norbertus Gertrudis Lyceum						
Norbertus Gertrudis Mavo						
Scholengroep Het Plein						
Aloysius De Roosten						
Antoon Schellenscollege (alleen onderbouw)						
Helder havo/vwo						V
Praktijkschool Eindhoven						
Sint-Joriscollege						
Vakcollege Eindhoven						
Rodenborch-College						
Roncalli Scholengemeenschap						
Rythovius College						
Scholengemeenschap Were Di						
Sint-Janslyceum						
Sint-Odulphuslyceum						
Sondervick College					V	
Theresialyceum						
Van Maerlantlyceum						
Varendonck College						

Asten						
Someren						
VO Veghel						
Fioretti College	G	G	G	G		
Zwijssen College Veghel					G	G

	pro	vmbo-b	vmbo-k	vmbo-g/t	havo	vwo	totaal
Totaal geen eendoordeel	6	24	24	38	31	31	154
Totaal goed	1	1	1	3	2	3	11
Totaal voldoende	0	0	1	1	2	1	5
Totaal onvoldoende	0	0	0	0	0	0	0
Totaal zeer zwak	0	0	0	0	0	0	0
Totaal opleidingen	7	25	26	42	35	35	170

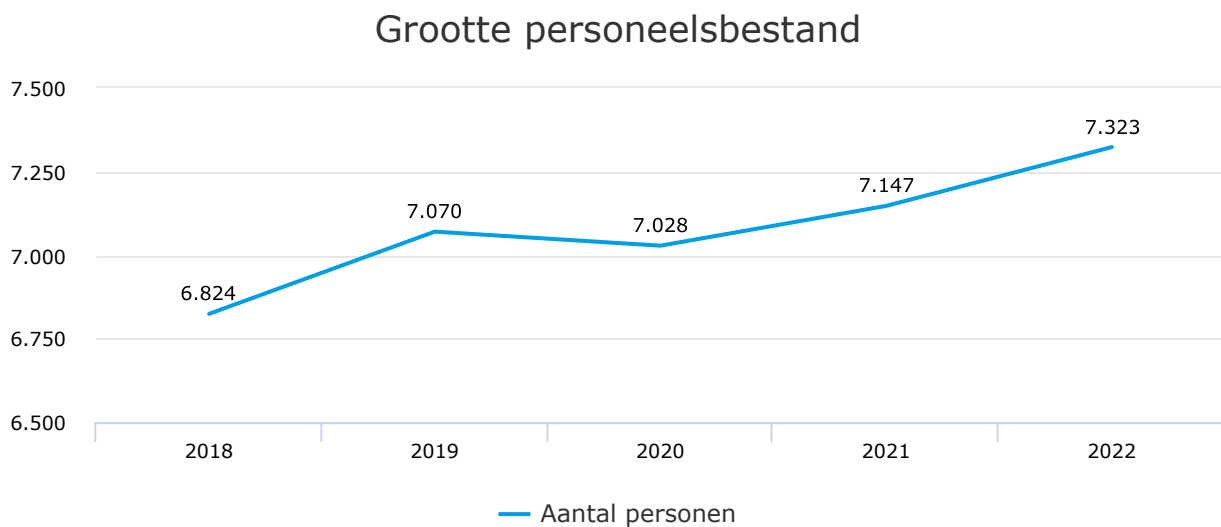
Bijlage 5: Personeel in cijfers

In deze bijlage worden enkele personele kengetallen van 2022 in relatie tot voorgaande jaren grafisch gepresenteerd. Onder elke grafiek staat een korte toelichting.

1. Samenstelling personeelsbestand

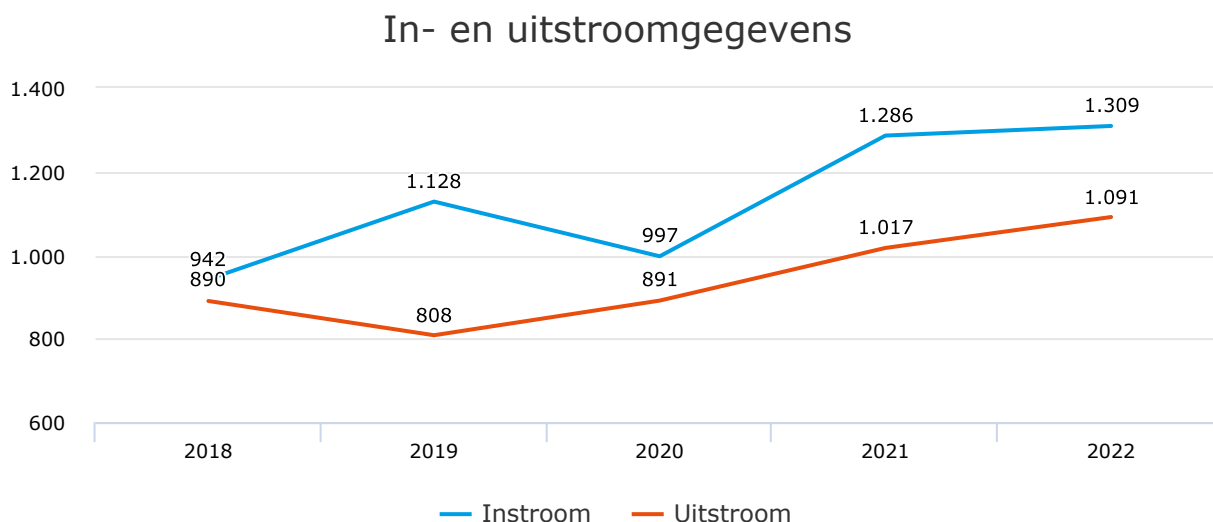
Achtereenvolgens worden de cijfers van het totale personeelsbestand van Ons Middelbaar Onderwijs en de instroom- en uitstroomgegevens weergegeven.

1.1. Grote personeelsbestand

Het totaal aantal personeelsleden dat in 2022 in dienst is, is gestegen ten opzichte van 2021. Na de eerdere stijging van personeelsleden in 2021 en het jaar 2019 (de stijging in 2019 was het gevolg van een bestuursovername van Stichting Metameer), is ook in 2022 een stijging van personeelsleden zichtbaar. De stijging is wederom veroorzaakt door aantrekken van extra personeel met het extra geld vanuit het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) voor het herstel en ontwikkeling van het onderwijs ten gevolge van de Coronapandemie.

1.2 In- en uitstroomgegevens

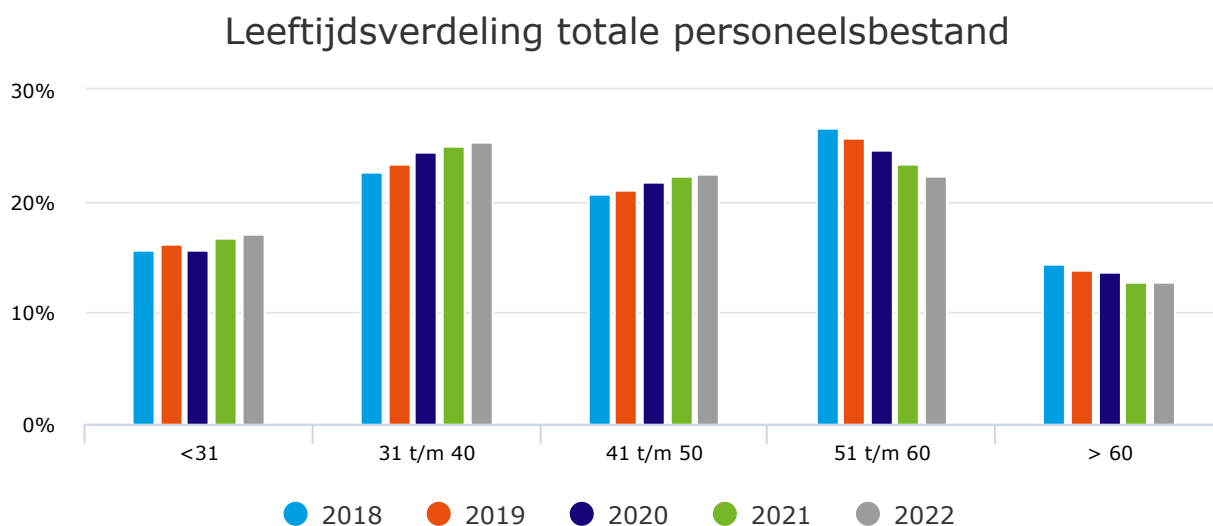
Het betreft het totaal aantal personen (inclusief bureau en Raad van Bestuur) dat in dienst is getreden of uit dienst is gegaan, maar ook uitbreidingen of inkortingen van de betrekkingssomvang bij Ons Middelbaar Onderwijs.

2. Verdeling naar categorieën

Achtereenvolgens wordt een aantal grafieken weergegeven die betrekking hebben op de verdeling van het personeelsbestand naar diverse categorieën. Het betreft:

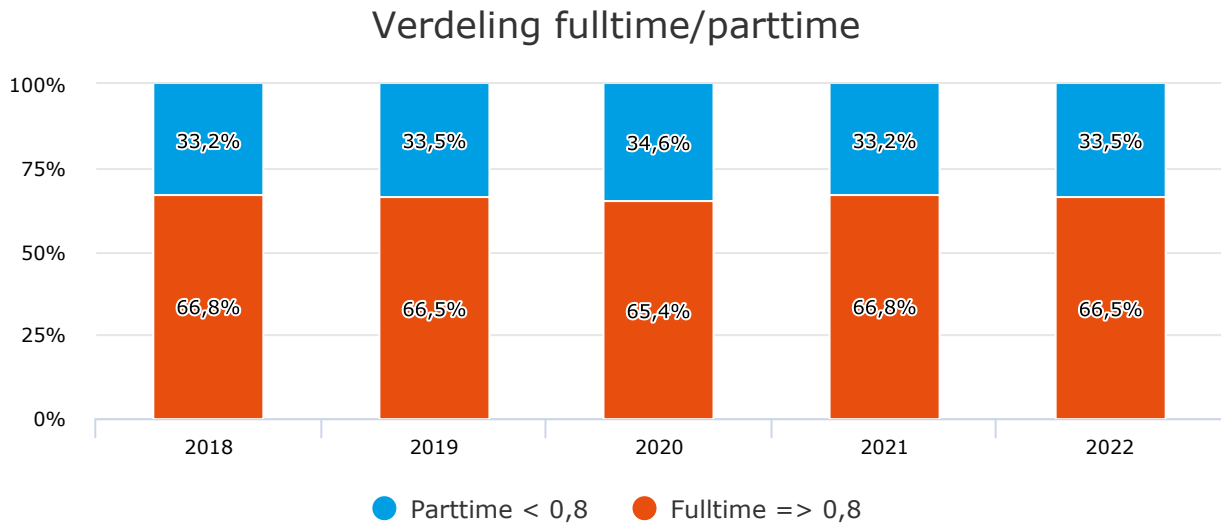
1. uitsplitsing naar leeftijdscategorieën;
2. verdeling in fulltime en parttime aanstellingen;
3. vaste en tijdelijk aanstellingen;
4. verhouding docenten in LB, LC en LD/LE (functiemix);
5. verdeling man en vrouw;
6. verdeling naar vrouw en man in leidinggevende posities.

2.1 Leeftijdsverdeling totale personeelsbestand

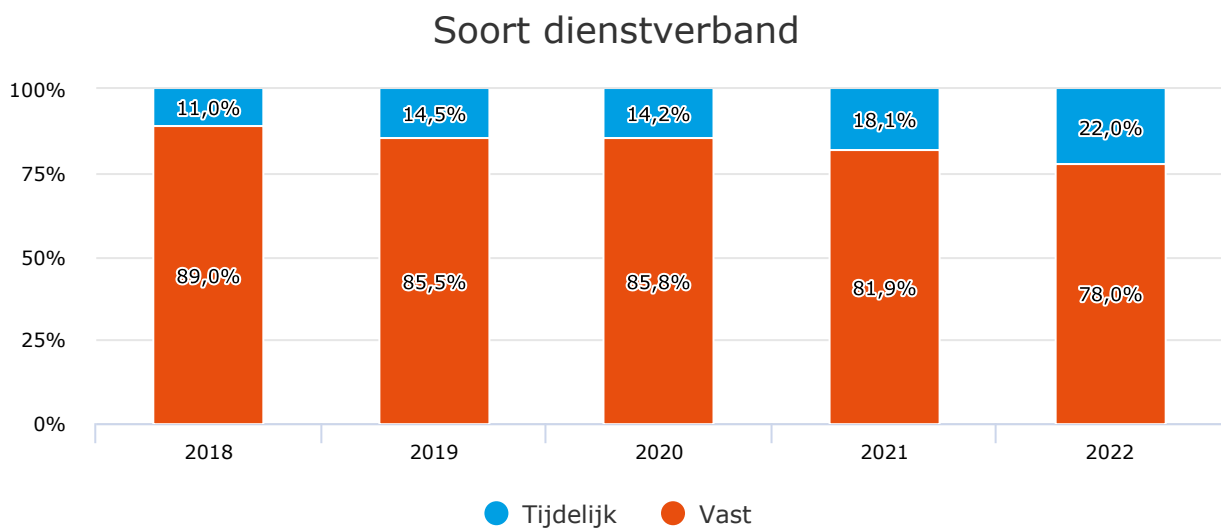

De (gewogen) gemiddelde leeftijd (44,3 jaar) van het personeelsbestand is in 2022 nagenoeg gelijk aan 2021 (44,5 jaar).

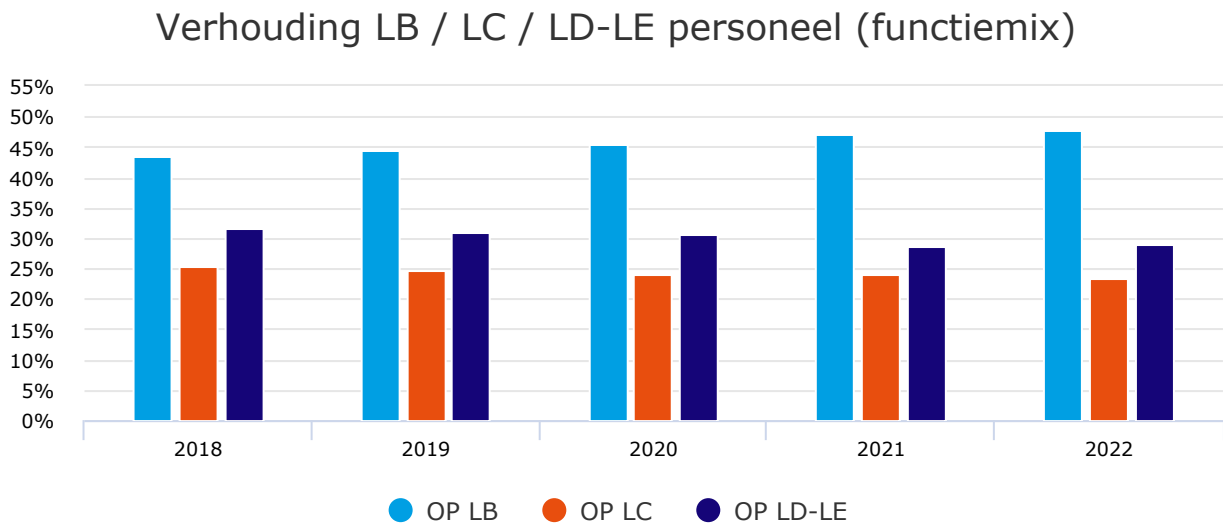
2.2 Verdeling fulltime/parttime

2.3 Soort dienstverband

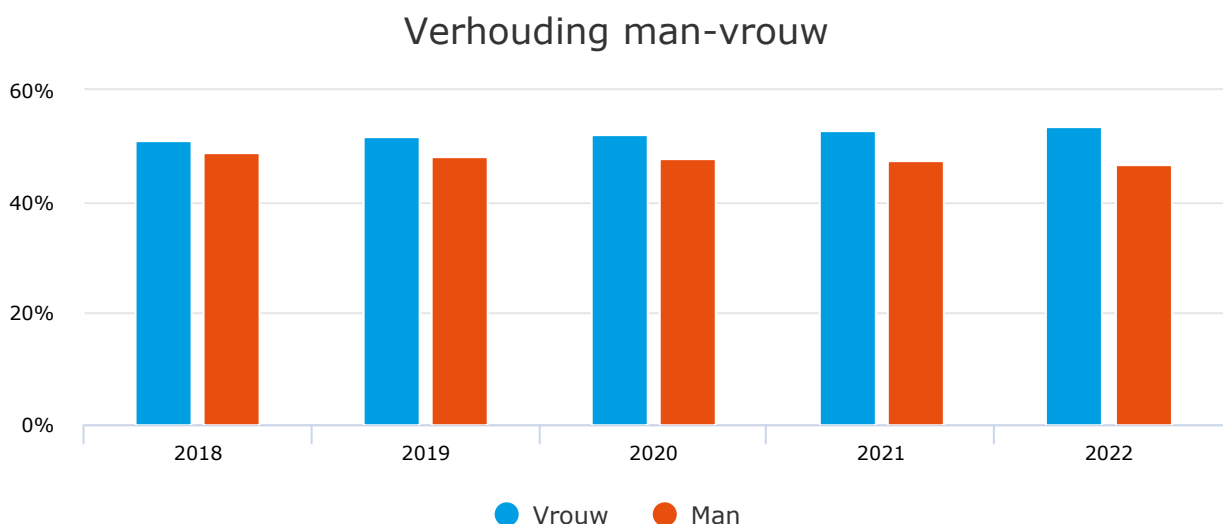
2.4 Verhouding LB / LC / LD-LE personeel (functiemix)

Voor de berekening van de verhouding van de LB-LC-LD/LE categorieën zijn de definities gebruikt zoals bij de regeling functiemix gelden, waarbij de salarisschaal leidend is. Personen met een salarisgarantie worden geteld in de categorie waarop het salaris daadwerkelijk wordt gebaseerd.

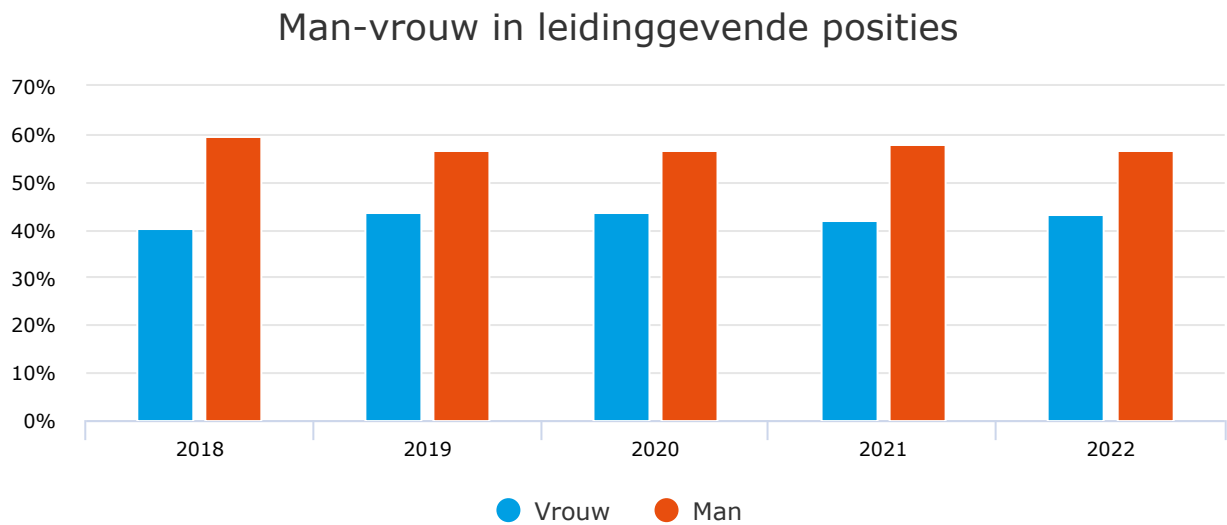
Door de landelijke regelgeving in 2014 is de beoogde streefformatie vervangen door een maatwerkafspraken functiemix, welke op basis van beschikbare middelen is vastgesteld. De verhouding van de LB, LC en LD/LE formatie laat in 2022 een licht verloop zien van LC naar LB en LD/LE.

2.5 Verhouding man-vrouw

2.6 Man-vrouw in leidinggevende posities

Het betreft in dit geval alleen de verdeling in de functies rector/algemeen directeur, directielid/conrector en directeur. Andere functies met leidinggevende taken zijn niet meegenomen in deze vergelijking.

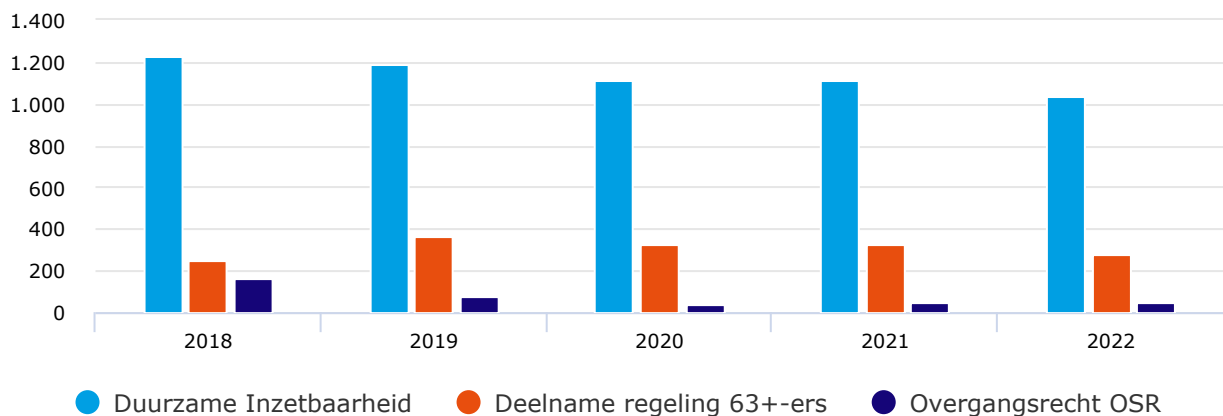
3. Overig

Naast de verdeling van het personeelbestand in categorieën is er een aantal kengetallen vastgesteld op basis van arbeidsvoorwaardelijke regelingen, zoals:

1. gebruik regeling duurzame inzetbaarheid OMO
2. gebruik deelname 63+regeling
3. gebruik overgangsrecht OSR
4. gebruik overgangsrecht Bevordering Arbeidsparticipatie Ouderen (BAPO)
5. gebruik ouderschapsverlof
6. aantal LIO-ers/stagiaires.

3.1 Regeling duurzame inzetbaarheid OMO/deelname regeling deeltijdontslag oudere werknemers/overgangsOSR

Regeling duurzame inzetbaarheid OMO/deelname regeling deeltijdontslag oudere werknemers/overgangsOSR

Regeling duurzame inzetbaarheid

Op basis van de CAO-OMO, hoofdstuk F, bestaat de mogelijkheid om deel te nemen aan de regeling duurzame inzetbaarheid. Elk personeelslid van 57 jaar en ouder heeft tot de pensioenleeftijd recht op verlaging van de jaartaak met 10% tegen een eigen bijdrage van 30%. Voor de categorie OOP in de loonschalen 1 t/m 8 geldt een eigen bijdrage van 20%. In totaal maken van de potentieel 1.674 personen van 57 jaar en ouder er in het kalenderjaar 2022 1.034 personen gebruik van deze regeling.

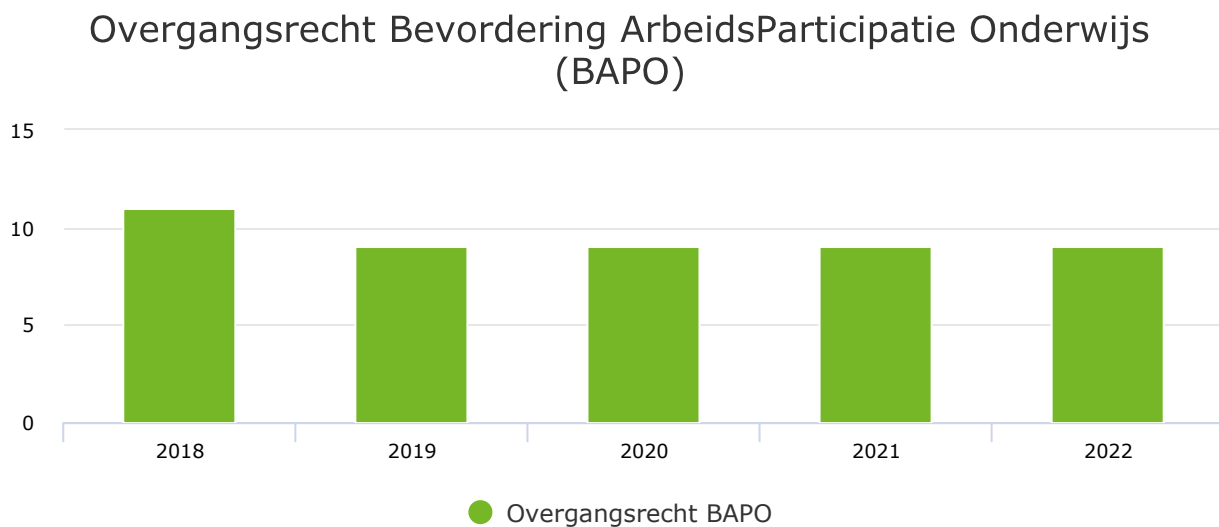
Regeling facilitering deeltijdontslag oudere werknemers (onderdeel stimuleren instroom jongere werknemers)

Per 1 augustus 2015 is het voor oudere medewerkers (63+) mogelijk gebruik te maken van deeltijdontslag om de instroom van jongere medewerkers te stimuleren. Dit betekent dat, onder voorwaarden, een personeelslid voor 0,2 fte taakvermindering krijgt als hij voor 0,2 fte ontslag neemt (of de verdeling 0,1 fte taakvermindering en 0,1 fte ontslag bij een betrekkingsomvang van 0,7 fte). Voor de teruggang in fte kan hij gebruik maken van het ABP Keuzepensioen. Door het verlof en ontslag ontstaat er 0,4 fte (of 0,2 fte) vacatureruimte die ingezet kan worden om werkgelegenheid te creëren of behouden voor jonge werknemers. In 2022 maken er van de 381 personen van de 63+-ers met een betrekkingsomvang van 0,7 wtf en hoger 276 personen (=72%) gebruik van deze regeling.

Overgangsrecht OMO Seniorenregeling (overgangs OSR)

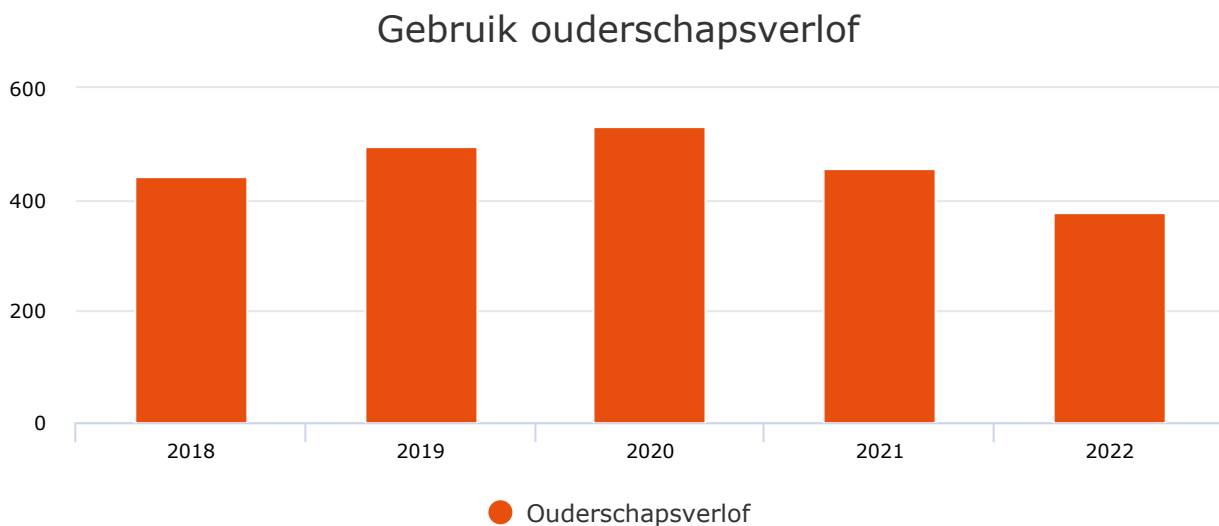
Door de nieuwe regeling duurzame inzetbaarheid per 1 augustus 2015 geldt dat, onder voorwaarden, de nog niet-genoten OSR als overgangsrecht OSR opgenomen kan worden. Ook voor de categorie 52 tot 57 jaar geldt, onder voorwaarden, een overgangsrecht OSR. In voorkomende gevallen is ook een eigen bijdrage, conform de regeling duurzame inzetbaarheid, van toepassing. In 2022 maken 50 personen gebruik van het overgangsrecht OSR.

3.2 Overgangsrecht Bevordering ArbeidsParticipatie Onderwijs (BAPO)

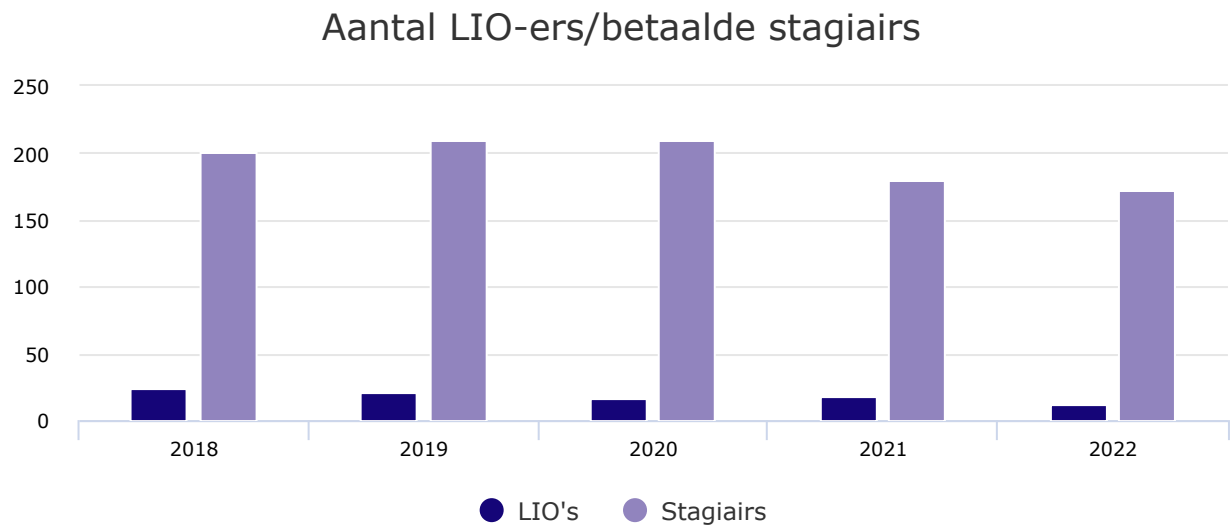
Voor personeelsleden van 52 jaar en ouder is op basis van de CAO-OMO, onder bepaalde voorwaarden, nog het overgangsrecht BAPO van toepassing. Voor 170 (vanaf 52 jaar) of 340 (vanaf 56 jaar) klokuren per jaar kan werktijdverkorting worden 'gekocht'. In het verleden is dit overgangsrecht onderdeel geweest van de afspraken omtrent arbeidsvoorwaarden op het moment dat deze scholen zijn overgekomen naar OMO. In 2022 maken nog 9 personen gebruik van het overgangsrecht BAPO.

3.3 Gebruik ouderschapsverlof

Op basis van de CAO-OMO bestaat de mogelijkheid om betaald ouderschapsverlof op te nemen. Het recht op ouderschapsverlof op basis van de Wet Arbeid en Zorg is eveneens onderdeel van de CAO-OMO. In het kalenderjaar 2022 hebben 379 personen gebruik gemaakt van de regeling betaald ouderschapsverlof.

3.4 Aantal LIO-ers/betaalde stagiairs

Bijlage 6: Regionale samenwerkingsverbanden passend onderwijs

Nummer	Naam	Deelnemende scholen
VO-25-07	Stichting Samenwerkingsverband VO-ROC Nijmegen en omgeving	Merletcollege Elzendaalcollege Metameer
VO-30-01	Stichting Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs Bergen op Zoom e.o.	OMO Scholengroep Bergen op Zoom e.o. Roncalli Scholengemeenschap
VO-30-02	Samenwerkingsverband VO in de regio Roosendaal	OMO scholengroep Tongerlo
VO-30-03	Stichting Regionaal Samenwerkingsverband Breda en omgeving	Munnikenheide College Kwadrant Scholengroep (Locatie Hanze College)
VO-30-04	Stichting Samenwerkingsverband passend onderwijs VO Tilburg e.o.	2College De Nieuwste School Mill Hill College Kwadrant Scholengroep (Locatie Cambreur College) Sint-Odulphuslyceum Theresialyceum
VO-30-05	Stichting Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs De Meierij	Gymnasium Beekvliet Jacob-Roelandslyceum Sint-Janslyceum Jeroen Bosch College Rodenborch-College Maurick College Bossche Vakschool Van Maerlant Baanderherencollege vmbo Baanderherencollege praktijkonderwijs
VO-30-06	Samenwerkingsverband VO Brabant Noordoost	Fioretti College Maaslandcollege Zwijzen College Veghel
VO-30-07	Regionaal Samenwerkingsverband voor passend onderwijs Eindhoven en Kempenland	Parmant Scholen Eckartcollege Rythovius College Sondervick College Scholengemeenschap Were Di Van Maerlantlyceum

VO-30-08	Stichting Samenwerkingsverband Passend Onderwijs VO-VSO Helmond-Peelland	OMO Scholengroep Helmond Instelling Voortgezet Onderwijs Deurne Varendonck College
VO-30-09	Stichting Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs De Langstraat	OMO Scholengroep De Langstraat

Bijlage 7: Toelichting uitvoering doelen op Passend Onderwijs

Toelichting op:

- de doelen in het kader van passend onderwijs waarvoor middelen vanuit de lumpsum zijn uitgegeven;
- de doelen in het kader van passend onderwijs waarvoor middelen vanuit het samenwerkingsverband (swv) zijn uitgegeven;
- hoe, in samenwerking met de stakeholders, tot die doelen gekomen is.

samengevat per samenwerkingsverband:

VO-25-07 Stichting Samenwerkingsverband VO-ROC Nijmegen e.o.

Binnen ons samenwerkingsverband, zetten we in op versterking van de basisondersteuning op alle VO-scholen. Wat we onder deze gezamenlijke ambitie verstaan, is in het ondersteuningsplan van het samenwerkingsverband uitgewerkt. Door de drie OMO-scholen binnen ons samenwerkingsverband wordt op schoolniveau vanuit de lumpsum ingezet op borging van basisondersteunings-voorzieningen zoals een orthopedagoog, ondersteuningscoördinator, dyslexiecoach, trainingen sociaal emotioneel leren, executief functioneren, check in-check-out en opvang van leerlingen. De mate waarin deze voorzieningen geboden worden, is mede bepaald door een aanvulling vanuit de middelen van het samenwerkingsverband, te weten: een vaste voet per locatie en een bedrag per leerling dat jaarlijks wordt vastgesteld zgn. subsidie basisondersteuning. Het betreft 'geormerkte' middelen voor versterking van de basisondersteuning. De subsidie basisondersteuning wordt ook gebruikt voor het versterken van het docent handelen (coaching en training). Daarnaast bieden begeleiders passend onderwijs in dienst van het samenwerkingsverband ondersteuning op alle scholen: een vast aantal dagdelen per school voor leerlinggerichte ondersteuning en versterking van de basisondersteuning. Consulents van het samenwerkingsverband zijn op afroep beschikbaar voor advies en bemiddeling. Het scholingsaanbod van het samenwerkingsverband is ook op versterking van de basisondersteuning gericht. Scholen leggen jaarlijks en kwalitatieve en kwantitatieve verantwoording af over de besteding van de gelden en het samenwerkingsverband voert spiegelgesprekken met de scholen

Een sterke basisondersteuning zorgt ervoor dat er minder een beroep hoeft te worden gedaan op bovenschoolse arrangementen zoals het Flex College (onderwijs en begeleiding van leerlingen met externaliserende en internaliserende problematiek) en MC Kwadraat voor dubbel bijzondere leerlingen. Mocht het nodig zijn dan kan voor extra ondersteuning een budget worden aangevraagd zoals een overstappakket SO-VO of een onderwijs-zorgarrangement. In voorkomende gevallen wordt extern ondersteuning ingekocht. Naast curatieve interventies ligt de nadruk toch vooral op preventie.

Ons samenwerkingsverband strekt zich uit over drie provincies. We werken in de regio zuid, een gebied dat bijna volledig samenvalt met de Gemeente Land van Cuijk, de regio waar de drie OMO-scholen in vallen, steeds intensiever samen met onze partners (CJG, Sociom, RBL-BNO, GGD, GGz, Synthese, PO, PrO, VSO, MBO en bedrijven) om ziekteverzuim terug te dringen, schooluitval en thuiszitten te voorkomen en een goede doorstroom naar arbeid of vervolgonderwijs voor onze leerlingen te realiseren. Het samenwerkingsverband ondersteunt pilots om die samenwerking te versterken. Vanuit co-creatie met de basisscholen worden trainingen PO-VO georganiseerd. Daarnaast nemen een aantal scholen deel aan een pilot om ziekteverzuim terug te dringen en participeren de drie OMO-scholen in ons samenwerkingsverband aan het project STORM (depressie-en suïcidepreventie). In 2022 hebben het Elzendaalcollege, Merletcollege en Metameer een gezamenlijke projectvoorstel 'Jeugdconsulent in de school' bij de gemeente ingediend en is een start gemaakt met het

opstellen van een Regieplan Inclusief voortgezet onderwijs binnen Land van Cuijk en Maasduinen. Binnen ons samenwerkingsverband hebben we de ambitie en motivatie om tot inclusiever onderwijs te komen. We doen al ervaring op met symbiose onderwijs, ook in onze regio. Daarnaast streven we als samenwerkingsverband naar meer kansgelijkheid. In het in 2022 vastgestelde Ondersteuningsplan 2023-2026 komen deze thema's terug.

VO-30-01 Stichting Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs Bergen op Zoom e.o

De ondersteuning binnen het onderwijs wordt zoveel mogelijk afgestemd op de behoefte van de leerling. De middelen zijn ingezet om de basisondersteuning te verstevigen en te verbeteren en om leerlinggericht maatwerk te leveren waar nodig.

De lijnen tussen de interne ondersteuning en stakeholders zijn kort. Doelen worden vastgelegd in samenspraak met alle partijen.

Door continue evaluatie met schriftelijke verslaglegging met leerlingen/ouders, medewerkers en externen wordt de inzet van ondersteuning gevolgd. Bij constatering van discrepantie tussen de benodigde zorg en uitgevoerde zorg wordt deze weer op elkaar afgestemd. Vanuit kwaliteitszorg op de scholen zelf alsook vanuit het samenwerkingsverband wordt er gemonitord op basis van verantwoordingen en op basis van evaluaties.

VO-30-02 Samenwerkingsverband VO in de regio Roosendaal

De prioriteiten in 2022 lagen voor ons samenwerkingsverband op onderstaande zaken:

- Ontwikkeling ondersteuningsklassen vmbo en herschikking lwoo- en lichte ondersteuning.
- Ouder- en jeugdsteunpunt ontwikkelen en in bedrijf brengen
- Visievorming duurzaam HB beleid en ontwikkeling dekkend aanbod met ondersteuningsklas HB
- Evaluatie BSVZ en ontwikkeling naar hybride model.
- Onderzoek samenwerking swv po-vo

Daarnaast heeft de RvT een zelfevaluatie gehad. De scheiding van rollen vraagt mogelijk om een ander governance model. Dit wordt de komende periode verder onderzocht.

VO-30-03 Stichting Regionaal Samenwerkingsverband Breda e.o.

Vanuit het ondersteuningsprofielplan wordt jaarlijks via Perspectief op Scholen het ondersteuningsprofiel van de scholen van het samenwerkingsverband opgesteld. De OMO scholen in dit samenwerkingsverband voldoen aan de afgesproken basisondersteuning. Op de scholen zijn verschillende specialisten aanwezig, zowel vanuit de school, het samenwerkingsverband of derden (zoals jeugdmaatschappelijk werk of de jeugdarts). Bepaalde voorzieningen zijn binnen de school beschikbaar (bijvoorbeeld time-out voorziening met begeleiding, pre-entreegroep, observatieklas of een tussenvoorziening/rebound). Aanbod executieve functies is extern beschikbaar, aanbod voor dyscalculie, dyslexie, sociaal emotionele ontwikkeling, spraak/taal, preventieve signalering van leer-, opgroei- en opvoedproblemen en preventieve signalering van leesproblemen zijn op de scholen aanwezig.

VO-30-04 Stichting Samenwerkingsverband passend onderwijs VO Tilburg e.o. (Portfolio)

Het beleid van Portfolio is erop gericht stapsgewijs de basisondersteuning te versterken. Daarbij wordt uitgegaan van het onderwijs- en ondersteuningsaanbod zoals dat nu in het werkgebied van het samenwerkingsverband is vormgegeven. Er is voor gekozen om voort te bouwen op de kwaliteit en de verworvenheden van het huidige onderwijs- en ondersteuningsaanbod. De belangrijkste doelen worden hieronder nader beschreven. De middelen van het samenwerkingsverband zijn op hoofdlijnen conform deze doelstellingen uitgegeven. In de praktijk verdeeld over negen boxen.

- Box 1: Afdracht vso
- Box 2: Afdracht lwoo en pro
- Box 3: Basisondersteuning vo
- Box 4: Versterking basisondersteuning
- Box 5: Toelaatbaarheid (tc)
- Box 6: Bovenschoolse voorzieningen (arr)
- Box 7: Beheer en bestuur
- Box 8: Activiteiten voor scholen
- Box 9: Innovatie

De middelen vanuit het samenwerkingsverband zijn niet voldoende om de basis ondersteuning vorm te geven. Omdat de OMO-scholen de doelen die binnen het samenwerkingsverband worden nagestreefd van groot belang vindt worden ook middelen vanuit de lumpsum ingezet om met name de basisondersteuning goed vorm te kunnen geven.

1. Basisondersteuning en Schoolondersteuningsprofiel

Leerlingen die meer begeleiding behoeven hebben recht op passende ondersteuning. De school van inschrijving is hiervoor verantwoordelijk (zorgplicht). De basisondersteuning beschrijft het minimum ondersteuningsniveau dat verwacht wordt van álle scholen. Leerwegondersteuning is een onderdeel van de basisondersteuning voor leerlingen van het vmbo en specifiek aanbod voor meer- en hoogbegaafde leerlingen is een onderdeel van de basisondersteuning voor leerlingen op het havo/vwo. Portfolio streeft naar een zo groot mogelijke diversiteit in het ondersteuningsaanbod van de verschillende scholen, zodat álle scholen gezamenlijk een samenhangend geheel van ondersteuningsvoorzieningen ontwikkelen voor alle leerlingen van de regio. (Referentie: pagina 15 Ondersteuningsplan Portfolio 2019-2023)

Op de scholen zijn verschillende specialisten aanwezig, zowel vanuit de school, het samenwerkingsverband of derden (zoals jeugdmaatschappelijk werk of de jeugdarts). Bepaalde voorzieningen zijn binnen de school beschikbaar (bijvoorbeeld time-out voorziening met begeleiding,). Aanbod voor dyscalculie, dyslexie, sociaal emotionele ontwikkeling, spraak/taal, preventieve signalering van leer-, opgroei- en opvoedproblemen en preventieve signalering van leesproblemen zijn op de scholen aanwezig.

In ons samenwerkingsverband investeren we in een levend kennisnetwerk dat aansluit op de grote diversiteit aan leerlingen en hun ondersteuningsvragen. Portfolio stimuleert het delen van expertise en samenwerking tussen scholen (vo-vo, vo-vso en vso-vso) om de kans op maatwerk voor leerlingen te vergroten.

We organiseren dat scholen meer bij elkaar in de keuken kijken, toegang hebben tot elkaars best practices, weet hebben van elkaars (specialistische) kennis en die ook breed beschikbaar stellen.

2. Versterking Basisondersteuning

De ondersteuning op de scholen is zichtbaar, concreet en meetbaar gemaakt met behulp van het instrument Perspectief Op School. De vo-scholen in ons samenwerkingsverband toetsen zichzelf jaarlijks aan het gedefinieerde minimumniveau voor basisondersteuning (zelfevaluatie). Het instrument daartoe heet Perspectief op School en is ontwikkeld door de Onderwijs Innovatie Groep. Deze toetsing wordt tevens gebruikt om het schoolondersteuningsprofiel te actualiseren. (Referentie: pagina 16 Ondersteuningsplan Portfolio 2019-2023) In 2020 zal elke school zichzelf toetsen (via PoS) aan deze concrete uitwerking van de basisondersteuning. Deze meting biedt richting voor het maken van een ontwikkelplan voor de 'versterking van de basisondersteuning' als een gezamenlijke opdracht gesteld in ons ondersteuningsplan. Middels interne audits wordt de kwaliteit van het ondersteuningsaanbod vergeleken en bespreekbaar gemaakt. Alle scholen hebben in 2020 hun schoolondersteuningsprofiel (SOP) geactualiseerd, waarin duidelijk wordt gemaakt in hoeverre de school voldoet aan het vereiste niveau van basisondersteuning, waar ontwikkelpunten liggen en op welk terrein er in de school extra ondersteuning of arrangementen beschikbaar zijn. Extra ondersteuning Voor leerlingen met specifieke ondersteuningsbehoeften die de basisondersteuning overstijgen, stelt de school een ontwikkelingsperspectief op (OPP). (Referentie: pagina 16 Ondersteuningsplan Portfolio 2019-2023) Ambulante begeleiders (toekomstige schoolcoaches) zijn met name bedoeld ter

ondersteuning van docenten; zodat de docenten zelf de passende begeleiding kunnen bieden aan de leerlingen. Uiteraard zullen de schoolcoaches ook (blijven) ondersteunen op individueel maatwerk voor leerlingen.

Voor leerlingen die net iets meer ondersteuning nodig hebben is er binnen Portvolio boven schoolse voorzieningen en zijn speciale arrangementen mogelijk.

3. Speciaal Onderwijs

Als de reguliere school niet (meer) aan de onderwijsbehoeften van een leerling kan voldoen, volgt aanvraag TLV voor een verwijzing naar het vso waar speciale ondersteuning beschikbaar is. Voor leerlingen die voldoen aan de pro-criteria is na afgifte TLV pro praktijkonderwijs beschikbaar.

De doelen van het samenwerkingsverband zijn tot stand gekomen in overleg met het scholen overleg. In het scholenoverleg zijn alle directeuren van de betrokken scholen vertegenwoordigd. Na een positief advies van het scholen overleg wordt de begroting voorgelegd aan de OPR (waardoor ook ouders en medewerkers betrokken zijn) en ook formeel vastgesteld door het bestuur. In informele overleggen met het werkveld waaronder de ondersteuning coördinatoren wordt de vinger aan de pols gehouden over de juistheid en haalbaarheid van de gestelde doelen.

VO-30-05 Stichting Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs De Meierij

Om aan de opdracht te kunnen voldoen aan alle leerlingen in het voortgezet onderwijs in deze regio Passend Onderwijs te bieden, werken 17 scholen voor voortgezet onderwijs en 7 scholen voor speciaal voortgezet onderwijs binnen dit samenwerkingsverband nauw samen. Deze samenwerking krijgt vorm in de basisondersteuning, extra ondersteuning en specialistische ondersteuning.

Binnen de basisondersteuning wordt naast de gebruikelijke ondersteuning van ondersteuners passend onderwijs (OPO), zowel ingezet op preventieve als op curatieve trainingen aan scholen vanuit groepsdynamische principes.

Eveneens wordt, met medefinanciering van het samenwerkingsverband, een training aangeboden aan mentoren, docenten en onderwijsassistenten ter versterking van het pedagogisch-didactisch klimaat: Onderwijs op Maat of bijvoorbeeld een training over begeleiding voor hoogbegaafde leerlingen. Alle trainingen worden gegeven volgens het train-de-trainer principe, dat wil zeggen dat bij alle trainingen een eigen docent aanwezig is om kennis op te bouwen en het aanbod te borgen. Kennis en goede voorbeelden worden gedeeld. De extra ondersteuning wordt vormgegeven in arrangementen; overstaparrangementen (voor leerlingen die vanuit het VSO naar het reguliere VO gaan), specialistische arrangementen waarin deskundigheid vanuit de Mytyschool en de het Zuiderbos College word ingezet om leerlingen op reguliere scholen te ondersteuning en de bovenschoolse voorziening. Voor sommige leerlingen is het specialistisch onderwijs (tijdelijk) het best passend. In de regio de Meierij zijn zeven scholen voor specialistische aanbod die met elkaar een dekkend netwerk zijn voor alle niveaus van het vso. Twee van deze scholen werken samen met reguliere scholen in symbiose aan onderwijs. Een derde project is in de maak.

Samen met de collega's van swv po De Meierij en met de partners van het mbo en regionale arbeidsmarktregio werken we aan doorlopende leerlijnen. Deze doorlopende leerlijnen zijn belangrijk voor onze leerlingen om hen zo soepel mogelijk te kunnen laten doorstromen van po naar vo, naar een andere school, vervolgonderwijs, werk of dagbesteding. De leerlijnen moeten zoveel mogelijk aansluiten bij de ondersteuningsbehoefte en het leerproces van de leerling.

Er vinden met regelmaat evaluaties plaats van het ondersteuningsaanbod en worden de doelen besproken. Dit gebeurt zowel intern als extern. In deze evaluaties komen alle vormen van de aangeboden ondersteuning aan bod. Hiertoe is ook een kwaliteitssysteem (waaronder vragenlijst perspectief op scholen) ingevoerd. Voorts vinden er ook jaarlijks gesprekken plaats met de gemeentes, maatschappelijk werk, leerplicht, de GGD (o.a. de resultaten en aanbevelingen van en uit de screening van GGD) en bureau Halt.

VO-30-06 Samenwerkingsverband VO Brabant Noordoost

De collectieve ambitie van het samenwerkingsverband is om jongeren vanuit een reguliere VO-school door te laten stromen naar vervolgonderwijs of arbeid. Als jongeren ondersteuning nodig hebben dan bieden we deze bij voorkeur binnen de muren van een reguliere VO-school. School is immers een afspiegeling van de maatschappij waar jongeren in leven. Indien regulier VO onvoldoende ondersteuningsmogelijkheden geeft, dan kunnen jongeren gebruik maken van een specialistische onderwijsvoorziening waar eveneens toegewerkt wordt naar passende doorstroom. We hechten groot belang aan thuisnabijheid: opgroeien en onderwijs volgen in de eigen sociale omgeving. We delen de verantwoordelijkheid voor de ontwikkeling van jongeren in de driehoek jongere-ouders-school. Om deze doelen te bereiken hebben zowel het Maasland college, het Zwijsen College en het Fioretti College investeringen gedaan die bovenop de financiering komen vanuit het samenwerkingsverband.

Stakeholders zijn het toeleverend primair onderwijs, ouders, jeugdhulp/jeugdzorg en collega scholen binnen het samenwerkingsverband.

Elke school biedt basisondersteuning bestaande uit het reguliere onderwijsproces en trajectvoorziening. Het Fioretti en het Zwijsen hebben in 2022 ook de voorziening Koersklas geboden. Dat valt onder extra ondersteuning.

VO-30-07 Regionaal Samenwerkingsverband voor passend onderwijs Eindhoven en Kempenland

Middelen zijn uitgegeven aan specialisten in de school, die complexe casussen oppakken. Het gaat om inzet van orthopedagogen en schoolpsychologen. Het gaat om het bieden van ondersteuning en begeleiding om te voorkomen dat leerlingen uitvallen, studievertraging oplopen en/of niet presteren conform hun capaciteiten. De doelen die door het samenwerkingsverband zijn geformuleerd betreffen het mogelijk maken van thuisnabij onderwijs. Recentelijk is daarbij gekomen dat we werken aan de samenwerking met de jeugdhulp (in het vmbo) en het voorkomen en aanpakken van depressiviteit van leerlingen (STORM).

Er wordt intensief overleg gevoerd met de gemeentes (OOGO), de OPR en het samenwerkingsverband PO.

Het schoolondersteuningsplan geeft aan wat er in het kader van het ondersteuningsplan geboden kan worden. Er vindt jaarlijks een 'rondje langs de velden' plaats van de directeur van het samenwerkingsverband met een beleidsmedewerker. Verder wordt via Helder havo vwo een bovenschoolse ondersteuningsvoorziening geboden die leerlingen met een havo/vwo-niveau en een diagnose ASS en/of ADHD of een vergelijkbare ondersteuningsbehoefte regulier voortgezet onderwijs biedt.

VO-30-08 Stichting Samenwerkingsverband Passend Onderwijs VO- VSO Helmond-Peelland

SWV Helmond-Peelland VO heeft als doelstelling onderwijs aan te bieden aan alle leerlingen in haar regio met als doel dat jongeren actief en zo zelfstandig mogelijk participeren in de samenleving. Zij hanteert daarbij de volgende uitgangspunten: thuisnabijheid, samen verantwoordelijk met alle partijen, betrekken van ouders, en doelmatig en opbrengstgericht werken zodat zoveel mogelijk middelen kunnen worden ingezet op de werkvloer. De middelen zijn uitgegeven aan arrangementen (zeer divers: Extra toegang, Syntheseklas, Plusvoorziening, Integratieklas, Preportaal, Symbioseklas, tlv-pro, tlv-vso, ambulante ondersteuning, inzet Autismesteunpunt). Bij het toekennen van een arrangement, wat altijd via de ACT gaat (die hierover een advies geeft), worden ook de te behalen doelen besproken en gemonitord. Daarnaast zijn er middelen aan de vo-scholen afgedragen: middelen populatiebepoortering (voorheen lwoo), en middelen om de vereveningsopgave (waarvoor vo-scholen de rekening krijgen van DUO) te compenseren. Als in de begroting middelen overblijven (prognose) worden deze uitgekeerd bij het vaststellen van de begroting (en later eventueel aangevuld na de eerste tertiaalrapportage) ten behoeve van de bekostiging voor de basisondersteuning

(doorstroomcoaching, inzet STORM, enz.). De doelen zijn de afgelopen 10 jaren in samenspraak met scholen, ACT en bestuur tot stand gekomen. Doelen en werkwijzen staan uitgebreid beschreven in het ondersteuningsplan. Behaalde resultaten staan in het jaarverslag. Er zijn periodiek evaluatiemomenten om op grond van resultaten te meten en na te gaan of investeringen effect hebben. Zowel op niveau van het samenwerkingsverband als op het niveau van de school. Het school ondersteuningsprofiel wordt jaarlijks geëvalueerd. Door de mensen die bij de uitvoering betrokken zijn ook te betrekken bij de vaststelling van de plannen, wordt geborgd dat het beleid aansluit op de praktijk.

VO-30-09 Stichting Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs De Langstraat

Alle leerlingen goed onderwijs en goede ondersteuning bieden op basis van een doelmatige besteding van de middelen is nog steeds de maatschappelijke opdracht van het SWV. Het SWV zorgt voor een dekkend aanbod. In "De Langstraat" is echter geen school voor het VSO aangesloten. Het SWV heeft als doel gesteld dat het deelname percentage VSO maximaal 3,75% mag bedragen. Door stapsgewijs meer in te zetten op thuisnabij onderwijs in het reguliere VO is het streven om dit percentage op 1 februari 2026 te halen. Elk jaar zouden er 15 leerlingen minder doorverwezen moeten worden naar het VSO. Vanaf 2022 is er sprake van een overgangsjaar. De teldatum is verschoven van 1 oktober naar 1 februari. De nieuwe telling is gestart op 1 februari 2022.

De indexering in 2022 en een aantal aanvullende beschikkingen hebben ertoe geleid dat de begroting 2022 geen negatief, maar een positief resultaat kent. Via 9 programmaliijnen en 24 bijbehorende activiteiten wordt de opdracht vertaald naar concrete doelen waar ieder van de deelscholen invulling aangeeft. Hieronder staat een opsomming van een aantal van deze doelen (activiteiten) en in het kort de behaalde resultaten.

Het leveren van maatwerk heeft meer aandacht gekregen. De leden van het IOT, de ambulante begeleiders, LPA en de jeugdarts hebben intensiever contact gehad om de mogelijkheden van de ondersteuning bij de verschillende leerlingen te onderzoeken. Leerlingbesprekingen zijn gevoerd, waarin gericht op werkafspraken en acties is gestuurd. Verder zijn de mogelijkheden verkend om een paar leerlingen vanuit het speciaal onderwijs gedoseerd terug te plaatsen in het regulier onderwijs. Dit alles in nauw overleg tussen de VO en VSO school.

Op het gebied van talentvolle, c.q. (hoog)begaafde leerlingen, zijn de mogelijkheden van het maatwerk verder onderzocht. Gesprekken met docenten, ouders van talentvolle leerlingen en het basisonderwijs (Linus) zijn gevoerd.

Er is een time-In lokaal gerealiseerd waarin leerlingen met internaliserende problematiek "even op adem kunnen komen". Meer aandacht (in de vorm van tijd en geld) is in de zogenaamde "gouden weken" gestoken. Dit is een preventieve aanpak (in samenwerking met jongerenwerk, PO, kinderopvang en enkele verenigingen) die ook op gemeentelijk niveau een vervolg krijgt. Daarnaast is sterk ingezet op scholing.

Structuur, procedures en afspraken rondom de zorg/ondersteuning zijn tegen het licht gehouden en aangescherpt. Werkdocumenten (o.a. OPP, IZO-adviesaanvraag), stappenplannen, het zorgaanbod, de afspraken rond verzuim/calamiteiten/route naar de zorg zijn opnieuw bekeken, vastgesteld en geïmplementeerd.

Naast het bieden van basisondersteuning werken de scholen steeds nauwer samen met ondersteuners vanuit OC Leijpark, expertise centrum de Kracht, SMO, Leerplicht, GGD en het jongerenwerk Tavenu. Deze partijen zijn op de scholen aanwezig.

Het SWV heeft de functies van IOT, OT en ACT vastgesteld waardoor de scholen een vastgestelde procedure volgen met betrekking tot inzetten van zorg.

Bijlage 8: Instellingen voor hoger- en wetenschappelijk onderwijs

Instellingen waarmee de vereniging samenwerkt zijn:

Tilburg University (TiU)

- De Universitaire Lerarenopleiding Tilburg (ULT) is in samenwerking met Ons Middelbaar Onderwijs tot stand gekomen;
- De ULT is partner van alle academische opleidingsscholen van OMO: AOS-West-Brabant, AOS-Midden-Brabant, AOS-Oost-Brabant en AOS-Zuid-Oost-Brabant;
- ULT is partner van de leerateliers;
- De ULT participeert in de redactie van Script!;
- Ten behoeve van maatwerktrajecten voor leerlingen wordt samengewerkt met Tilburg University;
- Verschillende OMO-scholen participeren in het Wetenschapsknooppunt Brabant, onder andere voor profielwerkstukken en open dagen;
- Samenwerking op het terrein van het zogenoemde 'Econasium' en op het terrein van 'economie voor jou' met als doel de belangstelling voor economie onder middelbare scholieren te vergroten;
- Samenwerking met scholen in het kader van de Dag van de Filosofie;
- Samenwerking in het Palladio-programma;
- De ULT is betrokken als (co) promotor in promotietrajecten vanuit de OMO-beurs
- De ULT is betrokken bij de professionalisering van docent-onderzoekers en onderzoekscoördinatoren

Radboud Universiteit (RU), in het bijzonder met de Radboud Docenten Academie (RDA)

- Partner van alle AOS'en: AOS-West-Brabant, AOS-Midden-Brabant, AOS-Oost-Brabant en AOS-Zuid-Oost-Brabant;
- De RDA maakt deel uit van de redactie van Script!;
- RDA is partner in de leerateliers;
- De RDA is betrokken bij de professionalisering van docent-onderzoekers en onderzoekscoördinatoren

Technische Universiteit Eindhoven (TU/e), in het bijzonder de Eindhoven School of Education (ESoE)

- De ESoE is partner van alle AOS'en: AOS ol Oost-Brabant en AOS Zuidoost-Brabant;
- Verzorgt begeleiding van de technasia van OMO;
- Samenwerking met OMO-scholen voor profielwerkstukken en keuzedagen;
- Leerlingen van de Eindhovense OMO-scholen volgen bèta programma's bij de TU/e in het Pre-University College;
- Betrokken in de raden van advies van de OMO-scholen in Eindhoven;
- Samenwerking in het Palladio programma;
- ESoE participeert in de redactie van Script!;
- De ESoE is betrokken bij onderzoek op een aantal scholen;
- De ESoE is partner in de leerateliers.
- De ESoE is betrokken als (co) promotor in promotietrajecten vanuit de OMO-beurs
- De ESoE is betrokken bij de professionalisering van docent-onderzoekers en onderzoekscoördinatoren

Hogeschool van Rotterdam (HR)

- Deze is verbonden aan de Academische Opleidingsschool West en verzorgt het opleidingsonderwijs in de westhoek van Brabant;
- De HR verzorgt de opleiding voor de PIE-bevoegdheid in afstemming met AOS West

Fontys Hogescholen

- Hier vallen diverse lerarenopleidingen onder (Kunsten, Sport, PTH en FLOT). Met alle lerarenopleidingen werken OMO-scholen samen;
- Fontys en OMO hebben hun intensieve samenwerking sinds maart 2022 vastgelegd in een convenant. Er wordt samengewerkt op de volgende thema's:
  - Talentgericht opleiden, maatwerk en doorlopende leerlijnen
  - Opleiden en voortgezet professionaliseren van leraren
  - Verkenning en uitbreiding samenwerkingsvormen in opleiding en onderzoek.

Onder dit convenant vallen tal van activiteiten op het niveau van (een succesvolle doorstroom van) de leerlingen en het opleiden en professionaliseren van leraren.

Hogeschool Arnhem Nijmegen (HAN)

- Verbonden aan de Academische Opleidingsschool Oost en verzorgt het opleidingsonderwijs in de oosthoek van Brabant;
- De HAN is betrokken bij de professionalisering van schoolopleiders en werkplekbegeleiders;
- De Academie Educatie van de HAN is partner van de leerateliers
- Participeert in enkele raden van advies.

Avans Hogescholen

- Ten behoeve van maatwerktrajecten voor leerlingen wordt samengewerkt met Avans;
- Avans werkt samen met OMO aan schakelmodules voor leerlingen uit Havo 4 of 5.

Overzicht partnerschappen AOS

Hbo / wo	Lerarenopleiding	West	Midden	Noordoost	Zuidoost
hbo	Hogeschool Rotterdam	+	-	-	-
	Hogeschool Arnhem Nijmegen	-	-	+	-
	Fontys Lerarenopleiding Tilburg	+	+	+	+
	Fontys Sport Hogeschool	+	+	-	+
	Hogeschool voor de Kunsten	+	+	+	+
wo	Eindhoven School of Education	+	+	+	+
	Radboud Docenten Academie	+	+	+	+
	Universitaire Lerarenopleiding Tilburg	+	+	+	+
	TU/Delft	(+)	-	-	-

Bijlage 9: Zingeving en goed onderwijs

Samen goed op weg

November 2018

Voorwoord

'Goed onderwijs' richt zich op het laten opbloeien van iedere leerling. Het gaat niet alleen om het kwalificeren voor een vervolgopleiding of arbeidsloopbaan. Goed onderwijs gaat ook over leren samenleven en over het voorbereiden van jonge mensen als deelnemer aan de maatschappij. Voor een positieve groei van een mens is een sociale context, een gemeenschap nodig. Met elkaar geven we daaraan betekenis. De school is een leef- en leergemeenschap die bijdraagt aan een humane samenleving¹, waarin iedereen telt. Letterlijk in doen en laten realiseert de school 'goed onderwijs'².

'Goed onderwijs' is meer dan een technisch didactische uitwerking van een onderwijskundige opvatting of individueel leren³. Het is een ethisch begrip en stoelt op een visie op de gehele mens⁴ en een kijk op de samenleving.

Hoe komen we met elkaar betekenisvol in gesprek over dieperliggende opvattingen over 'goed onderwijs'? Niet iedereen gaat uit van traditioneel gedeelde visies⁵. Hoe kunnen we met andere woorden zingeving een proces laten zijn van luisteren, in gesprek zijn en verstaan⁶?

In deze tekst voorzien we de dialoog over identiteit van vier basisbegrippen: goed onderwijs, een goed mens, goed leven en goed handelen. We illustreren onze zoektocht met een metafoer van een reis. Hoe kunnen we in het dagelijks leven geïnspireerd raken door getoond gedrag? Gedrag maakt immers zichtbaar, wat zingeving en identiteit echt inhouden.

Als je de tocht aanvaardt naar Ithaka,
wens dat de weg dan lang mag zijn,
vol wederwaardigheden, vol belevenissen.
uit: Ithaka, K.P. Kavafis

Betekenisvolle waarden

In ons onderwijs staat de mens in relatie met anderen centraal. Leerlingen ontwikkelen hun talenten van hoofd, handen en hart langs de lijnen van de onderwijskundige visie van hun school. Docenten, staf, bestuur en schoolleiding ontplooiën zich op hun beurt om dit proces zo goed mogelijk te laten verlopen. Samen streven we naar 'goed onderwijs'.

'Goed onderwijs' motiveert mensen en verbindt alle deelnemers aan de schoolgemeenschap: leerlingen, ouders, leraren, andere medewerkers, bestuur en schoolleiding. Maar wat verbindt de schoolgemeenschap als het in diepere zin gaat om levensbeschouwelijke waarden? Hoe betekenisvol en inspirerend zijn dergelijke waarden voor de kwaliteit van 'goed onderwijs' en voor ons gedrag naar elkaar toe?

Het antwoord ligt niet voor het oprapen. We leven immers in een samenleving die steeds minder gemeenschappelijke tradities heeft. Vaker hebben collega's, ouders, bestuur en schoolleiding, maar ook medeleerlingen, binnen of buiten een geloofstraditie een persoonlijke visie ontwikkeld over wat voor hen het leven betekent en welk gedrag daarbij past. Leerlingen komen in aanraking met onderscheiden levensvisies. Diversiteit in levensbeschouwelijke opvattingen is een maatschappelijke realiteit⁷.

De reis

Hoe komen we vanuit individuele waardeoriëntaties tot gemeenschappelijk aanvaarde gedragingen en gedeelde doelen? Een metafoor kan het zoeken naar een antwoord op deze vraag verbeelden. En kan bovendien onze zoektocht vanuit ieders individuele principes of bronnen met gemeenschappelijke doelen verbinden⁸.

Ieder vertrekt vanuit de coördinaten van zijn of haar overtuigingen. Deze opvattingen zijn impliciet of expliciet in ons systeem opgeslagen. We zijn niet alleen op pad; we komen samen als deelnemers aan de schoolgemeenschap. Wat nemen we mee in onze gezamenlijke bagage?

Uiteraard alle benodigdheden voor 'goed onderwijs', zoals een school dat wil vormgeven: vakinhoud, didactiek en pedagogiek⁹. En wat willen we als het om levensbeschouwelijke uitgangspunten gaat? Het ijkpunt daarbij is ons getoonde gedrag: hoe laten we zelf zien wat een goed mens is? Hoe geven we in ons handelen vorm aan een 'goed leven'?¹⁰

Onze bagage

We nemen 'aandacht' voor elkaars vertrekpunt mee. De individuele deelnemers aan de reis hebben immers hun persoonlijke beginselen, principes en overtuigingen, al of niet gecodificeerd in bronnen: ieders eigen vertrekpunt.

'Aandacht' in onze reiskoffer gaat verder dan respect alleen; het gaat om oprechte interesse in elkaars opvattingen, in ontmoeting¹¹. We nemen een sjabloon van een kaart mee die we samen gaan invullen. Deze kaart helpt ons allen de schoolomgeving te zien als een plaats waar iedereen mag groeien, waarin je je veilig voelt, waarin een ander zich bij jou veilig kan voelen en waar een ander kan groeien en kan worden wie hij of zij is. Deze kaart helpt ons om scherper in beeld te krijgen wat goed onderwijs, een goed mens zijn, een goed leven en goed handelen inhoudt.

Onze bagage bevat een compendium met een historisch overzicht van waar de school vandaan komt. Onze scholen staan op een katholieke voedingsbodem, die het denken over de samenleving, over omgang met elkaar in hoge mate heeft beïnvloed. We erkennen en waarderen deze bron, een wezenlijk onderdeel van onze erfenis, en willen deze tot uitdrukking brengen in onze cultuur.¹²

Als we uitgaan van de metafoor, dan is een GPS onontbeerlijk. Deze geeft onze positie weer. We oriënteren ons op het gedrag dat leerlingen, docenten, staf, bestuur en schoolleiding vertonen. Met een kompas zal eenieder vervolgens een eigen positie en dus ook de eigen bijdrage aan het collectief gedrag bepalen.

Onze oriëntatiepunten

Welke bakens zijn van belang? 'Goed onderwijs' omdat dit niet af is, als leerlingen zich niet kunnen spiegelen aan gedrag, passend bij de schoolgemeenschap. Gedrag dat gericht is op een goed mens zijn, een goed leven en goed handelen.

Een *goed mens* als baken, maar wat verstaan we onder een goed mens? Veel mensen hebben direct een beeld of gevoel bij 'een goed mens'¹³. Het gaat er vooral om dat we in ons gedrag laten zien en merken wat een goed mens is. Bijvoorbeeld dat je een ander wil ondersteunen, wil helpen en kansen wil bieden. In de verschillende godsdiensten, en ook in niet-godsdienstige levensbeschouwingen, zijn er regels, aanbevelingen, of 'goede werken' geformuleerd. Een goed mens is uiteraard ook zichtbaar in de dagelijkse omgang op school: iemand bijstaan met goede raad, zonder aarzeling hulp en ondersteuning bieden daar waar nodig. En misschien het meest moeilijke: het vergeven van elkaar vanuit de opvatting dat je iedere dag opnieuw mag beginnen.

Goed leven gaat verder dan een prima organisatie van de schoolgemeenschap en heldere afspraken. Onderlinge verbondenheid is het levenselixer van de gemeenschap. Goed leven is daarmee vooral merkbaar aan de ontplooiingskansen, aan de tolerantie, aan intellectuele en morele vrijheden die je elkaar gunt, aan de steun en zorg die je elkaar geeft. Goed leven fundeert goed onderwijs en maakt het mogelijk een goed mens te zijn¹⁴.

Goed handelen vindt plaats in concrete situaties. Soms kunnen er vragen zijn over wat passend gedrag is in de context van de schoolgemeenschap¹⁵. Er is dialoog nodig om daarover te oordelen, met een verstandige kijk op een oude wijsheid om met anderen om te gaan, zoals je zelf dat zou willen ervaren¹⁶.

Op koers blijven

De inspiratie over wat 'een goed mens' en 'goed leven' is, kan en mag vanuit diverse bronnen komen. We zijn op koers als uit ons gedrag blijkt dat we werk maken van een goed mens, een goed leven en goed handelen.

Vanuit onze katholieke voedingsbodem zijn wij als vereniging Ons Middelbaar Onderwijs continu alert op ontwikkelingen in de samenleving. Wij blijven met elkaar in gesprek. Dit document beoogt een handreiking te zijn om het gesprek in elke afzonderlijke school aan te gaan. En in dialoog op de volgende vragen een antwoord vinden: wat betekent zingeving voor ons als leerlingen, als ouders, als docenten, bestuur en schoolleiding? Wat merk je ervan op school? Zo luidt de opdracht die we elkaar geven.

Verantwoording proces en verwijzingen

- Deze tekst is tot stand gekomen in dialoog tussen de leden van de werkgroep identiteit, in dialoog met de rectoren en na raadpleging van externe belanghebbenden met als primaire vraag: hoe kunnen we in de schoolpraktijk in het gedrag betekenis geven aan het evangelie?
- Na totstandkoming van de tekst is gezocht naar ondersteunende wetenschappelijke literatuur. Overigens wordt slechts een beperkt overzicht geboden van literatuur met als voornaamste doel lezers in staat te stellen zich verder te verdiepen in achtergronden. Daarom zijn soms ook relevante citaten opgenomen.
- In de tekst wordt met 'we' vooral de gezamenlijkheid geduid, omdat de reis door ons allen wordt afgelegd.
- De tekst is geactualiseerd in het voorjaar van 2018 door verbanden te leggen met onder meer Koers 2023 en de integriteitscode van de vereniging.
- De verwijzingen sluiten aan bij bepaalde passages via genummerde verwijzingen.

Bronnen

¹ Kees Schuyt, *Het onderbroken ritme. Opvoeding, onderwijs en sociale cohesie in een gefragmenteerde samenleving*, Kohnstamm-lezing, 2001, Amsterdam.

De grootste kracht van opvoeding en onderwijs ligt en heeft altijd gelegen in een autonome opdracht, die de belangrijkste doeleinden in zichzelf vindt. Die opdracht zou ik voor de opvoeding willen formuleren als het bijdragen aan de vorming van zelfstandig handelende, autonome personen, vooral door cognitieve, affectieve, morele en sociale vermogens van jonge ongevormde mensen tot ontwikkeling te brengen. Voor het onderwijs zou ik deze autonome doeleinden formuleren als het tot ontwikkeling brengen, tot bloei – als ik zo'n ouderwets aristotelisch woord mag gebruiken – brengen van leerlingen en studenten, zowel in intellectuele en morele, als in affectieve en sociale zin.

Ton Roumen, *Pedagogiek van de aandacht*, 2008, p.32, Zoetermeer.

Roumen stelt (verwijzend naar Anselm Grün): *opvoeding en onderwijs zijn er op gericht jonge mensen de mogelijkheid te bieden hun eigen onaantastbare waardigheid te leren ontdekken en die met elkaar te leren delen, om zo de rijkdom van het menselijk leven en de menselijke liefde te ervaren.*

In het kielzog van Benedictus van Nursia (480-547) schrijft hij (p.39): *Het benedictijnse pedagogische concept wordt in het Duits kernachtig aangeduid als ganzheitliche Bildung en laat zich daarmee karakteriseren als een integrale pedagogiek die zich richt op de gehele mens, op zijn ontwikkeling en zijn heling. Deze pedagogiek wil de beperkende opvatting van leren waarin alleen maar kennis wordt overgedragen, overstijgen. Naast de aandacht voor cognitieve vorming wordt daarom ook de nadruk gelegd op sociale, ethische, praktische, kunstzinnige en religieuze aspecten van de vorming. Het is de bedoeling dat de hele persoon wordt aangesproken. Er wordt niet alleen een appel gedaan op het verstand, maar ook op het lijf, het sociale gevoel en de emoties. Leren is immers meer dan alleen verstandelijk leren.*

Lia van Aalsum, *Spiritualiteit in het onderwijs. Een handreiking* (Met een inleiding van prof. dr. Kees Waaijman), pp. 13-18, Delft.

Zij belicht een viertal facetten van het pedagogisch handelen, te weten de bijdrage aan a) de zelfvorming tot zelfstandig en redelijk denkend wezen, b) de ontwikkeling van een altruïstisch ingestelde menselijkheid, c) het sociale vermogen, en d) de vorming 'hoofd, hart en handen'. Elders beschrijft Van Aalsum in haar boek dat *we in de afgelopen decennia de filosofische, levensbeschouwelijke, morele en spirituele vorming als een wezenlijk element van onderricht misschien wel het scherpst zijn gaan missen (p.110).*

² P. van Tongeren & K. Plasman-de Roo (red.), *Voorbeeldig onderwijs 2007* (pp. 60-69) (Annalen van het Thijmgenootschap jg. 95, afl. 2), Nijmegen.

³ Parker Palmer, *The Courage to Teach: Exploring the Inner Landscape of a Teacher's Life*. 1998, San Francisco.

Parker Palmer, *Leraar met hart en ziel. Over persoonlijke en professionele groei* (vertaling van Palmer, 1998), 2005, Groningen/Houten.

⁴ Het [Evangelie](#) is de primaire bron in deze tekst.

⁵ Monique van Dijk-Groeneboer (red.), *Handboek jongeren en religie, Katholieke, protestantse en islamitische jongeren in Nederland*. 2010, Almere.

⁶ Joost Dupont, *Identiteit is kwaliteit. De identiteitstheorie van Paul Ricoeur – als voorstudie voor een verheldering van de identiteit van katholieke basisscholen in Nederland*. 2010, Budel: Damon (dissertatie).

De vraag naar identiteit is ook belangrijk zoals wij het woord 'belangrijk' meestal begrijpen, namelijk als 'van grote betekenis voor ons'. Het is een vraag naar 'de werkelijkheid die wij zijn'. En als wij iets van grote betekenis vinden dan is het wel die werkelijkheid. Met grote interesse houden wij ons bezig met onszelf. Wij zoeken onszelf. Wij willen onszelf vinden. Wij willen écht onszelf zijn. Wij willen authentiek zijn. We zoeken inspirerende bronnen,

spirituele bronnen, 'allerlei' bronnen, die ons leren te worden wie wij zijn. Ook organisaties willen zich 'authentiek' profileren. Zij stellen daartoe een visie op. Zij verwoorden een missie. Zij wensen een krachtig imago. Zij denken na over wat de bedoeling is van wat zij doen en hoe zij dat beter kunnen doen. Het woord identiteit is een etiket voor al deze interesses van personen en organisaties (p.18). Zie pp. 222-224 voor een ethiek van het gesprek rond identiteit.

⁷ Erik Borgman, *Overlopen naar de barbaren. Het publieke belang van religie en christendom*. 2011, Kampen.

Erik Borgman ziet deze levensbeschouwelijke diversiteit niet alleen als een realiteit of laat staan als een bedreiging, maar als een kans: deze diversiteit is 'de geboorteplaats van nieuwe inzichten'. *Zo toont precies de botsing van visies zich als de ruimte waarin de waarheid en de goedheid, die wij zoeken en waarvan wij leven, als wijkende horizon altijd al aanwezig zijn. Zij vallen niet samen met een van de ingenomen posities, maar lichten op in de botsing van deze posities. Het gaat er dus niet om al polderend te proberen de clash of universalisms te voorkomen. Het gaat erom deze clash zich constructief – dat wil zeggen zonder geweld en in zo groot mogelijke openheid en vrijheid – maar wel in alle noodzakelijke heftigheid te laten voltrekken. In het geloof dat zo niet de waarheid en de goedheid verloren gaan, maar zich tonen in de vonken die van de botsing afspatten.* (pp.89-90).

⁸ T. Roumen, *De spirituele weg van verandering. Zoeken naar authenticiteit*. 2006, Zoetermeer.

⁹ Bill Banning, "Een professionele leraar geeft les met hart en ziel en met kennis van zaken". In: L. Braeckmans (red.), *De leraar met hart en ziel. Naar een pedagogiek van liefde en vrijheid*, 2011, pp. 65-182, Duroo Academia, nr. 17, Gent.

¹⁰ F.A.J. Korthagen, *Leraren leren. Realistisch opleidingsonderwijs, geïnspireerd door Ph. A. Kohnstamm* (Inaugurale rede, 1998, Universiteit van Amsterdam). Geraadpleegd op 7-2-2003.

Ik sluit aan bij Kohnstamm als ik stel dat veel blijvende leerervaringen voortkomen uit een wezenlijke ontmoeting, die ontmoeting tussen leraar en leerling waarin beiden aanwezig zijn vanuit hun wezenlijke identiteit. (Kohnstamm, 1929, p.60 spreekt over "het eigenste en diepste ik" en gaat in dit verband in op het wezen van de "ziel".) Dat vraagt van leraren durf, enthousiasme en betrokkenheid (op de leerling en op de eigen waarden), maar het veronderstelt ook dat leraar en leerlingen op een respectvolle wijze met elkaar leren omgaan. Geen geringe opgave in grote, multicultureel samengestelde klassen. In hun ontmoeting komen leraar en leerlingen dan ook tevens in contact met grenzen die inherent zijn aan hun persoonlijkheden en aan de situationele omstandigheden. Juist door het ervaren van zulke grenzen wordt bewustzijn over normen en waarden bevorderd en ontwikkelen zich het zelfverstaan én respect voor de eigenheid van anderen. Behalve dat de ontmoeting de leraar en leerling (en leerlingen onderling) in contact brengt met grenzen, normen en waarden, schept ze ook de uitdagende noodzaak van het zoeken naar nieuwe, door alle actoren geaccepteerde mogelijkheden tot samen werken en leren; het gaat dus tevens om een proces van creatie (uiteraard binnen de randvoorwaarden van de school en de maatschappelijke context).

Met betrekking tot de nadruk op 'getoond gedrag' kan verwezen worden naar de hier genoemde oratie van Korthagen waar hij het inmiddels bekende lagenmodel uitgewerkt heeft. Gedrag is voor Korthagen nooit alleen maar gedrag, maar gedrag is altijd verbonden met bekwaamheden, overtuigingen, gevoelens, (professionele en persoonlijke) identiteit en betrokkenheid. Anders gezegd, het gedrag wordt gekleurd door de persoon in alle lagen van zijn persoonlijkheid.

F.A.J. Korthagen, *Waar doen we het voor? Op zoek naar de essentie van goed leraarschap* (Oratie Universiteit Utrecht). Utrecht. Geraadpleegd:

Erik P.N.M. Borgman, *Met het oog op goed leven, Cobbenhagen en onze universitaire cultuur*. Tilburg, 2011.

¹¹ Dupont, hierboven aangehaald werk, 2010, p. 223:

Een tweede voorwaarde voor een goed gesprek is dat gesprekspartners inderdaad partners zijn, dat wil zeggen het doel hebben samen te werken, en dat wil hier zeggen: het doel hebben elkaar te begrijpen. (...) Gesprekspartner zijn betekent openstaan voor andere interpretaties van praxis dan de eigen interpretatie. Die openheid voor het andere is de voorwaarde voor vernieuwing van de eigen inzichten (...).

Th. van Veldhoven, "Ontvangen als intersubjectieve act", in: *De intersubjectiviteit van het zijn: keuze uit het werk van Prof. dr. Th. van Velthoven*, inleiding door J.A. Aertsen, 1988, Kampen.

Een geslaagd gesprek bestaat niet in een confrontatie van twee of meer reeds in zich geconstitueerde gedachten om deze met elkaar te vergelijken of om ze tegen elkaar in door te zetten, maar in een ontmoeting, waardoor het denken van beiden door eigen en andermans bijdrage verder ontwikkeld wordt (p.67).

In de voetnoot vermeldt hij een citaat van Hans-Georg Gadamer *Wahrheit und Methode, Grundzüge einer philosophischen Hermeneutik*, 1965/1975, Mohr, p.360): "*Verständigung im Gespräch ist nicht ein blosses Sichausspielen und Durchsetzen des eigenen Standpunktes, sondern eine Verwandlung ins Gemeinsame hin, in der man nicht bleibt, was man war*"

Monique van Dijk-Groeneboer, "Het religieuze landschap van middelbare scholieren" In: *Handboek jongeren en religie, Katholieke, protestantse en islamitische jongeren en Nederland*, Almere, 2010, pp. 107-119.

¹² Monique van Dijk-Groeneboer, "Het religieuze landschap van middelbare scholieren" In: *Handboek jongeren en religie, Katholieke, protestantse en islamitische jongeren en Nederland*, Almere, 2010, pp. 107-119.

Toke Elshof, "Religieuze erfenissen" in: *Handboek jongeren en religie, Katholieke, protestantse en islamitische jongeren en Nederland*, Almere, 2010, pp121 139.

YOUCAT, Nieuwe officiële jongerencatechismus, De nieuwe jeugdcatechismus voor de Wereldjongerendagen 2011, Lannoo.

N. Dullemans en anderen (redactie), *Katholieke scholen, vertrouwen in schoolpraktijken*, deel 4 KBVO, november 1979.

¹³ Over deze vraag is een overvloed van informatie te vinden. Wij beperken ons hier tot een verwijzing naar google, scholieren.com, forum waar leerlingen (op 3/4/2012) discussiëren over "wat is een goed mens".

¹⁴ H.P.J. Witte, *Een ignatiaans perspectief op de ongemakkelijke verhouding van spiritualiteit en theologie*. 2011, Tilburg.

¹⁵ Vereniging Ons Middelbaar Onderwijs, 2017: Goed handelen

[Integriteitscode](#) vereniging Ons Middelbaar Onderwijs

¹⁶ Zie [Matteüs 7:12](#). Zie ook [Lucas 6:31](#)

Bijlage 10: Integriteitscode 'Goed handelen'

Goed handelen

Integriteitscode vereniging Ons Middelbaar Onderwijs

We hanteren vier basisprincipes¹ voor goed handelen:

menselijke waardigheid, algemeen welzijn, solidariteit en gedeelde verantwoordelijkheid.

Menselijke waardigheid: ieder mens telt

Vereniging Ons Middelbaar Onderwijs gelooft in een samenleving waarin ieder mens telt. Ieder mens heeft een waardigheid die in ieder opzicht en door iedereen wordt gerespecteerd. Elk mens, dus elke leerling, elke collega, is het waard om naar om te zien. Juist ook zij die het even moeilijk hebben. Iedere mens doet ertoe – eenvoudigweg om wie hij of zij is.

Algemeen welzijn: niemand leeft voor zichzelf

Mensen zijn geen losstaande individuen maar zijn op allerlei manieren met elkaar verbonden. Een gemeenschap kan alleen tot bloei komen als mensen tot bloei kunnen komen. En samen zijn we verantwoordelijk voor de gemeenschap. Samen vormen we een vangnet, op school en daarbuiten, waarin we rekening met elkaar houden. Een gemeenschap waarin voor alle mensen plek is. Mensen zijn ook verbonden met hun leefomgeving. Een omgeving die we duurzaam ontwikkelen en waarvan we de opbrengsten eerlijk delen.

Solidariteit: zorg voor elkaar

We zorgen voor elkaar en kijken naar elkaar om. Dat doen we vanuit ons persoonlijk commitment om bij te dragen aan het algemeen welzijn van iedereen op school, en iedereen die betrokken is bij de vereniging. Als iemand het niet redt, springen we bij. We helpen elkaar. Iedereen krijgt zijn deel, zonder oordeel over diens situatie.

Gedeelde verantwoordelijkheid: meebouwen vanuit eigen kracht

Iedereen heeft kwaliteiten. Daarmee leveren we allemaal een unieke bijdrage aan de samenleving. Samen zijn we verantwoordelijk voor de vereniging. We nemen mensen niets uit handen, maar versterken hen juist in wat ze kunnen. En als het niet goed gaat, bieden we hulp. Door mensen uit te dagen komen zij tot bloei.

Goed handelen

Integriteitscode
vereniging Ons Middelbaar Onderwijs

Goed onderwijs, goed mens zijn, goed leven en goed handelen

In het document 'Zingeving en goed onderwijs' is de identiteit van vereniging Ons Middelbaar Onderwijs voorzien van drie basisbegrippen: goed onderwijs, een goed mens en goed leven. In het dagelijks leven raak je vooral geïnspireerd door getoond gedrag; gedrag maakt immers zichtbaar wat de betekenis van identiteit echt is. In deze integriteitscode zijn de drie basisbegrippen van de identiteitsnotitie daarom aangevuld met 'goed handelen'.

Samen leven, samen leren

In het funderend onderwijs is voorbeeldgedrag essentieel. Overdracht van kennis en vaardigheden is nooit waardenvrij, maar getuigt van een onderliggende visie, een bepaald beeld van mens en maatschappij, van onze wereld. De OMO-integriteitscode benoemt hoe we onze vier basisprincipes vertalen naar ons dagelijks handelen. Hoe we ze doorgeven, en hoe we ze toepassen. In de kern benoemt de code hoe we naar onszelf en de samenleving kijken en hoe we ons gedragen. We houden elkaar scherp en spreken elkaar aan op getoond gedrag. En als het nodig is, grijpen we in.

Vereniging Ons Middelbaar Onderwijs beschouwt het verzorgen van onderwijs als een dienst aan de samenleving. Dat is onze grondhouding en tevens ons bestaansrecht. We zijn er niet voor onszelf, maar voor onze leerlingen. Ons onderwijs draait niet om protocollen, structuren en systemen, maar in de eerste plaats om mensen. Wij verzorgen onderwijs voor de mens, voor iedere mens en voor de gehele mens. Onderwijs is daarmee meer dan het overdragen en leren reproduceren van kennis. School is juist een plek waar jonge mensen leren om samen te leven en te leren, met al hun talenten en met al hun onderlinge verschillen. Het is immers beter elkaar te helpen om tot een voor ieder goede invulling te komen, dan om te strijden over wat de juiste weg is. Samen leven en leren sluit niemand uit. School is ook een plek waar jonge mensen leren om kritisch te denken, hun gedachten onder woorden te brengen en nieuwe dingen te bedenken die bijdragen aan de maatschappij. Onderwijs kan geen goede mensen maken; mensen maken zich grotendeels zelf. Onderwijs kan wel een bijdrage leveren aan de vorming van de persoon. Door wat we in het onderwijs aanbieden en door het gedrag dat we tonen, stellen we het vertrouwen in mensen en stimuleren we ze om hun bijdrage te leveren aan onze samenleving.

Geraadpleegde bronnen:

- Integriteitscode VO-raad, juni 2015
- Homilie van drs. Titus Frankemölle, diaken van het bisdom van Breda, rector van Kwadrant Scholengroep in Dongen en Oosterhout en voorzitter van de Nederlandse Katholieke School raad (NKSR), uitgesproken bij de viering van 100 jaar vereniging Ons Middelbaar Onderwijs op 11 december 2016.
- Rede onderwijsbisschop Mgr. Jan Hendriks bij afscheid van mr. drs. Dick Wijte als wnd. voorzitter van de NKSR, april 2016
- Meer liefde! – Katholiek sociaal denken als alternatief voor het neoliberale mensbeeld, drs. Thijs Caspers, Tijdschrift voor geestelijk leven, 2014
- Katholiek sociaal denken, een levende traditie, website VKMO.

¹ Onze inspiratiebron hierbij is het katholiek sociaal denken, eind 19e eeuw ontstaan als antwoord op levensvragen uit de samenleving. In deze leer staat niet het individu centraal, maar de persoon als relationeel wezen.

Bijlage 11: Code Goed Onderwijsbestuur

In de Code Goed Onderwijsbestuur VO 2019 zijn 'pas toe-bepalingen' opgenomen. Deze gelden tevens als lidmaatschapseisen voor de VO-raad. Voorts is in de code een aantal 'good practices' opgenomen, waarin wordt aangegeven om bepaalde onderwerpen op te nemen in het jaarverslag. In onderstaande tabel zijn de betreffende 'pas toe-bepalingen' en 'good practices' opgenomen met daarbij een verwijzing naar het onderdeel in het jaarverslag.

Code Goed Onderwijsbestuur	Jaarverslag
<p>Pas toe-bepaling 1 Het bestuur publiceert: het jaarverslag, conform de Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs; de statuten; het bestuursreglement; de samenstelling, nevenfuncties (zowel bezoldigd als onbezoldigd) en honorering van bestuur en toezichthouder, het rooster van af- en aantreden van de toezichthouder cf. de maximale termijn van acht jaar; de klachtenregeling; de klokkenluidersregeling; de integriteitscode.</p>	<p>De stukken zijn gepubliceerd op www.omo.nl en/of op www.omojaarverslag.nl</p>
<p>Pas toe-bepaling 2 Het bestuur rapporteert in het jaarverslag over de wijze waarop de evaluatie van het bestuur door het intern toezicht heeft plaatsgevonden.</p>	<p>Bestuur evalueert structureel het eigen functioneren en legt dit vast in het jaarverslag. Jaarlijks vindt de evaluatie plaats van het functioneren van de Raad van Toezicht in relatie tot de Raad van Bestuur. Jaarlijks vindt de evaluatie van de Raad van Bestuur plaats, hetgeen een afzonderlijk gesprek is tussen de GMR en de Raad van Toezicht.</p>
<p>Pas toe-bepaling 3 Een bestuurder in het voortgezet onderwijs kan niet tegelijkertijd de functie van intern toezichthouder vervullen bij een onderwijsorganisatie binnen de onderwijssector VO, niet zijnde een samenwerkingsverband voor passend onderwijs.</p>	<p>Hiervan is geen sprake bij vereniging Ons Middelbaar Onderwijs.</p>
<p>Pas toe-bepaling 4 Een (oud-)toezichthouder in het voortgezet onderwijs kan niet binnen vier jaar na aftreden benoemd worden tot (dagelijks) bestuurder bij dezelfde onderwijsorganisatie als waar hij toezichthouder is of is geweest.</p>	<p>Hiervan is geen sprake bij vereniging Ons Middelbaar Onderwijs.</p>
<p>Pas toe-bepaling 6 Belangenverstremgeling van een bestuurder is niet toegestaan en hiervan is sprake bij familiale of vergelijkbare relaties en bij zakelijke relaties met intern toezichthouders, medebestuurders of leden van het management die rechtstreeks onder het bestuur vallen. Een bestuurder meldt een (potentieel) tegenstrijdig belang aan de voorzitter van het interne toezicht en verschaft alle relevante informatie. Het interne toezicht beslist of sprake is van een tegenstrijdig belang en hoe daarmee wordt omgegaan, en maakt hiervan melding in het jaarverslag.</p>	<p>Er is geen sprake van belangenverstremgeling, derhalve is het niet opgenomen in het jaarverslag.</p>

<p>Good practice 16 [...] het combineren van een bestuursfunctie in het voortgezet onderwijs en een toezichtfunctie in een andere onderwijssector kan verenigbaar en waardevol zijn. Bestuur en intern toezicht spreken voor het aanvaarden van een functie af of er in het geval van benoeming nog steeds sprake is van onafhankelijk functioneren, danwel enige vorm van belangenverstrengeling. Het intern toezicht neemt vervolgens een besluit en verantwoordt zich hierover in het jaarverslag; [...]</p>	<p>Het lid van de Raad van Bestuur vervult een toezichthoudende functie in een andere onderwijssector dan het vo en buiten de eigen regio. De Raad van Toezicht heeft hiervan vastgesteld dat er nog steeds sprake is van onafhankelijk functioneren en er geen sprake is van belangenverstrengeling.</p>
<p>Good practice 17 Een interne toezichthouder meldt een (potentieel en/of schijnbaar) tegenstrijdig belang aan de voorzitter van het interne toezicht en zijn collega-leden en verschaft alle relevante informatie. Hieronder valt in ieder geval het door een interne toezichthouder aanvaarden van een hoofd- of nevenfunctie, al dan niet betaald. Het interne toezicht beslist of sprake is van een tegenstrijdig belang en hoe daarmee wordt omgegaan en maakt melding van deze belangenafweging en de uitkomst in het jaarverslag.</p>	<p>Er is geen sprake van een (potentieel en/of schijnbaar) tegenstrijdig belang, derhalve is het niet opgenomen in het jaarverslag.</p>
<p>Good practice 20 Het intern toezicht geeft in het jaarverslag aan op welke wijze het proces rondom de jaarlijkse accountantscontrole is verlopen.</p>	<p>Dit is opgenomen in het verslag van de Raad van Toezicht dat is opgenomen in het jaarverslag.</p>

Bijlage 12: Begrippenlijst

A

Atheneum Zesjarige opleiding voorbereidend wetenschappelijk onderwijs (vwo) zonder de klassieke talen Grieks en Latijn (voor 12 – 18 jarigen).

B

Basisberoepsgerichte leerweg Leerweg binnen het vmbo met de meeste praktijkelementen. Hierna kunnen leerlingen doorstromen naar mbo-opleidingen op niveau 2.

B-/K-leerwegen Basisberoepsgerichte en Kaderberoepsgerichte leerwegen in het vmbo.

Bovenbouw De bovenbouw is de algemene benaming voor het derde en vierde leerjaar van het vmbo, de vierde en vijfde klassen van de havo, en de vierde, vijfde en zesde klassen van het vwo.

Brinnummer Het Ministerie heeft aan alle onderwijsinstellingen een Brin-nummer toegekend (Brin: basisregistratie instellingen).

C

Cambridge certificate Internationaal erkend Engels examen.

Collectief schoolleiders overleg (CSO) Vergadering bestaande uit alle (interim) OMO schoolleiders en de raad van bestuur. Het CSO vindt circa 7 keer per jaar plaats.

Cultuurprofielschool School waarbij kunst en cultuur prominent op het rooster staat.

Current ratio Ook wel liquiditeit genoemd. Kengetal dat aangeeft in hoeverre een organisatie in staat is aan de korte termijn verplichtingen te kunnen voldoen. Wordt berekend door het totaal van de korte termijn vorderingen, beleggingen en de liquide middelen te delen door alle korte termijn verplichtingen.

Curriculum Het geheel van cursussen/programma's en de inhoud ervan, die leerlingen op hun school krijgen aangeboden.

D

Daltononderwijs Onderwijssoort waarbij de nadruk ligt op keuzevrijheid voor de leerling, samenwerking met andere leerlingen en de ontwikkeling van zelfstandigheid,

Deelneming Een rechtspersoon waarop direct of indirect invloed kan worden uitgeoefend.

DELFLScolaire Internationaal erkend Frans examen

Doorstroom De weg die leerlingen tijdens hun schoolcarrière binnen een school afleggen.

E

Eigen vermogen Voor te stellen als het bedrag dat resteert wanneer alle bezittingen worden verkocht en alle schulden afgelost.

ELOS Netwerk van vo-scholen die hun leerlingen onder meer de mogelijkheid bieden twee talen op hoog niveau te leren. Het taalonderwijs dient te voldoen aan een bepaalde kwaliteitsstandaard per schooltype.

Enkelvoudige jaarrekening In de enkelvoudige jaarrekening zijn alleen de financiële gegevens van vereniging Ons Middelbaar Onderwijs opgenomen, zonder de financiële gegevens van verbonden partijen.

Entree-diploma Diploma dat jongeren zonder een diploma van een vooropleiding toegang biedt tot de 1-jarige entreeopleiding op het mbo. Deze opleiding bereidt hen voor op de arbeidsmarkt

F

Full time equivalent (fte)	De omvang van een dienstverband. Ook wel werktijdfactor genoemd. Eén fte staat voor een volledig (full-time) dienstverband.
Functiemix	De verdeling van leraren (in voltijdbanen, fte's) over de verschillende salarisschalen (LB, LC, LD en LE).

G

Geconsolideerde jaarrekening	In de geconsolideerde jaarrekening zijn, naast de financiële gegevens van vereniging Ons Middelbaar Onderwijs, tevens de financiële gegevens van verbonden partijen opgenomen.
Gemengde leerweg	Leerweg binnen het vmbo met een combinatie tussen theorie en praktijk. Bereidt leerlingen voor op mbo-opleidingen op niveau 3 en 4.
Goethe	Internationaal erkend Duits examen
Gymnasium	Zesjarige opleiding voorbereidend wetenschappelijk onderwijs (vwo) met de klassieke talen Grieks en Latijn (voor 12 – 18 jarigen).

H

Havo	Hoger algemeen voortgezet onderwijs, het op één na hoogste niveau binnen het voortgezet onderwijs. Opleiding duurt vijf jaar. Het is algemeen vormend (theoretisch) en geen beroepsopleiding; het havodiploma is een startkwalificatie en is vooral bedoeld als voorbereiding op het hbo (hoger beroepsonderwijs)
------	---

I

Impairment	Vergelijking van de boekwaarde van materiële activa met de reële waarde die deze activa hebben. Als de reële waarde lager is dan de boekwaarde vindt een afboeking van de activa plaats ten laste van het resultaat.
Instream	Het geheel van het aantal personen dat een nieuwe opleiding begint en daarom wordt geteld.
Issf-netwerk	Samenwerkingsverband van scholen all over the world, dat regelmatig zogenaamde Science Fairs organiseert.

J

Jenaplanonderwijs	Een vorm van vernieuwingsonderwijs. Kenmerken zijn dat meerdere leerjaren gemengd worden in een klas, die vervolgens weer in verschillende klassen wordt gesplitst. Daarnaast is zelfstandigheid belangrijk, in combinatie met het werken in en presteren als groep.
-------------------	--

K

Kaderberoepsgerichte leerweg	Leerweg binnen het vmbo voor praktisch ingestelde leerlingen. Bereidt leerlingen voor op mbo-opleidingen op niveau 3 en 4.
Kapitalisatiefactor	Kengetal dat laat zien of een instelling te veel kapitaal aanhoudt voor zijn activiteiten. De kapitalisatiefactor wordt berekend door van het balanstotaal van een instelling de bedragen voor gebouwen en terreinen af te trekken en het dan overblijvende bedrag te delen door het totaal van de jaarlijkse baten.
Kunskapsskolan	Kunskapsskolan Education is een Zweeds onderwijsconcept dat onderwijs op een andere manier vormgeeft: namelijk dat leerlingen allemaal op een ander tempo en op een verschillende manier leren. Deze manier van leren heet KED.

L

Leerweg ondersteunend onderwijs	Onderwijs in de leerwegen van het vmbo met extra zorg en begeleiding (lwoo)
---------------------------------	---

Liquiditeit	Zie current ratio.
LOOT-school	Landelijk overleg onderwijs en topsport-school. Een school voor voortgezet onderwijs die toptalenten in sport ondersteunt om hun schoolcarrière met hun topsport te combineren.
Lyceum	School voor voortgezet onderwijs waar voorbereidend wetenschappelijk onderwijs (vwo) en hoger algemeen voortgezet onderwijs (havo) gevolgd kan worden (voor 12- tot 18-jarigen)
M	
Mavo	Middelbaar algemeen voortgezet onderwijs. Ook wel de theoretische leerweg van het vmbo of vmbo-t genoemd.
N	
O	
OMO-bureau	Het gemeenschappelijke dienstverlenende orgaan van vereniging Ons Middelbaar Onderwijs, gehuisvest in Tilburg.
Onderwijsondersteunend personeel	Personeel niet behorend tot de functiecategorieën directie en onderwijzend personeel; voorbeelden administratief medewerker, conciërge, onderwijsassistent, technisch assistent etc.
Overhead	Het aandeel van de financiële middelen die, of het personeel dat niet direct ten goede komt van het onderwijsproces.
P	
Palladio	Multidisciplinair programma voor excellente docenten en teamleiders.
Praktische Sector Oriëntatie	Een LOB-instrument om de leerlingen te helpen bij de keuze van de juiste sector in het beroepsonderwijs
Praktijkonderwijs	Verzorgt onderwijs voor jongeren in de leeftijd van 12 tot 20 jaar die op grond van hun capaciteiten niet in staat zijn om een diploma van het vmbo te behalen. Een leerling kan worden toegelaten op grond van een beschikking van een regionale Verwijzingscommissie (RVC). Het praktijkonderwijs heeft als doel leerlingen voor te bereiden op een zo zelfstandig mogelijk functioneren in de samenleving.
Q	
R	
Rentabiliteit	De verhouding tussen het financiële resultaat en de totale baten.
RTTI - Tool voor toetsbeleid en toetsanalyse	Op cognitief gebied worden vier niveaus onderscheiden: reproductie, toepassingsgericht niveau 1, toepassingsgericht niveau 2 en inzicht
S	
Schoolondersteuningsprofiel	In het schoolondersteuningsprofiel legt een school ten minste eenmaal per 4 jaar vast welke ondersteuning de school kan bieden aan leerlingen die dat nodig hebben.
Solvabiliteit	Verhouding tussen het eigen vermogen en vreemd vermogen op de balans.
Stabu	Een samenwerkingsverband tussen de partners in de bouwnijverheid. De naam is een afgeleide van de taak waarvoor zij staat: het uitgeven en beheren van de gestandaardiseerde bestekssystematiek voor de woning- en utiliteitsbouw
Startkwalificatie	Het in de ogen van de Nederlandse overheid minimale onderwijsniveau dat nodig is om kans te maken op duurzaam geschoold werk in Nederland.

T

Technasia	Groep van scholen die het technasium, onderwijsstroom voor havo en vwo, waarin de bèta-vakken centraal staan, aanbieden
Technasium	Onderwijsstroom voor havo en vwo, waarin de bètavakken centraal staan.
Theoretische leerweg	Leerweg binnen het vmbo voor theoretisch ingestelde leerlingen. Bereidt leerlingen voor op mbo-opleidingen op niveau 3 en 4.
Treasury	Het beheren van het geld van de organisatie.
Tweetalig onderwijs (TTO)	Tweetalig onderwijs houdt in dat bij niet talenvakken, als bijvoorbeeld geschiedenis en biologie, een andere taal dan de moedertaal als instructie- en communicatietaal wordt gebruikt.

U

Uitstroom	Het geheel van het aantal personen dat op een bepaald tijdstip een bepaalde fase van onderwijs verlaat, al of niet met een diploma.
-----------	---

V

Vmbo	Vorbereidend middelbaar beroepsonderwijs. Is ontstaan uit de samenvoeging van vbo en mavo en sommige vormen van voortgezet speciaal onderwijs. Bestaat uit 4 leerwegen: theoretisch, gemengd, kaderberoepsgericht en basisberoepsgericht.
Vmbo intersectoraal	Vmbo intersectoraal betreft die beroepsgerichte programma's, waarbij in het niet-doorstroom relevante deel van het programma van de vier leerwegen onderdelen van de sectoren Techniek, Zorg en Welzijn en Economie in samenhang worden aangeboden.
Voortgezet onderwijs	Onderwijs dat volgt op basisonderwijs. Bestaat uit het praktijkonderwijs, vmbo, havo en vwo.
Voorziening	Boekhoudkundig een grootboekrekening waarop meestal periodiek bedragen worden gestort met als oogmerk het saldo op enig moment in de toekomst aan te wenden voor het doel waar de voorziening oorspronkelijk voor gevormd werd.
Vwo	Vorbereidend wetenschappelijk onderwijs, bestaande uit atheneum en gymnasium.

W

Weerstandsvermogen	Het vermogen om tegenvallers te kunnen opvangen; het eigen vermogen in verhouding tot de totale baten (inclusief rentebaten).
--------------------	---

X

Y

Z

Bijlage 13: Lijst van veelgebruikte afkortingen

A&O-fonds	Stichting Arbeidsmarkt en Opleidingsfonds
AKA	Arbeidsmarktgekwalificeerd assistent
AMV	Alleenstaande minderjarige vluchteling
AOA	Autisme Spectrum Stornis Onderwijs Arrangement
AOS	Academische opleidingsschool
APV	Algemene Praktische Vaardigheden
AVG	Algemene Verordening Gegevensbescherming
AVO	algemeen vormend onderwijs
AWP	Academische Werkplaats
BAPO	Bevordering arbeidsparticipatie ouderen
BBL	Basisberoepsgerichte leerweg
BENG	Bijna energieneutrale gebouwen
BOV	Bovenschoolse OndersteuningsVoorziening
BPS	Begaafdheidprofielschool
BRIN	Basisregistratie instellingen
BSL	Begeleiden Startende Leraren
BVO	beroepsvoorbereidend onderwijs
BWI	bouwen, wonen en interieur
BYOD	Bring Your Own Device
CLIL	Content and Language Integrated Learning
CSO	Collectief schoolleidersoverleg
CTO	Centrum voor topsport en onderwijs
d&p	dienstverlening en producten
DNS	De Nieuwste School
DPIA	Data Protection Impact Assessment
e&o	economie en ondernemen
ELO	Elektronische leeromgeving
EOA	Eerste Opvang Anderstaligen
EPAS	European Parliament Ambassador School
ESoE	Eindhoven School of Education
FLOT	Fontys Leraren Opleiding Tilburg
FPU	Flexibel pensioen en uittreden
Fte	Full time equivalent
GL	Gemengde leerweg
GMR	Gemeenschappelijke medezeggenschapsraad
GPL	Gemiddelde Personeelslast
GSA	Gay Straight Alliantie
GSK	Gemiddelde Salariskosten
GWfE	Google Workspace for Education
HAN	Hogeschool Arnhem Nijmegen

havo	Hoger algemeen vormend onderwijs
hbo	Hoger beroepsonderwijs
HD-programma	Human Developmentprogramma
HR	Hogeschool Rotterdam
IBP	Informatiebeveiligingsplannen
ICT	Informatie- en communicatietechnologie
ICTO	ICT & Onderwijs
IdU	In-, door- en uitstroom
IHP	Integraal Huisvestingsplan
ILS	International Lifestyle Studies
IND	Immigratie- en Naturalisatiedienst
IPB	informatiebeveiligingsplannen
ISK	Internationale schakelklas
KBL	Kaderberoepsgerichte leerweg
KED	Kunskapsskolan Education
KWT	KeuzeWerkTijd
LB/LC/LD/LE	Salarisschaal voor docenten
LDS	learning design studio
LEA	Lokale Educatieve Agenda
LGF	Leerling Gebonden Financiering
LOF	LerarenOntwikkelfonds
LHBT	lesbian, gay, bisexual, transgender
LOB	LoopbaanOriëntatie en -Begeleiding
LOF	LerarenOntwikkelfonds
LOOT	Landelijk overleg onderwijs en topsport
LOT	Leiderschapsontwikkeltraject
lwoo	Leerwegondersteunend onderwijs
mavo	Middelbaar algemeen vormend onderwijs
mbo	Middelbaar beroepsonderwijs
MMP	Magister Management Platform
MOP	Meerjarenonderhoudsplan
MR	Medezeggenschapsraad
MTO	Medewerkerstevredenheidsonderzoek
NOA	Nationaal Onderwijsakkoord
NRO	Nationaal Regieorgaan Onderwijsonderzoek
NVAO	Nederlands Vlaams Accreditatie Organisatie
o/g	Opgenomen geld
OBIT	Onthouden – Begrijpen – Integreren – Toepassen
OCW	Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
OMO	Ons Middelbaar Onderwijs
OOP	Onderwijsondersteunend personeel
OP	Onderwijsgevend personeel
OR	Ondernemingsraad

OSR	OMO seniorenregeling
OU	Open Universiteit
PGO	Project Gestuurd Onderwijs
PLG	Professionele Leergemeenschappen
PrO	Praktijkonderwijs
PSO	Praktische Sector Oriëntatie.
PTA	Programma van Toetsing en Afsluiting
RAL	Regionale Aanpak Lerarentekort
RAP	Regionale Aanpak Personeelstekort
RDA	Radboud Docenten Academie
RKO	Richtlijn Kwaliteit Onderwijshuisvesting
RMC	Regionaal Meld- en Coördinatiepunt
ROC	Regionaal opleidingencentrum
RPO	Regionaal Plan Onderwijsvoorzieningen
RTTI	Reproductie, Toepassingsgericht niveau 1, Toepassingsgericht niveau 2 en Inzicht
RU	Radboud Universiteit
RUG	Rijksuniversiteit Groningen
RvA	Raad van Advies
RvB	Raad van Bestuur
RvT	Raad van Toezicht
SC2BC	project From Schoolclass to Businessclass
SDE+	Stimulering Duurzame Energieproductie
SHRM	Strategisch Human Resource Management
SSP	Strategische personeelsplanning
SUVIS	regeling Specifieke Uitkeringen voor de Verbetering van het binnenklimaat In Scholen
TL	Theoretische leerweg
TNO	Nederlandse Organisatie voor toegepast-natuurwetenschappelijk onderzoek
Tto	Tweetalig onderwijs
TU/e	Technische Universiteit Eindhoven
u/g	Uitgegeven geld
ULT	Universitaire Lerarenopleiding Tilburg
UU	Universiteit Utrecht
Vavo	Voortgezet Algemeen Volwassenen Onderwijs
VIP	Vakken, Integratie en Persoonlijke ontwikkeling
vmbo	Vorbereidend middelbaar beroepsonderwijs
VSLS	Versterking Samenwerking Lerarenopleiding en Scholen
VSO	Voortgezet Speciaal Onderwijs
VSV	Vroegtijdig schoolverlaten
VTOI	Vereniging van Toezichthouders in Onderwijsinstellingen
vwo	Vorbereidend wetenschappelijk onderwijs
WON	WetenschapsOriëntatie Nederland
WPB	werkplekbegeleiders
z&w	zorg en welzijn

Overige gegevens

Jaarverslag 2022 - Vereniging Ons Middelbaar Onderwijs

Controleverklaring

Deloitte.

Deloitte Accountants B.V.
Flight Forum 1
5657 DA Eindhoven
Postbus 376
5600 AJ Eindhoven
Nederland

Tel: 088 288 2888
Fax: 088 288 9839
www.deloitte.nl

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan de raad van toezicht van Vereniging Ons Middelbaar Onderwijs

A. VERKLARING OVER DE IN HET JAARVERSLAG OPGENOMEN JAARREKENING 2022

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2022 van Vereniging Ons Middelbaar Onderwijs te Tilburg gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- Geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Vereniging Ons Middelbaar Onderwijs op 31 december 2022 en van het resultaat over 2022 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs.
- Zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2022 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2022.

De jaarrekening bestaat uit:

1. De geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2022.
2. De geconsolideerde en enkelvoudige staat van baten en lasten over 2022.
3. De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2022 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Vereniging Ons Middelbaar Onderwijs zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Deloitte Accountants B.V. is ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel te Rotterdam onder nummer 24362853. Deloitte Accountants B.V. is een zogenoemde affiliate van Deloitte NSE LLP en maakt onderdeel uit van het internationale netwerk van Deloitte Touche Tohmatsu Limited.

23066EBB07/IM/1

Deloitte.

Controle-aanpak frauderisico's

Wij hebben risico's geïdentificeerd en ingeschat op een afwijking van materieel belang op de jaarrekening die het gevolg is van fraude. Wij hebben tijdens onze controle inzicht verkregen in Vereniging Ons Middelbaar Onderwijs en haar omgeving, de componenten van het internebeheersingssysteem, waaronder het risico-inschattingproces en de wijze waarop de raad van bestuur inspeelt op frauderisico's en het interne-beheersingssysteem monitort en de wijze waarop de raad van toezicht, toezicht uitoefent, alsmede de uitkomsten daarvan zoals opgenomen op pagina's 115 tot en met 117 van het jaarverslag.

Wij hebben de opzet en de relevante aspecten van het interne-beheersingssysteem en in het bijzonder de frauderisicoanalyse geëvalueerd alsook bijvoorbeeld de integriteitscode en de klokkenluidersregeling. Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd van interne-beheersmaatregelen gericht op het mitigeren van frauderisico's.

Als onderdeel van ons proces voor het identificeren van risico's op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening die het gevolg is van fraude, hebben wij frauderisicofactoren overwogen met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving, oneigenlijke toe-eigening van activa en omkoping en corruptie. Wij hebben geëvalueerd of deze factoren een indicatie vormden voor de aanwezigheid van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude.

Het door ons geïdentificeerde frauderisico en de uitgevoerde specifieke werkzaamheden luiden als volgt:

- Op basis van onze werkzaamheden en het in de controlestandaarden veronderstelde risico, hebben wij het veronderstelde frauderisico geïdentificeerd met betrekking tot het doorbreken van interne-beheersingsmaatregelen door het financieel management, waaronder de leden van de raad van bestuur.
- Onze controlewerkzaamheden ten aanzien van het frauderisico zijn gericht op een evaluatie van de opzet en de implementatie van de relevante interne-beheersingsmaatregelen om het risico te beperken.
- Daarnaast hebben wij aanvullende gegevensgerichte werkzaamheden uitgevoerd, waaronder het toetsen van journaalboekingen, de onderbouwing van significante transacties buiten de normale bedrijfsvoering, het beoordelen van schattingen op tendenties (inclusief een retrospectieve beoordeling van significante schattingen uit het vorige boekjaar en de onderbouwing van de tijdens het opstellen van de jaarrekening aangebrachte aanpassingen).
- In onze controle bouwen wij een element in van onvoorspelbaarheid. Ook hebben wij de uitkomst van andere controlewerkzaamheden beoordeeld en overwogen of er bevindingen zijn die een aanwijzing geven voor fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving.
- Wij hebben kennis genomen van de beschikbare informatie en om inlichtingen gevraagd bij leden van de raad van bestuur en de raad van toezicht.

Hieruit volgden geen signalen van fraude die kunnen leiden tot een afwijking van materieel belang.

23066EBB07/IM/2

Deloitte.

Controle-aanpak continuïteit

Onze verantwoordelijkheden, evenals de verantwoordelijkheden van de raad van bestuur en de raad van toezicht, met betrekking tot de continuïteitsveronderstelling wordt beschreven in het hoofdstuk "Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening".

De raad van bestuur heeft de jaarrekening opgesteld onder de veronderstelling dat de continuïteit van de onderwijsinstelling gehandhaafd blijft en dat zij haar activiteiten in de komende 12 maanden na vaststelling van de jaarrekening 2022 zal voortzetten. Wij hebben de beoordeling door de raad van bestuur met betrekking tot de mogelijkheid van de onderwijsinstelling om haar continuïteit te handhaven, geëvalueerd. Hiertoe hebben wij de volgende werkzaamheden verricht:

- Wij hebben risico-inschattingswerkzaamheden verricht, waarbij wij hebben overwogen of er sprake is van gebeurtenissen of omstandigheden die gerede twijfel kunnen doen ontstaan over de mogelijkheid van de onderwijsinstelling om haar continuïteit te handhaven.
- Wij hebben om inlichtingen verzocht bij de concern-controller, de leden van de raad van bestuur en de raad van toezicht of zij gebeurtenissen of omstandigheden hebben geïdentificeerd, die afzonderlijk of collectief, gerede twijfel kunnen doen ontstaan over de mogelijkheid van de onderwijsinstelling om haar continuïteit te handhaven.
- Wij hebben geëvalueerd of de beoordeling door de raad van bestuur alle relevante informatie bevat, waarvan wij naar aanleiding van de controle kennis hebben verkregen.
- Wij hebben op basis van de jaarrekening 2022 en de meerjarenprognose 2023 tot en met 2027 zoals opgenomen in de continuïteitsparagraaf in het jaarverslag 2022 de ontwikkeling van de kengetallen over 2023 tot en met 2027 beoordeeld in relatie tot de continuïteitsveronderstelling. Daarbij hebben wij de signaleringswaarden die de Inspectie van het Onderwijs hanteert in het kader van haar financieel continuïteitstoezicht in acht genomen.

Op basis van deze procedures hebben we geen rapporteerbare bevindingen met betrekking tot het vermogen van Vereniging Ons Middelbaar Onderwijs om haar continuïteit te handhaven.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met de Regeling Controleprotocol WNT 2022 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. VERKLARING OVER DE IN HET JAARVERSLAG OPGENOMEN ANDERE INFORMATIE

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- Het bestuursverslag
- De overige gegevens

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- Met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

23066EBB07/IM/3

Deloitte.

- Alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en op grond van de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf '2.2.2. Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2022 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf '2.2.2. Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2022 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf '2.2.2. Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2022.

C. BESCHRIJVING VAN VERANTWOORDELIJKHEDEN MET BETREKKING TOT DE JAARREKENING

Verantwoordelijkheden van de raad van bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. De raad van bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf '2.3.1. Referentiekader' van het Onderwijsaccountantsprotocol 2022.

In dit kader is de raad van bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de raad van bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de raad van bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de raad van bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de raad van bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De raad van bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

23066EBB07/IM/4

Deloitte.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2022, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's:
  - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn.
- Het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de raad van bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door de raad van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.
- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

23066EBB07/IM/5

Deloitte.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Eindhoven, 13 juni 2023

Deloitte Accountants B.V.

Was getekend: I. Wetters MSc RA

23066EBB07/IM/6

De scholen

Jaarverslag 2022 - Vereniging Ons Middelbaar Onderwijs

2College

www.2college.nl

rector: Leon Spaan

opleidingen: vwo, havo, mavo, vmbo

locaties:

- 2College Cobbenhagenlyceum, Tilburg
- 2College Cobbenhagenmavo, Tilburg
- 2College Durendael, Oisterwijk
- 2College EOA, Oisterwijk
- 2College Jozefmavo, Tilburg
- 2College Ruivenmavo, Berkel-Enschot

Naar de jaarverslagen 2022 van 2College

- [Cobbenhagenlyceum](#)
- [Cobbenhagenmavo](#)
- [Durendael](#)
- [Eerste Opvang Anderstaligen](#)
- [Jozefmavo](#)
- [Ruivenmavo](#)

2Meet 2Learn 2Grow

Baanderherencollege

www.bhc.osboxtel.nl

directeur: Mireille van der Kracht

opleidingen: vmbo, praktijkonderwijs

locatie:

- Boxtel

Naar de jaarverslagen 2022 van het

- [Baanderherencollege vmbo](#)
- [Baanderherencollege pro](#)

Je telt mee op het BHC

Bossche Vakschool

www.bosschevakschool.nl

directeur: Fleur Cerini

opleiding: vmbo b/k

locatie:

- 's-Hertogenbosch

[Naar het jaarverslag 2022 van de Bossche Vakschool](#)

Leren doe je samen!

Van Maerlant

www.vanmaerlant.nl

directeur: Fleur Cerini

opleiding: mavo, vmbo-k

locatie:

- 's-Hertogenbosch

[Naar het jaarverslag 2022 van Van Maerlant](#)

Leren door betekenisvolle opdrachten

De Nieuwste School

www.denieuwsteschool.nl

rector: Marieke van den Hurk

opleidingen: vwo, havo, mavo

locatie:

- Tilburg

[Naar het jaarverslag 2022 van De Nieuwste School](#)

Jezelf voortdurend vernieuwen

Eckartcollege en Nuenens College

www.eckartcollege.nl

www.nuenenscollege.nl

rector: Claire Arts

opleidingen: vwo, havo, vmbo

locaties:

- Eckartcollege, Eindhoven
- Nuenens College, Nuenen

Naar de jaarverslagen 2022 van het

- [Eckartcollege](#)
- [Nuenens College](#)

Samen sterk en elke dag een beetje beter! Zo word je groot op het Eckartcollege en op het Nuenens College!

Elzendaalcollege

www.elzendaalcollege.nl

waarnemend rector: Lisette Verstegen

opleidingen: vwo, havo, mavo, vmbo

locaties:

- Boxmeer
- Gennep

Naar het jaarverslag 2022 van het Elzendaalcollege

Een betrokken school

Fioretti College

www.fioretticollege.nl

algemeen directeur VO Veghel: Anita O'Connor

opleidingen: mavo, vmbo, pro

locatie:

- Veghel

Naar het jaarverslag 2022 van het Fioretti College

Praktisch en persoonlijk naar jouw toekomst!

Gymnasium Beekvliet

www.gymnasiumbeekvliet.nl

rector: Carla Faassen

opleiding: vwo

locatie:

- Sint-Michielsgestel

[Naar het jaarverslag 2022 van Gymnasium Beekvliet](#)

Gymnasium Beekvliet brengt je ver

IVO Deurne

www.ivo-deurne.nl

rector: Martine Overdijk

opleidingen: vwo, havo, mavo, vmbo, pro

locaties:

- Peellandcollege, Deurne
- Alfrinkcollege, Deurne
- Hub van Doornecollege, Deurne
- Sprongcollege, Deurne

[Naar het jaarverslag 2022 van IVO Deurne](#)

Podium voor talent

Jacob-Roelandslyceum

www.jrl.osboxtel.nl/

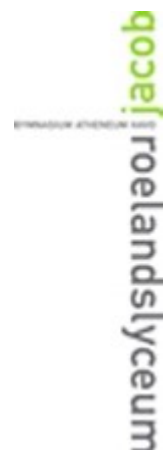
rector: Mireille van der Kracht

opleidingen: vwo, havo

locatie:

- Boxtel

[Naar het jaarverslag 2022 van het Jacob-Roelandslyceum](#)

Ontdek jezelf!

Kwadrant Scholengroep

www.kwadrant-sgr.nl

rector: Nynke Gerritsma

opleidingen: (t)vwo, (t)havo, vmbo

locaties:

- Cambreur College, Dongen
- Hanze College, Oosterhout

kwadrant
scholengroep

Naar de jaarverslagen 2022 van Kwadrant Scholengroep

- [Cambreur College](#)
- [Hanze College](#)

Leren inspireren

Maaslandcollege

www.maaslandcollege.nl

rector: Cathelijne Beekmans (waarnemend rector:

Marie-Antoinette van Steijn tot 1 februari 2022)

opleidingen: vwo, havo, mavo én tweetalig vwo,

havo, mavo

locatie:

- Oss

 **MAASLAND
COLLEGE**

Naar het jaarverslag 2022 van het Maaslandcollege

Ontdek jezelf en de wereld om je heen

Maurick College

www.maurickcollege.nl

rector: Ben van den Anker

opleidingen: vwo, havo, vmbo

locatie:

- Vught

maurick college

Naar het jaarverslag 2022 van het Maurick College

Een school met lef waar leerlingen kunnen groeien, mogen ontdekken en willen verbinden!

Merletcollege

www.merletcollege.nl

rector: Iedje Heere

opleidingen: vwo, havo, vmbo

locaties:

- Grave
- Cuijk
- Mill

[Naar het jaarverslag 2022 van het Merletcollege](#)

Samen werken aan jouw toekomst!

Metameer

www.metameer.nl

rector: Berita Cornelissen

opleidingen: vwo, havo, mavo, vmbo

locaties:

- Stevensbeek
- Jenaplan Boxmeer

metameer

[Naar het jaarverslag 2022 van Metameer](#)

Metameer gaat voor brede ontwikkeling in een krachtige regionale school

Mill Hill College

www.millhillcollege.nl

rector: Ard van Aken

opleidingen: vwo, havo, mavo

locatie:

- Goirle

MILL HILL
College

[Naar het jaarverslag 2022 van het Mill Hill College](#)

Een dorpse school met grenzeloze ambitie

Munnikenheide College

www.munnikenheidecollege.nl

directeur: Barbara Baelemans

opleidingen: vmbo

locaties:

- Etten-Leur
- Rucphen

[Naar het jaarverslag 2022 van het Munnikenheide College](#)

Iedereen mag er zijn

Odulphuslyceum

www.odulphus.nl

rector: Jeroen Zeeuwen

opleidingen: vwo, havo

locatie:

- Tilburg

[Naar het jaarverslag 2022 van het Odulphuslyceum](#)

Groot vertrouwen in jou!

OMO Scholengroep Bergen op Zoom e.o.

www.sgboz.nl

rector: Titus Frankemölle

opleidingen: vwo, havo, mavo, vmbo

locaties:

- MollerJuenaat, Bergen op Zoom
- 't Ravelijn, Steenberg
- ZuidWestHoek College, Ossendrecht

Naar de jaarverslagen 2022 van

- [MollerJuenaat](#)
- ['t Ravelijn](#)
- [ZuidWestHoek College](#)

Sterk in ontwikkeling

OMO Scholengroep De Langstraat

www.sgdelangstraat.nl

rector: Edwin Verlangen

opleidingen: vwo, havo, mavo, vmbo

locaties:

- d'Oultremont College, Drunen
- Dr. Mollercollege, Waalwijk
- Van Haestrecht College, Kaatsheuvel
- Walewyc Mavo, Waalwijk

Naar de jaarverslagen 2022 van OMO Scholengroep De Langstraat

- [d'Oultremont College](#)
- [Dr. Mollercollege](#)
- [Van Haestrecht College](#)
- [Walewyc Mavo](#)

Geeft je de ruimte!

OMO Scholengroep Helmond

www.omoscholengroephelmond.nl

rector: Emmeken van der Heijden (rector tot 1 november 2022: Paul Metzemaekers)

opleidingen: vwo, havo, mavo, vmbo, pro
locaties:

- Carolus Borromeus College, Helmond
- Dr. Knippenbergcollege, Helmond
- Praktijkschool Helmond, Helmond
- Vakcollege Helmond, Helmond

Naar het jaarverslag 2022 van OMO Scholengroep Helmond

Het beste voor jezelf én elkaar!

OMO scholengroep Tongerlo

www.sgtongerlo.nl

rector: Marjolein de Leeuw

opleidingen: vwo, havo, mavo, vmbo, pro
locaties:

- Da Vinci College, Roosendaal
- Norbertus Gertrudis Lyceum, Roosendaal
- Norbertus Gertrudis Mavo, Roosendaal

[Naar het jaarverslag 2022 van OMO scholengroep Tongerlo](#)

Actief, Attractief, Aandachtsvol

Parmant Scholen

www.parmantscholen.nl

rector: Corinne Sebregts

opleidingen: vwo, havo, mavo, vmbo en pro
locaties:

parmant
scholen
jij maakt morgen mooi

- Aloysius De Roosten, Eindhoven
- 't Antoon Schellenscollege, Eindhoven
- Helder havo/vwo, Eindhoven
- Praktijkschool Eindhoven, Eindhoven
- Sint-Joriscollege, Eindhoven
- Vakcollege Eindhoven, Eindhoven

[Naar het jaarverslag 2022 van Parmant Scholen](#)

Jij maakt morgen mooi!

Rodenborch-College

www.rodenborch.nl

rector: Marjo van IJzendoorn

opleidingen: vwo, havo, mavo
locatie:

- Rosmalen

[Naar het jaarverslag 2022 van het Rodenborch-College](#)

Het Rodenborch-College daagt je uit!

Roncalli Scholengemeenschap

www.roncalli-boz.nl

rector: Tom Heijnen

opleidingen: vwo, havo, mavo

locatie:

- Bergen op Zoom

roncalli!

[Naar het jaarverslag 2022 van Roncalli Scholengemeenschap](#)

Roncalli bereidt je voor op jouw toekomst

Rythovius College

www.rythovius.nl

rector: Robert Tops

opleidingen: vwo, havo, mavo

locatie:

- Eersel

Rythovius
College

[Naar het jaarverslag 2022 van het Rythovius College](#)

't Rythovius College is sterk in ontwikkeling: persoonlijk en dichtbij

Scholengemeenschap Were Di

www.weredi.nl

rector: Edward de Gier

opleidingen: vwo, havo, vmbo

locatie:

- Valkenswaard

were di } toekomst
in
uitvoering

[Naar het jaarverslag 2022 van Scholengemeenschap Were Di](#)

“superleuk ... omdat je veel persoonlijke aandacht krijgt”

Sint-Janslyceum

www.sjl.nl

rector: Jean Wiertz

opleidingen: vwo, havo, mavo

locatie:

- 's-Hertogenbosch

SINT
JANSLYCEUM

[Naar het jaarverslag 2022 van het Sint-Janslyceum](#)

Een beetje apart en vooral heel goed...

Sondervick College

www.sondervick.nl

rector: Monique van Roosmalen

opleidingen: vwo, havo, mavo, vmbo

locatie:

- Veldhoven

SONDERVICK
COLLEGE

[Naar het jaarverslag 2022 van het Sondervick College](#)

Meer dan goed onderwijs

Theresialyceum

www.theresialyceum.nl

rector: Cisca Zweers

opleidingen: vwo, havo

locatie:

- Tilburg

HERESIALyceum

[Naar het jaarverslag 2022 van het Theresialyceum](#)

Thuis op Theresia

Van Maerlantlyceum

www.vanmaerlantlyceum.nl

Wvd. rector: Alexia Dirksen (rector tot 1 november 2022: Emmeken van der Heijden)

opleidingen: havo, atheneum, gymnasium
locatie:

- Eindhoven

[Naar het jaarverslag 2022 van het Van Maerlantlyceum](#)

Bij ons kun je gewoon jezelf zijn

Varendonck College

www.varendonck.nl

rector: Irma van Nieuwenhuijsen

opleidingen: vwo, havo, vmbo, pro
locaties:

- Asten
- Someren

[Naar het jaarverslag 2022 van het Varendonck College](#)

Grensverleggend Varendonck

Zwijsen College Veghel

www.zwijsencollege.nl

rector VO Veghel: Anita O'Connor

opleidingen: vwo, havo
locatie:

- Veghel

[Naar het jaarverslag van het Zwijzen College 2022](#)

Onderwijs op maat